

REFORMÁTUSOK LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hová az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Salu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

HÍVEINKHEZ.

Köztudomásu, hogy az „Egyházi és Iskolai Szemle“ a mult év október havában megszünt, amely körülmény kerületünk szellemi és adminisztrációs működését nagy mértékben megbénította. Mivel újból való életre keltésére irányuló kísérleteink hiábavalóknak bizonyultak, új lap megindításáról kellett gondoskodni. Teljesen új lap engedélyének megszerzése azonban sok nehézségbe és sok időbe került volna és így elfogadtam dr Gyenge János ajánlatát, ki minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül ajánlotta fel a tulajdonát képező és eddig fel nem használt lapengedélyét egyházkerületünk céljára. Így indul meg bizonyos névváltoztatással, illetve rövidítéssel a „**Reformátusok Lapja**“.

E lapot, mely minden hó 1-én és 16-án jelenik meg, Debreczeni István szatmári lelkész, mint főszerkesztő fogja szerkeszteni, ki igaz hivatottsággal és felkészültséggel egészen önzetlenül, minden anyagi ellenérték nélkül áldozza Sionunk oltárán szellemi erejének drága értékeit. A szerkesztés munkájában részt vesznek dr. Bodnár Gábor jákóhodosi, Bokor Sándor belényesi és dr Gyenge János tanár, szolgálattevére mellém beosztott lelkész, mint társszerkesztők, kiknek értékes irodalmi munkássága szintén ismeretes e lap olvasói előtt. Mellettük pedig kerületünk tollforgató lelkészeiből és világi férfiakból már is jelentékeny munkatársi tábor tömörül, mely még növekedni fog.

Az előfizetési díj, tekintve, hogy a lap jobbára csak az egyházak és iskolák előfizetéseire van utalva s az előfizetők száma ezen felül alig növelhető: évi 300 lei lesz. Az előállítást Béres Károly hittestvérünk fogja — modernül felszerelt nyomdájában — végezni, ki magára vállalta a kiadóhivatali összes teendők intézését, minélfogva az előfizetési, hirdetési díjakat, pályázati hirdetéseket, valamint mindennemű reklamációt hozzá sziveskedjenek küldeni.

A lapnak kerületünkhöz való viszonyára nézve tájékozásként közlöm, hogy ez idő szerint még nem lesz a kerület tulajdona, mert ebben az irányban befejezett tárgyalások nem történhettek s ide vonatkozólag az egyházker. közgyűlést sem lehetett megkérdezni. De a lap díjmentesen fogja hozni a kerületi gyűlés határozatait, a püspöki körleveleket és rendeleteket, melyeket ezután csak ezen az uton fogok közzétenni. Éppen azért felhívom az egyházközségeket, hogy a lapot rendeljék meg és költségtakarítás céljából kérjék meg lelkészeiket, hogy a lap előfizetési árának az államsegély terhére leendő elszámolását engedélyezzék, az előfizetési díjnak ezen évi költségelirányzataikba leendő beiktatásáról pedig annál inkább gondoskodjanak, mert különben az egyházkerületi főhatóság rendeleteinek külön nyomtatványként való megküldése kétségen kívül nagyobb kiadást jelentene rájuk nézve.

Felkérem egyszersmind az egyházak, egyházmegyék és kerületünk világi férfait, hogy mint kerületünk egyetlen lapjára, méltóztatassanak előfizetni, hogy így egyházi eseményeinket figyelemmel kísérhessék és mindenről kellő időben informálódhassanak.

Általában szeretettel ajánlom e lapot mindazoknak szives figyelmébe és támogató jóindulatába, kik anyaszentegyházunk ügyét szívükön viselik. Jó reménységgel vagyok, hogy kellő szellemi és anyagi támogatás mellett azzá lesz, amivé akar és lennie kell: egyházi életünk gazdagítójává és megújulásának hathatós munkálójává.

Atyafiságos szeretettel

Atyafiságos szeretettel
püspök

Olvasóinkhoz!

Uj lap hasábjain indulunk szántani a régi ugart: anyaszentegyházunk és gyülekezeteink életét. Ugar ez az élet, mert sokféle töretlen, pihenő, álmatag és mert áldott, termékeny és bő aratással biztató, Mi jól tudjuk, hogy „más a magvető és más az arató.” Az aratás boldog jutalma felől nem reménykedünk: mienk csupán a magvetés munkája.

Ebben a nehéz, de gyönyörűség munkában e lap által oda akarunk állani annak a *vallásos felébredésnek* a szolgálatába, melyet az Ur Lelke a fölöttünk elzuggott véres vihar után az egész világon csudálatosan megindított. Az Isten Lelkének alázatos, engedelmes eszköze akarunk lenni, hogy az igazi élet teljességét, minél bővebb mértékben vigyük, vagy segítsük áradni gyülekezeteink és egész anyaszentegyházunk életébe. E célból a belmissziói munka ágaiban erőnk szerint segítségére óhajtunk lenni mindazoknak, akik velünk együtt azon buzgólkodnak, hogy anyaszentegyházunk *missziói egyházzá* legyen. Szívünkben eszményként az az egyház él, melynek kereteit, intézményeit, alkotmányát a multban fundálták dicsőséges történelmünk nagyjai, de amelyben egyre jobban áthatja a lelkeket, akinek mindenestől fogva tulajdonai kell, hogy legyünk: az Ur Jézus Krisztus. Így akarunk a történelmi egyházban új élet hirdetői lenni.

A vallásos élet mélyítése mellett kötelességünknek tartjuk egyházunk másik nagy feladatának, kulturális hivatásának ápolását. Gyülekezeteink és közegyházunk drága intézményeinek: elemi és középiskoláinak támogatásán, az irántuk való féltő szeretet és cselekvő áldozatosság ébrentartásán állandóan igyekezünk munkálkodni.

Kerületünk kiváló vezetőit, érdemekben gazdag főpásztorunkat és főgondnokunkat teljes lelkedéssel kívánjuk támogatni az egyházépítés testét, lelket emésztő nagy munkájában, melyre e nehéz időkben vállalkoztak. Nem hirdetjük egyházunkban sem a papuralmat, sem a világi elem elsőbbségét, hanem hirdetjük és valljuk a mi Urunk Jézus Krisztus minden lelket átfogó királyságát. Tanító atyánkfiaival őszinte testvéri viszonyban óhajtunk lenni és éppen ezért szeretettel adunk helyet szakkérdéseik vagy ügyeik, panaszai megvitatására, feltárására, de bizalommal kérjük és várjuk testvéri támogatásukat.

Ezzel az érzéssel viseltetünk a Királyhágón tuli erdélyi református testvéreink iránt is. Kérjük őket, hogy minket, kik még nem rég szakadtunk le a minket dédelgető jó anya, a tiszántuli ref. egyházkerület kezéről, fogadjanak az élet tövises útjait régebben járó idősebb testvér szeretetével,

mint ahogy mi is szeretettel és dicsekedéssel tekintünk reájuk. Habár más is volt az egyházi keret, melyben felnőtünk és ezután is lesznek különbségek, de együtthaladásra és vállvetett közös munkára kell, hogy késztesen bennünket az egyházába tereltetésünk tudata.

A napi politikától távol kívánunk lenni s amikor az egyházi vagy kulturális érdekeinket érintő kérdéseket fogjuk elvi magaslaton ismertetni, akkor is követni fogjuk az apostol intését: „Mind den lélek engedelmes legyen a felső hatalmasságnak, mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől.”

Ezekben fejezzük ki azokat a főbb irányelveket, melyek szerint Isten segedelmével munkálkodni akarunk.

Még csak egyet kell kijelentenünk. E lap nem lesz szigorúan és szószertint vett hivatalos lap, de több akar lenni annál. Az a célunk és komoly törekvésünk, hogy nemcsak lelkipásztor testvéreinknek és a hivatalos világi vezetőknek, hanem gyülekezeteink minden buzgó és egyházunk jövőjét szíven viselő s érette dolgozni, áldozni kész intelligens tagjának kedvelt lapja legyen.

Ebben a reménységben hívünk mindenkit: fel az együttes munkára! *„Ti magatok látjátok a nyomoruságot, melyben vagyunk. Hogy Jeruzsálem pusztán hever, kapui tűzben égtek meg. Jertek építsük meg Jeruzsálem kőfalait, hogy ne legyünk többé gyalázatul!”* [Neh. 2: 17]

Atyafiui szeretettel

a Szerkesztő-Bizottság.

Szervezzünk internátusokat!

Van-e erre valóban szükség? Nemcsak egy újabb terhet jelentene? Holott már az iskolák fenntartása is maholnap elviselhetetlen teherként nehezedik az egyházra. Ez igaz, minden kétségen felül, hogy a teher nagy, hiszen mindnyájan érezzük a súlyt, amely reánk nehezedik. De viszont ezzel szemben áll az égető szükségérzet: a nevelésügynek a megoldása — református egyházunk érdekeinek biztosítása végett — a lehetőség határai között.

Anyaszentegyházunk az iskolához való jogát nem adhatja fel soha. Ez a joga sokkal mélyebben gyökeredzik hitelveiben, tradícióiban, egész történelmi multjában, hogysem arról valaha lemondhatna. Be kell azonban látnunk, hogy mindezek dacára, az iskola, az iskolaügy irányítása, rajta kívül álló tényezők hatása alatt napról-napra jobban ktszik a kezei közül.

Már pedig az bizonyos, hogy akié az ifjuság nevelése, azé a jövő.

A helyzetet és a körülményeket így mérlegelve, nagyon kérdéses, hogy a gyermekek és az ifjuság nevelése érdekében kifejtett nagy erőfeszítést nem

Nagytiszteletü Uram!

A „Reformátusok Lapja“ jelen első számát ama kérés kapcsán küldjük meg a t. Cimnek, hogy méltóztassék a lap megrendelését hozzánk levélben bejelenteni, azon felhatalmazással, hogy ez, mint eddig, úgy ezután is az államsegély terhére elszámolható, mert a következő számot már csak azoknak fogjuk küldeni, akik ilyen módon a lap megrendelése iránt szivesek voltak intézkedni.

A meghatalmazás Béres Károly egyházkerületi könyvkiadó címére küldendő: Oradea — Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan 14. szám.

Tisztelettel:

a Kiadóhivatal.

Béres Károly, Oradea

... a növendékek irányításának lélektani feltételeit, saját tapasztalatuk nem lévén, nem alkalmazzák a gyakorlatban sikerrel, nagyon sok esetben eljárásuk kísérletezésszerű. A legtöbbször pedig megelégszenek a külső fegyelem és rend fenntartásával. Erre kényszeríti őket a növendékek nagy száma, mely az egyénenként való foglalkozást önmagában is kizárja.

Nevelőre van szükség, kellő számú nevelőre legelső sorban. Ezek nélkül az internátusokat — minden jó igyekezet dacára — nem sokkal minősíthetjük többnek, mint tömegkosztos házaknak. Egyházunk ma

hogy csak ki kell nyújtani a előket állíthatja a szolgálatába. özépiskolai tanárkar.

rendelkezik nevelőkkel, a rá n, mintaszerűen oldja meg. ani, hogy jobban, mint a leg- nevelők megfelelő száma le- kkel való egyéni foglalkozást. bánjanak vele, mint egy szám-), vagy 60-ik karszámu nő- özött egy szám, semmi több. ismerjük értelmi képességét, ágait s egyéniségét emez is- vityék a nevelés eszményé-

rendelkezik azokkal a kellé- velés, másrészt az interná- zközt is nyújt a nevelőnek, les nem rendelkezik, melyek rdekében szinte felbecsülhe- nemes versenyre, az önzés bek segítése által a szeretet pontosság megszerettetésére. baráti érzelem ápolása vé- i ugynevezett „családokba“ rnek szintén számos olyan sikeresen lehet szakképzett t alkalmazni az internátusi

— mivel részletkérdések — r az internátusokról van szó, c fel, hogy rá ne mutassak egy más, szűkebbkörű égető e végett is felhasználhatja. kerületünkben a kántortanító, igye. Nos, a nyilvános isko- növendékeket! magániskola- ükséges ismeretekben kiké- sben részesült növendékeket, bizottság előtt letett vizsgán egyház iskoláinál nyugodtan z, ha az egyház sem így, ndol a tanerők pótlásáról?! módon lehetne a főiskolai, ésének kérdését, református velésének irányítását meg- ozzánk intézett felszólalásra,

tooglalkoztunk ezzel az üggyel; akkor is mondtam, most is azt hangsúlyozom, hogy ez az ügy egyedül az egyetemi városokban felállított internátusok útján, melyekben szemináriumi kiegészítő kiképzésben részesül- nének annak tagjai, — oldható meg.

És végül meg kell jegyezni még egyet. A jövő- ben egyházunk tagjai gyermekeinek jelentékeny része az ipari és kereskedői pályán fog elhelyezkedni. Akarjuk-e ezeket, mint egyházunk hű tagjait megtartani? Ha igen, úgy tömörítsük ezeket is internátusokba — tanoncotthonokba. Ha nem tesszük, nem sokára egy nagyon is jelentékeny társadalmi osztálynak a támog- gatásáról, odaadó, hűséges támogatásáról le kell mondani.

Dr Bodnár Gábor.

volna-e célravezető kiterjeszteni egy újabb térre, az internátusok meg- és újjászervezésére, mindenütt, de különösképen ott, ahol az iskolák fenntartása teljesen lehetetlenné vált. Sőt vajjon nem kellene-e még tovább is menni, nevezetesen: az áldozatok nagyobb részét ezekre fordítani? Előtte nem kétséges, hogy a jövőben ezek az intézmények lesznek főként azok a tényezők, melyekben, melyek útján tagjainak, a református magyar nép érdekeinek megfelelő nevelést biztosíthat az egyház.

A mi viszonyaink között az internátusokra a nevelés egész terhe nehezedik. Ennek a feladatnak megoldására kell átalakítani, újjászervezni, berendezni ezeket az intézményeket. Berendezni úgy, hogy egyesítsék magukban mindazokat a nevelési tényezőket, melyek korunk nevelési céljának a megvalósítását, a növendékek testi és szellemi sajátosságainak a kifejlődését, jellemük kialakulását, egyéniségüknek ethikai személyiséggé finomulását elősegítik.

Az az internátus tehát, melyről azt mondjuk, hogy megvalósítandó, egyenesen egy magániskola jellegű intézmény. A benne elhelyezett nyilvános iskolába járó növendékek értelmi fejlődését is elősegíti a tananyagra való előkészítés és a tanultak ismétlése alkalmával, melyet kötelességének ismer.

A vele szemben felállítandó főkövetelmények: 1. Kiváló nevelőkkel legyen ellátva. 2. A nevelés a növendékek egyéniségének figyelembevételével, az egyház által körvonalozott pedagógiai célnak megfelelőleg történjék. A közös életben rejlő erőket teljes mértékben állítsa a nevelés szolgálatába.

A legelső, a legfontosabb, eléggé nem hangsúlyozható kellék ezek szerint, hogy kiváló nevelők álljanak a szolgálatában az internátusnak. Ma e tekintetben mi a helyzet? Az, hogy a nevelés egy vagy két fiatal nevelő terhe és kötelessége, akik azonban szintén mint s. tanárok is működnek legfőbbször s így idejük jelentékeny része le van kötve. Még nagyobb hiba az, hogy a mai berendezkedés mellett a nevelői tiszt nem állás, annál kevésbé lehet hivatás. A természetes következménye mindennek pedig az, hogy ezek a fiatal tanárok vagy tanárnők igyekezzenek minél előbb valahol másutt rendes állásban elhelyezkedni. A nevelők fiatalságából rendesen származik még egy másik hátrány is; nevezetesen ha elméletből ismerik is a növendékek irányításának lélektani feltételeit, saját tapasztalatuk nem lévén, nem alkalmazzák a gyakorlatban sikerrel, nagyon sok esetben eljárásuk kísérletezőszerű. A legtöbbször pedig megelégszenek a külső fegyelem és rend fenntartásával. Erre kényszeríti őket a növendékek nagy száma, mely az egyénenként való foglalkozást önmagában is kizárja.

Nevelőre van szükség, kellő számú nevelőre legelső sorban. Ezek nélkül az internátusokat — minden jó ügyekezett dacára — nem sokkal minősíthetjük többnek, mint tömegkosztos házaknak. Egyházunk ma

abban a helyzetben van, hogy csak ki kell nyújtani a kezét a legkiválóbb nevelőket állíthatja a szolgálatába. Itt van szinte az egész középiskolai tanárkar.

Ha egy internátus rendelkezik nevelőkkel, a rá váró feladatokat könnyen, mintaszerűen oldja meg. Határozottan merem állítani, hogy jobban, mint a legjobb családi nevelés. A nevelők megfelelő száma lehetővé teszi a növendékekkel való egyéni foglalkozást. Nem szükséges, hogy úgy bánjanak vele, mint egy számmal, mint pld. a 40., 50., vagy 60-ik karszámú növendékkel, aki a többi között egy szám, semmi több. Van rá idő, hogy megismerjék értelmi képességét, szellemi és testi sajátosságait s egyéniségét emez ismeret alapján fejlesszék, vigyék a nevelés eszményéhez folytonosan közelebb.

Igy, míg egyrésztől rendelkezik azokkal a kellékekkel, mint a családi nevelés, másrésztől az internátusi élet számos olyan eszközt is nyújt a nevelőnek, melyekkel a családi nevelés nem rendelkezik, melyek a növendékek nevelése érdekében szinte felbecsülhetetlenek. Van alkalom a nemes versenyre, az önzés megőrésére, a gyöngébbek segítése által a szeretet ápolására, a rend és a pontosság megszeretetésére. A melegebb, otthonias és baráti érzelmek ápolása végett be lehet őket osztani úgynevezett „családokba”. Az „iskola-város” rendszernek szintén számos olyan tényezője van, melyeket sikeresen lehet szakképzett nevelők irányítása mellett alkalmazni az internátusi nevelésben is.

Ezek felsorolását, — mivel részletkérdések — mellőzöm. Hanem, ha már az internátusokról van szó, szinte lehetetlennek tűnik fel, hogy rá ne mutassak arra, hogy azt az egyház, egy más, szűkebbkörű égető szükségének a kielégítése végett is felhasználhatja. Nevezetesen itt van a mi kerületünkben a kántortanító, általában a tanítóképzés ügye. Nos, a nyilvános iskolába járó internátusi tanító-növendékeket magániskolaszerűen itt pótlólag a szükséges ismeretekben kiképezhetnék. Az ilyen képzésben részesült növendékeket, miután egy egyházkerületi bizottság előtt letelt vizsgán sikeresen átjutottak, az egyház iskoláinál nyugodtan lehetne alkalmazni. Mi lesz, ha az egyház sem így, sem más úton nem gondol a tanítók pótlásáról?!

Ugyancsak hasonló módon lehetne a főiskolai, egyetemi hallgatók segítésének kérdését, református szellemű kiképzésének, nevelésének irányítását megoldani. Nem régen, egy hozzánk intézett felszólalásra, foglalkoztunk ezzel az ügygel; akkor is mondtam, most is azt hangsúlyozom, hogy ez az ügy egyedül az egyetemi városokban felállított internátusok útján, melyekben szemináriumi kiegészítő kiképzésben részesülne annak tagjai, — oldható meg.

És végül meg kell jegyezni még egyet. A jövőben egyházunk tagjai gyermekeinek jelentékeny része az ipari és kereskedői pályán fog elhelyezkedni. Akarjuk-e ezeket, mint egyházunk hű tagjait megtartani? Ha igen, úgy tömörítsük ezeket is internátusokba — tanoncotthonokba. Ha nem tesszük, nem sokára egy nagyon is jelentékeny társadalmi osztálynak a támogatásáról, odaadó, hűséges támogatásáról le kell mondanunk.

Dr Bodnár Gábor.

Akiket hazahivott az Ur.

György Endre

1927 január 15-én, 79 éves korában hazatért Urához. Vele egyetemes egyházunk egyik kiválósága hagyott itt bennünket. Született 1848 március 15-én. 1870-ben miniszteri fogalmazó, majd titkár lett a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumban. Csakhamar elismert szakemberként szerkesztette a Közlekedésügyi, majd a Nemzetgazdasági Szemlét. Beutazta egész Európát stipendiumokkal és hivatalos kiküldetésekkel. Angliában a National Railway Association tagjává választották. Megírta 3 kötetben az angol vasutügyi törvényhozás történetét. Közben különös tájékozottságot szerzett a Balkánon. Egy közgazdasági pályaművével: „Keletre magyar!” a Magyar Tudós Akadémia jutalmát nyerte el és egész balkánologiai irodalmat indított meg. 1878-ban országgyűlési képviselővé, 1879-ben a Tud. Akadémia tagjává választották meg. Ugyanezen évben a magyar református egyház nevében résztvett Edinburgban a Presbyterium Alliance alakuló világgyűlésén. Az 1881-iki debreceni zsinatnak már tagja volt. S később a budapesti egyetemes zsinatok mindenikén is tevékeny részt vett, a conventnek is állandóan tagja volt. 1897-ben Párisba, majd Londonba költözött ki, a magyar földművelésügyi minisztérium képviselőjeként (attassé címmel). 1904-ben hazatérve, a Fejérváry-féle átmeneti hivatalnoki kabinetben a földművelésügyi minisztérium vezetését vállalta. De politizálni nem akarván, csakhamar kilépett a kormányból. Hazament ugocsi birtokára gazdálkodni. Innét tett nagy közérdekű utazásokat. Járt kétszer Amerikában is. Részt vett ott az első magyar ref. egyházmegye szervezésében. Romániában a csángók magyar egyházmegyéjét is részben ő szervezte két évtizeddel előbb. A st. louis-i interparlamentáris uniógyűlésen is ott volt Amerikában Apponyi Albert gróffal. A falusi hitelszövetkezeteket Magyarországon ő szervezte Károlyi Sándor gróf oldalán Reiffeisen rendszere szerint. Az északi magyarországi szövetkezetek kerületi elnökeként öt vármegyében járta a falvakat s egyaránt otthon volt a róm. kath. magyar és gör. kath. ruthén és magyar plébániákon, nemkülönben a református lelkészek parochiáin. Gondnoka volt ő ezenkívül a máramarosszigeti ref. lyceumnak és a szatmárnémeti, jórészt általa szervezett ref. tanítónőképzőnek. Mindkét intézetben igen sokat tett — alapítványok tevésével is buzdítva, kormánysegélye-

ket kieszközölve, kivált az internátusokért. Sokat tett a falusi iskolákért, a missziói szórványoknak fejlesztéséért, templomok és parochiák építéséért, — és hihetetlen sokat a lelkész és tanító-családok ivadékainak neveltetéséért, özvegyek, árvák sorsa javításáért. Egyházi aldozatosságban, templomjárásban példaadóan buzgó volt.

Péterfalvai visszavonultságában hatalmas angol tudományos munkákat fordított le a Tudományos Akadémia megbízásából s egész sorozatos tanulmányt írt a Budapesti Szemlében (pl. A csángó magyarokról).

1920-ban az Akadémia rendes tagjává választották.

Budapesten a Bethlen-nyomda alapítását indította s ő lett annak igazgatósági elnöke.

A világháború után a magyarság feltámasztására is tett kísérleteket. Hollandiába vezetett 1918 végén egy küldöttséget azzal a céllal, hogy a nyugateurópai művelt népek közvéleményét felrázza a magyar nemzet és a reformátusság érdekében. És ez a kísérlet nem is volt teljesen eredménytelen, legalább egyházi téren.

Egyébként előbb is, később is sok nemzetközi összejövetelen szolgált ő nemzete és egyháza ügyét. Pl. Genévében a nagy Kálvin ünnepélyek alkalmával 1909-ben vendéglátó házigazdáját a nagyemlékü Alex. Claparède urat, stipendiumok létesíttetésére vette reá dr Kovács I. István theol. tanárral együtt, aminek eredményeül azóta több magyar papjelölt fejezhette be, képesítését a genévei theologiai fakultáson.

A budapesti presbyteri nemzetközi gyűlésnek 1911-ben egyik főirányítója volt. Künt járt 1913-ban Aberdeenben, (Skóciában) 1920-ban Zürichben és legutóbb 1924-ben Cardiffban (a britanniai Wallesben) a világgyűlésen, hol mint a szövetség egyik félszázad előtti alapítóját, nagy tisztelettel ünnepelték.

Élete vége felé a Csehuralom alá került Kárpátaljai (russzinszói) területen alakult új egyházkerületnek főgondnoki tisztességét vállalta s viselte, — a nyarakat állandóan régi otthonában töltvén, és folytonosan agitálva a magyarság összetartásáért s a külföld támogatásáért.

Temetése január 17-én Budapesten kezdődött, hol koporsóját nagyon előkelő gyászközönség állotta körül. A gyászszerterítést, Soltész Elemér tábori püspök végezte, mialatt mellette két odalt dr Ravasz püspök és Gödeilletékes paróchus lelkész álltak palástosan. Tartalmas megható gyászbeszédben állított örök emléket György Endrének Soltész püspök. A tudományos akadémia és a gazdaszövetség részéről Bernáth István, a szűkebb hazája,

Mármaros és Ugocsa részéről dr Perényi Zsigmond, a Nemzeti Szövetség elnöke, a mármaros-ugocsai ref. egyházmegye és a szigeti ref. Lyceum részéről Szabó Zsigmond volt vallástanár, most halasi lelkész bucsuztatták meghatározó szavakban.

A temetés második része másnap Szatmárnémetiben folyt le, hová koporsóját a családi sirböltbe szállították. Itt Sárközi Lajos imádkozott és mondott maradandó hatású beszédet, a sirnál pedig Biky Ferenc ugocsai esperes bucsuzott tőle közvetlen meghatottsággal.

Végh József esperes hitvese Szikszay Erzsébet f. hó 5-én Érmihályfalván élete 55-ik, házassága 36-ik évében évekig tartó, hosszú betegekedése után jobblétre szenderült. Jóságos szívé, szelid lelkü igazi papné volt, ki nagy szenvedését az Urtól nyert nagy lelki erővel viselte. Férjén kívül gyermekei, testvérei és nagy rokonság gyászolja.

Az Ur adjon hazahívott gyermekeinek üdvösséget és álljon vigasztalás és oltalom egyaránt itt maradt szerettei mellett.

A gyermek fogalma Istenről.

A Fischbacher-féle híres párisi könyvkiadó cégnél most jelent meg egy érdekes könyv a fenti címmel. (L'idée de Dieu chez l'enfant.) Egy francia lelkipásztor írta, egy igen éleseszű psychologus: Clavier Henri. A gyermekek vallásos neveléséről szóló lélektani elmélkedés ez a könyv. Tele van megbecsülhetetlen anyaggal azok számára, akik azt keresik, miként lehet a gyermeki lelket legbiztosabban a legbiztosabb utakra terelgetni az életben. Két tudakozódáson alapszik az egész munka. Az egyik 1913-ban, a másik 1924-ben történt. Kérdéseket intéztek a 13 éven alóli gyermekekhez, amikre maguktól, minden idegen segítség nélkül kellett felelniök. Nem voltak rá elő sem készítve. Teljesen meglepetésszerűleg történt a kérdőzködés. A főbb kérdések ezek voltak:

- Beszéltek neked valaha valaki Istenről?
- Kicsoda az Isten?
- Láttál már valami képet Istenről? Milyet?

Próbáld lerajzolni!

- Hol lakik Isten?
- Mit csinál Isten?
- Gondolsz Istenre sokszor? Mikor? Miért?
- Beszéltek néha Istenrel?
- Isten beszél hozzád? Gondol rád?
- Tudsz valamit tenni Istenért?
- Ha meglátnád Istent, félnél tőle? Miért?
- Van valami különbség Isten és Jézus között?

Kit szeretsz jobban — Istent vagy Jézust?

— Álmodtál valaha Istenről, Jézusról mennyországról?

A tanítóknak meg volt mondva, hogy csak pár

magyarázó szóval vegyék ki a gyermekek feletét.

Az eredmény sok tekintetben rendkívül érdekes lett. — Minden gyermek azt felelte, hogy hallott Istenről. Arra a kérdésre, hogy kitől hallottak Istenről, 85% azt felelte, hogy a lelkipásztortól, a tanítótól; csak 15% felelte azt, hogy a szülőitől. (Vajjon minájunk milyen lenne az eredmény?) Legérdekesebb volt a felelet arra a kérdésre: kicsoda az Isten? 27% teljesen anyagi as antropomorfikus feleletet adott; 58% részben anyagiast; 15% tisztán lelki spiritualis fogalmat árult el. Clavier úgy találta, hogy a szellemi ideák ébredési kora a 8. év a lányoknál, 9. év a fiuknál. Egy hét éves fiú így felelt: „Isten a mennyben lakik. A menny Valenciában van, ahol a narancsterem”. Egy 11 éves fiú pedig így: „Isten a mennyekben lakik. Nincsen neki háza. Az ő háza a szívében”. Csaknem valamennyi gyermek azt felelte, hogy sokszor beszélnek Istenrel, főleg a reggeli és estéli imájukban. Általában véve azonban a templommal van az Isten eszméjük egybekapcsolva. Egy tíz éves, kis fiú őszintén megmondta: „Én nem gondolok Istenre, amikor játszom, csak mikor bajban vagyok”. Csaknem valamennyi gyermek azt felelte, hogy Isten már beszélt hozzájuk . . . a lelkiismeretük által. Az egyik így nyilatkozott: „Isten gondolt mindenkire. De nem beszél velünk, mert a mennyország tulságos messze van”. Egy 8 éves fiú azt mondta: „Isten megszólal bennem, amikor rosszat tettem”.

Legérdekesebb azonban az az időpont, amikor az Isten félelem felébred a gyermeki lélekben. Hét éves koráig egyik sem fél Istentől. Ezt mutatja a kérdés eredménye. Csak azon felül. Különös jelenség, hogy 100%-je a 11 éves lányoknak remeg Istentől. Husz éves korukra azonban ez az arány leesett 30%-ra. A fiúk teljesen másként nyilatkoztak. A legtöbb félelem 9 éves korukban volt. Husz éves korukra csak 15% esett el az arányból.

Az Isten és Jézus között lévő különbségre adott feleletekből a vallásoktatás eredménye világosan előtűnik. Tizenkét éves fiúk és lányok egy értelműleg azt felelték: „Isten lélek, míg Jézus ember, mint mi vagyunk”. Arra a kérdésre, hogy kit szeretnek jobban — Istent, vagy Jézust, általában azt felelték: Jézust „mert ő meghalt a kereszten értünk”. Vagy: „Eljött a földre és szenvedett”.

Azonban elég volt az ismertetésből. A nagy szolgálatot Clavier az adatok analizálásával és a következtetések levonásával tette. A feleletek a gyermeki lelket árulják el a maga valóságában. Nem pedig úgy, ahogyan a felnőttek elképzelik azt a lelket. A felnőtt visszaemlékezése az ő gyermekkorára nem megbízható, mert az korábbi időszakból való, a mai időszakra nem egészen illik már rá. A gyermek hadd adja az anyagot, a felnőtt vonja le belőlük a szükséges következtetést. Ez a helyes eljárás.

Egy nagy következtetés kétségen felül álló:

minden gyermek lelkében ott szendereg a veleszületett Isten eszme. Ez az eszme színeződik a környezete szerint. A reformátusnál más, a katolikusnál megint más. A keresztyén nevelőnek ezen színezeti eltérések figyelembe vételével kell a gyermeki lelket megközelítenie. Clavier így összegezi a végeredményt: „Minden gyermeki lélek természet szerint vallásos. Kevés biztatásra kibontja szárnyait és repülni kezd. Reptét felsőbb régiók felé kell irányítani. Megtagadni a gyermeki lélektől a mennyei horizontot, elmetszgetni növekvő szárnyait, nem felemeltetést jelent, hanem lefelé süllyesztést a baromi sorba“.

Ezért lelkes felhívással végzi be a könyvét a vallásos nevelés érdekében. Ebben a rendkívül delikát munkában legelső sorban a szülők vannak hivatva részt venni. Jóval ezelőtt ugyanis, mint ahogyan a gyermek a tanító kezébe kerül, kialakul már a lelkében a helyes, avagy a helytelen Isten eszme. És ezt az eszmét, akármilyen is legyen az, a szülők szolgáltatják szándékosan, vagy szándéktalanul gyermekeiknek odahaza, a családi körben. És a legnagyobb hiba éppen itten van elkövetve. A gyermekek saját bevallásuk szerint — már pedig a gyermek rendszerint igazat beszél — 60—70% ban hat éves korukig a szüleiktől Istenről semmit sem hallottak. Én nem tudom, nem lenne-e nálunk még rosszabb a helyzet. A keresztyénség jövőjének sorsdöntő pontja itt sarkallik. Ettől függ az.

„A Krisztus kellemes befolyása, meg a Szentléleknek titkos működése folytán Istennek természetes berejlő fogalma növekedni fog. Egyesíteni fogja magát azzal, ami jó, szép, kellemes a gyermeki lélekben. A való élet tapasztalatának szikláján alapulva az Isten eszméje a tiszta, megelégedett, boldog élet legnagyobb erősségévé lesz reá nézve...“

„Christian World“ után.

Bokor Sándor.

Tankönyv írás

A „Református Hiradó“ egyik számából örömmel értesültem, hogy végre sok készülődés után, tankönyvi hiányunk meg fog szűnui. Hogy micsoda megkönnyebbülést jelent ez ugy a tanítók, mint a gyermekek számára, azt felesleges is hangsúlyozni. Egy jó tankönyv félsiker, féleredmény ezt mindnyájan tudjuk. Most végre itt az alkalom, hogy ez évek óta húzódó bajon segítsünk. Az egymást felváltó, gyenge alkotású könyvek sok költséget szereztek a szülőknek és még több bosszúságot a tanítóknak. Mind-ezideig nem alakíthattuk meg a segélykönyvtárt, nem segíthetünk kellőképpen a szegény tanulókat könyvekkel, mert a ma használt könyv holnap már használhatatlanná vált. Reméljük, hogy mind e bajokat megfogja szüntetni az újonnan szerkesztett tankönyv. Mondom, reméljük, hiszen van a kerületünkben elég sok jó tanerő, kik képesek arra, hogy egy-egy könyvet

megírjanak. Elég sajnós lenne, ha a pályázat bármilyen szempontból meddő, vagy nem kielégítő maradna s mi ismét könyv nélkül maradnánk. Ez a mi szegénységi bizonyítványunkat jelentené s nem hiszem, hogy ezt közülünk csak egy is óhajtaná.

Arra kérném tehát kedves kartársaimat és kartársnőimet, hogy lehetőleg mindannyian vegyünk részt e munkában. Ki-ki válassza ki magának azt a tárgyat, melyet legjobban szeret és legjobban tud; írja meg azt teljes körültekintéssel, szíve egész melegevel, igyekezzen a lehető legjobbat adni. Hadd legyen a tanügyi bizottságnak miben válogatni. Nem baj, ha megírja más is, sőt örülni kell, hogyha lesz, aki még jobban megírja. Mert a célunk nem a vagyonszerzés, hanem az, hogy legyen egy jó református tankönyvünk. Ennek a célnak az elérésére mindent el kell követni.

Szerény nézetem szerint sokkal célravezetőbb lesz, ha az egyes tárgyak külön lesznek megírva, mert akkor azt az írója lelkiismeretesen kidolgozhatja, míg ha Szentpétery né szerint egy osztálygyakkal készített könyvet szerkeszt egy ember, akkor az biztosan úgy fog sikerülni, mint az övé. Már pedig az övé elég gyenge.

Nem tudom a tanügyi bizottság, milyen alakban és formában fogja meghirdetni a pályázatot. Szerintem leghelyesebb volna, ha maga az egyházkerület adná ki az összes tankönyveket. A meghirdetett pályázat után a tanügyi bizottság kiválasztaná az alkalmasakat s azokból összeállítaná a könyveket kinyomatná és azok használatát az egyházkerület kötelezővé tenné az összes iskolákban. Nem hiszem, hogy ez az üzlet ki ne fizetné magát. Még a szerzők tiszteletdíját is lehetne fizetni % szerint részletekben, ahogy kelne, a könyv. Természetes ezekről csak akkor lehet szó, ha a könyvírás terén megfelelő pályázó lesz. Minden könyv egyformán sürgős. Amelyik osztály számára a pályázatok sikerültek, azokat azonnal ki lehetne adni. Azért is célszerű lenne, hogyha egyszerre több tárgy elkészülne, mert csak úgy lehetne egy osztály számára összeállítani a könyvet, ha egyik, vagy másik tárgy hiányzik, akkor már nem lehet egy könyvbe összeállítani. Az egy könyves rendszer az I—IV. osztályban meglehetősen praktikus. Az V—VI—VII. osztályok számára már célszerűbbnek tartanám az egy-egy tárgyból készült könyveket, melyek mind a három osztály anyagát tartalmazzák, hogy a VII. osztály végén az abszolváló vizsgára tekintettel kéznél legyenek az összes tárgyak. A történelmet csak az V—VI—VII. osztályok számára kellene megírni s ezek közül kellene néhányat (8—10) a III—IV. osztály könyvébe helyezni. Így a gyermek a VII. osztály végére kényelmesen megtanulhatná az egész történelmet. A törvénytnek megfelelőleg csak a III. és IV. osztály földrajzát kellene románul íteni, a többi magyarul. A III—IV. osztály természettudományi részénél figyelemmel kell lenni

a gyermek fejlettségére. Ne legyen az tulnehez nyelven írva. Az V—VI—VII. osztály tárgyainál figyelembe kell venni, hogy azok szorgalmi ideje nov. 1.—márc. 15. Ne legyen az tulsok, de ami lesz, az legyen tárgyilagoss, tartalmas, magvas. Ne legyen az tele írva nagy frázisokkal és semmitmondásokkal és ne legyen oiyasmível meglölte, amit a gyermek jobban tud. (Lásd Szentpéteriné Gazdaságtani, Egészségtani részét az V. osztályban). A magyar nyelvtant vagy egy szerző, vagy kettő, de feltétlenül egy könyvben szerkesszék meg az összes osztályok számára. Az olvasókönyvekbe újabb íróktól is lehet venni egy pár olvasmányt s lehetőleg ügyelni a nyelvi kifejezés szépségeire is. A mennyiségtant külön kell venni a többi könyvektől

Körülbelül ezek jutottak eszembe, mikor az említett cikket olvastam. Szeretném, ha ez ügyben legalább a tanítói kar $\frac{1}{10}$ részét mozgósíthatnám s megelőzőleg e lap hasábjain a tárgyhoz hozzászólásokat olvashatnék. Mienk a munka, Istené az áldás.

Ottomány.

Kósa Károly,
ref. tanító.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

HIREK.

Ebben a rovatban kerületünk, egyházmegyénk, lelkészi köreink és gyülekezeteink eseményeiről fogunk időről-időre beszámolni. Közölni fogunk minden olyan tudósítást, amelyik a vallásos élet megnyilvánulásairól ad képet. Közreadjuk a személyi változásokon kívül a vasárnapi iskolai, ifj. bibliaköri vagy más ünnepélyek referáciáit, de semmiesetre se közlünk „egyházi bál”-ról, vagy hasonló más mulatságról szóló értesítéseket. Állandó és alkalmi tudósítóinktól keltőt kérünk: gyorsan és röviden.

Olvasóink szives figyelmébe.

Az előfizetési díjak, hivatalos és magán hirdetések közlési díjai s az esetleges reklamációk nem a „Reformátusok Lapja” kiadóhivatala, hanem Béres Károly könyvkiadó címére Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan 14. sz. küldendők, jelezve az utalvány szelvényén az összeg rendeltetését. Így a küldemény hamarabb és biztosan rendeltetési helyre jut.

Tisztelettel

a „Reformátusok Lapja”
kiadóhivatala.

Lelkészi beiktatások. A színérváraljai gyülekezet január hó 2-án iktatta be új lelkipásztorát, Szabó Endre volt váradi segédlelkészt. A beiktatási szertartást Papolczy Zoltán e. m.-i tanácsbíró végezte, mely után az új lelkipásztor tartotta meg beköszöntő beszédét. Ugyenakkor volt az új lelkész esküvője is, mely alkalomból Kürthy Károly halmi-i lelkész intézett költői szárnyalású beszédet az ifju párhoz. A beiktatási ün-

népélyen a színérváraljai dalárda is több szép ének előadásával szerepelt a Fábíán István szakavatott vezetése mellett. — Pappbeiktatás Józsefházán. Kedves örömmünnepe volt ennek a körülbelül 2000 lelket számláló szatmármegyei községnek a f. évi január 23-ik napján. A ref. egyház lelkészi állásában e napon nyerte beiktatását a kolozsvári egyházmegyébe kebeleztetett kidei ref. egyház lelkészi állomásáról elhívott Bara József ref lelkész Öröm csillogott az egész gyülekezet szemében, mikor a várva-várt pap, kiről csak hírből hallottak eddig, de kit testszerint soha sem láttak, — valóságban állott előttük. A nagybányai egyházmegye nevében kiküldött ékesszavu tanácsbíró: Papolczy Zoltán apai lelkészbeiktató beszéde után, a gyönyörű gót stílusú, mennyezetes templom boltívei alatt felcsendült ajkáról az Ige. A beiktatási ünnepségen s azt követő banketten ott láttuk a környék ref. papjait, a helybeli róm. kath. és gör. kath. felekezetek lelkészeit, tanítóit s a vidék intellektueljeit. Ezzel is beigazolódt az nyervén az a tudat, hogy Józsefháza egész népe faji és felekezeti különbség nélkül a megértő szeretet lelkével van felruházva. Isten áldása legyen: új lelkészen, egyházon, községen egyaránt.

A bánáti új esperes. A Szabolcska Mihály lemondása folytán megüresedett bánáti esperesi állásra az eddigi főjegyzőt, Zöld Mihály végvári lelkészt hívta el a többség akarata. Zöld Mihály, aki már főjegyző korában is tanujelét adta rátermettségének és buzgóságának, új állásában még fokozottabb mértékben fog dolgozni és fáradni e hat vármegyére kiterjedő, nehéz szolgálatokat igénylő egyházmegyénkben. Hisszük, hogy az ő agilitása, munkabírása és meleg szive igazán az egyházmegyéjéé lesz, s elődje szellemében fogja azt továbbra is kormányozni. Isten áldását kérjük nemes munkálkodására és munkás életére. Itt említjük meg azt is, hogy az új főjegyző a bánáti egyházmegyében Szabolcska László dr lett, a temesvári gyülekezet egyik lelkésze.

Munkatársaink. Eddig a következő lelkészek és világi íróink ajánlották fel munkásságukat: Arday Aladár, Boros Jenő, Császár Gyula, Debreczeni László, Kürthy Károly, Dr Nagy Sándor, Sárközy Lajos, Strelczky Sándor, Dr Szabolcska László, M. Szabó Miklós, Szombati Szabó István, Szaplanczay Bertalan, Dr Tereh Géza, Zöld Mihály.

Lelkésztársaimhoz és gyülekezeteink presbyteriumaihoz. Tudomásomra jutott, hogy a megüresedett egyh. ker. tanácsbírói tisztség betöltésénél némelyik egyházmegye vezetősége és lelkészei mellettem foglaltak állást. Mivel erre a tisztségre Szabolcska Mihály tiszteletbeli esperes ur is jelöltetett, az előlegezett bizalmat megköszönve nagyon kérem, hogy szavazataik leadásánál szíveskedjenek személyemtől eltekinteni. Atyafiúi szeretettel Debreczeni István.

A szerkesztésért felelős; Dr GYENGE JANOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

Tanügyi 647—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

A közoktatásügyi miniszter ur 138.008—1926. sz. rendeletét, mellyel előírja, hogy a felekezeti tanerőknek kötelesek vagyunk az állami fizetést adni, *felüggeszti és egy átmeneti időszakra 156.531—1926. sz. rendeletével megengedi*, hogy a kisebbségi magániskolák tanerői ne fizetessenek teljesen aszerint, mint az államiak, *hanem fokozatosan közelíttessék meg a törvényes fizetési mérték.*

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 605—1927. szám.

Körrendelet

valamennyi kebelbeli közép- és elemi iskola t. igazgatóságának, fenntartótövisületeinek és az internátusok köztartásvezetőinek, az iskolai és internátusi költségvetések és számadások összeállítása, valamint a vagyonkezelés nyilván-tartása tárgyában.

Tájékoztató és kötelező mihez tartás végett szöszszerinti fordításban közlöm a közoktatásügyi miniszter urnak az iskolai költségvetések és számadások összeállítása, valamint a vagyonkezelés nyilvántartása tárgyában kiadott 138.008—1926. sz. körrendeletének III. pontját, melyben a magánoktatásról szóló törvény 26. és 32. §§-i, valamint ezen törvény végrehajtási utasításának 36. és 44. §§-i alapján a következő rendelkezések foglaltatnak:

„III. A magániskolák összes alapjainak ellenőrzése céljából [M. O. T. 32. §.] az összes magániskolák fenntartói, vagy igazgatói minden iskolai év kezdetén összeállítják az iskola bevételeinek és kiadásainak az illető tanévre vonatkozó költségvetését s ezek egy példányát a miniszteriumba felterjesztendő.

Hasonlóképpen szükségeltetik — kötelezően — egy nyugtakönyv [registru chitanțier], amely szerint a bevételezett összegek nyugtáztatnak és egy utalványkönyv [registru de bonuri] a teljesített fizetések igazolására. A nyugtakönyvből megállapítatik az iskola napi jövedelmének összege, az utalványkönyvből a napi kiadások összege. A fizetési utalványokhoz mellékelendők az illető igazoló adatok.

A magániskolák készítenek havi statust [fizetési jegyzék] a tantestület tagjainak és az adminisztráló személynek járandóságainak kifejtéséről [M. O. T. 26. §.], melyben a fizetés felvétele aláírással nyugtáztatik.

A könyvelésnek minden iratai, valamint az iskolai adminisztrációnak a törvény és a végrehajtási utasítás által megkövetelt egyéb okmányai az iskola irattárában megőriztetnek. [M. O. T. 26. §. és a Végreh. ut. 36. §.]

A közoktatásügyi miniszter ur fenti rendelkezésének eleget teendő, a következő utasításokat adom:

A) Az iskolai [internátusi] költségvetésekre. A fedezeti oldalra felveendő:

I. Rendes bevételek:

1. Az iskolai [internátusi] épületek és tanítói lakás béregyenértéke [A helyi körülmények mérlegelésével a presbyterium, vagy fenntartótövisület állapítja meg]

2. Az iskola [internátus] dologi szükségleteire fordítandó összeg, melyet az iskolafenntartó, vagy fenntartótövisület [egyházköztség] hordoz.

3. A tantestület és adminisztratív személyzet fizetésére szolgáló földek és terményjárandóságok [felértékelve a helyi viszonyok szerint és eszperesileg jóváhagyva] pénzegegyenértéke, vagy e célra fordítandó pénz.

4. A hivektől adandó szolgálmányok pénzegegyenértéke.

5. A tanulóktól [bentlakóktól] beszédendő díjak.

6. Az előző évi pénztári maradvány.

7. Alapok jövedelmei.

8. Különbféle bevételek:

a) az előző évben be nem szedett díjak.

b) büntetés pénzek [megközelítőleg].

c) adományokból és isk. ünnepélyek jövedelméből.

d) átmeneti bevételek.

e) ————— stb.

II. Rendkívüli bevételek.

9. Államsegély.

10. Községi segély.

11. Különbfélék.

A kiadási oldalon:

I. Rendes kiadások.

1. Az épületek béregyenértéke [I. fedezet 1.]

2. Dologi kiadások összege [I. fedezet 2.]

3. A tanárok, tanítók, tisztviselők fizetése. [A tanító fizetésekhez a kántori jövedelem nem számítható hozzá, minthogy ez nem a tanítói, hanem a kántori teendő ellenértéke.]

4. Az iskolaszolga és személyzet fizetése.

5. Nyugdíjintézeti járulékok.

II. Rendkívüli kiadások.

6. Esetleges építkezésekre.

A 2. alatti dologi kiadások címletek szerint részletezendők: épületjavítás, fűtés, világítás, irodai szükséglet, könyvtára, szegény tanulók segélyezésére, szertári felszerelésre, postai költség, épületbiztosítás, internátusi díjkezdvevény stb. Itt a részletezés teljességére nagyon kell ügyelni.

A tanító fizetések a jelenlegi tényleges viszonyoknak megfelelőleg veendőek fel!

Ha a kiadási oldal költségelőirányzata nagyobb volna mint a bevételi oldal végösszege, akkor a bevételi oldalon ez a különbözet mint deficit [hiány] utolsó helyen felvezetendő, mint olyan összeg, amiről az isk. fenntartó gondoskodni tartozik.

Amint a reményelt államsegély a rendkívüli bevételek 9. tétele alá beiktatható lesz, a

tanítói fizetések kiszámítására új tájékoztatást fogok adni. Hogy tanítóink minő fokozatokba lesznek rangsorolva, arról — bár még beszélni is korai — csak annyit jelezhetek, hogy a legnagyobb valószínűség szerint az állami elemi isk. törvény 115. §-a lesz az irányadó, s az ott előírt vizsgálatok nélkül semmiféle jog nem lesz biztosítható az impériumváltozás után alkalmazott újabb tanítóink részére.

A költségvetések 6 példányban állítandók ki még pedig 3 magyar és 3 román nyelvű példányban. Egy román és egy magyar példány az iskola [internátus] levéltárában marad, egy magyar példány az esperesi hivatalba küldetik egy magyar és 2 román példány pedig a püspöki hivatalba küldendő. Az esperesi hivatalok a beküldött költségvetéseket alapján összesített egyházmegyei költségvetéseket készítenek és ezt beküldik a püspöki hivatalba. A költségvetések beküldési határideje az esperesi hivatalokhoz és a püspöki hivatalhoz minden év augusztus 10 ike; az esperesi összesített költségvetések beküldési határideje augusztus 31-ike. A középiskolák augusztus 20-ig terjesszék fel hivatalomhoz költségvetéseiket 1 magyar és 2 román nyelvű példányban E határidők pontos megtartását hangsúlyozottan kérem, mert a mulasztás súlyos következményekkel jár.

B) A vagyonkezelés nyilvántartására vonatkozó utasítások:

Minden iskola tartozik beszerezni Béres Károly egyházkerületi bizományostól 1. a nyugtakönyvet [registru chitanțier], 2. az utalványkönyvet [registru de bonuri]; 3. a fizetési jegyzékeket [stat de plată] és 4. a pénztári naplót [registru jurnal partidă de cassă]. Ezekben a nyomtatványokban mindennemű bevételt és kiadást — nemcsak az állandó jellegűeket, hanem az esetleges kiadásokat és bevételeket is — el kell könyvelni. Így a gyűjtéseket, adakozásokat is.

1. A nyugtakönyv [registru chitanțier] használata:

Minden bevételről nyugtát adunk ki a nyugtakönyvből. A nyugtakönyv ötven páros lapból álló tömb. A lappárok elseje kiszakíthatatlan vékonyabb papir, míg a fizető félnek kiadandó, kiszakítható második lap vastagabb papir. A nyugtákat tintaceruzával írjuk a kiszakíthatatlan vékonyabb lapra és egyidejűleg másoló papir [indigó] közbeiktatásával a második lapra

Általában minden bevételről külön nyugtát kell kiadni, azonban egyfajta nagyobb tömegű bevétel elismerésére [tandij] állítható ki egy nyugta is. P. o. egy napon 30–35 tanuló befizeti a tandiját, — ezt a tandijszedő a most esetleg használatban levő régi elismervényekkel nyugtázza a tanulóknak; a befizetők neveit jegyzékbe foglalja s az új nyugtakönyv egy lapjára az összeget rávezetni [30 tanulótl tandij jegyzék szerint, didactru dela 30 elevi după tabloul anexat] — a kitéphető nyugtalapot pedig a jegyzékre ráragasztja. Ahol a régebbi tandijnyugták már kifogytak, ott az új nyugtakönyvből természetesen minden tanulónak ki kell adni a névre kiállított nyugtát, de ezen egyfajta bevételek bekönyvelése csak egy tételben történik a pénztári naplóba, így p. o. 30 tanulótl tandij 3000 Lei, s a megfelelő és alább ismertendő rovatba feljegyezzük a nyugták számát [p.

o. 25–54. sz.] A nyugtákat az iskolai költségvetési év elejétől kezdve látjuk el 1-től kezdődőleg növekvő számokkal.

A nyugták pontos és egyöntetű kiállítása a következő módon történik: rajta kell lenni 1. az iskola nevének, 2. a nyugta sorszámának, 3. a befizető fél nevének, 4. a befizetés címének [tandij, adomány, tanítói fizetés stb.], 5. a befizetett összegnek betűvel és számmal 6. a keltezésnek, 7. a pénz felvételére jogosított fél olvasható aláírásának 8. az iskola pecsétjének [a bent maradó, és a kiadott nyugtán].

Scoală primară reformată, Oradea.

CHITANȚA No. 34. sz. NYUGTA

	Lei	b.
Subsemnatul recunosc că am Aluirtt elismerem, hogy kap-primit dela D. Ioan Kovács tam János .től		
didactru (tandij) o sută de lei, egyszáz leit		
Total — Összesen:	100	
La 12. febr. 1927.		
Casier:		
X. Y.		
A pénzkezelő aláírása.		

A számadásra kötelezett pénzkezelő fél könnyebbségére tanácsos a nyugta másodpéldányának kiszakítása után, a nyugtázott összeget a lap aljára is felvezetni és folytatólag átvinni a 2. lapra; ezen a lapon alul most már az 1. és 2. lap együttes összegét feljegyezni s átvinni a 3. lapra és így tovább — ezáltal állandóan szem előtt van a beszedett pénzek összege. Az iskolai számadási év elején használatba vett nyugtakönyv I. számmal jelölendő, ha ez betelik, a második nyugtakönyv II. számot kap, — a nyugták sorszáma pedig a sorban következő lesz.

2. Az utalványkönyv [registru de bonuri] használata.

Minden kiadásról utalványt adunk ki az utalványkönyvből. Az utalványkönyv alakja és lapszáma azonos a nyugtakönyvével. Az utalvány kitéphető másodpéldánya a pénztárkönyv vezetőjének kiadandó és a kiadást igazoló okirat[ok]ra ragasztandó. Az utalványt az utalványozásra jogosított presbiteri, fenntartótestületi vagy igazgatótanácsi elnök írja alá.

Az utalványon rajta kell lenni: 1. az iskola nevének; 2. az utalvány sorszámának; 3. a pénz átvételére jogosított fél nevének [esetleg lakhelyének]; 4. a célnak, amelyre az utalványozás történik; 5. a kifizetett összegnek betűvel és számmal; 6. a keltezésnek; 7. az utalványozó, vagy ezzel megbízott fél [elnök] aláírásának; 8. az iskola pecsétjének [mind a két példányon];

Școală primară reformată. Oradea.

Data la 12 febr. 1927.
Kelt

BON No. 70
UTALVÁNY

Să se platească D-lui Béres
Fizessen Ön

Károly

nak,

pentru imprimare

nyomtatvány

ért

suma de Lei patru sute (400) négyszáz lei összeget.

Președinte:

X. L.

elnök.

Kezelési könnyebbség végett itt is minden oldal az előző oldalak összegeivel összeadandó és átviendő folytatólag, hogy az eszközölt kiadások végösszege mindig szem előtt legyen.

Az utalvány mellé a szállítóknak a bélyeg-törvény rendelkezései szerint szabályszerűen felbélyegzett nyugtái, számlái is csatolandók. A bélyegilleték törvényszerű lerovására a szállító fél köteles. Az utalványkönyv és az egyes utalványok számozása a nyugtakönyvéhez és nyugtakéhoz hasonlóan az ott elmondott módon történik.

3. A fizetési jegyzék (stat de plată) használatára.

A fizetési jegyzék (stat de plată) rovatai önmagukat magyarázzák. A 3 rovatba egyelőre — addig míg a tanszemélyzet rangsorolására más törvényes intézkedés nem történik — ennyit vezetünk be; titular (rendes), vagy suplinitor (helyettes) A 8 rovatba, a korpótlék jogosultság megállapításánál, minden, a mi iskoláinkban eltöltött tényleges szolgálati év számításba jön. Az engedélyezett megszakítások (szabadságok) ezt a jogot nem érintik. A 11. rovatba irandó az igazgatói díj. A 13. rovat a mi iskoláinknál nem töltendő ki.

Az egy tanítós iskoláknál egy ilyen jegyzék mind a 12 hónapra használható úgy a tanító, mint a szolgálta fizetésének nyilvántartására, mert az ívnek összesen 24 rovata van. A több tanítós iskoláknál a könyvelés korrektsége miatt minden hónapra külön jegyzék állítandó ki.

4. A pénztári napló [registru jurnal partidă de cassă] használatára.

A pénztári napló az iskolai (internátusi) vagyonkezelés nyilvántartásának legfontosabb könyve. Vezetése pontosságot és figyelmet kíván. Egyszerű, gyakorlati beosztása bármely órában tiszta képét adja az iskolai (internátusi) vagyon költségvetésének kezelésének.

A pénztári napló minden lapja három mezőre oszlik. A baloldali függőleges oszlopokkal tagolt mező a bevételek tételenkénti és cimletek

szerinti nyilvántartására való. Az egyes oszlopok címéül a költségvetés bevételi oldalának tételcimeit írjuk be. A jobboldali mező a kiadások ugyanilyen nyilvántartására szolgál, az oszlopok fejét itt a költségvetés kiadási oldalának címetelivel jelöljük. A költségvetésbe fel nem vett címeken eszközölt bevételek és kiadások „diverse-vegyesek” címmel jelölhetők a megfelelő oldalon.

Célszerű a kiadási oldal cimletei mellett a költségvetésileg előirányzott összegeket is feltüntetni, hogy a költségvetés kereteit állandóan lássuk és túl ne lépjük.

A középső mező cassă — pénztár címmel van jelölve. Ennek a résznek baloldalára írjuk a bevételi összegeket, a jobboldalára pedig a kiadásokat a nyugta (bevétel), illetve utalvány (kiadás) számával és a dátummal. A tétel megnevezése descrierea operațiunii címmel jelölt középső részbe a pénzművelet rövid megnevezése kerül.

Ha tehát p. o. tandíj címén bevételezett az iskola 1927. évi március 1-én 30 tanulóval 3000 leit, ezt a 3000 leit be kell írni először a pénztári napló bevételi oldalára a megfelelő oszlopba és másodszor a pénztári rész bevételi oszlopába a dátummal a [nyugta vagy] nyugtak számával és a cím megnevezésével; vagy ha p. o. tanítói fizetés címén kifizet az iskola 1927. márc. 1-én 2550 leit, ezt az összeget be kell írni először a pénztári napló kiadási oldalára a megfelelő oszlopba és másodszor a pénztári rész kiadási oszlopába a dátummal az utalvány számával és a cím megnevezésével.

A pénztári naplóban végzett könyvelési munka helyességét igazolja, ha a bevételi oldal oszlopainak vízszintes összegezése egyenlő a középső pénztári rész bevételi oszlopának függőleges végösszegével. A kiadási oldal helyességének ellenőrzése ugyanez. Ezt az ellenőrzést tanácsos minél gyakrabban megismételni.

E nyilvántartási könyvekben javítani vagy kaparni nem szabad.

C) A számadások készítése.

Minden év augusztus havának 31. napján, internátusokban az utolsó köztartási napon, a nyugtakönyv, utalványkönyv és a napló lezárandók és ezeknek alapján készítenők el a számadás. Minthogy jelen körrendeletem elején közölt miniszteri rendelet a számadások felterjesztésére vonatkozólag nem intézkedik, az elemi iskolai számadások elkészítésére, ellenőrzésére és beterjesztésére vonatkozólag a szükséges tennivalók továbbra is az egyes egyházmegyék számvevőszékeinek hatáskörében maradnak. Arra azonban már ez alkalommal felhívom az összes illetékes tényezők figyelmét, hogy a számadások teendői akként végeztessenek, hogy egy esetleges miniszteri rendelkezésre ezek is, a költségelőirányzathoz hasonló módon felterjeszhetőek legyenek. A középiskolák számadásai minden év szeptember 15-ig terjesztendőek fel közvetlenül hivatalomhoz 1 magyar és 2 románnyelvű példányban. Ezeket az egyházkerületi tanügyi előadó tanácsos és számvevő fogják átvizsgálni és véleményes javaslattal az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni.

Általánosságban csak annyit jegyzek itt meg,

hogy a költségvetések minden új, vagy a rendtartásoktól eltérő tételét és a számadásoknak a költségeloirányzattól való minden eltérését indokolni kell.

Az internátusok vagyongazdálkodása mindenben alkalmazkodjék a fent kiadott rendeletemhez. Az internátusi költségeloirányzatok minden év szeptember 15-ikére és a számadások minden év július 15-ikére hivatalomhoz terjesztendők fel 1 magyar nyelvű és 2 román nyelvű példányban.

A számadásukhoz az összes igazoló okmányokat is csatolni kell. [Élelmiszer és egyéb szállítók hiteles számlakivonatát 10 db, heti étlapot, a napi élelmiszerek számát és névjegyzékét stb. stb.]

Jól ismerve azokat az átmeneti nehézségeket, amelyek az egyházak polgári évek szerinti és az iskolák most előírt iskolai évek szerinti vagyongazdálkodási nyilvántartása következtében előállnak jelzem, hogy a közoktatásügyi miniszter úrtól kérni fogom az iskolai vagyongazdálkodásnak is polgári évek szerint történő nyilvántartását.

C) Átmeneti intézkedés.

Minthogy a miniszteri rendeletet kiadó inspector úrtól az újrendszerű iskolai vagyongazdálkodásunk bevezetésére folyó évi március hó 1-ig halasztást kértem, s mert ezideig vagyongazdálkodásunk a régi mederben folyt; az újrendszerű könyveket március hó 1-ével gyakorlatba kell venni, úgy, hogy a tanév folyamán eddig befolyt összes bevételek, valamint a kifizetett összes kiadások végösszegeit a költségvetési címletek szerint a nyugtakönyvbe, utalványkönyvbe és pénztári naplóba beiktatjuk.

A jelen tanévre készült költségvetéseket egyelőre hivatalomhoz felterjeszteni nem kell, de az iskolák irattára részére 1 román és 1 magyar példányban haladéktalanul elkészítendő, hogy az állami látogató közegeknek kívánatra előmutathatók legyenek.

Az iskolai vagyongazdálkodás ezen új módját, a kánoni és körlátogatások szigorúan ellenőrizték és minden eltérést tegyenek fegyelmi eljárás tárgyává.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 11.

Sulyok,
püspök.

Tanügyi 644—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

A közoktatásügyi miniszterium 1927 január 17-én kelt 157982—1926. sz. rendelete alapján és az elemi oktatási törvény 60. cikkének rendelkezésével kapcsolatban: közlöm, hogy a míg az elemi iskola és középiskola abszolválása közötti különbséti vizsga normái és feltételei meg nem állapítottak a középsiskolai oktatás törvénye által, a miniszterium egyetlen olyan kérelmet sem intéz el, mely az elemi iskola felsőbb osztályából a középiskola magasabb osztályaiba való felléphetésre vonatkozik.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 645—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

A közoktatásügyi miniszter ur 132,243—1926. sz. a. közli: A magánoktatási törvény 68. cikkelyének bekezdéseivel kapcsolatban, közöljük a következő rendelkezéseket, kérjük szigorúan végrehajtani azokat. 1. A nyilvánossági joggal bíró magániskolák, fentmondott cikkelynek megfelelően, bocsáthatnak ki tanulmányi igazolványokat és bizonyítványokat az állami iskolák számára megállapított feltételekkel és csakis a miniszterium által megállapított formulákon. [Ezen az inspectorátus által 6077—1926. sz. alatt engedélyezett elemi iskolai formulák (Certificat de clasă) Bérés Károlynál beszerezhetők.] 2. A magániskolák által kibocsátott bizonyítványok kibocsátására és láttamozására nézve, mint vezérrelvet, a következő szabályokat állapítjuk meg: a) A középiskola I. osztályába beíratásra szolgáló igazolványokat az illetékes revizor láttamozza, más iskolába való átlépéshez szolgáló igazolványokat (anyakönyvi másolatokat) a középoktatásnál az illetékes iskolai kerület középiskolai inspectora láttamozza. b) Az alsó tagozat abszolváló bizonyítványai láttamozás végett — úgy, mint ahogy az állami iskoláknál járnak el — meghagyatnak a kerületi inspector felek hatáskörében. Fenti a) és b) pontnál kimutatott igazolványok és bizonyítványok másolatai a magánoktatási törvény 68. cikkelyének 4. bekezdésében megállapított feltételek szerint állíthatók ki és az állami iskolák számára előírt formások teljesítésével, továbbá a kerületi inspectorok approbálásával. c) A nyilvánossági joggal bíró magániskoláknál tett vizsgák és végzett tanulmányokról kiállított diplomák és pedig a tanítói diplomák, a kereskedelmi iskolai diplomák, az érettségi diplomák és mindezen diplomák másodlati láttamozás és a formások szabályszerű teljesítése végett kizárólag a miniszteriumnak terjesztendők fel. (Directia inv. Particularhoz.) A rendeletet szigorú alkalmazkodásra közlöm.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 646—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi isk. hatóságnak.

A közoktatásügyi miniszter ur 157,1926. számú rendeletével figyelembe ajánlja, hogy a magánoktatási törvény 95. cikkelyének 2. bekezdése szigorúan megtiltja, hogy a nyilvánossági joggal bíró, vagy anélküli magániskoláknál magántanulókkal vizsgák tartassanak.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Az egyházi Főhatósági rendeleteiben megnevezett egyházi és iskolai nyomtatványok az ott megállapított árakon kizárólag csak Bérés Károly egyházkerületi bizományostól szerezhetik be, Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan 14.

Tanügyi 648 - 1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

A közoktatásügyi miniszterium 7156—1927. sz. rendelete alapján utasítjuk iskoláink igazgatóságait, hogy ezentul január 24. napját mindenik iskolában külön meg kell ünnepeltetni hazafias ünnepélyvel, amelyen hazafias szavalatok, énekek lesznek és ünnepi beszéd, hogy ezáltal a nap jelentősége megünnepeltessék.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927. november 12.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 642—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

Az új egyezségi levelek (act de angajament) kiállítására gyában 242—1927. sz. alatt kiadott körrendelet megvilágítása végett — az érdekelt iskolafenntartók és tanítók részéről hozzám érkezett megkeresésekre is válaszolva — közlöm, hogy a körrendelet záradakából megállapíthatólag „az egyezségi okmányokba a tényleg megállapított fizetés” volt felveendő azért, hogy államsegély utalványozása esetére a tényleges és az állami fizetés közötti különbségek e legnagyobb precizitással legyenek megállapíthatók. Rendeletem tehát nem jelentette az állami mérvű fizetések feltétlen megadási kötelezettségét, hanem azt célozta, hogy az ezen kérdés körül való kínos és veszedelmes bizonytalanság helyeit helyzetünk nyílt és őszinte képét adhassuk meg. Épen ezért megütközéssel értesültem ezen egyezségi okmányok aláírásának szörványos megtagadásáról, amely bizalmatlankodó magatartásnak semmi célját nem látom s amely csupán azt eredményezi, hogy hivatalomnak — a tanítóság érdekeit mindig szem előtt tartó és helyzetük javítására irányuló őszinte törekvéseit feltartóztatja. Felhivom ez alapon a nt. esperes urakat, hogy az egyezségi okmányok aláírását szigorú következetességgel követeljem meg.

Atyafiságos szeretettel!

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 14.

Sulyok István,
püspök.

Közigazg. 594—1927. szám.

Nagytisztelütü Esperes ur.

Többoldalról hivatalomhoz érkezett panasz következtében a múlt évi december hó 4-én felterjesztést intéztem a Földművelésügyi minisztériumba az iránt, hogy az egyházközségek, lelkészek és tanítók részére az agrártörvény alapján adott földek után a hasznélvezők voltaképpen micsoda terheket kötelesek hordozni. Fölterjesztésemre a minisztérium rendelkezése folytán Biharvármegye Agrártanácsosa 847—1927. szám alatt közli, hogy „A tulajdonosnak jár a kisajátítási érték 5 % a és holdanként ehez még 5 leit adva, továbbá az állami és a községi adók fizetendő”. A kisajátítási ár mindenkor megtudható az illetékes járási agrártanácsosi hivatalban. Kérem, hogy e körrendeletemet az egyházmegye érdekelt tisztviselőivel közölni méltóztatassék.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 11.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 604—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskola nt. fenntartótestületének és tek. igazgatóságának.

1. Az 1926. évi dec. 16-iki egyházker.-i közgyűlés 152. sz. határozata arra kötelezte a kebelbeli elemi iskolák fenntartótestületeit, hogy az állami elemi iskolai törvény végrehajtási utasításának magyar fordítását, a 50 leies árban szerezzék be, mert ez a végrehajtási utasítás minden iskolánk számára nélkülözhetetlen. A M. O. T. 48., 69., 83. és 115. szakaszai, valamint ezen törvény végrehajtási utasításának 207. szakasza nagyon súlyos következmények terhe alatt rendeli az állami elemi isk. törvény és végrehajtási utasítás rendelkezéseivel való szoros alkalmazkodást — épen ezért az állami elemi iskolai törvény végrehajtási utasításának minden iskolában meg kell lennie, mert enélkül teljes lehetőség a törvényben előirt szabályszerű adminisztráció és kerületünk főhatósági adminisztrációja is tehermentesül sok olyan felesleges kérdés elválasztásától, amire a végrehajtási utasítás világos feleletet ad. A fordító, aki a 50 leies árban ajánlotta a végrehajtási utasítás magyar szövegét, vállalkozásától kénytelen volt — az elenyésző csekély számban iörtént megrendelés miatt — visszalépni. Minthogy azonban ezen nagyon fontos és törvényerejű végrehajtási utasítás olcsó beszerzési lehetőségének zátonyra jutása felett — épen iskoláink létérdeke miatt — napirendre nem térhettem, ajánlatot kértem egy már kész és a 110 leies árban forgalomba is hozott fordításra vonatkozólag — s ha minden iskolánk pontosan, legkésőbb f. évi március 1-ig beküld megrendelt példányonként 95 leit, ez esetben hivatalom hajlandó az egyébként roppant terhes tömegmegrendelést és szétküldést lebonyolítani. *Hangsúlyozom azonban, hogy a f. évi március 1. után hivatalomhoz érkező megrendelési összegeket figyelembe nem veszem és azt a késedelmes megrendelő terhére és veszélyére visszaküldöm.*

2. Az iskolalátogatási jegyzőkönyvek kifogásai között gyakran találkozom az *iskolai belső [házi] rendtartások* (regulamentul intern) hiányának megállapításával. Ezen a falra kifüggeszthető házi, vagy belső rendtartások szintén beszerezhetők mint a Gyerkes Mihály által szerkesztett „Tanítók Utmutatója” című vezérkönyv mellékletei. Ennek a műnek megrendelését is melegen ajánlom, mert iskoláink sok hasznos utasítást találhatnak benne. A mű bolti ára 120 lei, de ha tömegmegrendelés történik, 105 lei beküldése esetén a végrehajtási utasítás magyar fordításával együtt ezt is megrendelem és szétküldöm.

Mindkét mű megrendelése legegyszerűbben a pénz beküldésével történik. A végrehajtási utasítás megrendelők példányonként 95 leit, a „Tanítók utmutatóját” is megrendelők példányonként 105 leit, együtt 200 leit tartoznak hivatalomhoz legkésőbb március 1-ig a megfelelő kézbesítési díj hozzáadásával beküldeni. A kézbesítési díj hozzáadás nélkül beküldött pénzküldeményeket nem veszi át hivatalom. *Hangsúlyozom, hogy a végrehajtási utasítás megrendelése az egyházker. hat. értelmében kötelező, míg a „Tanítók Utmutatója” — ajánlott.*

Amennyiben a 152. sz. e-keri határozattal megvételre elrendelt végrehajtási utasításokért egyes egyházak már az 50 leit más címre esetleg beküldötték volna, *ugy ezt a lényt a póstai feladó-vevény beküldésével igazolják, hogy ezt az összeget javukra elszámoltathassam.*

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi. 645—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak, középiskolai tanárnak és elemi iskolai tanítónak.

A főhatóságom alá tartozó iskolákban működő összes tanárokról és tanítókról törzskönyvi lapokat kell kiállítani. A törzskönyvi lapokat Béres Károly bizományosnál kell megrendelni s ezek ára 8 Lei.

A kiállításra vonatkozólag a következő utasításokat adom:

I. alá bevezetendők a néven kívül a születési, vallási, nemzetiségi, családi adatok, nyelvkészség fokozatai, feltüntetve azt, hogy hány nyelvet beszél az illető és hogy mikor tett hivatali esküt?

A II. a gyermekekre vonatkozik s e rovatok mindent megmagyaráznak.

A III. a katonai szolgálat adatait tartalmazza.

A IV. a végzett tanulmányok és a megszerzett szolgálati fokozatok feltüntetésére szolgál. E rovatban fel kell tüntetni azt is, hogy minő tanfolyamokon vett részt és hogy hol és mikor tett nostrificaló vizsgát, milyen középjeggyel? (*media generală.*)

Az V. az állás jellegét és fizetését tünteti fel. A 2. és 3. alatti együttes rovatba ezidő szerint csak ezt a két megkülönböztetést használjuk titular = rendes és suplinitor = helyettes. E megkülönböztetés alapja a választási jegyzőkönyv, vagyis ha valakit helyettesnek választottak meg, azt nem szabad rendesnek feltüntetni. A másjellegű iskoláknál eltöltött szolgálati évek ma még a mi iskoláinknál számításba nem jönnek.

A VI. alatt kell kimutatni az engedélyezett szabadságokat, a szolgálatmegszakításokat.

Itt általános elv, hogy csak a tényleges szolgálatban eltöltött évek számítanak. Hasonlóképpen számításba jön az engedéllyel szabadságon töltött idő is. A fizetéshez való jogosultság nélküli szabadságon töltött idő sem a korpólléknál, sem a nyugdíjnál számításba nem jöhet. A 2 (kettő) évnél hosszabb szolgálat megszakítása teljes jogvesztéssel jár.

A VII. alatt a nyugdíjigényjogosultság kezdőpontjául, jogvesztést előidéző *szolgálatmegszakítás nélküli folytonos szolgálat eselében* — azt az időpontot kell feltüntetni, amely mint ilyen okmányilag igazolható. A többi kérdésre nem lehet feleletet adni.

A VIII. Üresen marad.

A IX. alatti rovatokban fel kell tüntetni a Magánoktatási Törvény életbe lépése óta (1925. dec. 22

óta) történt egyházi és állami iskolalátogatásoknak a tanító működésére vonatkozó megállapításait „a tanítás eredménye” rovatban és a „megjegyzések” alatt jelezni kell, hogy az eredményt az egyházi, vagy állami látogatás állapította meg így „inspectie de biserică” egyházlátogatás, vagy „inspectie de stat” állami látogatás.

A X—XI. rovatok kitöltései magyarázatot nem igényelnek.

A XII. alatt azok a büntetések tüntetendők fel, amelyek az E. T. V. t.-c. 55. §. a.—f. pontjai és a M. O. T. végreh. utasításának 153. §. a.—e. pontjai alatt vannak megjelölve. Minthogy azonban egyetemes jogszokás szerint az E. T. V. t.-c. 55. §. a) pontja alatti és a M. O. T. végrehajtási utasításunk 153. §. a) pontja alatti („rosszalás” illetve „bizalmas megintés”) büntetések 1 év után — amennyiben újabb büntetés kirovás időközben nem történt — a minősítési táblázatokból törölhetők, *ezen legenyhébb büntetések*, ha a törzslap kiállításának idejében már az ítélet kihirdetése óta egy év letelt, — *e rovatba nem vezetendők be.*

A XIII. Magyarázatot nem igényel.

A személyi törzs-lapokba bevezetett összes adatok hitelességéért elemi iskolai tanítóknál az illetékes esperes, középiskolai tanároknál az igazgató felelős, amit a megjelölt helyen neve aláírásával vállal. A törzslapokat a tanárok és tanítók saját maguk kötelesek kiállítani. A beszerzési költség az iskolafenntartót terheli.

Minden tanítóról és tanárról 4 drb. személyi törzslap állítandó ki. 1 drb. (tanárokról 2 drb.) az iskola írártára, 1 drb. az esperesi hivatal (tanítók) és 2 drb. a püspöki hivatal részére. Ezen személyi törzslapokat legkésőbb f. évi március hó 20-ig kell hivatalomhoz felterjeszteni.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927. febr. 14.

Sulyok István
püspök.

Tanügyi 486—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi hivatalnak.

Tájékoztatás végett van szerencsém szószerinti fordításban közölni a Közokt. ügyi Miniszter urnak az országos Magyar Párt parlamenti csoportjához intézett kétféle választ, melyet az 1926. évi december hó 9-én Bukarestben Domahidy Elemér főgondnok ur és Nagy Vilmos tanügyi előadó ur által közvetlenül előterjesztett iskolai sérelmeinkre adott a következőkben:

150794—1926 sz. N B. Elnök ur! Van szerencsém tudomására adni, hogy a Miniszter a következőket közölte az iskolai inspectorátusokkal: 1. Azon kisebb ségi gyermekek, akik állami óvodába járnak be fognak iratkozni a saját hitfelekezeteik elemi iskolájába. 2. A IV. osztályt magán elemi iskolákban végzett tanulók, folytathatják tanulmányaikat ugyanazon iskola

ujjonnan szervezett V, VI, és VII. osztályaiban, amelyben ezen osztályok a törvénynek megfelelően vannak szervezve. Ami a nemzetiség megállapítását illeti alkalmaztatni fog a 98405—1926. sz. körrendelet, [hogy t. i. a szülő vallomása az irányadó. Fordító] olyan értelemben, hogy semmiféle kicsinyes bosszantás ne történjék. I. Petrovics miniszter, Nae Dimitrescu vezérig.

150806—1026. sz. Uram! Folyó évi december 7-iki kérésére azt válaszolom, hogy ahol csak magyar tanulók vannak, a tanítóknak tudniuk kell magyarul: ahol a magyar tanító nem tud románul, egy tanító fog mellette megbizatni, aki a III. és IV. osztály tananyagát a törvény értelmében románul köteles előadni. Ott ahol a törvényben előirt számú magyar növendék van, magyar sectiák létesülnek. Miniszter I. Petrovics, Nae Dimitrescu vezérigazgató.

Fenti miniszteri rendeleteket közölve arra kérem a Nagytiszteletű esperes urat, hogy a hatósága alá tartozó egyházközségekben és iskolákban előforduló és a fenti rendeletekkel ellenkező gyakorlati eseteket hivatalomhoz orvoslás végett bejelenteni sziveskedjék.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 febr. 3.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 606—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi és középiskola nt. fenntartótestületeinek és igazgatóságainak és internátusi köztartásvezetőnek.

Az iskolai vagyonkezelés nyilvántartásához szükséges és az e tárgyban kelt 135008—1926. sz. közokt.ügyi miniszteri rendeletnek megfelelő nyomtatványok elkészültek és azok Béres Károly könyvnyomdájában megrendelendők a következő árakért:

1. 100 lapos nyugtakönyv (registru chitanțier) ára 40 lei.
2. 100 lapos utalványkönyv [registru de bonturi] ára 40 lei.
3. Fizetési jegyzék (stat de plată) ára 5 Lei.
4. 50 lapos pénztári napló [registru jurnal pertidă de cassă] ára 340 lei.

A nyomtatványok használata összes iskoláinkban és internátusainkban kötelező, — mellőzése fegyelmi vétség.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 12.

Sulyok István,
püspök.

Harangokat,

vas harangszerelőnyeket ajánl 40
és vas harangállóanyagokat

Hönig Frigyes harang- öntődéje

BRAD, Strada Bariliu No. 10-21. Alapítva 1840.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Györök, Arad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készit a legfinomabb anyagból bármely hangu és nagyságu a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel diszitve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leirással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 40

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják

háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült

templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni. 10-20

Harang és fémöntőde

17

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben szállit templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselőt:

Kérjen külön ajánlatokat. Satu-Mare—Satzmár, Arany János-utca 22. szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk. 26-20

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHAGÓMELLÉRI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hova az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

„Egymás terhét hordozzátok”.

Gal. 6., 2.

Egy történelmi kézikönyvben a minap egy 16. századbeli nyugateurópai keresztyén államférfiúnak következő dicsekedését láttam feljegyezve: „Ettől a veszedelmes bonyodalomtól nagyszerűen sikerült nekünk távol tartani magunkat.” Valami izgatott háborus vilongásokra célozva a szavaival.

Pogányabb beszéd keresztyén ajakon aligha jött még ki. Mert akárhogy is gondolkozunk veszedelembe került embertársainkról — idézték légyen bár fel azt a veszedelmet saját maguk vétke cselekedeteikkel — mégis fölényesen távol tartani magunkat tőlük, vagy éppen diadalmas kézdörzsöléssel örvendeni annak, igazán a legpogányabb eljárás. A keresztyén vallás ugyanis attól a pillanattól kezdve, ahogy ez a felséges eszme az örökkévalóság méhéből előtört és a nagy Istennek lelkében alakot öltött volt, minden egyéb lehetett, csak egy nem: fölényes lenézése a mások bajainak. Ha Isten is így gondolkozott volna, még ma is őserdőben lakó félvad lények volnánk, marcangolva egymást a betévíz falatért. És hogyha embertársai szenvedéseinek láttára jobb gondolat a rideg közönytől nem jut az eszébe, akkor már a sivár istentagadás fertőjébe sülyedt vissza ismét.

Hála legyen azonban az örök kegyelem Istenének, az emberi nem hitvány képviselőjéül tekintették az olyan egyént mindig, aki undok vétké leplezésére azzal az alacsony lelkü ürüggyel állt elő: „Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiaimnak?!“

Mikor az izraeliták Kánaánéri vívták a véres harcokat, a Ruben törzsének rendkívül megtetszett egy szép füves térség. Minden áron le akartak ott telepedni, holott a nagy munka még csak a kezdet kezdetén volt. Mózes keserű szemrehányást is tett nekik érte:

„Egyáltalában képtelenség erre még gondolkodni is. Hiszen ti emberek vagytok; egyenesen testvérek. A lelketeket meg nem tagadhátjátok, miként az oktan barmok, akik ha zöld füvet találnak, azonnal megállnak. A többi törzset nem hagyhatjátok cserben. Azok segítettek nektek, ti is kötelesek vagytok segíteni nekik!”

Örök igazság rejlik a Mózes szavaiban. Minden kultúra, jólét, kényelem az **összemberiség** küzködésének a közös eredménye. És nem csupán a miénk, vagy éppen az enyém. Örökül kaptuk azt. Másoktól vettük át. A vétkekért is éppen így vagyunk egyetemlegesen felelősek. Érzéketlenül ezért nem mehetünk el sohasem egymás mellett. Testvérek vagyunk valamennyien az erényben, a vétkekben, a sikerben, a kudarcban. A Messiás beleavatkozása is az emberi sorsba ilyen testvéri szeretetből történt.

Csak az olyan népek számára van eltéve boldogabb jövő, amelyek nem képesek felebarátjaik kinszenvedéseit közönyösen nézni. Mert nem annyira az elkövetett bűnök zúditják ránk a kénköves esőket — noha az is holtbizonyosan elkövetkezik — hanem az elmulasztott kötelességeink. Isten ítélőszéke előtt nem azok a dolgok ítélnék el bennünket legrettenetesebben, amiket elkövettünk, hanem azok, miket nem tettünk. Nem a sebek, a bukások, a kudarcok, hanem a restség, a semmittevés, a kényelem. A sima homlok, minek ráncosnak kellene lenni, a puha kéz, minek keménynek kellene lenni. Tamás apostol találta el legjobban ezt a mély életigazságot, amikor azt kérte a feltámadt Krisztustól: mutassa meg neki kezein a szegeknek helyeit, akkor hiszen benne. Valahol, valaki egyszer tőlünk is meg fogja ugyanezt kérdezni: Hol vannak a szegek sebhelyei? A lelkes fáradozás, az elszánt küzdelem megszenteltetési jegyei? Igen, ezen a mi fehér, puha kezünkön! Ott kell nekik lenniök. Ott volt a Mester kezein is.

Bokor Sándor.

Iskola.

Pestalozzi.

1746 jan. 12—1827 febr. 17.

Álljunk meg egy pillanatra ennek a nagy emberbarátnak száz éves sirjánál, tartsunk néhány perces tisztelet-szünetet ezer felé kapkodó és többnyire csunya emberi indulatok által mozgatott munkánkban, tekintsünk orcápirulással Pestalozzi birr-i sirja felé, hátha megérinti nemes cselekedetekre béna lelkünket az ott csendesen pihenő hamvából is áradozó tanítás, hátha megoldódnak a közömbösségben tehetelenné merevedett tagjaink, hátha bekapcsolódik csodaváró tespedésünkbe Pestalozzi hányatott, de igénytelenül egyszerű életének minden akadályon diadalmaskodó varázsárama — a szeretet.

E néhány igénytelen sor nem méltatása akar lenni az első valódi, a testi és szellemi foglalkozást összekapcsoló modern koncepcióju elemi népiskola megalapítójának, nem dicsőítése az árvák atyjának, nem magasztalása a tanítóképzés helyes utra irányítójának, nem bámulastra ragadott boncolgatása a tanítás lélektani alapokra fektetésének, — hiszen nem szaklapban és nem csupán szakemberek számára iratott.

Az emlékezés egy szerény csokor virágát teszi le Pestalozzi 100 éves sirjára egy törpe utód, aki Pestalozzitól nem csak tanult, hanem, aki az ő hányatott és mégis diadalmos élete fanulságain lelkesült, felemelkedett és vigasztalódott. Ha illusztrálni kellene megkapó emberi példával a korinthusi levél 13. részét, alig lehetne erre a célra klasszikusabb példát találni, — mint Pestalozzi. A másokért élő és munkálkodó szeretet alakítja ki ennek az esellen, elhanyagolt külsejű, az együgyűségig jószívű, szinte szokratesiesen csunya arcu embernek belső emberét elragadóan széppé. Nem von le semmit értékéből, hogy Napoleonban nem tudott érdeklődést keltetni tanítási módszere iránt, de nagyon jellemző az a sikere, melyet iverdun-i iskolája javára Sándor cárnál ért el, akit nemcsak ruházatának meglepő hanyagságával, nemcsak tiszteletet parancsoló háromlépés távollágá semmibe vevésével, de a minden oroszok hatalmas cárja előtt az orosz jobbgátság felszabadulását dicsérő svájci szabad polgár bátorságával is zavarba hozott — ugyan, — de bőkezű jótékonyagra és az iverduni iskola megkimélésére is rábirt.

Életében és munkálkodásában a neveléséges együgyűségek és a grandiozus hatások a végeredményben összhangzatosan egyenlítődnek ki.

Protestáns lelkésznek készült előbb — nem számolva ezen életpálya elengedhetetlen alapfeltételével — a szónoki készséggel. Csak mikor első szónoki kísérlete csufos sikerrelenséggel végződik, orientálódik más irányban. Ahogy önmaga mondja „lázba ejtette impraktikus képzelődését Rousseau impraktikus könyve” (Emile) és —

ez a légyszívű, nőiesen szentimentális lelkű ember — hasznára óhajtván lenni az emberiségnek — a jogi tudományokat kezdi tanulmányozni. Majd betegségéből felgyógyulva, falura vágyik gazdálkodni. Közben (23 éves korában) megnősül és elveszi Schultess Annát. Hogy szenvedésekkel, bukásokkal csalódásokkal méltatlanságokkal teli élete mégis diadalmos élet volt, azt ennek a hősiességű, okos, művelt és önfeláldozó aszszonynak köszönhetette. Neuhofi, kölcsönpénzzel felszerelt gazdasága csődbe jut, az általa felruházott és atyailag gondozott gyermekek a jó ruhákban elszöknek tőle. Elhatározza, hogy tanító lesz! De közben irogatni is kezd. Saját bevallása szerint 30 évig egyetlen könyv sem volt a kezében. Írásai külalak és helyesírás szempontjából sok kívánni valót hagynak maguk után. Részint a felesége, részint a kiadók fésülgetik simitgatják élvezhetővé írásait és mégis a „Lenard és Gertrud” elolvasása után Lujza porosz királynő így kiált fel: „Szeretnék Pestalozzi-hoz elmenni, hogy megköszönjem neki ezt a könyvet az emberiség nevében”. E könyvet valóban a vérével és szívével írta.

Csodálatos ember! Pestalozzi írásai és Pestalozzi élete teljesen fedik egymást. Mint ahogy a tanításban a tapasztalatból indul ki, írásaiba is azt viszi bele, amit átélt. Comenius és Rousseau az irodalmi mérce alatt lehetnek nagyobbak Pestalozzi-nál, — de míg náluk nem ritkaság az ellenmondás az egyéni élet és a hirdetett elvek között, — addig Pestalozzi írásai mindenben nyomon követik életét. „A remete esti orái”-tól a „Hattyudalig” minden sor az ő legegényibb tapasztalata, és a Lenárdot felemelő Gertrud — az ő felesége — Schultess Anna.

Mikor feleségét elveszti, lelke nagyobb felét teszi vele a sirba, aztán jönnek a tanítótestület viszálykodásai, visszavonul oda, ahol kezdte — Neuhofba. Itt érik a rágalmak, a bántalmazások s csak addig akar élni — míg ezeket megcáfolja. Másként történt! 1827. február 17-én meghal, de egyéniségét a keserűség sem változtatja meg, mert utolsó szavai ezek voltak: „Megbocsátok ellenségeimnek, leljenek békességet amidőn magam megyek az örök béke elé... És ti gyermekeim maradjatok nyugodtan együtt és keressétek boldogságotokat a családi élet nyugalmas körében!”

Síremlékén a rövid élet és jellemrajznak is beillő következő sorok olvashatók:

Itt nyugszik

PESTALOZZI HENRIK

született 1746. január 12-én Zürichben, meghalt Brougban 1827. február 17-én.

A nép erkölcsi javítója — Lenárd és Gertrudban.

A szegények megmentője — Neuhofban.

Az árvák atyja — Stansban.

A népiskola alapítója — Berthoudban és Munchenbuchsecken.

Az emberiség nevelője — Iverdunban.

Ember, keresztyén, polgár.

Másoknak minden — magának semmi.

Béke poraira!

Legsikerültebb szobra Zürichben látható.

Jobb kezével, jobb kézen fogva megértő gyengédséggel vezet, lehajló helyzetben egy felfelé, feléje odaadó bizalommal tekintő átszellemült arcú kis fiút — előre! Aki nem érti Pestalozzi egyéniségét és az embernevelés nagyszerű hivatását, az azt hiszem a szobor ezen egyszerű leírásából is mélységes megilletődéssel érti át a nevelői munka jelentőségét, melynek örök jelszava — felfelé és előre!

Nagy Vilmos.

Felhívás a tanítókhoz.

Egy régi vágyunk öltött testet a „Reformátusok Lapja” megjelenésével. Örömmel üdvözlöttük annak első példányát, különösen az alábbi kijelentéséért:

„Tanító atyánkfiaival őszinte testvéri viszonyban óhajtunk lenni és igazi szeretettel adunk helyet szakkérdéseik, vagy vágyaik, panaszaik megvitatására, feltárására.”

Régen várt, biztató szavak, amelyeknek őszinteségében nincs jogunk kételkedni.

Az impériumváltozás óta egymástól teljes elszigeteltségben élünk. Egyesületeink közül egy-kettő működik, de ezeknek a működése is csak az anyagi ügyek tárgyalásában merül ki. Pedagógiai kérdések megvitatásához, didaktikai problémák meghallgatásához nincs türelme a túlfeszített idegzetű tagoknak. De meddő a gyűlések munkálkodása azért is, mert a nyomoruságos anyagi viszonyok gátat emelnek a testvéregyesületek érintkezése elé. Így egyöntetű állásfoglalás, kellőleg megszűrt, egységes vélemény kiforrása lehetetlen. Ennek a következménye aztán az, hogy az időnként felvetődő kérelem néhány elégedetlen ember berzenkedésének minősítetik.

Ezer a bajunk, özön a panaszunk, de megkötöttségünk miatt ugyan kit és mi módon tájékoztassunk ezekről? Most azonban remélhetjük, hogy a megindult lap, mely a tanítóság „ügyeinek, panaszainak”, — természetesen egyetemes panaszainak — feltárására „igaz szeretettel ad helyet”, megszünteti ezt az állapotot. Módunkban lesz sérelmeinket és óhajtásainkat közölni s közvetlenül ismertetni meg azokkal, akiktől orvoslást várunk. Kétségtelen, hogy sokkal több sikert érünk el így, mintha egymásnak panaszkodva, káros kibővítésig fokozzuk az elfojtott keserűséget.

Kartársak! A lap nélkülünk is megáll, de a mi előfizetésünkkel anyagilag erősödik, tartalmában bővül és minden bizonnyal alkalmas eszköz lesz közelebb hozni egymáshoz azokat, akik bár egy célért küzdenek, mégis a mai helyzettel járó tájékoztatatlanság és félreértések miatt távolodni kezdenek egymástól, kiszámíthatatlan kárára a kálvinista magyarság jövőjének.

A lap évi díja talán súlyos tétel a legszűkebb keretek közt mozgó tanítói budgetben, de nem szabad felednünk, hogy kis áldozatokkal nagy célok valósíthatók meg. Jusson eszetekbe, hogy pár évvel ezelőtt épen mi kértük egy ilyen lapnak a megszervezését. Így szármalmas következetlenségnek volna tekinthető, ha csak egy tanító is akadna, aki az egyetemes érdek szolgálatából kivonná magát azzal, hogy az előfizetők sorába be nem lép és minden eszközt meg nem ragad annak a lapnak terjesztésére, amely a miénk is.

Parancsoló szükség a lap járatása minden tanítóra nézve azért is, mert ez közli a hivatalos rendeleteket. Ezeknek pedig mindnyájunknál, mindenkor kéznél kell lenniök, mert az állami és magánoktatási törvények paragrafusai, valamint ezek végrehajtási utasításai és a folytonos miniszteri rendeletek olyan labirintet alkotnak, amelyben verejtékes munka az eligazodás.

Az ügykezelés legprecízebb betartása pedig nemcsak hivatalos, hanem sokkal inkább lelkiismeretbeli kötelességünk akkor, mikor kisebb mulasztások is nyelvünk egy-egy oltárának a megsemmisülését eredményezhetik.

Császár Gyula.

Missziói vasárnap.

A decemberi egyházkerületi közgyűlés egyik határozatával elkötelezte az egyházközségeket ugynevezett missziói vasárnap tartására. Mit jelent ez a határozat, mi a vasárnap célja?

Nem a külmisszió végtelen fontosságú ügyének propagálása. Bármilyen nagy jelentősége is van ennek erkölcsi szempontból és a hitélet terén saját magunkra és hiveinkre, vagy bármilyen mértékben is munkáljuk vele Isten országa és anyaszentegyházunk terjedését, erre mi még nem is gondolhatunk. Nem is a belmissziói munkásság intenzívebbé tételét célozza a határozat, sőt egyáltalán nem valami új, ismeretlen, hanem nagyon is régi, de újabb időben elhanyagolt, akadályozott feladatainknak: a missziók, szórványok gondozásának lehetővé tételét.

Egyházunk és egyházkerületünk életének, működésének egyik legnagyobb fogyatékosága volt annak a régebben nagy gonddal végzett munkának a szünetelése éppen abban az időben, mikor ezeken a pontokon a legnagyobb veszélyben vannak hiveink. A szünetelés oka tisztán az anyagiak hiányában volt, mert a missziói segélyek forrása bezárult előttünk. A legtöbb egyházmegyében ugyan megszakítás nélkül szedték a közalapi járulékot, de nem mindegyikben; a járulékoknak egy kerületi alappá egyesítése pedig

csak most történt meg. Volt ugyan egyházmegye, amelyik a kamatokat felhasználta missziói célra és az alapot másként is igyekezett növelni, az egyetemes segélyezést azonban nem pótolhatta. Így a szórványok gondozása a minimumra korlátozódott. A missziói lekipásztörök anyagi erő hiányában nem kereshették föl a körökben szét-szórta lakó hiveket, mert nem volt semmi fedezet utiköltségeik, fuvarjaik fizetésére. Legfeljebb a közelben levő nagyobb missziói pontokat kereshették fel s azokat is csak a nagy ünnepeken, míg távolabb lakó hiveik éveken át nem is láthatták papjaikat, nem hallhatták az ígét, nem részesülhettek a sakramentumokban és nem szólhatott hozzájuk anyanyelvükön az Ur.

Ma már mindenki egyértelemmel vallja, hogy ez így tovább nem mehet s a missziói bizottságnak egyik legnagyobb gondját képezi a missziói munka rendszeres és állandó megkezdése és erre az anyagi lehetőség előteremtése.

A missziói vasárnap egyik — bevalhatjuk első — célja ennek az anyagi lehetőségnek a fokozása. Ma az egyházmegyék éveken át gyűjtött közalapi járulékaiknak összesített összege sem éri el a százezer leit. De ez is csak tőke, melynek csupán a kamatait lehet felhasználni. Könnyű belátni, hogy milyen csekélység ez az óriási szükséglethez képest. Gondoskodni kellett tehát az alap növeléséről. Három mód között kellett választani. Az első: felemelni az eddigi 8 banis lélekszám szerinti járulékot, ami nem lett volna más, mint adóemelés. Eltekintve attól, hogy ezek a különböző címeken kivett kerületi járulékok és adók nélkül is emelkedtek és szaporodtak, már azért sem volt kívánatos ezen a címen való újabb megadóztatás, mert ehhez a nagy és bensőséges lelki munkához semmiképpen nem illik a sok keserűséget okozó kényszerűséggel járó adóztatás. A második mód egy vasárnapi perselypénznek erre a célra való lefoglalása lett volna. Ez azonban két okból nem volt megvalósítható. Először azért, mert végeredményében is nagyon kevés összeggel gyarapította volna az alapot, másodsor, mert a gyülekezeteknek maguknak is szükségük van e perselypénzekre, melyekből már ugyanis eleget lefoglaltak a különböző közcélok. Így jutott el a bizottság a harmadik megoldási módhoz, a missziói vasárnap tartásához.

A kerületi határozat értelmében az év valamelyik alkalmas vasárnapján minden gyülekezetben missziói vallásos ünnepélyt kell rendezni, amely ünnepély tárgya a missziói helyeken lakó hiveink hitbeli, vallási helyzetének megragadó erejű ismertetése kell, hogy legyen. Az ünnepélyen befolyó adományokat a missziók segélye-

zése végett a közalap céljára a kerületi pénztárba kell beküldeni. Egy-egy ilyen előre kellőképpen ismertetett és jól rendezett ünnepély jövedelme mindenesetre a legtöbb gyülekezetben, nagyobb összeggel fogja az alapot gyarapítani, mint pl. a jelenlegi járulék megkésztetése, vagy egy vasárnapi perselypénz lefoglalása. De az anyagi eredmény mellett felbecsülhetetlen értékű az erkölcsi haszon. Az adományokhoz nem fűződik semmi panasz, vagy keserűség, hanem mindenki szívesen adja, mert tudni fogja, hogy mi célra adja. Azonkívül áldott alkalom lesz minden ilyen ünnepély az összetartozás, a hitbeli testvériség érzésének, az egymásért áldozni tartozó szeretet felébresztésére és fokozására. Gondoljuk el csak, hogy egy-egy nagy, vagy szintiszta, esetleg jó-részből református községben lakó hiveink milyen keveset, vagy éppen semmit sem tudnak a távolban, templom, lelkész és tanító nélkül élő, Isten ígétjé és az anyanyelven való tanítást nélkülöző hitsorsosaik helyzetéről. Még csak sejtélemmel sem bírnak afelől a mérhetetlen károsodás felől, mely ilyen helyeken anyaszentegyházunkat és az evangélium ügyét érte, mert nem törődünk eléggé velük, vagy nem tudunk törődni. Azt meg éppen nem tudták és nem érezték, hogy ezekért és ezekben egyetemes egyházunkért ők is felelősek. Ezeken az ünnepélyeken mély, maradandó hatással világíthatunk rá szomorú helyzetükre, lelki szomjuságukra és sugárzó erővel kelthetjük fel a felelőség súlyos tudatát.

És amíg ezt tesszük, érettük munkálkodunk, magunkkal teszünk jót. Magunkkal és gyülekezetünkkel. Mert megbecsültebbé tesszük előttük az Ur ügyét, magát az egyházét és a benne bőven buzgó életvizét, mely után sokszor azért szomjuhozunk olyan kevéssé, mert mindig gazdagon csörgedez. Azonkívül az áldozatkésztségre nevelhetjük őket, mert ezekből a kis gyülekezetekből szórványainkban lakó atyánkfianak Isten országa érdekében véghez vitt fölemelő cselekedeteiből nagyszerű példákat állíthatunk elébük, melyek jótékonyan hatnak a saját hiveink jócselekedeteire.

Ezek a missziói vasárnapok elevenebbé, melegebbé fogják tenni gyülekezeteink életét és Isten segítségével áldásosan fogják munkálni a „szétszórt csontok“ összegyűjtését és megelevenítését.

Debreczeni István.

Adományok. Az elmúlt esztendőben a nagyváradi egyházban 288,172 lei, a szatmári egyházban 697,626 lei és több, mint 20,000 lei értékű idegen valuta, a németi egyházban 242,437 lei adomány és alapítvány folyt be.

Akiket hazahivott az Ur.

Válaji Sipos János belényesujlaki lelkésztestvérünk, mint részvéttel értesülünk február 20-án életének 74-ik, lelkipásztorkodásának 47-ik évében, az Isten akaratán megnyugodva befejezte földi életét. Hűséges munkában eltöltött hosszú élete folyásáról közelebb részletesebben fogunk megemlékezni. Hozzá tartozóinak és gyülekezetének adjon az Ur vigasztalást. Legyen áldott emlékezete.

HIREK.

Ebben a rovatban kerüelünk, egyházmegyénk, lelkési köreink és gyülekezeteink eseményeiről fogunk időről-időre beszámolni. Közölni fogunk minden olyan tudósítást, amelyik a vallásos élet megnyilvánulásairól ad képet. Közreadjuk a személyi változásokon kívül a vasárnapi iskolai, ifj. bibliaköri vagy más ünnepélyek referádáit, de semmiesetre se közlünk „egyházi bál”-ról, vagy hasonló más mulatságról szóló értesítéseket. Állandó és alkalmi tudósítóinktól kettőt kérünk: gyorsan és röviden.

Tudomására hozzuk lapunk olvasóinak, hogy a „Reformátusok Lapja” tulajdonjogát dr Gyenge János lelkésztestvérünk a Főtiszteletű Püspök ur kezeihez juttatott okirattal minden ellenszolgáltatás nélkül készséggel örökre átengedte egyházkerületünknek, ennélfogva lapunk a mai számtól kezdve, mint a királyhágómelléki egyházkerület hivatalos lapja jelenik meg.

Tanítói karunk igen tisztelt tagjainak szives tudomására hozza lapunk kiadóhivatala, hogy tekintettel tanítóink nehéz anyagi helyzetére, a „Reformátusok Lapja”-t kedvezményes áron, évi 200 Lei előfizetési díj ellenében hajlandó megküldeni. Kérjük a tanítói kar tisztelt tagjait, méltóztassanak e szám megküldésével egyidejűleg intézkedni a lap további járátása végett. Akik eddig 300 Leit küldtek be, azoknak előfizetését 1 és fél évre számítjuk, akik pedig 150 Lei félévi előfizetést küldtek be, azoknak előfizetését 50 Lei pótlással egész évre rendezettnek veszi a kiadóhivatal. — Természetesen ezen kedvezményt kizárólag csak a tanítói kar ml. tagjainak nyújthatjuk, mert a lap előállítási költségei a mások részére való kedvezményes küldést nem bírják el.

Lelkészi, belmissziói és presbyteri konferencia. Az egyházkerületi közgyűlés elhatározta, hogy egy, az egész kerületre kiterjedő lelkészi, illetve belmissziói és presbyteri konferenciát rendez, melyre a szalmári gyülekezet, illetve presbyterium már akkor meghívta a részt venni szándékozókat. E több irányú konferencia márc. 26. és 27-én lesz a szalmári egyház új harangjainak felavatási ünnepélyével kapcsol-

latban. A konferencia rendezését a belmissziói bizottság végzi s a programtervezet szerint 26-án d. e. lesz a lelkészi, d. u. a nők, 27-én d. u. pedig a presbyterek konferenciája. Ugyanakkor külön konferencia lesz az ifjuság részére is. A konferencia első napján reggel és este áhitat lesz, vasárnap este pedig nagyobb szabású vallásos ünnepély. A részletes sorrendet a jövő számban közöljük.

Középskoláink sorsa. Ismét nehéz helyzetbe kerültek azok a középskoláink, melyeknek nyilvánossági jogát régebben a közoktatásügyi miniszterium megvonta. A múlt isk. év végére — a választások előtt — visszakapták nyilvánossági jogukat, úgy, hogy a tanulók saját tanárjaik előtt vizsgázhattak és államérvényes bizonyítványt nyertek. Az új iskolai év elején is, mint nyilvános iskolák vették fel a tanulókat és abban a reményességben voltak, hogy a nyilvánossági jog állandó lesz. Annál nagyobb meglepetést okozott az inspectorátus értesítése, hogy a növendékeknek a félv alkalmával magán írásbeli vizsgát kell tenni — természetesen más tanárok előtt, magas vizsgadíjak lefizetésével. Az inspectori értesítést megerősítette a miniszter tudósítása is, mely szerint az illetékes bizottság a nyilvánossági jogért egy évvel ezelőtt a törvény alapján beadott kérést minden indok nélkül elutasította és „megtűri” hogy ebben az évben, mint magániskolák működ-hessenek. E döntés nemcsak általánosságban a felekezeti iskolák ügyét hozta válságos helyzetbe, hanem számtalan szülőt is, kik a nyilvánossági jog tudatában iratták be gyermekeiket és most nem várt költség és a legnagyobb bizonytalanság előtt állanak.

A magyar zsinat-presbyteri evang. egyházkerülethez tartozó egyházközségek, most szavaztak egyházi és világi elnökeikre, mellyel a magyar evangélikusok régen vajudó ügye végre a megoldáshoz jutott s így megkezdheték hivatalosan is lelki építő munkájukat. A szavazatbontó bizottság Bohus Károly temesvári esperes elnökle alatt e napokban vette bírálata alá a beérkezett szavazatokat, melynek eredménye előre látható volt, mert azokat illet a kerület élére állítani, kik eddig is sok fáradsággal, áldozatkészséggel jártak el a szervezkedés ügyében. Lelkészi elnöke a kerületnek, vagy a régi prot. elnevezés felújításával superintendense Frint Lajos aradi esperes lett két szavazat kivételével, mely Szorády Lajos volt brassói esperesre esett, a világi elnök pedig báró Ambrózy Andor temesmegyei földbirtokos lett. Az elnökség ünnepélyes beiktatása a bőjt valamely vasárnapján lesz Aradon. Meg kell még említenünk, hogy a kerület engedélyezésének keresztül-vitele Pacliseanu államtitkár főérdeme, ki mindent megtett, hogy evang. testvéreink ügye végtére az igazsághoz híven oldassék meg.

Rövid hírek. A budapesti Család-utcai egyházzás, mint a múlt évben, most is bőjtöt kezdett meg február 13-án, mely egy hónapra terjed és abból áll, hogy lemondanak minden szórakozásról, felesleges kiadásról és az így megtakarított pénzt az Emlékezet Templom építésére adják. — A pestkörnnyéki gyülekezetek febr. 5—6-án presbyteri konferenciát tartottak, melyen 300 presbyter vett részt. — Dankó Sándor volt ártándi lelkészt, egykori nagyváradi s.-lelkészt Esztárra választották.

Munkatársaink sorába újabban beléptek: dr Balogh Ernő, Nemes Elemér, Papp József, Pálffy István.

32 Vallásos Karének ref. egyházi énekkarok számára. Vegyeskarra írta és kiadta Vasváry Béla, a szalontai ref. egyház orgonista kántora. Ára 40 Lei. — Kapható Béres Károly könyvkereskedésében, Oradea—Nagyvárad. Ismertetésére legközelebb visszatérünk.

Külömfélék

Esdő kérés a jó lelkekhez.

Biharmegye tenkei járásában, gör. kel. román testvéreink közé ékelve, évszázadok óta őzri magyar nyelvét és kálvinista hitét a kisházai református gyülekezet. Mindössze 35, nagyobbára vagyontalan család tagjai alkotják ezt a maroknyi leányegyházat. Ezeknek ősei emelték a hajdani időkben azt a kicsiny templomot, melynek fedelét megtépte, tornyát megingatta az elmúlt nehéz idők sok vihara s zengő érchirnőkei ágyuvá olvasztotta s öntötte a háboru gyűlölettel fűtött tűzkemencéje. Még áll a templom, a magyar imádás vára; még ég felé mutat a kis csillagos torony, de kis csengőjének minden ütődésére talapatatáiig összerendül, mint a fáradt, beteg ember, mikor a szive erősebben kezd zakatolni. Ott állanak körülte — szegénységük miatt tehetetlenül — a felelősség mélyeséges aggodalmával lelkükben — a sokszor könnyes tekintetű kálvinista testvérek — elborongva a sötét bizonytalanságon hogyha a templom és torony összedől, az a kisházai kálvinista magyarságot örökre maga alá fogja temetni.

Komor aggodásaik között rátok gondolnak reménykedő bizalommal boldogabb egyházak s boldogabb, tehetősebb hittestvérek. Rátok, ahol ma is szilárd fundamentumon áll a templom, akiknél még nem fogyott el az irgalomnak utolsó pénzdarabja. Tudjuk — sokszor nyulnak kérő kezek felétek! Ne erre gondoljatok! Hanem, hogy szíveteken most is igaz, nagy szükség kényszerítő ujjja kopogtat. Sülyedő hajóról hangzik a vészjel: „Mentsétek meg a lelkeinket!” Akiket pusztulás réme fenyeget: hit és fajtestvéreitek. Dobbanjon

meg értök a szívetek — gondoljatok irgalommal rájuk s legalább egy közeli vasárnap persely-ajándékával siessetek mentésükre.

Hadd hirdesse a kis, roskadozó templom megújult szépsége a nagyobbak dicsőségét, azt hogy az élettelen kövek között élő köveken szüntelen épül az élő Isten láthatatlan, de örökké élő s mindeneken diadalmas egyháza.

Ardai Aladár,
ref. lelkész.

A nagy anyagi bajok közt vergődő kisházai leányegyházunk templomrenoválási akcióját pártoló szeretetébe ajánljuk a magunk részéről is hitbuzgó hiveinknek és egyházközsegeinknek. A dr Gyenge János vezetése alatt álló nagyváradi külvárosi szeretetház e célra 300 Leit juttatott kezeinkhez. Az adományok Ar dai Aladár felügyelő lelkész címére küldendők: Ginta [Gyanta], Biharmegye.

A bál. Egyházi életünkben az élet anyagi oldalát tekintve nagy szerepet játszanak — sajnos — az egyház részére rendezett táncmulatságok, harangavataás, lelkészbeiktatás, templomszentelés alig tudott elmulni bál nélkül, melyekre a meghívók ugy szoktak édesgetni, hogy „tánc reggelig” a tudósítók pedig azt szokták írni, hogy ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon jól sikerült. Hogy milyenek ezek, legjobban jellemzi egyik nemrég lefolyt lelkészbeiktatási bál, melyen a legények megkéselték egymást és pedig nemzetiségi alapon. De mintha mégis javulnának az állapotok. Egy másik lelkészbeiktatás előtt is nagyban készült a presbyterium egy része a bál rendezésre. A felügyelő lelkész meggyőző szavai után azonban letettek szándékukról és kimondták, hogy a presbyterium nem fog bált tartani. Mégis néhány összeállottak, hogy mint magánvállalkozók megrendezik a bált. És az eredmény az lett, hogy alaposan ráfizettek. A gyülekezet nagy többsége megértette a felvilágosítást és nem akarta lerontani a nap építő hatását táncmulatsággal. Az egyháznak elég jövedelme volt ugyis perselypénzből és ebédjegyekből.

A legeredetibb dolog azonban az elmúlt év utolsó éjjelén történt. Egyik gyülekezet lelképásztora értesült, hogy sokan Sylveszter-estét akarnak rendezni és elhatározta, hogy éjjel vallásos-estélyt tart. Az eredmény az lett, hogy a vallásos estélyen háromszor annyian voltak, mint a mulatságon. Éjfélkor átvonultak a templomba és ott adtak hálát az Urnak.

Szerkesztői üzenetek ...

P. I. Gencs. Azt hiszem aggodalmaskodó kérdésedre az első szám vezető cikkei megadták a feleletet. — **N. E. Igazfala.** Leveledre külön válaszolok, csak türelmedet kérem. — **S. S. Klapodla.** Küldeményedből azt látom, hogy néplapra gondoltál, vagy talán az emlegetett gyermeklapra. — **Cs. Gy. Diószeg.** Lelkes felhívását őszinte örömmel fogadtam és arra indított, hogy az eredményt lehetővé tesszük.

A szerkesztőért felelős: Dr GYENGE JANOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

Tanügyi 830—1927.

Valamennyi kebelbeli iskolafenntartónak.

A 604—1927. sz. körrendeletem kiegészítésére mihez tartás végett és az e tárgyban eddig hivatalomhoz beérkezett jelentésekre is válaszolva közlöm, hogy az állami elemi iskolát törvény végrehajtási utasításának magyar fordításáért eddig más címre [egyházmegyei pénztárak, revizorátusok] beküldött 50 leiket, tessék onnan elkérni és hivatalomhoz beküldetni, mert én a beszerzésekre előlegeket még ideigienesen sem engedélyezhetek.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 28.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 831—1927.

Valamennyi kebelbeli egyházközségnek.

A szatmári református főgymnázium, mely évszázadokon keresztül lankadatlan hűséggel szolgálta magyar református hitünk és műveltségünk nagy érdekeit s lett ezáltal a fajok és hitfelekezetek felett álló egyetemes emberi művelődés dicső multu védőbástyája, anyagi erejének megroppanása miatt a lét és nem lét döntő kérdése elé sodortatott.

A vergődő főgymnáziumot odaadó és elszánt lélekkel szolgáló tanári testület a megélhetésre is kevés javadalmát is csak kisebb és utólagos részletekben kapja már hónapok óta s ma már arról van szó, hogy néhány hónapig meghosszabbítja-e életét, ha segélyezést nyer, — vagy közömbösségünk és tehetetlenségünk miatt végkép bezárnak ezen őseinktől örökölt jóhírnevű iskolának kapui.

A szenvedések és megpróbáltatások között egyháztörténelmünk folyamán megedzett kálvinista lélek nagysága eddig még mindig a legnagyobb veszedelmek idején csillogott a legragyogóbban. Ehez a tettekre kész, áldozatos lélekhez fordulok most a szatmári főgymnáziumunk megmentése érdekében. Kérem a kebelbeli gyülekezeteinket, hogy kulturtaxáikat haladék nélkül szolgáltatassák be és emellett minden gyülekezetiünk hozza meg a maga áldozatát a szatmári főgymnázium időleges segélyezésére.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 február 28.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 842—1927.

Valamennyi kebelbeli elemi- és középiskolai fenntartótestületnek, igazgatóságoknak és internatusi köztartásvezetőnek.

Az iskolai vagyonkezelés nyilvántartásához szükséges és az e tárgyban kelt 135008—1926. sz. közoktatásügyi miniszteri rendeletnek megfelelő nyomtatványok elkészültek és azok fegyelmi felelősség terhe alatt megrendelendők Béres Károly könyvnyomdájában a következő árakért:

1. Nyugtakönyv [registru chitanțier] ára 40 Lei.
2. Utalványkönyv [registru de bonnri] ára 40 Lei.
3. Fizetési jegyzék [stat de plată] ára 5 Lei.
4. Pénztári napló [registru jurnal partidă de cassă] ára 340 Lei.

Ugyanott kapható még:

1. Statul personal [személyi törzslap] ára 8 Lei.
2. Registru de intrare etc. [iktatókönyv] ára 95 Lei.
3. Postakönyv ára 80 Lei.

Az eddig eszközölt megrendelések roppant csekély számából azt látom, hogy az iskolák nem mérlegelik elég komolyan a saját helyzetüket. Hangsúlyozom, hogy a nyomtatványok semmi szín alatt nem mellőzhetők és minden mulasztót fegyelmi uton fogok felelősségre vonni.

Oradea—Nagyvárad, 1927. február 28.

Sulyok István,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A peregul-mic—kisperegi ref. egyház pályázatot hirdet a III ik vegyes tanítói állásra.

Javadalom: 1. 2715 liteter buza, 1755 liter árpa 9 □-méter tűzifa, 196 Lei készpénz, mint díjlevél szerinti alapfizetés, a legutóbbi értékelés szerint 31,876 Lei. 2. Személyhez kötött fizetéspótlék 5752 Lei, összesen 37,623 Lei. 3. Természetben szép két szobás lakás nagy kerttel.

Kötelesség: A presbyterium által reábizott osztályok vezetése, lelkész helyettesítése. a számadás készítésében segédkezés.

Nagyobb korpóttéku és igényű tanítók esetleges kivánalmait a pályázat elbírálásakor tekintetbe fogja venni.

Pályázhatnak okleveles református tanítók és tanítónők, akik igazolni tudják, hogy katonai éveiket leszolgálták, a román nyelvű vizsgát letették vagy államérvényes oklevelük van.

Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 30 nap. Az állás elfoglalása a megválasztott és a presbiterium által közösen megállapított időben történik.

Pályázatok a ref. lelkészi hivatalhoz Peregulmic [Kispereg], Aradmegye küldendők.

A segédlelkészi állásra szintén pályázat hirdettetik.

Szondy Géza,
ref. lelkész.

Értesítés.

Szives tudomására hozom, hogy az új népoktatási törvény utasításainak megfelelő iskolai nyomtatványokat a Főtiszteletű Egyházkerület utasítására elkészítettem és a már megrendelt nyomtatványokat most expedíálom. Mély tisztelettel kérem az iskolafenntartó-testületeket, hogy ily irányú szükségleteiket azonnal átírni sziveskedjenek, mivel azokból raktárra nagy mennyiséget nem nyomtatok és esetleg a hetek múlva érkező rendeléseknek nem tehetek eleget.

A nyomtatványok árai:

Pénztárkönyv	— — — — —	Lei 340 —
100 lapos nyugtakönyv	— — — — —	" 40 —
100 lapos utalványkönyv	— — — — —	" 40 —
Fizetési jegyzék	— — — — —	" 5 —
Törzskönyvi lap	— — — — —	" 8 —
Osztálybizonyítvány, 20 lapos tömbökben	— — — — —	" 40 —
Értesítő könyvecske	— — — — —	" 8 —
Értesítő lap	— — — — —	" 1 —
Iktató könyv	— — — — —	" 95 —
Postakönyv	— — — — —	" 80 —
Mutasztási kimutatás*	— — — — —	" 1.50
Matricola—Anyakönyv	— — — — —	" 9 —
Előmeneteli és mulasztási napló	— — — — —	" 9 —
Tananyag-kimutatás [haladási napló]	— — — — —	" 3 —

Ismételten szives tudomására hozom, hogy a *kisbetűs Énekeskönyvek teljesen elfogytak* és azokat egyelőre nem is nyomtatjuk ki. *Nagybetűs Énekeskönyv bármilyen mennyiségben azonnal szállítható.* Nb. rendeléseit csakis nagybetűs Énekeskönyvekre kérem átírni.

Egy nagyon célszerű, 52 hétre szóló, helyes beosztású „*Lelkészi munka napló*”-t is nyomtatunk. A napló ára nagyon csinos kivitelben, jó papírra nyomva 120 Lei bérmentes szállítással.

Kiváló tisztelettel:

Béres Károly,

egyházkerületi bizományos

* A megánoktatási törvény 64. §-a alapján a mulasztás, kimutatás minden hó 1-én és 15-én 2 példányban beküldendő az illetékes tanfelügyelőséghez. — A mulasztási kimutatások beküldésének elmulasztása esetén, az igazgatókat a minisztérium arra kötelezi, hogy ők fizessék meg azokat a bírságokat, amelyeket a növendékek szüleinek és gyámjainak kellett volna megfizetniük, épen ezért, főként pedig a szokássá fajult mulasztások megszűntetése végett a rendelet legszigorubb betartása van elrendelve.

Harangokat,

vas harangszerelőnyeket ajánl
és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-
öntődéje

ARAD, Strada Barliu No. 10-21. Alapítva 1840.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Győrök, Brad-megye)

a legjutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármely hangu és nagyságu harangot, kivánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.]

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÖGŐMELLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társzerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Három sugár.

I. Tim. 6. 11—12.

I.

Kövessed az igazságot

Minden utonjárás cél nélkül: bolyongás. A vándor útja az éjszakában világosság nélkül: bizonyos eltévedés. A mi életünk is éjszakában való vándorlás volna, az eltévedés kikerülhetetlen veszedelmével, ha nem ragyogna lépteink elé világitó szövétnék lobogó fénye gyanánt az Isten ígéje. Bolyongás volna az élet útján járásunk is, ha nem nyernénk célt, melynek elérésére egész életünkben törekednünk kell. A felirt igékben egy egész sugárkéve hinti fényét az utunkra és benne célt nyer az életünk.

Az életünk tartalmát a célunk megvalósítása érdekében való gondolataink, de még inkább tetteink adják meg. Fogadjuk el életünk céljául azokat, melyeket Pál Timotheus elé tűz, hogy életünk ne legyen üres, hanem teljék meg gazdag, áldott, isteni tartalommal.

Az ember élete minden szakában választ magának valamit, vagy valakit, amit, vagy akit kövessen. A gyermek vagy ifju lelkét megragadja egy-egy nagy ember, nagy hős, jó szív, fényes elme, akihez hasonló szeretne lenni. Majd később eszményeket választ magának elvonatkoztatva minden személyiségtől. De ha megfigyeljük az életet, azt tapasztaljuk, hogy ezeket az eszményeket a legtöbben gyakran változtatják, míg végre mindegyikben csalódva, eszmény nélkül élnek le szegény, sivár, koldus életüket. Így lesz az életük iránya nagyon változó, a tetteik következtelenek, így lesz életük üressé, tartalmatlanná, önmaguk pedig gyakorta jellemtelemné és boldogtalanná.

Mindenkinek szüksége van eszményre és kell, hogy az állandó legyen. Csak így lehet

az élet harmonikus, nyugodt, békés. De ha azt akarjuk, hogy mindnyájunk: az emberiség élete is harmonikus, békés legyen, akkor mindnyájunknak egy ugyanazon eszményt kell követnünk. Ezt adja az apostol: kövessed az igazságot.

Ha megkérdeznénk egyenként az embereket: követitek-e az igazságot, mindenkitől ezt a választ hallanánk: egész életemben az igazságot követtem. Miért hát, hogy még sincs igazság a földön? Mert ha újra megkérdeznénk őket: mi volt a te igazságod, amit követtél, talán kettőnek a felelete sem egyeznék. Mindnyájan az igazságot követik, csak hogy mindnyájan más-más igazságot. Mindenki a maga igazságát követi — és ezért nincs senkinek se igazsága.

A népek nagy törvényszékén is az igazságot akarták megítélni, de a bírúk csak a maguk igazságát látták és ezért nincs ma igazság a nemzetek életében.

Nem lehet mindenkinek külön igazsága. Csak egy igazság van: nem az enyém, nem a tied, hanem az Isten igazsága, aki a Jézus.

Ha te Őt követed, az örök Igazságot és mindig és egyedül csak Őt, az életed nem lesz céltalan, kapkodó. a tetteid nem lesznek következtelenek, a lelked békés, nyugodt és boldog lesz. Őh ha mindenki ezt az egy ugyanazon Igazságot követné: az Ur Jézus Krisztust, mindnyájunknak az élete egy irány, egy cél felé haladna egymás mellett. Nem volnának köztünk ellentétek, nem kerülnénk szembe egymással, hanem áldott összhangban folyva harmonikus békességben telnék az életünk. És ha Őt követnék a nemzetek és azok vezetői, — óh micsoda boldogság volna itt e földön!

Még elképzelni is gyönyörűség!
Akarod-e, hogy valóra váljon?
Kövessed az Igazságot: Jézust!

Debreczeni István.

Őrallók, vigyázzunk!

A történelem által igazolt tény, hogy a nagy háborukat követő véres forradalmi mozgalmak vaskezű elnyomása után rendszerint logikai pontossággal szokott jelentkezni a lelki rendcsinálás ürügye alatt a katolicizmus feltörő világművelődési tendenciája. Ami az adott viszonyokból érthető is. A milliók életét, idegzetét felduló háborúk és azokat követő forradalmak nyomán ugyanis szinte egyetemes a vágy az élet nyugalomát visszahozó rend után és hálások az emberek még akkor is, ha ezt a rendet valamelyik vasököl talán egyenesen az egyéni szabadságjogok megszorítása árán tudja számukra biztosítani. Míg a forradalom az egyéni akarások sokszor anarchikus felszabadulását és korlátlan voltát mutatja, addig a letörésére vállalkozó reakció éppen az egyéniséget igyekszik bilincsbe verni és a rend érdekében a közösség alá rendelni. Az ilyen helyzetet aztán — legalább időileg — rendszerint a maga téritő céljaira használja ki a katolicizmus, amikor reá mutat arra, hogy ime csak a katolicizmus igazsága az örök, mert a kath. egyház a pápa primátusságára és a papuralomra épített szervezetével nemcsak a gondolat szabad csapongását szorítja mederbe, de a hivatástól megkövetelt feltétlen engedelmesség által egyenesen ráneveli az embert a mindenkori államrend ellentmondás és forradalom nélküli elfogadására.

Nem csoda, ha a forradalmak által meggyötört emberek közül megfelelő hitbéli öntudat hiányában hajlanak is akárhányan a katolicizmus egyes tulbuzgó propagálóinak a mézédés beszédére, kik az egyedül idvezítő római egyház aklába csalogatják és presszionálják a többi egyházak tagjait. S nem tagadható, hogy legalább is a világháborút követő első években úgy látszott, mintha a reneszánszát kezdené előkészíteni magának a katolicizmus. A vatikán ügyes politikájával a legtöbb európai országban a maga előnyére használta ki a helyzetet. A protestáns Angliában pl. lánggra gyújtotta ismét az irek elszakadási törekvését, bent a nagy anglikán prot. egyházban pedig néhány kath. érzelmű anglikán püspök és Lord Halifax vezetésével mindent elkövet az iránt, hogy az anglikán egyházat egészben, vagy részben a pápa uralma alá hajtja. A vatikán keze elnyult egészen az angol királyig is, akit sikerült rávennie, hogy a fanatikus kath. irek megnyugtató végett, protestáns létére tisztelgő látogatást tegyen a pápánál, ami 1923 tavaszán, az összes angol protestánsok tiltakozása dacára meg is történt.

Franciaországban is előnyére alakult a helyzet, mert az egyház és állam 1905-iki szétválasztása óta megszűnt vatikáni követséget ismét visszaállítá

a francia kormány. Olaszországban Mussolini diktátor politikájának a támogatásával nyert felbecsülhetetlen előnyöket, Magyarországon pedig, dacára a kormányzó és miniszterelnök református voltának, egyenesen döntő befolyáshoz jutott a katolicizmus.

Itt nálunk, Romániában is megkezdette hódító munkáját. Térítésre alkalmas munkatér gyanánt természetesen elsősorban az itt élő prot. magyar egyházakat választá ki. Megindult ellenünk szószéken és nyomtatásban egyaránt a támadás. Az erdélyi egyházkerület hivatalos lapja, a „Református Szemle” elég gyakran megemlékezik erről. Ezt teszi múlt évi 39. számában is, amikor így ír: „Alvincen, Gyulafehérvár tőszomszédságában, a róm. kath. magyar templomban a szószékről nem régen a következő nyilatkozat hangzott el Dombi páter ajkáról: „Hallom, hogy a reformátusok azt mondják, ha két tanköteles növendékük lesz, akkor is megnyitják iskolájukat. Különben — mondotta a páter — hagyjuk ezt a *piszkos dolgot!*” „Hát ide jutottunk — kiált fel a Szemle szerkesztője dr. Tavaszy Sándor, hogy az annyi áldozatot követelő magyar iskolaügy „*piszkos dolog*”-gá vált egy magyar kath. pap ajkán?!“

Ismeretes, különösen városokban és vegyes vallású falvakban az a megfeszített hajsza, amit egyes tulbuzgó plébánosok vegyes házasságoknál az áttérések és reverzálisok kiforszírozása végett, a magyar egységnek nem nagy épülésére kifejtnek. Míg ezt teszi az itteni katolicizmus magyar ága, addig a román ágazat: a gör. katolicizmus viszont az uralkodó orthodox államegyházat szeretné a római egyházba beolvasztani. Hónapok óta folyik a vita a nagyváradi gör. kel. és gör. kath. püspökségek hivatalos lapjaiban, a „*Legea Românească*” és „*Vestitorul*” című lapokban a pápai primátusság kérdésében. A vitát az orthodoxokkal szemben tett kiélezéssel dr. Teutu gör. kath. theol. tanár indította meg, akinek érveléseit éles ésszel boncolta szét és cáfolta meg cikk-sorozatában a nagyváradi gör. kel. theologia kiváló dogmatikai tanára, dr. Lazărescu.

A katolicizmus e hódító terjeszkedésével szemben a világ minden részén megindult a protestánsok részéről a védekezés. Ennek folyamán az Északamerikai Egyesült Államokban — mint a „*Record of Christian Work*” írja — 1920-ban ellenhatásképpen egyetlen év alatt 125 ezer lélek tért át a kath. egyházból a prot. egyházba. Angliában viszont az összes prot. egyházak, élükön az anglikán államegyházzal, az egész birodalmat behálózó közös nagygyűléseken igyekeznek és egymás templomában felváltva prédikálva a katolicizmussal szemben a prot. hittudatot felébreszteni a lelkekben. E monstre összejevetele-

ken Lord Gisborough-val élükön az angol lordok és más közéleti férfiak legkiválóbbjait láthatjuk az „Evangelical Christendom” hiradása szerint szerepelni a prot. hit védői között, akik az apostollal együtt büszkén vallják: „Nem szégyellem a Krisztus evangéliumát.”

Magyarországon ugyanezt végzik a belmisszió intenzív felkarolásával és az immár országossá tett presbiteri konferenciákon egyházunk lelkes vezetői. Ausztriában már súlyos vereségről számolhat be a katolicizmus, mert ott még a háboru előtt megindult „Los von Rom” mozgalom által, kivált a munkások közül közel 100 ezren váltak ki a római egyházból és lettek protestánsokká. Még nagyobb csapás érte Rómát Csehszlovákiában, hol a londoni „Evangelical Christendom” közlése szerint a régi cseh kath. egyházból mintegy két millió lélek vált ki és „Cseh Testvérek Evangéliumi Egyháza” név alatt új egyházat létesítettek, mely a máglyán elégetett Husz János szellemét viseli magán. Nem ismerik el a római pápát, behozták a papok nősülését, megtartották igaz a misét, de latin helyett cseh nyelvű előadásban, buzgón terjesztik a bibliát, püspökeiket a hivek összessége választja.

A katolicizmus megnövekedett lélekhalászó buzgalmával szemben, mellyel hiveink nyugalmát és a felekezeti jóbékességet állandóan zavarja, itt az ideje, hogy erélyes ellenakciót indítsunk meg. Ez az akció, mint más országokban történt, egy nálunk is kettős irányban kell, hogy mozogjon. Kötelességünk egyfelől befelé hiveink lelkében a belmisszió sokágu munkája felkarolása révén a kálvinista hittudatot felébreszteni, másfelől terjeszteni ennek a kálvinista keresztyén hitnek a tiszta világát kifelé a kath. keresztyének között is. A Heidelbergi Káté hitvédő magyarázatainak újból el kell foglalnia méltó helyét igehirdetésünkben.

Lelkipásztor és Tanítótestvéreim! Csendüljön meg mindnyájunk lelkében az apostol intése: „Aron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok.” [Eféz. 5, 16.] „Viseljétek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.” [Csel. 20., 28.]

Dr Gyenge János.

A skót parlament és a biblia. A londoni Bibliatársaság lapja a „The Bible in the World” írja, hogy Skóciában 1579 ben nyomatták az első teljes bibliát. Ugyanezen évben a teljesen reformátussá lett skótok parlamentje törvényt hozott, mely szerint minden nemes embernek és szabad polgárnak, kinek legalább évi 500 font bevétele van, kötelessége 10 font büntetés terhe mellett megvásárolni a bibliát. E törvényt komolyan vették, mert külön tisztviselők ellenőrizték a következő évben házanként a biblia megvételét.

Belmisszió

Az egyháztagok meglátogatása.

Az őszi kerületi közgyűlés 113–1926. sz. határozatában elrendelte az egyháztagok meglátogatását. Ugy látszik, a régi falak omladoznak, repedeznek, úgy látszik, valahol baj van, melyről már a felsőbb fórumokon is tudomást szereztek és a sok-sok közigazgatási akta elintézése között sor került egy szerény ügyirat elintézésére is, melyben az áll: Orvosoljátok a népet, mert elepedt és hasonlít a pásztor nélkül való nyájhoz!

Igaz, hogy egy ilyen nagy horderejű munka megkezdését mi valahogy másképen képzeljük, nevezetesen a lelkészi kar széleskörű előkészítésével, azonban mégis minden mellékgondolatot félretéve, örömmel kell üdvözlőnünk a kerület hatorozatát. Örömmel kell fogadnunk a munkára való felhívást, mert nagy erő van abban a tudatban, hogy törekvésünk felettes hatóságunk tetszésével találkozunk. Örömmel kell vállalni minden munkát, amelyről feltehetjük, hogy azáltal a reánk bízott lelkeket a mi mennyei Atyánkhoz, a mi Urunkhoz, az Ur Jézus Krisztushoz közelebb tudjuk vinni és őket az Ő soha el nem muló országának részesévé tehetjük.

Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy a belmisszió nem valami csodás varázsige, amelyet valamely cél elérésének az érdekében egyszerűen ki kell ejteni, hanem komoly munka. A jellemző vonása ugyanaz a szívós, nem lankadó kitartás, határozott célra irányuló tervszerűség, mely jellemző vonása minden, a lelki élet építése érdekében kifejtett munkának. Ebből a szempontból kell megítélnünk az egyháztagok meglátogatását is, mint a felnöttek között végzendő belmisszió munkának egyáltalában nem kicsinyelhető, sőt nagyon is jelentékeny fundamentális előkészítő részét. Ez az elv a határozója annak az eljárási formának, melyet a látogatás közben követnünk kell. Ebben a munkában ugyanis, amennyire egyéni, sajátos vonások vegyülnek, éppen annyira érvényesülnek általános vonások is. Gyülekezetként mások az emberek, így mások a viszonyok, a körülmények, melyek a velük való érintkezésnek sajátos színezetet adnak, de mindenütt ugyanazok a motívumok, világnézeti különbségek idézték elő a lelkek világában azokat a differenciákat, melyeknek külső tünetei: az egyház, a vallás ügyével szemben való közömbösség a templomok elnéptelenedése, zúgolódás a súlyosnak minősített egyházi adóterhek miatt, — átkozódás, törvénykezés, huza-vona a lelkészekkel, eme terheknek ügyvélt okozóival. A differenciák indító-okainak a megszüntetése, ama világnézeti különbségek áthidalása legfontosabb a hit, a

vallásos élet megújításánál. Ebben a küzdelemben az egyháztagok meglátogatása előrsi szolgálat. A feladata az, hogy az ellenséges hatalmaknak helyzetét, erősségét, hódítását, azt, hogy mennyire haladtak elő romboló munkájukkal a szivekben kikémlélje, megállapítsa és arról megbízható terepkepet nyújtson az így siker reménységével megindítható pozitív munka számára.

(Folyt. köv.)

Dr. Bodnár Gábor.

Akiket hazahivott az Ur.

Vállaji Sipos János.

1853—1927.

Őszinte csendes mély részvét mellett kísértük ki csendes pihenőre a belényesi lelkészi kör közbe-
csületben volt öreg Nesztorát, vállalji Sipos János belényesujlaki lelkészt 74 éves korában. Sok rátermet-
séggel, sok szent buzgósággal hirdette az élet igéit
élőszóval és tollal egyaránt. A Debreczeni Protestáns
Lapnak volt szorgalmas munkatársa évtizedeken át.
Különböző álnévek alatt néha két cikke is megjelent
egy számban különféle közérdekű tárgyokról. Néme-
lyik cikkét még a budapesti napilapok is átvették.
Mikor huszonöt éves lelkészi jubileumát ünnepelte,
lelkésztársai díszes arany tollal lepték meg. Ennek
rendkívül örült. Bizalmasabb ismerőseinek boldog
büszkeséggel mutogatta a különben tulságossáig me-
nőleg szerény ember.

Minden ízében ároni család sarja volt. Rokonsága felért theologiai tanárokig, sőt egészen a püspöki székhöz. Magyarremetén született 1853. évben, ahol atyja lelkész volt. Középkorait Hódmezővásárhelyen és Kecskeméten végezte. Ez utóbbi helyen egyik nagybátyja hírneves jogtanár volt. A teológiát Debrecenben végezte. 1876. évben sarkadi káplán, majd borossebesi és vadászi helyettes lelkész volt. Ezután nagybeteg atyja mellé jött haza, aki akkor már Belényesujlakon szolgált. Atyja halála után 1881. évben megválasztották rendes lelkésznek. Azóta folytonosan egy helyben szolgált halála napjáig, ami f. hó 20-án következett be. Hűséges szolgálatának legnagyobb tanúbizonysága az, hogy teljesen szegényül halt el. Egész életét a szent látomásoknak szentelte. Fennen szárnyaló lelke az eszmék tiszta világában élt. Mint lángoló tűzszlop vezette a reá bízott lelkeket az élet pusztáján keresztül. Gyülekezete hálás is volt iránta. A maga halottjának tekintette és saját költségén temettette el.

Temetése február hó 22-én délután általános részvét mellett ment végbe. Részt vettek azon a gyülekezeten kívül a testvér felekezetek lelkészeikkel együtt. A gyászszertartást a háznál Kecskeméthy Kálmán sonkolyosi lelkész, a templomban Bokor Sándor belényesi lelkész, a sírnál Juhász András várasfenesi és az egyházmegye nevében Árdai Aladár gyantai lelkész

végezte. Mindenki őszinte meleg részvét könnyet hullatott érte. Különös elismerés illeti a várasfenesi református énekkart, amely ügyes gyakorlottságával, jól iskolázott kellemes hanganyagával nagyban hozzájárult a szertartás méltóságához. Tökéletesen ráillett megboldogult szolgatársunkra a nagyapostolvallomása: A ma nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam. (II. Tim. 4., 7.)

„Végezetre eltételezt — ezért néki — a z igazság koronája.“

Tar Nándor, nyug. elemi iskolai igazgató-tanító március 1-én 77 éves korában szatmárnémetiben elhunyt. Egész életében mintaképe volt a szorgalmas, munkás életű tisztviselőnek. Az 1872. évben foglalta el a szatmárnémetii ref. egyház elemi iskolájának egyik tanszékét, melyben mint igazgató 21 évig működött, majd iskoláink államosításával 1895-től—1920-ig mint állami iskolai igazgató és mint az állami iskolák gondnoka fáradozott a magyar kultúra érdekében. Erdemeinek elismerésül a szatmárnémetii ref. egyház presbyteré és egyháztanácsi jegyzővé választotta s így évtizedeken át hathatós támogatója volt az egyházi ügyeknek. Mint a Szatmári Református Iparos Dalárdának szervezője és karvezetője, valamint a ref. főgimnázium énektanára, a dalkulturának hosszú ideig lelkes harcosa volt. Tevékeny részt vett a város közéletében is, mint egyik temetkező társulat elnöke és a Gazdasági és Iparbank igazgatósági tagja. A sok munka és az apai szívet ért megrendítő csapások erejét felőrölték, 1927. márc. 1-én csendesen elhunyt. Temetése március 3-án ment végbe nagy közönség részvétele mellett, amelyen a Szatmári Református Iparos Dalegylet testületileg zászlóval jelent meg és működött közre. Legyen csendes pihenése s áldott emlékezte.

Balogh Ilonka, Balogh Ferenc margittai lelkésztársunk leánya élete 22-ik évében febr. 12-én két napi rövid, súlyos szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Az elhunytban dr. Balogh Ernő borosjenői főgondnok, lapunk munkatársa, unokahúgát gyászolja. A mélyen sújtott bánatos szíveknek adjon az Ur vigasztalást a feltámadás örök reményében.

Belmissziói látogatás Szalárdon. A bihari egyh.-m lelkészi körei az egyes gyülekezetekben felváltva belmissziói látogatásokat tesznek, amikor a kör lelkészei közül néhányan felkeresték a soros gyülekezeteket s itt istenitiszteletet végeznek, vallásos estélyeken működnek közre és a hitélet erősítését munkálják. Legutóbb a múlt hó 20-án Szalárdon volt ilyen látogatás, mikor is a kör megbízásából Tarnóczi Lajos esperes és Major Gyula tanácsbíró keresték fel a gyülekezetet. Az istenitiszteletet Tarnóczi Lajos végezte Jel. 2. r. 4—5. v.-e alapján. A látogatásnak bizonyára maradandó hatása lesz a gyülekezetre.

Irodalom.

János evangéliumának és lezseinek magyarázata.

Irtta Musnai László tekei lelkész, theol. m. tanár. 1926. 152 l

E kötet, mint a szerző előszavában írja, a sokszor tervbe vett ujszövetségi magyarázat (kommentár) első része. Mint ilyen már e régi vágnak és tervnek legalább részben való megvalósulása miatt is értékes munka és tiszteltet méltó vállalkozás. Igazi értékét azonban a mű tartalma adja meg.

Musnai László a legtermékenyebb theologiai íróink közé tartozik s az ujszövetségi theologia, közelebbről az ujszövetségi iratok ismertetése terén hézagpótló, sőt — mint e művével is — uttörő munkát végez. Munkásságával a legnemesebb feladatot igyekszik megoldani, mert olyan módon és stílusban adja elő tárgyait, hogy azokat a tudományos előkészültség nélküli — mindenesetre intelligens — hívő is megértse és a kritikát is kielégítse. Ez a legnagyobb részben sikerül is neki és pedig jelen művében jobban, mint az Ujszövetség c. könyvében. Van ugyan néhány utalása (mint a D. coeex, LXX-es, az eredeti szöveg néhány idézete stb.) mely a laikus előtt ismeretlen marad, de viszont ezek magyarázatára kitérni nagyon nehéz, mellőzni meg lehetetlen.

Világosan tárja fel a jános iratok, különösen az evangélium célját, mely nem a történet megörökítése, hanem a Krisztussal való közösség ápolása. E szerint János nem életrajzot ad, hanem bizonyosságot tesz Jézusról és azokat a mély lelki hatásokat viszi át a hitek lelkébe, melyeket ő magától az Úrtól nyert. Írás magyarázatait kritikai alapon építi fel. Azonkívül pontos és kimerítő egybevetést, összehasonlítást nyújt a synoptikusokkal és más szentirati könyvekkel, helyekkel. Bár néhol ismétlésbe esik, vagy olykor közismert dolgokat is elmond, máskor viszont eredeti felfogással világít rá egy-egy eseményre (templomtisztítás, részben Péter tagadása) vagy olyan részletekre ad felvilágosítást, magyarázatot, melyeknek ismerete nélkül azok érthetetlenek, vagy hiányos lenne az igehirdető magyarázata (pl. templomszentelési ünnep.)

E könyv nem gyakorlati írásmagyarázat, de nem is elvont száraz exegézis. Olvasása közben megvilágosodik az események történelmi háttere, vagy egy-két találó mondattal frappánsan fejezi ki azok lényegét, jelentőségét (pl. a csodák). Így lett egyre jobban gyakorlativá azáltal is, hogy egyes nagyobb szakaszok magyarázata után összefoglalja a lényegét és kiemel néhány főgondolatot, melyet az igehirdető tovább és bővebben kifejthet és így áldással használhat. Az írásokat olvasni szerető tanult hívőnek értékes segéd-eszköz, a hivatásos írásmagyarázónak pedig egyenesen nélkülözhetetlen.

Kapható az erdélyi egyházkerület iratterjesztésében (Kolozsvár, Str. Bratianu 51 sz. alatt) és a szerzőnél (Teaca—Teke). Ára 120 Lei.

D. I.

Most jelent meg dr Kecskeméthy professzor legújabb kommentárja, a „Jósija király törvénykönyve“ Izrael életének legválságosabb belső küzdelmeiről van előttünk ebben a kis törvénykönyvben egy eleven, színes, beszédes dokumentum. Egy kiszakított darab élet abból a korból (Kr. e. 622), mikor a kis Júdea állami életének végső vonaglásában minden vallási és állami, szociális és irodalmi lényezőjét munkába állítja és ebben a kis törvénykönyvben akar a lábai alá alapot állítani egy mindent elnyeléssel fenyegető nagy világfelfordulás közepette. Az ember elbámul, ha itt, mint egy kis tükrében látja, hogy emberek, államok, társadalmak, társadalmi osztályok, erények és bűnök, eszmények és módszerek mennyire olyanok voltak akkor is, mint most! Egy csepp modern élet tárul itt elénk az ó-világban. És a könyv fordítása és magyarázata nagy művészettel egy csepp ókori életet varázsol belőle elénk ide az új világba. A harmadfélezer év távolában élő, küzdő emberek, mintha csak itt járnának-kelne a mi utcáinkon. A Jósija király törvénykönyve az ó-szövetségnek egyik legszemléletesebb darabja és Kecskeméthy sikerült fordításában igazán a magunk nyelvén szól hozzánk. A kiállítás a Lyceum-könyvnyomdát dicséri. Megrendelhető a „Kis Tükör“ kiadóhivatalában. Ára: 200 Lei egyszerű posta küldéssel együtt. A Kis Tükör előfizetőinek 25 százalékos árengedmény.

HIREK.

Ebben a rovatban kerületünk, egyházmegyénk, lelkészi köreink és gyülekezeteink eseményeiről fogunk időről-időre beszámolni. Közölni fogunk minden olyan tudósítást, amelyik a vallásos élet megnyilvánulásairól ad képet. Közreadjuk a személyi változásokon kívül a vasárnapi iskolai, ifj. biblikári vagy más ünnepélyek referációját, de semmiesetre se közlünk „egyházi bál“-ról, vagy hasonló más mulatságról szóló értesítéseket. Állandó és alkalmi tudósítóinktól kettőt kérünk: gyorsan és röviden.

Dr Erdős József Ünneplése. A debreceni egyetemi tanári kar és a magyar református theologiai tudományos világ nesztorát: dr Erdős Józsefet meleg ünneplésben részesítették kártársai és a theologiai irodalom tudományos művelői. Az ünneplés legeredetibb és legmaradandóbb része abból állott, hogy a „Theologiai Szemle“ tiszteletére hatalmas 252 oldalas ünnepi számban jelent meg, ezzel a címmel: dr Erdős József jubileumi szám. Az üdvözlő első cikket kívül magában foglalja az ősz professzor életét és írói működését és számos értékes tanulmányt, melyek kapcsolatosak az ünnepelelt tudós által művelt tudományágakkal. — Mi is a tanítvány hálájával

köszöntjük a jubiláló professzort és a tudomány fáradhatatlan kiváló munkását és élete nagy megállójánál az Ur bőséges áldását kérjük életére.

A lelkeszi és belmissziói konferencia, mely a szatmári egyház új harangjainak felavatásával együtt lesz, helyi akadályok miatt későbbre marad.

Jubileum és lelkeszköri gyűlés. A magyarországi szatmári egyházmegye lélekemelően ünnepelte febr. 23-án Turistvándiban 60. születési évfordulója alkalmából Sipos József esperest. Délelőtt istentiszteletet tartottak, melyen Kocsis Kálmán sonkádi lelkész imádsága után Tariska Gábor kölcsei lelkész mondott Csel. 24. r. 24—25. v. e alapján ünnepi beszédet. Majd Tóth Sándor nábrádi lelkész üdvözölte az esperest és átadta az egyházmegye lelkészeinek ajándékát, egy selyem palástot. Az ünnepelt esperes meghatva mondott köszönetet és felemelően tett bizonyosságot az Isten kegyelmének gazdagságáról, melyet egész életén át tapasztalt. Az ünnepség után az egyházmegye I. belmissziói köre tartotta meg alakuló gyűlését, melyen 20 lelkész volt jelen. Előadást tartottak Tóth Sándor: a belmisszióról, Szalay Pál szatmárcsekei lelkész: a bibliaórák és vallásos estélyek címen, Kovács Jenő milotai lelkész: a vasárnapi iskoláról, Orosz Kálmán tiszacsécsei lelkész: az iratterjesztésről, Kocsis Kálmán: a szegényügyről.

Kína és India lakossága. A forrongásban levő mai Kína és India vallásviszonyait ismertetik a következő számadatok: Az 1921. évi népszámlálás szerint Kína lakossága 441 millió volt, kik között 1310 hittérítő férfi, 2145 hittérítő nő munkálkodik a különböző keresztyén egyházak megbízásából. Rajtuk kívül van 1065 benszülött ker. pap, 10,194 evangélista, 10,848 tanító, 462 orvos. A missziói állomások száma 1037, a misszionáriusok 570 kórházat tartanak fent, melyekben ingyen gyógyítják az oda bekerülő összes buddhista vallású betegeket csak azért, hogy a testi betegségek meggyógyítása révén megismerkedhesse nek a pogány kínaiak a lelki betegségek nagy orvosával, a Jézus Krisztussal is. Brit-India 319 millió lakosa közül 4 és fél millió lett eddig keresztyénné. Utóbbi években különösen a mindenki által megvetett páriák közül térnek át sokan a ker. vallásra, kiknek megvetettségükben jól esik magukhoz ölelni az egyetemes testvériséget hirdető Megváltót. Ilyen pária ma 60 millió van Indiában.

A „Reformátusok Lapja“

a Tanítói Kar t. tagjainak
fél évre --- 100 Lei, egész évre --- 200 Lei.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JANOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

794—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes ur!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a Vallás és Művészeti Miniszter ur az 1926 évi dec. 16-án tartott közgyűlésének 133. sz. határozata alapján intézett fölterjesztésemre a következő választ adta:

„5633—1927. sz. Püspök ur! Válaszolva 558—1927 számú iratára, értesitem, hogy a Belügyminiszteriumban interveniáltam az iránt, hogy az érvényben levő egyházi szabályokban előírt egyházközi gyűlések előzetes engedélyt és az állami szervek ellenőrzése nélkül megtarthatók legyenek, kivéve azokat az egyházközsegeket melyek az ostromállapot alatt levő zónába esnek, hol a közigazgatási szerveket értesíteni kell.“

Meg kell jegyeznem, hogy egyházkerületi közgyűlésünk határozatához képest fölterjesztésemben az egyházi énekkarok, bibliakörök, zavartalan működhetését és a vallásos estélyek megtarthatóságát is kértem, amelyekre azonban a miniszteri közbenjárás, úgy látszik nem terjed ki.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 márc. 3.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi ad. 842—1927. sz.

Valamennyi kebelbeli elemi és középiskolai főntartótestületnek, igazgatóságának és internátusi köztartásvezetőnek

Mint hogy Béres Károly bizományos forgalmi jelentéséből azt látom, hogy a 842—1927. számú körrendeletben kötelező megrendelésre felsorolt nyomtatványokból eddig csak 60 iskola rendelte meg szükségletét, ezennel ismételt és nyomatékosan, a feyelmi felelőség hangsúlyozásával elrendelem az ott felsorolt és törvényes követelménynek mindenben megfelelő nyomtatványok haladéktalan megrendelését.

Oradea—Nagyvárad, 1927 március 14.

Sulyok István,
püspök.

898—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes ur!

A 122—1926. sz. egyházkerületi határozat, melyet a f. évi január 11-én minden esperesi hivatalhoz megküldöttem, — arra hívja föl a Nagytiszteletű Esperes Urakat, hogy az egyházközsegek ismételt meghallgatása után febr. hó végéig a legátusjáratás ügyében hivatalomhoz jelentést tegyenek. Mint hogy az idevonatkozó jelentés mai napig hozzám meg nem érkezett, annak haladéktalan eljuttatását annál inkább kérem, mert a kolozsvári theologia igazgatóját e tekintetben tájékoztatnom fel-tlenül szükséges.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 márc. 3.

Sulyok István,
püspök.

1030—1927. szám.

Nagytiszeletü Esperes Ur!

Szószerinti fordításban közlöm a Vallás és Művészetügyi Miniszter Ur 10.414—1927. sz. értesítését a következőkben:

„Püspök Ur! A posta és távirda főigazgató-ság rendezvén a budapesti és bécsi Postatakarék-pénztáraknál a román alattvalók által elhelyezett készpénz követeléseknek az országba való visszahozására és azok cimleteire vonatkozólag a végrehajtás szempontjából megkivált formalítások betöltését illető előmunkálatokat, van szerencsém tudomására adni, hogy abban az esetben, ha ezzel a két Postatakarék-pénztárral szemben van követelése, értesitse az Ön székhelyén levő postahivatalt, hogy az megkaphassa a törvényes formások betöltéséhez szükséges tájékoztatásokat a visszkövetelések rendezése tekintetében.

Ugyanez alkalommal fölkérem, sziveskedjék a főhatósága alá tartozó intézményekkel is közölni, hogy amennyiben a fenti két Postatakarék-pénztárral szemben visszkövetelésük van, úgy értesítsék a működésük helyén levő postahivatalt. Aláírások: Paclişan Zeno, miniszter. Olvashatatlan, Director General.“

Midőn fentieket további megfelelő eljárás végett van szerencsém Nagytiszeletüséged tudomására adni, egyben arra is felhívom, hogy az esetleges követeléseknek az illetékes postahivataltól történt bejelentésével párhuzamosan és egyidejűleg azokat hivatalommal is közölni méltóztatassék. Amennyiben ilyen követelés Nagytiszeletüed egyházmegyéjébe egyáltalában nincs, úgy erre vonatkozó szives jelentését is kérem.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 március 14.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 1070—1927.

Valamennyi kebelbeli elemi és középiskolai főnntartótestületnek, igazgatóságnak és internátusi köztartásvezetőnek.

A 605—1927. számú körrendeletben megszabott iskolai vagyonkezelés nyilvántartásának egyik alapokmánya az iskolai (internátusi) költségvetés. Ezen költségvetéseknek kifogástalan korrektsége miatt, engedve a több oldalról felhangzó kívánalomnak, román és magyar szövegű költségvetési mintanyomtatványok készítése iránt intézkedtem. A nyomtatványokból csak egy évi szükséglet fog készülni s minthogy ez évre minden iskola és internátus kétfő példányban, a jövő évi iskolai év elején pedig hat példányban lesz köteles a költségvetést kiállítani, felhívom a cimben érdekelteket, hogy iskolánként (internátusonként) 8 drb. költségvetést rendeljenek meg Béres Károly bizományosnál A költségvetés ára e lap legközelebbi számában lesz közölve.

Oradea—Nagyvárad, 1927. március 14.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

899—1927. szám.

Nagytiszeletü Esperes ur!

Az egyházkerület 124—1926. sz. határozata a kolozsvári theologia segélyezése tárgyában arra hivat fel egyházközségeinket, hogy a február hó utolsó vasárnapjának perselypénzét és az esetleges adományokat az esperesi hivatalokhoz oly időben küldjék be, hogy azokat márc. 8-ig az egyházkerületi pénztárba eljuttatni lehessen. Minthogy egyes egyházközségek ezt a perselypénzt közvetlenül hivatalomhoz küldik, felkérem nagytiszeletü Esperes urat, hogy a fennebb hivatolt határozatnak megfelelően a theologia céljára szánt összeget az egyes egyházközségek-ből közvetlenül bekövetelni és a befizetett összeget a közölt határidőig hivatalomhoz eljuttatni méltóztatassék.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 márc 3.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat tanítói állásra.

A Sighetul-Marmatjei-i—Máramarosszigeti református egyház pályázatot hirdet első tanítói állására, amellyel az orgonista-kántori teendők ellátása is egybe van kötve. Javadalom: a) két szoba, konyha, kamara stb. álló rangszerű lakás; b) az eredeti díjlevél szerint az elemi iskola pénztárából évi (780 korona) 390 Lei, amely összeg az állami fizetés kiegészítésnek folyósításáig az egyház pénztárából az állami iskolai törvény megfelelő paragrafusa értelmében a 10 ik fokozat összegéig: évi negyvenezernyolcvan Leire kiegészítettik; c) 4000 Lei lakás-fűtési átalány; d) templomi orgonázásáért évi 1200 Lei; e) szabályszerű stóla és pedig: imás temetésért 100 Lei, beszédes temetésért (oráció, prédikáció) 150 Lei, esketéseknel (kivánatra) orgonázásért 100 Lei. Megválasztott tanítónak, amennyiben nőtlen és ameddig nőtlen, joga lesz lakását az egyházzal kötendő egység szerint egy butorozott, fűtéssel és világítással ellátott szobával felcserélni, ugyszintén joga lesz fizetése készpénz-összegének terhére 16 hold (részben kaszáló, részben szántóból álló, jelenlegi bére 16000 Lei) földet saját kezelésébe átvenni ugyanazonban, hogy fizetése az állami, ötlet megillető fizetési fokozat összegén alul nem maradhaj.

Kötelessége a III. IV. V. elemi osztálynak az állami tanterv szerint (vallásoktatással) tanítása, templomi orgonázás, az egyházi énekkar vezetése, az egyházi belmissiói munkában való segédkezés, lelkes akadályoztatása esetén templomi szolgálat. Az állás a tanév végén foglalandó el.

Pályázhatnak megfelelő képesítéssel bíró okleveles férfi tanítók. A pályázati kérvények kellőleg felszerelve április 10-ig esetleges igények megjelölésével a szigeti ref. lelkesi hivatalhoz küldendők. Próba orgonázás idejéül április 22-ike tüzetik ki, amelyre pályázókat ezennel meghívja (a megválasztott tanító utiköltségét megtéríti) s elszállásolásukról és ellátásukról szivesen gondoskodik

2—1

a Presbyterium.

Nagybetüs Énekeskönyv
Ára 98 Lei Béres Károlynál Oradea.

Értesítés.

Szives tudomására hozom, hogy az új népoktatási törvény utasításainak megfelelő iskolai nyomtatványokat a Főújszteleltű Egyházkerület utasítására elkészítettem és a már megrendelt nyomtatványokat most expediálom. Mély tisztelettel kérem az iskolafenntartó-testületeket, hogy ily irányú szükségleteiket azonnal átírni sziveskedjenek, mivel azokból raktárra nagy mennyiséget nem nyomatok és esetleg a hetek múlva érkező rendeléseknek nem tehetek eleget.

A nyomtatványok árai:

Pénztárkönyv — — — — —	Lei 340 —
100 lapos nyugtakönyv — — — — —	" 40 —
100 lapos utalványkönyv — — — — —	" 40 —
Fizetési jegyzék — — — — —	" 5 —
Törzskönyvi lap — — — — —	" 8 —
Osztálybizonyítvány, 20 lapos tömbökben	" 40 —
Értesítő könyvecske — — — — —	" 8 —
Értesítő lap — — — — —	" 1 —
Iktató könyv — — — — —	" 95 —
Postakönyv — — — — —	" 80 —
Mutasztási kimutatás* — — — — —	" 150 —
Matricola—Anyakönyv — — — — —	" 9 —
Előmeneteli és mulasztási napló — — — — —	" 9 —
Tananyag-kimutatás [haladási napló] — — — — —	" 3 —

Ismételten szives tudomására hozom, hogy a kisbetűs Énekeskönyvek teljesen elfogytak és azokat egyelőre nem is nyomtatjuk ki. Nagybetűs Énekeskönyv bármilyen mennyiségben azonnal szállítható. Nb. rendeléseit csakis nagybetűs Énekeskönyvekre kérem átírni.

Egy nagyon célszerű, 52 hétre szóló, helyes beosztású „Lelkészi munka napló“-t is nyomtatunk. A napló ára nagyon csinos kivitelben, jó papírra nyomva 120 Lei bérmentes szállítással.

Kiváló tisztelettel:

Béres Károly,
egyházkerületi bizományos.

* A magánoktatási törvény 64. §-a alapján a mulasztás kimutatás minden hó 1-én és 15-én 2 példányban beküldendő az illetékes tanfelügyelőséghez. — A mulasztási kimutatások beküldésének elmulasztása esetén, az igazgatókat a minisztérium arra kötelezi, hogy ők fizessék meg azokat a bírságokat, amelyeket a növendékek szüleinek és gyámjainak kellett volna megfizetniük épen ezért, főként pedig a szokássá fajult mulasztások megszűn-
telése végett a rendelet legszigorubb betartása van elrendelve.

Harangokat,

vas harangszerelőnyeket ajánl és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-öntődéje

BRAD, Strada Barliu No. 10-21. Alapítva 1840.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék
Wegenstein & Fiai orgona- és harmoniumgyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Györök, Brad-megye)

a legjutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.]

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Le.
fél évre 150 Le. Egyes szám ára 12 Le.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Három sugár.

I. Tim. 6. 11—12.

II.

Harcold meg a hit harcát!

„Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem, hogy fegyvert.“ Csudálatos, szinte érthetetlen beszéd ez Jézus ajakán. Nem Ő tanította-e: „boldogok a szelidék“ és „boldogok a békeségre igyekezők“? Vagy nem az Ő bucsuszavai-e ezek: „békességet hagyok néktek: az én békességemet adom néktek!“? Egész lényéből békesség árad, közelében minden szív boldog békességre talál és mégis az ő földreszállásának célja nem a béke, hanem a fegyver, a harc? Ezt a csudálatos beszédet a felírt igék világánál értjük meg: harcold meg a hitnek szép harcát!

Kezdd el önmagadban, — talán legnagyobb ellenséged: önmagad ellen. Vivd meg a testeddel — lelked győzelméért a sátánnal — Isten diadaláért. Folytasd felebarátaid között — felebarátaidért.

Csudálatos harc ez! Kardját nem a győlölet feni élesre, hanem a szeretet adja kezdedbe. Sőt egyetlen fegyvere a szeretet, mert csak ezzel a fegyverrel szabad harcolnod. Két élű kard ez és e két él: Isten és felebarátod iránt való szeretet. Sokszor vág és fájó sebet ejt, de nem öl, hanem, mint az orvos operáló kése, gyógyít és életet ad vissza.

Csudálatos harc ez! Akit legyőzöl benne, nem hal meg, sőt akkor lesz igazán szabad. És mikor megismerle a szabadságot, akkor elindul, hogy szolgává legyen, szolgáljon Krisztusnak és általa emberlelvéneinek.

Örökös harc ez, mely három fronton folyik: a közönyösség, a hitlenség és a bün

frontján. Ha véget ért az egyik helyen — győzve, vagy eredménytelenül — újra kell kezdened. Nem elég csak úgy általánosságban harcolni, nagy távolságból, mint a háboruban a lüzérség: kézitusa, közelharc, rohamtámadás ez. Nemcsak a bün ellen szép, lángoló szavakkal, vagy dörgedelmes, ítélet pallosát, suhogtató predikálással, hanem a bünös, vagy hitetlen ember ellen.

Csakhogy erre a harcra a szeretet indítson, a szeretetből nyerj erőt. Így lesz széppé ez a harc, ha a szeretet ösztönöz rá: a te bünös vagy hitetlen felebarátod iránt való testvéri szereteted, hogy őt megmentesd, megszabadítsad és Krisztus által megtartani segítsed.

Szép harc, gyönyörűséges harc, a hitnek harca, mely örökkévaló szépségeket ad! És mi eldobtuk, elhagytuk ezeket a gyönyörűségeket vagy nem is ismertük — s aztán mégis csudálkozunk, hogy olyan kevés az igazi szépség életünkben és az is olyan hamar elmúló, mint egy levágott rózsza lehulló szirmai. Ez a harc kiveszelt egyházunknak és tagjainak, — hogy úgy mondjam — programjából, feladatai közül. Mi nem vagyunk harcos reformátusok, küzdő keresztyének, pedig egyházunk neve ecclesia militans, harcoló egyház és tagjainak is harcos keresztyéneknek kell lenniök. Milyen kevesen vannak, akik fel merik emelni szavukat a bün ellen, egy-egy bünös ellen. A legtöbben a maguk kényelméért szemet hunynak, elnézők, mert nem akarnak kellemellenek lenni. A békesség hamis jelszavával áltattuk magunkat és nem gondoltuk meg, hogy a magunk álbékéje miatt hány szerencsétlen, bünös ember lelke, élete nem találta meg az igazi békességet, míg ha a magunk kényelmét egy kissé feláldoztuk volna, annyi elveszett léleknek szerezhettünk volna nyugalmat, magunknak pedig olyan örömet, mely felért volna a világ minden örömével!

Debreczeni István.

Belmisszió

Az egyháztagnak meglátogatása.

(Folytatás és vége.)

Az építőmunka végeztetésének azonban még van más feltétele is, melyet szintén az egyháztagnak látogatásának a feladata megállapítani. Az eredményes lelkipásztori munka folytathatásának nevezetesen nemcsak a vallásos hit és világnézettel szemben álló ellenséges irányzatoknak megismerése és azok befolyása, erősségének megállapítása a fontos, hanem az egyes egyháztagnak egyéni sajátosságainak a megismerése is elengedhetetlen előfeltétel.

Ma már a tanítóktól általában véve azt kívánjuk, hogy a gyermekeket azok legbensőbb sajátosságainak figyelembe vételével neveljék, vezessék, tanítsák és azokról a tanítókról, akik nem így járnak el, megalkotjuk a magunk véleményét, mely az illetőkre nem a leghizelgőbb. Ennek dacára — el kell ismernünk — mi mégis elkövetjük azt a ballépést, hogy felnőtteket akarunk vezetni, lelkileg befolyásolni, irányítani, anélkül, hogy valamit tudnánk róluk, sőt csak valaha egyetlen szóval is érdeklődtünk volna felőlük. Természetesen az lehetetlen állapot! A mi áldott Mesterünk, Tanítónk, az Ur Jézus minket másra tanított. Ő foglalkozott nemcsak a nagy sokasággal, a tömeggel, hanem foglalkozott és pedig ugyancsak behatóan az egyes emberekkel is.

Mi nekünk is foglalkozni kell az egyházunk minden egyes tagjával. Az egyes emberekkel való foglalkozást pedig őszintén úgy valósíthatjuk meg, ha saját otthonaikban keressük fel őket. A személyes érintkezés meli a lelkipásztor és az egyháztagnak közötti összetartozásnak az érzését, élővé teszi a szivekben azt a tudatot, hogy együttesen egy magasztos cél, az Isten országa megvalósítása érdekében dolgoznak.

A r. kath. egyháznak az egyház tagjaira gyakorolt hatása, azok lelki életének irányításában megnyilatkozó lenyűgöző ereje szintén abban leli magyarázatát, hogy a hivei lelki szükségletének megállapításával, következképpen azok kielégítésével állandóan és behatóan foglalkozik. Ebből a szempontból — nem dogma, hanem a lélektan szempontjából nézve — a r. kath. egyház kezében szintén fel nem mérhető súlyú eszköz a gyónás. És mégis ezen az eszközön kívül, amelynek az utján a lélek mélységébe való tekintésre és annak irányítására számtalan alkalom kínálkozik, a r. kath. lelkészek jelentékeny része nem mulasztja el a hivatást az otthonaikban is felkeresni.

Igen, minden a felnőtt egyháztagnak között

végzendő belmissziói munkának legyen a kiinduló pontja az egyháztagnak otthonaikban való meglátogatása. E nélkül lelki életükre semmi irányító hatást nem gyakorolhatunk, csak a gyermekkor elmosódó emlékei, a kényszeradózás köti őket az egyházhoz. Ezen az uton azonban változás áll be, a közönyösség és a hidegség enged a maga merevségéből, — a templomok lassan megtelnek.

Az egyháztagnak látogatásában követendő emez általános irányelvek mellett a siker érdekében nem kicsinylendő — el kell ismerni — az eljárás mikéntje sem. Hogyan, mikor végezhető ez a lelkipásztori látogatás, amelynek egész különleges sajátos vonásai vannak? Erre határozott szabályt nem lehet felállítani. Egyet kell csak itt is folytonosan szem előtt tartani: a lélektan törvényeit. Ha azt nem méltatjuk kellő figyelemre, úgy megtörténhetik, hogy többet ártunk vele, mint használunk. Könnyen lehet futó vizit, vagy baráti látogatás színezete, amely borkóstolással végződik, holott a lelkipásztori látogatás semmitől sem áll távolabb, mint ettől. Ez nem egy-két óra muló virágát akarja leszakasztani, hanem az örökélet javait ajándékolni adni.

Én a magam részéről, hogy a házfogásokat lehetőleg elkerüljem, az első látogatások megtételére alkalmul felhasználtam az egyháztagnak összeírását. A látogatás megkezdését megelőző vasárnap a szószékről kihirdettem, hogy meg fogom látogatni az egyház tagjait, mert illőnek tartom, hogy a gyülekezet minden tagját személyesen megismerjem. A látogatást egy-egy presbyter társaságában végeztem: pontos feljegyzést készítve minden egyes családról, nevezetesen, hogy házasságuk egyházi áldásban részesült-e, a gyermekek meg vannak-e kereszteleve, konfirmáltak-e? stb. Míg az első látogatást sorban házról-házra menve végeztem, a jövőben történő látogatást esetszerűen, hol itt, hol ott fogom tartani. Az újabb látogatásaim így folynak már most is. Meg kell vallanom azt, hogy bár ezeket vallásos céllal teszem, némely helyen a vallásról szó sem esik. Meg vagyok győződve, hogy a lelkipásztori pusztá megjelenés elegendő figyelmeztetés, a szóval való rábeszélés pedig úgy tűnne fel, mint erőltetés és késleltetés a hitélet kifejlődését az illetőknél.

Az egyházlátogatás koronája nálunk a házi istenitisztelek, melyet 2 hetenként, vagy havonként egyszer tartok azoknak az egyháztagnak a lakásában, akik ennek a tartására magukhoz meghívják.

Ez az eljárás a gyülekezetemben úgy látszik eredményes lesz. Más gyülekezetekben talán más lesz az ut.

A fentiek eredményeként egyet óhajtanék megjegyezni, ez pedig az:

Ha az egyházépítő munkában egymást igazán és őszintén akarjuk támogatni, úgy az egyházlátogatást fel kell használni egyfelől annak a megállapítására, hogy melyek azok az uralkodó eszmék, gondolatok, melyek ref. népünk vallásos hitét károsan befolyásolják, másfelől pedig, hogy az egyesek egyéni vallásos életének, melyek ama vonásai, melyeket egy szebb jövő érdekében mindinkább ápolnunk kell. — Tapasztalatainkról pedig adjunk egymásnak számot!

[Vége.]

Dr Bodnár Gábor.

Iskola.

Becsüljük meg ősi örökségünket!

Magyar zene, magyar ornamentika! Két olyan szellemi kincsünk, amelyhez hasonlót nem mutathat fel a földkerekség egyetlen népe sem.

Honnan vettük a motívumokat, amelyekből egyik is, másik is felépült? Magunkkal hoztuk-e Ázsia pusztáiról, vagy a teremtő Génusz később ébresztette fajunk lelkébe ezeknek a szikráit? Ki tudná megmondani? Csak egy a bizonyos, az, hogy kizárólagos sajátunk mind a kettő, senki másától nem kölcsönöztük. Nem kölcsönözhattuk azért sem, mert ha e két kincs más, élelmesebb nemzet tulajdonában lett volna valaha, szépségének erejével és gazdagságának hatalmával minden más stylt régen háttérbe szorított volna.

Pazar bőkezűséggel mért számunkra az Alkotó a szépség eme kincseiből, de nem adott elég érzéket a megbecsülésükre. Valóságos ironia, hogy amely nemzet szíve a legfűlbemászóbb melódiákat termeli, annak fiaiból jórészen hiányzik az összhang iránti ének. Amelynek lelkéből a leggyönyörűbb formák születnek, annak gyermekei nem érzik szükségét, hogy éljenek is vele. Moszkvában több magyar styllü ház van állítólag, mint Szegeden. És a Balkán fiai több magyar motívummal diszitenek, mint a kecskeméti magyarok.

Ez tény. És e tényért az a rendszer felelős, amely a karakterisztikus nemzeti művészet fejlesztését vagy nem tudta, vagy nem akarta kellő módon istápolni.

A magyar zenéhez nem kell tolmács, hogy bizsergésbe hozza a más nemzetbeliek szívét. Éppoly a magyar ornamentikának sincs szüksége ajánlásra. Csodás formagazdagságával és meleg szin pompájával megtalálja az utat a legkiellenebb lélekbe is.

A háboru előtti években bizonyos lendületet nyert a magyar styl. Nem hivatalos irányításra, hanem néhány lelkes szakember buzgólkodása folytán, akik a polgári, különösen pedig az ipari szakiskolákban apostoli ihlettel szegődtek szolgálatába a magyar ornamentika kultuszának. Elszakadásunk azonban szárnyá-

szegte a nemes törekvésnek. Ipariskolákban, középiskolákban érthető okból a magyar styl nem művelhető. A feledés homályába, az ismeretlenség ködébe veszni hagyni pedig ezt a nagy értéket több, mint kár, egyenesen bűn volna.

A tanítókra hárul azért a feladat, hogy megőrizék és terjesszék fajunk ezen örökségét.

A gyermek természetes ösztönénél fogva formákat keres, diszit, de ha helyes vezetésre nem talál, tehetsége a semmibe vész. A köznép ruhaneműinek, butorainak, szerszámainak, épületrészeinek tapogatózó, primitív diszítései tanui ennek az igyekezetnek, de egyszerűsége a végtelen kiellenségnek, tájékozatlanságnak, pallérozatlanságnak is.

A tanító megragadhatja a viaszként alakítható gyermeki lelket és irányt adhat a szárnypróbálgatásnak. Nem nagyraförő és nagyrólbukó vállalkozásról, nem vadművészek képzéséről, csupán arról van szó, hogy minden magyar, de különösen minden magyar asszony ismerje azokat a diszitőformákat, amelyek az ő fájának a lelkéből sarjadtak. És ha talán nem is tud alkotni ilyeneket, akkor is tanulja megismerni, megszeretni, bennük gyönyörködni és büszke lenni reájuk.

Nem ördögi mesterség bizonyos rajzolási készség és vele bizonyos foku izlés elsajátíttatása. A betű alakokkal sikeresen megküzd minden gyermek, hogyne érne el sikert a rajzolásban, amelyben gyönyörűséget talál?

Ki merné tagadni, hogy a magyar népdalok tanítása — még ha nem a tanítók korához mért szöveggel is, — mulhatatlanul szükséges avégből, hogy a jellegzetes magyar motívumok öntudatlanul sajátjává legyenek a gyermeki léleknek? Épen így beléjük kell oltani a magyar diszitő stylt elemeit, különösen most, amikor a levegő a néger táncok ritmusához erőltetett dallamokkal és Tutankamen címét bitorló szertelen motívumokkal van tele, amelyek megferőzik még a falusi nép egyszerű, ősi, tiszta művészi érzékét is.

Tanítók! Egyedül nekünk van módunkban, hogy megtartsuk népünk számára az ősi kincs morzsáit. És ez kötelességünk is, mert ami hivatásunk nemcsak nyelvünk megőrzése, hanem mindannak ápolása, ami népünk nemzeti sajátosságának hű kifejezője.

Ne gólyát, gereblyét mázoltassunk a gyermekekkel, hiszen pasztikus formák rajzolására a nép fiainak sohasem lesz szükségük. Használjuk a rajzórát a magyar styl ismertetésére, gyakorlására és megkedveltetésére. A rajztanítás célja, a kézügyesítés, szemmértékfejlesztés és izlésnemesítés ezzel legbiztosabban érhető el.*

Bihardiószeg.

Császár Gyula.

* Jegyzet. Ha vannak, akiknek a rajzolás nem lévén erős oldaluk, talán tájékozatlanok a magyar styl elemeiben, azoknak tanítványaim munkáiból készséggel küldök a tanítás menetét is feltűntető sorozatot, ha a postaköltséget bélyegeken felküldik.

Külföld.

Keresztyén világkonferencia Lausanneban.

A keresztyén hit és élet mélyítése céljából a második világkonferenciát Lausanneban (Schweic) f. év augusztus hó 3—21. napjain tartják meg — amint arról a „British Weekly“ értesít. Minden keresztyén felekezet részt fog venni rajta, csak a római katolikus nem. Már a stocholmiról is távol maradtak. Pedig ott még a gör. keleti egyház is jelen volt. Barátságos módon óhajlják e konferencián kifejezésre juttatni a világ előtt külsőleg a köztük belsőképen fentálló egységet; amely a Krisztus lelke.

Egyezkedni, törvényes végzéseket hozni nem szándékozik a konferencia. Ha valamiféle megállapodások mégis történnének ezen, a hivatalos egyházakra nézve nem kötelező erejűek azok. Mégsem mondható feleslegesnek a konferencia, mert eliminálja a felekezetek közti hidegséget és hathatósan ápolja a kölcsönös megértést. Ha a keresztyén lelkek közelebb jutnak az „egy“ egyház eszméjéhez, amely él és működik az összes keresztyén felekezetekben, ha ez az eszme kedvesebb lesz a szíveknek a konferencia után, akkor nagyon sokat használt a Krisztus országának.

Eleinte az volt a terv, hogy a konferencia tárgyszorozatának egyes pontjairól kikérlik a vezető emberek véleményét és azokat, mint javaslatokat terjesztik a konferencia elé megvitatás végett. Ezt a tervet azonban elejtették, mert az volt a közérzés, hogy az eféle eljárás a tárgyalási szabadságot gátolná. Azt a látszatot keltené ugyanis, hogy a határozatot a vezetőség már előre provokálni akarja. Ezért az 1925. évben Stockholmban tartott keresztyén világkonferencia permanens bizottsága Bernben 1926. évben amellelt döntött, hogy csupán csak a programot tüzi ki. Így aztán mindenféle véleményárnyalat szabadon megnyilvánulhat. Egyforma szabadsággal szólalhat meg mindenféle hit és szertartásbeli felfogás.

A konferencia megvitatásra kitűzött tárgyai a következők: 1. Keresztyén felekezetek egyesülésére leendő felhívás. 2. Az egyház ígérete a világ számára. 3. Az egyház természete. 4. Az általános hitvallása. 5. Az egyház papi szolgálata. 6. A sákramentumok. 7. A keresztyénség egysége és annak viszonya a létező egyházakhoz.

Mindenik tárgyat két szónok ismerteti. Mindenik szónoknak fél órai idő van adva. Hozzá szólhat a tárgyhoz négy felszólaló; mindenik tizenöt percig. Ez az áhíthatos részével a konferenciának a délelőtti tölti be. Délután 2 és fél óra a vitalközlásokra van szánva. Így a konferencia hét napot veszen igénybe. A többi kilenc nap a bizottságok részére van fenn-

tartva, amik az egyes konferenciái tárgyakat tovább vitatják és esetleg egységet létesítenek azokra nézve az egyes felekezetek közt. A tárgyszorozat még nincs véglegesen lezárva. Alkalmom van adva még arra, hogy minden felekezet képviseltesse ott magát felszólalók, esetleg előadók által. A főcél az, hogy mindenik tárgyról a legalkalmasabb egyének adjanak véleményt.

Érdekes jelensége ennek a konferenciának, hogy az anyagi oldalát egy amerikai protestánsokból álló bizottság vállalta el.

Főcélja az egész konferenciának az, hogy hadd lássa meg ez a szertetépett, meggyötört világ, hogy a keresztyén anyaszentegyház munkája nincsen elgyengítve szétdaraboltsága miatt, hanem meg van az erősítve egyesülési vágy által. Előbb az egyházaknak kell kiengesztelődniök egymással, hogy annál hathatóssabban fáradozhassanak a kiengesztelődés krisztusi művén a nemzetek között.

Bokor Sándor.

Irodalom.

32 vallásos karének ref. egyházi énekkarok számára.

Irtta és kiadta Vasváry Béla a szalontai ref. egyház orgonista-kántora.

Vallásos énekköltészetünknek különösen zenei oldala mindmáig különösképen termékelten pusztaságot mutatott. Poétáink itt-ott irnak még egy-egy zenésítésre alkalmas költeményt, de a mai ugynevezett alanyi költészet stílusa mindinkább a nehézkes, mesterkélt szóvirágokkal terhelt, elvont elmélkedés pompáját keresi, amely zenésítésre alig alkalmas. Talán ez is az oka egyrészt annak, hogy zeneszerzőink e költeményekből nem tudván komponálásra ihletést nyerni, vokális vallásos zeneirodalmunk tere ugyszólván teljesen parlagon hever. Másrészt kétségtelen, hogy ma merész vállalkozás egy egész énekkönyvtár kiadása, amidőn a rendkívül drága hangjegynyomdaköltségek mellett alig van kilátás a vállalkozás rentabilitására.

Csak örvendező elismerés illeti meg tehát Vasváry Béla szalontai énekezőt, aki 31 vegyeskarával s egy férfikarra írt szerzeményével egy gyűjteményben a nyilvánosság elé lép. Művei nem magas igényűek, de amennyi teret liturgiánk s vallásos ünnepeink ma a műéneknek engednek, azt e művek nagyobb részét jó sikerrel be is tudhatják tölteni. A gyűjteményben szereplő művek általában rövidebb lélekzetűek, strófikus szerkezetűek s egyszerűbb harmonizálásuk s dallamvezetésük különösen kisebb készűltésű s hanganyagu vidéki, falusi dalárdák, használatára is igen alkalmassá teszi ez énekek legtöbbszörét.

Kár, hogy szerző nem mindig találja meg a kiválóztott, sokszor klasszikus emelkedettséggű vers-

szövegekre (Szabolcska, Szász K.) a megfelelő s méltó zenei, kifejezési formát. Szól ez különösen a ritmizált énekeire, melyekben többnyire igen elavult, a múlt század közepe táján divatozott, szentimentális, német allabrévevalcer-ritmust használ. Egyhanguságra vezet a túlfőtül gyakran szerepeltetett amphibrachys-ritmus is. Többször nincs összhangban a szöveg hangulata a zenéével. (Pl. Advent, Karácsonyi verebek, Nehéz órákban Föltámadott, Hívek tegyünk vallást, stb.)

Legsikerültebbek a ritmizálatlan korálstilusban megírt szerzeményei, melyek között néhány, a maga nemes egyszerűségében kiválóan szép énekművet találunk, mint: Egy név, Könnyes szemmel, Ünnepi harangszó, Téged áldunk, (a gyűjtemény legértékesebb műve) Atya, Fiu, Szentlélek, Kiáltunk hozzád, Hívek tegyünk vallást, Belső tisztaságban, Ember élete, Hogyha éltünk címűek, stb.)

Bizonyos, hogy Vasváry Béla e gyűjteménye jelentős gazdagodását jelenti vallásos zene irodalmunknak s minden egyházi énekkarunk egyes tagjainak, valamint kántoraink s általában zenekedvelőink figyelmében annyival is inkább, jó lélekkel ajánljuk ez értékes gyűjteményt, mert a jól olvashatóan szedett, alig egy-két, könnyen korrigálható sajtóhibával nyomott füzet ára a mai viszonyokhoz mérten végtelenül olcsó. A művet a szerző árusítja, de kapható lapunk kiadójánál B é r e s Károly könyvkereskedőnél is. Ára 40 Lei.

Nemes Elemér.

Akiket hazahivott az Ur.

Részvétellel értesülünk, hogy **id. Nyeste István** nyug. lelkipásztor, életének 85-ik, boldog házasságának 49-ik évében, az Urban csendesesen elhunyt. Több mint egy fél évszázadon át sáfárkodott hűségesen az Isten országa építésében. A theologia elvégzése után 3 éven át földesi rektor volt, majd a szentleányfalvai, magyarhomorogi, végül a mezőtelki-i egyháznak volt a lelkipásztora. Nyugalombavonulása éveit szerető fia és hivatalbeli jogutódja ifj. Nyeste István mezőtelki-i lelkész családjá körében tölté. Temetése március 21-én délután történt híveinek és paptársainak megható részvéte mellett. Koporsója felett a háznál V a d a y Béla élesdi, a templomban F o d o r József pósalakai és a sírnál B i r ó Ferenc örvéni lelkészek szolgáltak. Az Ur kegyelme adjon megfáradt szolgálójának csendes pihenést.

Ludmán Babbyka, Ludmán Lajos hegyközségi lelkész társunk 5 éves kisleánya 15 napi súlyos szenvedés után befejezte rövid földi életét. Az összetört lelkű szülőket vigasztalja meg nehéz bánatukban az élet Fejedelme, ki elhívta keblükről féltett kincsüket. „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeküket, mert ilyeneké a mennyeknek országa!”

HIREK.

Ebben a rovalban kerületünk, egyházmegyénk, telkészi köreink és gyülekezeteink eseményeiről fogunk időről-időre beszámolni. Közölni fogunk minden olyan tudósítást, amelyik a vallásos élet megnyilvánulásairól ad képet. Közreadjuk a személyi változásokon kívül a vasárnapi iskolai, ifj. bibliaköri vagy más ünnepélyek referáciát, de semmiesetre se közlünk „egyházi bál”-ról, vagy hasonló más mulatságról szóló értesítéseket. Állandó és alkalmi tudósítóinktól keltőt kérünk: gyorsan és röviden.

Ifjusági konferencia.

Az évi tavaszi ifjusági konferencia ez évben ápr. 20—24. napján lesz. Helyéül, hogy egyh. kerületünkbeli bibliakörök kiküldöttei minél nagyobb számban résztvehessenek, Nagyváradot jelölte ki a konferencia rendezősége, amely a következő értesítést közli: Előzetes értesítés a tavaszi ifjusági konferenciáról.

A konferencia helye ezuttal Nagyvárad, Oradea, ideje április 20—24. (érkezés: 20-án estére, elutazás: 24-én.) Lakás és étkezés a ref. polg. leányiskola épületében, a konferenciák ugyanott.

Minden résztvevőnek hoznia kell magával a következő tárgyakat: meleg pokróc, vánkoshuzat, egy csajka, lábos vagy tányér, evőeszközök, csésze vagy pohár, szappan, törülköző s egyébbb toilette-cikkek. Ezenkívül mindenki elhozza egyházi énekeskönyvét, konferenciái énekeskönyvét (Zengjen hálaének), teljes Bibliáját, jegyzetnek való papírt és íróeszközt. Aki valamely hangszerezen játszani tud, hozza magával, akinek fényképezőgépe van, azt is hozza el.

A konferencián iratlerjesztés is lesz.

A konferencia két tagozatban fog lefolyni. Párhuzamosan lesznek konferenciák a kisebbeknek (12—15 éveseknek) és a nagyobbaknak (15—18 éveseknek).

A konferencia részvételi díja 30 Lei, napi étkezési díj (négyeszeri étkezéssel) 50 Lei. Amennyiben a résztvevők igényt tartanak reá, a rendelkezésünkre álló összegből kisebb, nagyobb segélyt fogunk nekik adni. A konferencián csak a meghívott bibliakörök képviselői vehetnek részt a központ által meghatározott számban, minthogy elszállásolást csak korlátolt számú résztvevőnek tudunk biztosítani. A konferencia napirendjéről és programjáról csak ezen előzetes értesítésre való válaszok vétele után fogunk tájékoztatást küldeni. Ugyanebben fogjuk közölni azt is, hogy a címzett bibliakörből hány tagot fogadhatunk el képviselőnek s eselleg, hogy kik legyenek azok.

Sürgős választ kérünk azért az alábbi kérdésekre.

1. Tudja-e magát a bibliakör képviseltetni a konferencián?
2. Ha igen, hány tagot óhajt küldeni és kik azok névszerint?
3. Mennyi anyagi támogatást tud adni a kiküldötteknek egyénenként és összesen?
4. Kik készülnének még a bibliakörben részben vagy egészen saját költségükön a konferenciára?
5. Mennyi az utiköltség a bibliakör helyéül Nagyváradig sze-

mélyvonat III. és mennyi a gyorsvonat III. osztláyon (pon-
tos adatokat kérünk). 6. A konferenciára készüők közül
kinek és milyen kedvezménye van a vasuton? 7. A
konferenciára készüők közül kinek minő kívánságai
vagy javaslatai vannak a konferencia rendjét és pro-
gramját illetőleg?

A fenti kérdésekre való sürgős és pontos választ
kérve maradunk szeretettel.

Kolozsvár, 1927. március 19-én.

Dr Imre Lajos.

A káromkodás ellen. A magyar belügymi-
niszter erélyes rendeletet adott ki a káromkodók
megbüntetésére. A debreceni presbyterium azonban
nem tartja kielégítőnek, mert a földi igazságszolgálat-
lásnak nagyobb büntetéssel kell sújtania az istenká-
romlót, mint amilyen a rendeletben kiszabott bünte-
tés. Azért a lelkészi kar előterjesztésére felir az egy-
házkerülethez, hogy a konvent utján járjon közbe a
belügyminiszternél a büntetés súlyosbitása végett.

Az urvacsoraosztásra nézve a budapesti
egyház presbyteriuma az új egységes liturgiája elfo-
gadása kapcsán kimondta, hogy a szokásos urvacsora-
osztásokon kívül minden hónap első vasárnapján is
lesz urvacsoraosztás, de csak egy templomban, sor-
ban felváltva, azonkívül minden évben egyszer külön
kelyhes urvacsoraosztás.

A vasárnapi iskolák tizedik világygyűlése 1928.
július 11—18-án lesz Los Angelesban Kaliforniában.
Az előkészületeket már most megkezdték és gondos-
kodni fognak, hogy valamennyi földrész nemzeti kép-
viseltesek magukat. A vasárnapi iskolának több, mint
három millió munkása van.

A szentírás eddig 590 nyelven jelent meg.
A Brit és Külföldi Biblia Társulat kiadásában nemrég
jelent meg a biblia az 590-ik nyelven. Ez Márk evan-
geliuma a Salamon-szigeteken lakó egyik nép
nyelvén.

A szegedi református egyházközség pres-
byteriuma a múlt év végén rendkívül figyelemreméltó
határozatot hozott, amely a folyó év január 1-e óta
már hatályban is van. Kimondotta nevezetesen, hogy
a templomban végzett keresztelest és esketésért,
valamint a háznál vagy a kórház rávatalozó helyisé-
gében végzett imás és beszédes temetésért eddig
szedett lelkészi, illetőleg (a temetéseknel) kántori
stóladijakat eltörli s a stóladijfizetést csak a háznál
végzett keresztelestekre és esketésekre, ugyszintén a
temetőbe való kikísérésekre korlátozta. Azt is tudjuk,
hogy az így előállott jövedelemcsökkenésért az egy-
ház a rendes és segédlelkészt — fölhasználva az
egyházi adó pengő-kikerekítésénél mutatkozott jöve-
delemtöbbletet — igen szépen kárpótolta, amennyiben
a lelkészi javadalmat havi 100, a segédlelkészt havi
50 pengővel szerezte meg.

Kálvinista Tudományos Társaság Parisban.
„Société Calviniste de France” (Franciaországi Kálvi-
nista Társaság) címmel új ref. tudományos egyesü-
let alakult. Működésének alapját a Kálvin által kifej-
tett tanok és az e tanítások által inspirált hitvallások
képezik. Célja: 1. tanulmányozni és terjeszteni a kál-
vinizmust, mint a keresztyén gondolat erejének és
előhaladásának tényezőjét; 2. közismertté tenni Kál-
vin egyéniségét és munkáit és a kálvinista vallásos
irodalmat.

Helyreigazítás. Sipos Imre belényesujlaki la-
kos, az elhunyt Sipos János belényesujlaki lelkész fia
megjelent szerkesztőségünkben és kijelentette, hogy
édes apjukat nem a belényesujlaki egyház temettette
el, mint az a nekrológban említve volt, hanem ők, a
gyermekai temették el saját költségükön.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

1176—1927. szám.

A Kebelbeli Református Lelkészi Hivataloknak.

A vallás is művészeti Miniszter Ur 11,295—1927.
sz. alatt a Pénzügyminisztérium 62,800—1927. sz. alatt
kiadott körrendeletét további intézkedés végett hiva-
talomhoz megküldötte, mely utóbbi minisztérium ren-
deletét a következőkben van szerencsém ezennel
közölni.

„Ez a minisztérium 173,581—1925 sz. alatt a
Pénzügyigazgatóságokhoz azt a rendeletet intézte, hogy
az özvegyek, rokkantak és hadiárva nyugdíját az adó-
pénztárnokok mindenkor a községházán s csak a lel-
kész és tanító jelenlétében fizessék ki, akik a kifizetés
megtörténtét saját aláírásukkal igazolják. A Prahova-
vármegyei pénzügyigazgatóság 9137—1927. sz. jelen-
tésében közölte a Minisztériummal, hogy az adópénz-
tárnokoknak sok nehézségük van a miatt, mert a lel-
készek és tanítók a kifizetéseknel megjelenni nem
akarnak, minélfogva az érdekeltek segélyeiket a kellő
időben meg nem kaphatják. Sőt előfordult az az eset
is, hogy egyes lelkészek és tanítók a megjelenésért
fizetést kértek.”

A fent előadottakra tekintettel, felkérem a lelkész
és tanító urakat, hogy az özvegyek, rokkantak és hadi-
árva segélydíjának kifizetésének idejéről a községi
pénztárnokoktól haladéktalanul tájékoztatást kérjenek
és a pénztárnokokkal állapodjanak meg egy olyan
időponban, amikor a kifizetésnél való megjelenés
hivatali kötelességük elmulasztása nélkül lehetséges
és magasabb emberbaráti szempontból minden anyagi
rekonpenzatio nélkül a miniszteri rendeletben foglal-
tának eleget tenni igyekezzenek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 március 28.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 1217—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

A közokt. minisztérium 11,090—1927. sz. rendeletével melegen ajánl egy albumot, mely Ófelsége a Király, Mihály Vitéz, Nagy István és Marcus Ulpia Traian képeit tartalmazza, Murnu festő eredetije után készítve. Azon iskolák, melyek ezt megvásárolni óhajtják, forduljanak „I. Brand“ kiadóhivatalhoz, București, str. Apolodor No. 19. Egy album ára 250 lei, meg a postaköltség.

Oradea—Nagyvárad, 1927 március 30.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 1218—1927 szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

Közlöm az összes érdekelttel, hogy a több oldalról felhangzó kívánságnak engedve a 605—1627. sz. körrendeletben megkivánt iskolai költségvetések mintanyomtatványát jogi és szakvélemények meghallgatása után, az érvényben levő törvény követelményeinek megfelelő formában Béres Károly nyomdájában elkészítettem, ahol azok a mai naptól kezdődőleg megrendelhetők. A költségvetési mintanyomtatványok külön román nyelvű és teljesen azonos szövegű magyar nyelvű példányban készülnek. Kezelésére semmi különös utasítást nem adok, mert a nyomtatvány minden címele világos és magyarázatra nem szorul. E költségvetési nyomtatványból minden iskola-fenntartó egyház a folyó iskolai évi (2 példány) és a jövő iskolai évi (6 példány) szükségletére együttesen 4 román nyelvű és 4 magyar nyelvű példányt tartozik megrendelni. A nyomtatvány ára Béres Károly bizonyos hirdetésében fellelhető.

Oradea—Nagyvárad, 1927 március 30.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Az 1218—1927. számú körrendeletben említett

költségvetési nyomtatványok

hivatalosan megállapított ára darabonként 7 Lei. Megrendelhető Béres Károly könyvnyomdájában, Oradea—Nagyvárad, str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

Tanügyi 1215—1927. szám.

**Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak
Nt. Esperesi és lelkeszi hivatalnak.**

Közlöm az összes érdekelttel, hogy a folyó 1926—27. évi elemi népiskolai statisztikai adatok összegyűjtésére szolgáló íveket minden kebelbeli egyházközségünknek a mai napon szétküldöttem. A gyűjtőívek a lapok alján olvasható figyelmeztetéstől eltérőleg f. évi augusztus hó 1-ig küldendő két példányban az illetékes esperesi hivatalokhoz, ahonnan az esperes urak az egyházmegyei összesítés elkészítése után, a 130—1926. sz. egyházkerületi határozat értelmében, a gyűjtőívek egy-egy példányát hivatalukban visszatartva, a második példányokat az egyházmegyei összesítéssel együtt f. évi szeptember hó 15-ig hivatalomhoz fölterjesztik.

Mint hogy nagyon fontos érdekeink fűződnek ahhoz, hogy teljesen pontos adatok álljanak a kerületi elnökség rendelkezésére, a pontatlan adatok helyesbítését a szükséghez képest a helyszínen, a helytelen adatokat beszolgáltatót egyházak költségére a Nagyszilveteleü Esperes Urak a saját hatáskörükben végeztessék el.

Oradea—Nagyvárad, 1927. márc. 30.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 1216 1927.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

Értesítem az összes érdekelt kebelbeli iskolai hatóságokat, hogy a hivatalomnál megrendelt állami elemi iskola törvény végrehajtási utasításának fordításait, valamint a Tanítók Utmutatóját a mai napon e körrendelet számom alá tartozó iskolák közül csak 73 küldötte be a 604—1927. sz. körrendeletben jelzett határidőre a megrendelési díjakat, intézkedtem, hogy az utólagos megrendelések is figyelembe részesülhessenek a szerzőtől bizonyos számú letéti példányt hozzáfam hivatalom számára. E feles példányokból a pénz beküldése után az utólagos megrendeléseket is kielégíthetem. Ismét megemlítem, hogy a végrehajtási utasítás kedvezményes ára 95 Lei, a Tanítók Utmutatójáé pedig 105 Lei. Az utólagos megrendeléseket csak f. évi április hó 15-ig veszem figyelembe.

Oradea—Nagyvárad, 1927. március 30.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.**Pályázat tanítói állásra.**

A Sighetul-Marmatiiei-i—Máramaroszigeti református egyház pályázatot hirdet első tanítói állására, amellyel az orgonista-kántori teendők ellátása is egybe van kötve. Javadalom: a) két szoba, konyha, kamara stb. álló rangszerű lakás; b) az eredeti díjlevél szerint az elemi iskola pénztárából évi (780 korona) 390 Lei, amely összeg az állami fizetés kiegészítésére folyósításáig az egyház pénztárából az állami iskolai törvény megfelelő paragrafusa értelmében a 10 ik fokozat összegéig; évi negyvenezernyolcvan Leire kiegészítetik; c) 4000 Lei lakás-fűtési átalány; d) templomi orgonázásáért évi 1200 Lei; e) szabályszerű stóla és pedig: imás temetésért 100 Lei, beszédes temetésért (oráció, prédikáció) 150 Lei, esketésnél (kivánatra) orgonázásért 100 Lei. Megválasztott tanítónak, amennyiben nőtlen és ameddig nőtlen, joga lesz lakását az egyházzal kötendő egység szerint egy butorozott, fűtéssel és világítással ellátott szobával felcserélni, ugyancsak joga lesz fizetése készpénzösszegének terhére 16 hold (részben kaszáló, részben szántó) álló, jelenlegi bére 16000 Lei) földet saját kezelésébe átvenni ugyanabban, hogy fizetése az állami, ötöt megillető fizetési fokozat összegén alul nem maradjon.

Kötelessége a III. IV. V. elemi osztálynak az állami tanterv szerint (vallásoktatással) tanítása, templomi orgonázás, az egyházi énekkar vezetése, az



egyházi belmissiói munkában való segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén templomi szolgálat. Az állás a tanév végén foglalandó el.

Pályázhatnak megfelelő képesítéssel bíró okleveles férfi tanítók. A pályázati kérvények kellőleg felszerelve április 10-ig esetleges igények megjelölésével a szigetf. ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Próbá orgonázás idejéül április 24-ike tüzetik ki, amelyre pályázókat ezennel meghívja (a megválasztott tanító utiköltségét megtéríti) s elszállításukról és ellátásukról szívesen gondoskodik

2-2

a Presbyterium.

Értesítés.

Szíves tudomására hozom, hogy az új népoktatási törvény utasításainak megfelelő iskolai nyomtatványokat a Főtiszteletű Egyházkerület utasítására elkészítettem és a már megrendelt nyomtatványokat most expediálok. Mély tisztelettel kérem az iskolafenntartó-testületeket, hogy ily irányu szükségleteiket azonnal átírni szíveskedjenek, mivel azokból raktárra nagy mennyiséget nem nyomtatok és eselleg a hetek múlva érkező rendeléseknek nem tehetek eleget.

A nyomtatványok árai:

Pénztárkönyv	— — — — —	Lei 340 —
100 lapos nyugtakönyv	— — — — —	" 40 —
100 lapos utalványkönyv	— — — — —	" 40 —
Fizetési jegyzék	— — — — —	" 5 —
Törzskönyvi lap	— — — — —	" 8 —
Osztálybizonyítvány, 20 lapostömbökben	— — — — —	" 40 —
Értesítő könyvecske	— — — — —	" 8 —
Értesítő lap	— — — — —	" 1 —
Iktató könyv	— — — — —	" 95 —
Postakönyv	— — — — —	" 80 —
Mutasztási kimutatás*	— — — — —	" 150 —
Matricula—Anyakönyv	— — — — —	" 9 —
Előmeneteli és mulasztási napló	— — — — —	" 9 —
Tananyag-kimutatás [haladási napló]	— — — — —	" 3 —

Ismétlen szíves tudomására hozom, hogy a kisbetűs Énekeskönyvek teljesen elfogytak és azokat egyelőre nem is nyomtatjuk ki. Nagybetűs Énekeskönyv bármilyen mennyiségben azonnal szállítható. Nb. rendeléseit csakis nagybetűs Énekeskönyvekre kérem átírni.

Egy nagyon célszerű, 52 hétre szóló, helyes beosztású „Lelkészi munka napló“-t is nyomtatunk. A napló ára nagyon csinos kivitelben, jó papírra nyomva 120 Lei bérmentes szállítással.

Kiváló tisztelettel:

Béres Károly,

egyházkerületi bizományos.

* A magánoktatási törvény 64. §-a alapján a mulasztás kimutatás minden hó 1-én és 15-én 2 példányban beküldendő az illetékes tanfelügyelőséghez. — A mulasztási kimutatások beküldésének elmulasztása esetén, az igazgatókat a minisztérium arra kötelezi, hogy ők fizessék meg azokat a bírságokat, amelyeket a növendékek szüleinek és gyámjainak kellett volna megfizetniük, épen ezért, főként pedig a szokássá fajult mulasztások megszüntetése végett a rendelet legszigorubb betartása van elrendelve.

A „Reformátusok Lapja“

a Tanítói Kar t. tagjainak
fél évre --- 100 Lei, egész évre --- 200 Lei.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Harangokat,

vas harangszerelvényeket ajánl
és vas harangállóványokat

Hönig Frigyes harangöntődeje

ARAD, Strada Barliu No. 10-21. Alapították 1840.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉRI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Három sugár.

I. Tim. 6. 11—12.

III.

Nyerd el az örökéleletet!

Az emberi lét legnagyobb problémájára, legnagyobb titkára irányítja tigyelmünket a hármass sugárkéve harmadik fény sugara. Olyan sokat foglalkozunk a földi élettel és olyan keveset a földöntúli, örökélelettel. E földi életet minden módon biztosítani akarjuk magunknak, de oly keveset igyekszünk ezt tenni az örökéleltre nézve. Sőt a legtöbb embernek még a gondolatában is ritkán fordul meg. A husvét, a feltámadás és örökélelet ünnepe hadd ragadjon ki hát bennünket e mulandó élet világából és forduljunk az örökélelet soha el nem muló világa felé.

Nyerd el az örökéleletet: drága jókivánság és áldott parancs.

Ki ne remegne meg a gondolattól, hogy földi élete egyszer, — talán holnap vagy még ma — véget ér? Kinek ne szorulna össze a szive, ha az elmulás hűvös szellője néha-néha elsuhan mellette? Az élet rohanó, gyilkos hajszájában megszoktál-e állani valamikor csak egy pillanatra is annál a gondolatnál, hogy a te életed is elmúlik? Megvallom, én különösen egy idő óta gyakran szoktam ezt tenni. Ilyenkor rettentő sulylyal szakad lelkemre a kérdés: mi lenne, ha most ejteném ki a bibliát kezemből, ha most némulna el ajkam és vállamat borító palástom már most szemfedőmmé változnék át! És mi lenne, ha én is, te is, mindnyáján elmúlnánk, örökre megsemmisülnénk, amint alázuhanunk a sötét sörgödörbe? Ki az, aki meg ne remegne ettől a gondolattól? És ki az, aki boldog vigasztalást ne érezne, ha

hiszi, hogy nem a sirig tart az élet, hanem csak akkor kezdődik igazán egy új, elvégződhetetlen örökélelet.

Az örökélelet csöndes nyugalom az elfáradt vándornak, boldog otthon a hazatérő fiuknak, a tékozló távollét után. Boldog, mert benne örömpesve várnak, akiket előttünk hazahivott az Ur és kitárt karral fogad, kit százszor megbántottunk, a mi mennyei testvérünk: Jézus és kinek irgalmára ezerszer méltatlanok lettünk: a mi mennyei Atyánk.

Ajándék az örökélelet, melyet atyai kéz nyújt feléd. Eltudnád-e taszítani az édes atyád áldást osztó jobbát, ki tudnád-e ütni kezéből a kedves ajándékot? Ugy-e, hogy nem. Oh miért taszítod el az Atyának nemcsak a kezét, hanem a szivét?

Az örökélelet boldogságának egyik legnagyobb része, hogy megismerjük Istent. Vágytál-e már valakit megismerni, akit még eddig sohasem láttál? Talán egy híres férfit, kiről sokat olvastál, egy nemes lelket, kit sokan áldanak, vagy éppen egy eddig ismeretlen rokont, kinek szive melegét már távolról is érezted. És mikor legelőször szemtől-szembe állhattál vele, mikor keblére borultál, mikor jószágos lényét egészen megismerted, micsoda öröm hatotta át szivedet. Új, ismeretlen boldogság költözött kebledbe és életed új értékekkel gazdagodott. Ilyen, de ennél sokkal felségesebb az örökélelet boldogsága. Hallottál szüleitől kiskorában elszakított gyermek szomorú történetéről, kinek szivében ott élt a vágy megismerni, feltalálni egyszer szüleit, míg végre reménysége boldog valósággá vált. A te szomorú életed és üdvösséged története ez Istentől elszakított és általa keblére ölelt szegény, de örökélelettel megáldott ember. Így értjük meg az Ur Jézust: „az pedig az örökélelet, hogy megismerjenek Téged, az egyedüli igaz Istent.“

Soknak olyan nehéz, olyan lehetetlen, soknak olyan könnyű. Aki nem ismeri meg őt sem a mások, sem a maga életében, megismerheti egy Valakinek az életében: Jézus Krisztusban. Ő maga mondja: „Én és az Atya egy vagyunk.“

Nyerd el az örökéletet: áldott parancs, melyet különösen ma szükséges nyomatékosan hangoztatni. A mai ember egyre jobban csak a mának él. Ki törődik a holnappal! A mai szerencsétlen kornak és még szerencsétlenebb gazdasági viszonyoknak természetes következménye, hogy ma senki sem tud a jövőre számítani. Csuda-e, hogy egyre hangosabb lesz a jelszó: együnk, igyunk, holnap ugyanis meghalunk! Meg kell állapítani egy szomorú tapasztalatot. Minél jobban szereti valaki az életet, annál kevésbé fogékony az igazi élet iránt. A földi élet szeretete elcsábítja az embert az örök élet szeretetétől. Kiáltunk bele hát az életbe, a mi életünkbe, szívünkbe, de úgy, hogy megremegjen tőle: Nyerd el az örök életet!

Duhaj dinom-dánomok, dévaj dáridók döszölő dobzódásaiban gyakran hangzik a mámoros kiáltás: sohse halunk meg. A husvét is ezt hirdeti pogány örömök, istentelen mulatozás nélkül. Fogadd a szivedbe e hirt és meglásd, igaz örömet, boldog vigasságot találsz és ajkadon a hitetlen sohse halunk meg kiáltás átváltozik a keresztyén boldog örömjönésévé: hiszem az örökéletet! *Debreczeni István.*

Új parochiális kör Magyaránon. A nagyváradi egyházközség élete nagyarányu fejlődésről teszen bizonyosságot a legutóbbi évek óta. A több, mint 20 ezer lelket számláló egyházközség 1925 január 1-én a régi két lelkészi állása mellett megszervezte a velencei körzetben a III lelkészi állást, ez évben pedig a tulnépes olasz-i parochiális kör területe hasított ketté és az ekként megalakított IV., vagy réti parochiális kör mintegy 5500 lelke között a szervezési munkálatok megtételével és az összes lelkészi teendők végzésével egyházi főhatóságunk dr Gyenge János lelkészt bizta meg, ki lemondván lyceumi tanári állásáról, március 20-a óta e körzetben teljesít szolgálatot.

Husvétii vásár. A szatmári Lorántffy Zsuzsanna Egyesület a szokásos évi karácsonyi vásár mintájára most husvétii vásárt rendez, melyen iparművészeti tárgyak, kézimunkák, bazártárgyak, festett tojások, illatszerek, virág, egyszóval minden ajándéknak való cikk kapható. A vásár virágvasárnapján nyílt meg. Tiszta jövedelme a középiskolák fenntartására szolgál.

Munkatársi program.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a „Reformátusok Lapja“-ban örökké aktuális kérdésekről véleményt mondjak.

Mindenekelőtt szíves szeretettel köszöntöm királyhágómelléki lelkész- és tanítótestvéreimet, akik közé vezetett engem az én áldott jó Istenem s lelkem egész melegével üdvözlöm a szerkesztőbizottság tagjait is, akikkel teljes egyetértésben óhajtom megtárgyalni a „Reformátusok Lapja“ hasábjain missziói kötelességünket, feladatainkat, teendőinket s övelők szolidárisan s csakis a tárgyilagosság határain belül mozgó kritikával akarom kísérni egyházi életünk jelenségeit. Főcélom és igyekezetem az, hogy a lelkészi karban ne annyira a rideg kollégiálitás, mint inkább a testvéri szeretetnek befelé, a magunk körére nézve szolidáris érzéseit koncentráljam áldásos tevékenységre, kifelé, a többi egyháztagokra vonatkozólag pedig a közös célokra összefogó, együttműködő és csodálatos eredményekre vezető és tiszta keresztyén szellemű altruisztikus érzéseit ébresszem fel.

Félre azzal a minden tevékenységet megbénító halálos közönnnyel, amellyel mi lelkészek egymás sorsa iránt viseltetünk! Ma az a szomorú helyzet, hogy nemcsak egyházmegyénként vagyunk széttagolva, hanem még az egy és ugyanazon egyházmegye területén élő lelkészek sincsenek összeforva lelkileg. A belmisszió sokakra nézve terra incognita, ismeretlen fogalom, akik pedig egy egész életet betöltő, önfeláldozó munkássággal művelik azt, azokat a maradiság szelleme gúnyjal illeti. A lelkészertekezetek — fájdalom ritkán előforduló s nem eléggé határozott keresztyén szellemben tartott — munkásságának — ezt megelőzőleg — adjunk mélyebb indításokat a testvéri levelezések, magán érintkezések bensőségessé, egyre vonzóbbá tétele által. Ahelyett, hogy sokat tartanánk a magunk személyéről s büszkén néznénk el lelkésztársaink feje felett, viseltessünk egymás iránt bizalommal, többi testvéreink személyét „alázatosan különbeknek tartva“ a magunk személyénél. Igyekezzünk megtalálni azokat a kapcsolatokat, amelyeknél fogva egysegés, a mi szempontunk és tényleges szükségünk szerint, határozott evangéliumi református keresztyén szellemben, pásztorolhatjuk — nem várva be a felsőbb irányításokat — az egyetemes egyház magasabb lelki-ségre hivatott gyülekezeteit.

Bármennyire óhajtom is a lelkészegyesületi munka újból leendő megszervezését, szent meggyőződéssel vallom hogy addig, amig mindenik lelkész nem él olyan mély hitélettel, hogy egyénisége vonzóerővel hason (s így megkedveltesse az evangéliumi református keresztyén életet), az egyesületi tömörülés nem jelent mást, mint heterogén elemek egyesülését olyan célokra, amelyek eléréséért nem mindenik tag munkál egyforma buzgósággal és céltudatos lelkesedéssel

Ezt meg kell előznie a határozott, öntudatos evangéliumi református keresztyén szellemben munkálkodó lelkésztestvérek szűk körre korlátozott konferenciáinak. Tartsák fenn ezek a régebbi idő óta munkálkodó lelkésztestvérek egymásközt a benső érintkezést, mely a munka szempontjából annyira fontos, hogy a régi széttagoltság megszüntetésére s ezáltal a meddő, tepedés és halálos közöny megváltozására egyedül lehetséges módnak mutatkozik. Mindenik egyházmegyében akad egy-két olyan lelkésztestvér, aki mindennap rendszeren építi lelkét az Igével és imádkozó életet él. Ezeknek a tömörülésére gondolok, hogy — egy szilárd tömeggé tömörülve — mint kovász hassák át mélységes lelki komolysággal ama testvérek életét, akik — jóllehet hallottak már arról, hogy angyalszárnyak mozgatják a gyülekezetek Bethesda tavát — a maguk személyére nézve még nem vonták le a konzekvenciákat.

Össze kell fognunk a magasabb képzettségre hivatkozó, képzelt felsőbbség érzetének a teljes elfojtásával tanítótestvéreinkkel is s közös értekezleteket kell tartanunk, mert az ő segítségüket, főként a gyermekpedagógia, a gyermeklélektan, az egyházi énektanítás, a gyakorlati ifjúsági munka és a vasárnapi iskolai munka terén nem nélkülözhetjük. Mindenik gyülekezetben vannak konkolohintők, akik — különösen, mikor a jól megérdemelt fizetésemelésről van szó — uszítani próbálják a lelkipásztort a tanító ellen; ezek ilyenkor ne ismerjenek magasabb célt annál, hogy méltatlanul üldözött tanítótestvéreiknek nyíltan védelmére keljenek s szilárd lélekkel ellene álljanak e sátláni, aljas munkának, mert ez is a lelkipásztori prudenciához és lelkülethez tartozik. A Reformátusok Lapja hasábjain ebben a szellemben szólani szintén lelkiismeretbeli kötelességemnek ismerem.

Rá akarok mutatni arra a szomorú tényre is, hogy a „református“ és „egyház“ szavak mennyire megüresedtek, hogy mennyi isteni szempont szól mellett, hogy ezek mélységes bibliai értelmezését visszaállítsuk s hangoztatni kívánom minél gyakrabban, hogy az isteni Lélek hatalmas erővel törje az érc-záratokat s beföltse a sziveket tökéletes mennyei gazdagsággal, hogy az új élet árja mozgásba hozza Istennek tiszta, tökéletes beszéde által azt a szent népet, amelyik Isten dicsőségéért él és munkál, hogy az Ő országa minél több szívbe jöjjön el.

Bere.

Páffy István,
lelkipásztor.

Köszönetnyilvánítás. A nagybányai egyház. megyének azok a lelkipásztorai, akik boldogult jó férjem önzellen, fáradságos munkájának elismerése képen Debreczeni István szatmári lelkész úr útján 4020 Leit juttattak el hozzám, hogy özvegyi sorsomat ezzel is enyhítsék, fogadják hálás köszönetemet. Nagyvárad, 1927. április 3. Özv. Konrád Gézané.

Iskola.

A szatmári gimnáziumért.

Azt is irhattam volna címnek, hogy a mi gimnáziumunkért, mert sajnos, királyhágómelléki kerületünknek csak egy gimnáziuma van, a szatmári; így annál inkább indokolt alábbi rövid, de jóindulatból fakadt felhívásom.

Már előbb is készültem e sorok megírására, hogy ne nézzük tétlenül egyetlen gimnáziumunk elsorvadását, hanem tegyünk meg mindent annak megmentésére. Hiszen a szent Lélek kitöltése is azzal kezdődik, hogy „megmozdult a hely, a hol egybegyűltek“ [Csel. 4. 31.]

Igy kell megmozdulni a mi szívünknek, lelkünknek, kezünknek a mi gimnáziumunk megmentéséért.

Mikor e kis felszólalás eszméjével foglalkozom: akkor olvasom a „Reformátusok Lapja“ban — a március elseji számban — Püspök urunk körlevelét a szatmári gimnázium érdekében. Igazán mélyen megdöbbenett az abban foglalt felhívás. Ide jutottunk tehát, hogy valóságos kéregetéshez kell fordulnunk egyetlen középiskolánk megmentéséért. De ha ide jutottunk, ha Püspök urunk belátva a veszedelmet, orvoslást keres: fogadjuk meg, vegyük fontolóra megdöbbenve az ő felhívását: legyünk neki munkatársai a szatmári gimnázium megmentésében.

Nem szólok arról, mi juttatta a gimnáziumot ide. Nem akarok politizálni; nem szólok én választársról, paktumról, adott ígéret be nem tartásáról. Ezeket kerülöm. Abban a püspöki felhívásban szerintem egy nagy vád és egy nagy nagy szemrehányás foglaltatik. Igyekezzünk azt lemosni, míg nem késő. Mikor én a felhívást olvastam, úgy tetszik, mintha azt olvastam volna: a 180 egyházat számláló, nagy területen fekvő circa 230.000 lelket számláló királyhágómelléki kerület egyetlen gimnáziuma az anyagi erő hiányában a pusztulás, az elsorvadás sorsára jutott. Olyan szomorú szemrehányás ez, mely megdöbben, de talán [bár ne lenne késő] megmentő tette is készítené. Vétek, hogy ez a dolog ide jutott. Ha ide jutott, a dolgon segíteni kell!

Dobbanjon össze minden szív a szent cél érdekében.

Tegyük fel a kérdést komolyan, hát csakugyan olyan gyengék volnánk már mi, hogy egyetlen gimnáziumot nem tudnánk fenntartani?! Isten őrizzen attól. Ha úgy volna, méltók volnánk szomorú sorsunkra.

Minden ékesszólásnál szebben beszél a tett. Szerintem a segítség eszközei a következők: 1. Amit a püspök úr kíván, „megadjuk!“ Beküldjük

a kulturtaxát [bizony lehetett volna az magasabb is]. 2. Mivel ez csekélység, igenis minden presbyteriumban foglalkoznunk kell gimnáziumunk ügyével; amit adhatnak, adjanak az egyházak azon felül is, kivált a módosabb egyházak. 3. Meg kell alakítani a Véndiákok egyesületét: minden volt tanítvány ajánljon fel valami évi adományt az alma maternek, amelytől szellemi kincseket nyert. A bál nem elég. Hát aki nem jön el a bálba, vagy nem tudta, vagy messze van? 4. Akik eddig pártfogó tagok voltunk [az volt e minden tanítvány, földesur, lelkész?] felkell emelnünk önként pártfogói járulékkunkat. 5. Gyűjtőívet kell kibocsátani, hogy azzal mindenkit, akit csak lehet, adakozásra hívjunk fel. Ezzel gyűjtsön minden volt tanítvány, a gimnáziumnak minden jóakarója, minden lelkész.

A legnagyobb lelki szegénységi bizonyítvány volna, ha veszni hagynók e mi derék intézetünket. Én nem tudom elhinni, hogy mi olyan szegények volnánk. Ha megmozdulunk, csodát mivelhetünk, csak meg kell hallani a kérő szót és cselekedni.

Képzeljük el azt a helyzetet, ha ez az intézetünk beszűnne. Milyen kiáltó vád lenne mindnyájunk ellen.

Hátha még tekintetbe vesszük az intézetnek derék, kötelességteljesítő tanári karát. Hány növendékkel, hány szülővel tettek jót, segítve ahol csak lehetett.

Nem menekültek el a sülyedő hajóról, mind a mai napig kitarítottak. Mikor Pompeit — a tűzhányó által eltemetett várost — kiásták, egy katonát a vártán örködő állapotában találtak meg. Tehát mikor a tűzokádó kitört, akkor is megmaradt az őrhelyen. A szatmári tanárok kitarítása minden megpróbáltatás közt ezt a kötelességteljesítő katonát juttatja eszünkbe. Ha ők elhúzódtak volna, már régen nem lenne Szatmáron gimnázium. csak emlegetnők, hogy ilyen is volt, de megszűnt az anyagi nyomorúság miatt.

Hát azt érdemlik-e e hű munkások kitarításukért, hogy nélkülözzenek? Hogy mi csak halljuk, hogy ők nem kapnak fizetést, de megmentésükre mit se teszünk? Az ő nehéz helyzetük, az ő nélkülözésük kiáltó vád minden intelligens, vagyonos magyar ember ellen. Ne legyen ez így tovább! Általános gyűjtés induljon meg a szatmári gimnázium részére. Ne legyen olyan uriember vagy nő, aki nem gyűjt és nem ad a szatmári gimnáziumnak. Bankok, testületek, papság gyűtsenek és adjanak. A megmentett intézet talpraállításával, magunkat megtisztelő eljárásunkkal bizonyítsuk mindenkinek, hogy „crescit sub pondere palma!”

Óry Tamás,
ref. lelkész.

Belmissziói munka a nagyváradai egyházban.

Egyházi lapjainkban sokszor olvasunk cikkeket, amelyek lelkes hangon, áradó dicsérettel emlékeznek meg azokról a nemes törekvésekről, melyeket a református egyházak vezetői úgy Magyarországon, mint a külföldön mindenfelé kifejtének a hitélet felébresztése és megerősítése céljából. S amíg a külföldi evangélizáló munkával szemben ily elismeréssel vagyunk, ugyanakkor a saját egyházközségeinkben folyó intenzívebb lelki munkáról, illetve annak egyházi lapjainkban való ismertetéséről ritkábban esik szó. Aminek nem egyszer a betegesen tulzásba vitt szerénység is az oka. Már pedig a munkáról való nyilvános beszámolás nemcsak arra jó, hogy általa a mások belmissziói működését megismerhessük, hanem arra is, hogy akik még el nem kezdték, azok ösztönzést kapjanak a mielőbbi munkába állásra, akik pedig már dolgoztak e téren, azok a mások törekvéseit látva, tapasztalatokat szerezzenek és a lelki építés munkájában még nagyobb kitartással dolgozzanak.

Jelen cikk keretében annak a széleskörű belmissziói munkának az ismertetéséről lesz szó, amelyet a nagyváradai egyházközség irányítói a nagyváradai egyház lelki megújítása érdekében végeznek.

Az *ujvárosi parochiális körben*, melynek Sulyok István püspök ur a lelképásztora, a következő munka folyik:

A vasárnapi és hétköznapi reggeli istentiszteleteken kívül minden héten szerda és péntek este bibliamagyarozat tartatik. Minden második vasárnap a „Csesztivő” nevű városi szegényházban, valamint ugyancsak kéthetenként a kaszárnyákban vasárnap reggel istentiszteletet tart a Főt. Püspök ur mellett szolgáló Szabó Lajos s.-lelkész Vásárhelyi Sándor énekvezér társaságában. Minden vasárnap délután 5 órai kezdettel ugyanők változatos programmal vallásos délutánokat tartanak Benedek Antal jogszigorló lelkes aktív támogatása mellett a dr Gyenge János által alapított külvárosi Református Szeretetházban, ahol a munkaágak egész sorozata található fel. Így hétfőn este felnőtt ifjaknak, kedd délután nőknek van bibliaköri órája. Szerdán este imaóra van dr Gyenge János lelkész vezetése mellett. Kedden és pénteken este a 42 tagból álló négyhangu vegyes férfi és női énekkar tartja próbáit a Szeretetházban Vásárhelyi Sándor énekvezér vezetésével, ahol kizárólag csak vallásos énekek taníttatnak és pedig áhitatos lelki résztvevők között, mert a tagok mindenkor imával nyitják meg és zárják be az énekkari órákat. Ugyanez alkalmakkor a temetési énekeket is tanítja Vásárhelyi énekvezér úgy az énekkarnak, mint a próbákon hallgatóságként mindig megjelenő nagyszámú egyháztagoknak is, hogy így a temetéseknel a kántorral együtt minnél többen tudjanak énekelni a koporsó felett. Az énekkar most szerzett 16 ezer Lei-ért egy 10 változatú harmóniumot.

Ugyancsak az *ujvárosi parochiális kör*zetben működik Laszcik Ernő zenetanár vezetésével az *ujvárosi templomi férfi énekkar*. A felnőtt leányok bibliakörét ifj. Varga Lászlóné Sulyok Ica és özv. Lázár Mártonné urnők vezetik. Ifj. Varga Lászlóné ur-asszony e bibliakör leány-énekkarának is vezetője.

Vasárnapi iskolákat vezetnek az *ujvárosi ref. elemi iskolás* növendékek közt Kerekes Ida tanítónő, az *állami elemi iskola* tanulói között pedig Vásárhelyi

énekvezér és Szabó Lajos s.-lelkész, míg a Szeretel-
ház gyermekerege között a s.-lelkész által irányított
nyolc lelkes urileány és asszony végzi a vasárnapi
iskolai tanítást.

Az *olaszi-i parochiális kör*. Lelkipásztora Cser-
nák Béla, aki fáradhatatlan buzgalommal irányítja kör-
zete sokágazatu lelki munkáját. A szokásos istentisz-
teleteken kívül minden este bibliaolvasással és ma-
gyarázással kapcsolatos istentisztelet van, melyek
közül különösen a vasárnap eslit főként a cseléd-
leányok látogatják nagy számmal. Csernák Béla
lelkész végzi a megyei közkórház betegeinek a látó-
gatását, valamint a szőlőhegyen levő ideiglenes ima-
házban Gulya Géza s.-lelkésszel együtt minden vasár-
nap az íg hirdetést, ugyanitt most szervezi Gulya
s.-lelkész a vasárnapi iskolát és bibliakört is.

E körzet igen fontos munkát végez a börtön-
misszió terén is. Minden vasárnap délelőtt a rabok
közt Gulya s.-lelkész hirdeti az ígét, aki egyben az
olaszi ref. buzgó tanítónök és lelkes munkatársai-
k által vezetett, mintegy 12 vasárnapi iskolai csoportnak
a lelki irányítója. A felnőtt leányok bibliakörét Csernák
Béla lelkész vezeti. Az olasz-i parochiális körzetben
két egyházi énekkar is működik, az egyiket Juhász
Károly énekvezér, a másikat Bálint Mihály evang.
tanító vezeti. A vallásos iráterjesztés is örvedetes
eredményeket mutat fel e körzet hívei között. Külön
ki kell emelni a Csernák Béla lelkész által 1921-ben
megindított egyházközségi hetilapot, a „Református
Híradó“-t, mely ma már 1200 példányban jelenik meg,
valamint az ő árvaatyasága alatt levő árvaházát, mely-
ben jelenleg 12 árva gyermek kap ellátást és isko-
láztatást. Hatalmas munkát végez ugy az árvaház fen-
tartása, mint a szegények segélyezése által a dr. Thúry
Kálmán főgondnok és Csernák Béláné urnő vezetése
alatt levő Prot. Jótékony Egyesület, melynek az elmúlt
évben 316 ezer Lei bevétele volt. Az árvaházban
minden szerdán varróórák is tartanak, melyeknek
Csernák Béláné lelkészné a vezetője. Az evangélikáló
munkából nagy tevékenységgel veszi ki részét a közép-
iskolai diákok bibliaköre, melynek Varga Gedeon
vallástanító lelkész és dr. Szeghalmy Sándor presbiter
az irányítói.

A *velencei parochiális körzetben* Kiss Károly
lelkész vezetése mellett folyik a munka akként, hogy a
rendes istentiszteleteken kívül hetenként két este
bibliamagyarázat tartatik. A leánybibliakör hetenként
szerdán és pénteken, a fiu-bibliakör pedig hétfőn
tartja az összejövetelét. Lelkész a leánykör tagjai
segítségével 4 csoportra osztottan vasárnapi iskolát
is vezet. A négyosztalmu egyházi énekkar Bancsik
János énekvezér vezetése mellett végzi áldásos mű-
ködését.

Legfiatalabb a munka a IV. vagy *régi parochiális
körben*, melynek megszervezésével egyháztanács szol-
gálatlételre a Főt. Püspök ur mellé beosztott dr. Gyenge
János lelkészt bízta meg, ki az olasz-i külterületeket
felölelő messze elnyúló körzetében minden vasárnap
két helyen tart istentiszteletet, csütörtök este ifjusági
bibliaórárt és vasárnapi iskolát vezet feleségével és
felnőtt leányaival 3 helyen.

Mindezen áldozatos evangéliumi munkák legfőbb
támasza és irányítója kerületünk főpásztora, a Főt.
Püspök ur, aki korát megcáfoló bámulatos munka-
birással végzi a vállára nehezede sokféle munka ter-
heit és aki ugy a kerületi gyűlésen, mint a bihari
egyházmegye gyűlésén mindig megragadja az alkalmat,

hogy egy-egy nagyobb lépéssel előbbre vigye az
annyira fontos belmisszió ügyét egyházunk életében.

Ha még hozzávesszük, hogy elemi iskolái és
polgári leányiskolája fenntartása évenként közel 1 és
fél millió Lei-ébe kerül a váradi egyháznak, akkor el-
mondhatjuk, hogy a nagyváradi egyház hívei és
vezetői a kötelességteljesítés terén példaként világítanak.

Református Árvaházi Képes Naptár

Az alábbiakban a nagyváradi Protestáns Jótékony
Egyesület által fenntartott Református Árvaház javára
kiadott naptár jövedelméről akarunk beszámolni egy-
házkerületünk lelkészi kara előtt. Annak idején körlevél
utján hoztuk tudomására a lelkészi hivataloknak a nap-
tár kiadását, kérve becses megrendelésüket, miután a
nap-tárt nem bizományba, hanem csak megrendelt áru-
ként bocsáthattuk ki, mert egyetlen banit sem volt
szabad kockáztatnunk az árvák pénzéből. Annyi pél-
dányt készítettünk, ahányat megrendeltek.

Gyülekezetenként az alábbi táblázat mutatja, hogy
hány példányra volt szükség:

- 1 drb.: Kiskereki.
- 2 drb.: Bégamonostor, Klopodia, Apátkeresziur,
Lázári, Sárköz, Géres, Kaplony, Királydaróc, Feketetót,
Józsefháza, Szamosdara.
- 4 drb.: Micske, Magyarcséke.
- 5 drb.: Pelbárthida, Érolaszi, Érsemlyén, Kak-
szentmárton.
- 10 drb.: Csávós, Karánsebes, Lugos, Szemlak,
Ujszentes, Biharszentjános, Hegyközcsetár, Hegyköz-
kovácsi, Hegyközpályi, Siter, Asszonyvásár, Bályok,
Biharfélegyháza, Érbogyoszló, Gálospetri, Hegyköz-
szentimre, Hegyközszenmiklós, Kóly, Ottomány, Poklos-
telek, Batiz, Csengerbagos, Dabolcz, Kiskolcs, Kispe-
leske, Míszlótófalva, Nagytarna, Ombod, Petőháza, Pettyén,
Sárközujlak, Szamoskrassó, Szárazberek, Aranyos-
meggyes, Szatmárudvari, Szinérváralja, Turterebes,
Vámfalva, Börvely, Csomaköz, Dengeleg, Iriny, Hirip,
Kismajtény, Krasznaszentmiklós, Ágya, Ant, Árpád,
Borosjenő, Borossebes, Erdőgyarak, Feketegyarmat,
Magyarremete, Nagyzerind, Nyégerfalva, Pankota, Va-
dász, Erdőd, Atya, Belényes, Orsova, Erdőhegy.
- 15 drb.: Lippa, Szigetfalva, Kisszántó, Köröskisjenő,
Váradless, Érábrány, Értarcsa, Hosszumező, Gyorok,
Szentjobb, Kisbábony, Sándorhomok, Dobra, Váras-
fenes, Éradony.
- 20 drb.: Mosnica, Nagybodófalva, Nagylak, Sza-
párfalva, Fugyi, Fugyivásárhely, Hegyközsáldobágy,
Hegyközujlak, Mezőtelegd, Nagyszántó, Pósalaka, Rév,
Albis, Magyarkecz, Piskolt, Tóti, Adorján, Felsőbánya,
Szamoskoród, Tamásváralja, Domahida, Belényes,
Csermő, Mezőbajj, Tamáshida, Bihar, Bihardiószeg, Apa.
- 25 drb.: Pusztajlak, Szalárd, Biharvajda, Ér-
köbölkut, Amacz, Óvári, Szamosdob, Bere, Gencs.
- 30 drb.: Igazfalva, Végvár, Mezőtelki, Csokaly,
Érkeserü, Vedresábrány, Egri, Kőszegremete, Érkört-
vélyes.

35 drb.: Örvénd, Paptamási.
 40 drb.: Élesd, Jákóhodos, Halmi, Vetés, Szaniszló.
 50 drb.: Resica, Berettyószéplak, Érmihályfalva,
 Szalacs, Mikola, Érendréd, Nagykároly, Köröstárkány,
 Avasujváros.

55 drb.: Belényesujlak.
 60 drb.: Arad, Biharpüspöki.
 70 drb.: Margitta, Nagykolcs.
 80 drb.: Gyanta, Tenke.
 100 drb.: Nagybánya, Temesvár, Máramarossziget.
 150 drb.: Nagyszalonta.
 200 drb.: Szatmár.
 250 drb.: Szatmárnémeti.
 700 drb.: Nagyvárad.

Egyesületünk a számadást megvizsgálta, azt
 1927 március 10-iki közgyűlésében jóváhagyta.

Költségeink: a nyomda bére és papir költsége
 89,768 Lei. A csomagolással és vasúti postához ki-
 szállítással járó költség 2101 Lei. Összes kiadás
 91,869 Lei. — Bevételeink a naptárakból 109,765 Lei,
 hirdetésekéből 21,240 Lei. Összes bevétel 131,005 Lei.

Tisztanyereség 39,136 Lei, amelyhez ha hozzá-
 vesszük a künnlevőségeket, örömmel állapíthatjuk meg,
 hogy a naptárból mintegy negyvenezer Lei haszna van
 az Árvaháznak, amit elsősorban egyházkerületünk
 minden szépért, jóért, nemesért önzellenül fáradozó
 lelkészi karának köszönhetünk.

De hálás köszönetünket tolmácsolom az illus-
 trizálóknak, akik dolgozataikkal a naptár részére át-
 engedni szívesek voltak; továbbá dr. Olasz Béla egye-
 sületi alelnöknek, aki tekintélyes cégek, bankok hirde-
 lését szerezte meg; Gulya Géza segédlelkésznek, aki
 hasonló önzelleltséggel volt segítségemre a szerkesz-
 tés, levelezés, expedálás, könyvelés hónapokon át
 tartó munkájában. — Illesse elismerés Béres Károly
 nyomdatulajdonost, aki csinosan, oly tetszetős külsőben,
 jó elrendezéssel állította ki naptárunkat, hogy egyik
 ideje naptárunknak sem maradt mögötte.

A Református Árvaházi Képes Naptárt — Isten
 segítségével — az 1928-ik évre is kiadja Egyesületünk,
 s már most kéri a lelkészi hivatalok további szives
 támogatását.

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 6.

Csernák Béla,
 árvaanya.

HIREK.

Az ifjusági konferencia. A f. hó 21—24-én
 tartandó nagyváradai konferencia programja a
 következő: Reggeli bibliaórák. 1. I. Kor. 1. 13—25.
 Értelmem Isten szolgálatában. 2. I. Kor. 9. 24—27.
 Testem Isten szolgálatában. 3. Róm. 14. 7—9.
 Isten feltétlen szolgálata. — Konferenciák: Dél-
 előtt: A bűn hatalma és lényege életemben.
 2. Van-e szabadulás? 3. Szükséges-e döntenem?
 D. u. 1. A bibliakör, mint vezető Krisztushoz.
 2. A bibliakör, mint baráti közösség. 3. A bibli-
 akör, mint életprogramm. — Előadások: 1. Jere-
 miás próféta és kora. 2. Körösi Csoma Sándor.
 3. Képek a külmisszióból. — Esti áhitatok. 1. Luk.
 9. 57—62. 2. Luk. 9. 51—56. 3. Ján. 15. 13—14.
 A konferencián résztvevők vallásos ünnepélyt is
 tartanak.

**A szatmári bibliakörök látogatása Nagy-
 károlyban.** Csaknem egy éve, hogy a nagy-
 károlyi reform. leányok bibliaköre szép ered-
 ményel működik, Vörös Zoltán s. lelkész veze-
 tése mellett Csöndes, bensőséges munkálkodást
 fejtenek ki heti bibliaórájukon, kéthetenként pedig
 nyilvános vallásos estélyt rendeznek a templom-
 ban. A lelkes körnél testvéri látogatást tett virág-
 vasárnapján a szatmári Lorántffy Zs. leány-
 bibliakör midőn mintegy 50 taggal rándult át. Ezt
 az alkalmat a szatmári Ifj. Bibliakör is felhasznál-
 ta, hogy a károlyi ifjusági körében propa-
 gandát kezdjen a bibliakör megszervezésére. Kö-
 zülők mintegy 20-an vettek részt e missziói útban
 és a két kör közösen kiváló vallásos ünnepélyt
 rendezett. Közreműködött a Lorántffy Zs. bibliakör
 énekkara, az ifjak zenekara a két kör kiváló sza-
 valói és énekesei. Az igehirdetést Debreczeni Ist-
 ván, a körök vezetője végezte, ki a vallásos ün-
 nepély előtt meglátogatta a vasárnapi iskolát és
 tanítást tartott Tereh Géza szatmári presbyter,
 az ifj. bibliakör egyik vezetője pedig, az ünne-
 pélyen nagyhatású beszédet mondott. Mig Csecs-
 kedi Károly szatmári kántor az énekeseket és
 egyik zenekari darabot kísért orgonán. Az es-
 tély után a vezetők és ifjak külön megbeszélést
 tartottak a helybeli ifjakkal a kör megalakítása
 felől. A károlyiak meleg szeretettel fogadták a
 látogatókat és a kör tagjai közösen kedves szer-
 etet vendégséget rendeztek, melyen való közvet-
 len ismerkedés és eszmecsere nagyban hozzájár-
 ult a két kör tagjai közötti testvéri összetartás
 és szeretet fokozásához. Általában e látogatás és
 ünnepély úgy a két kör tagjaira kölcsönösen
 mint az egész gyülekezetre nagyon komoly és
 építő hatású volt.

**A magyar evangélikus kerület megalaki-
 tása.** A romániai zsinatpresbiteri alapon álló
 magyar evangélikusok kerülete e hó 3-án alakult
 meg hivatalosan Aradon. A megalakulás körül
 Goldis kultuszminiszteren kívül Pacliseanu
 államtitkár fejtett ki dicséretes buzgóságot, ő vette
 ki az elnökségtől Frint Lajos superintendens és

Harangokat,

és vas harangszerelőanyagokat ajánl
 és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-
 öntődeje

ARAD, Sírada Barilla No. 10-21. Alapított 1840.


báró Ambrózy Andor felügyelőtől a hűségesküt, melynek szövege teljesen megegyezik a református kerületi elnökségtől kivett eskü szövegével. Az esküt természetesen magyar nyelven tette le az elnökség s az államtitkár is először magyar nyelven üdvözölte az első kerületi gyűlést, csak aztán folytatta beszédét az állam nyelvén. Általában oly megértést, oly előzékenységet lehetett az egész vonalon tapasztalni, mely egy jobb időnek biztató jeleként hatotta át a szíveket. — Az ünnepélyes istentisztelet után, melynek gerinces, lelkes szónoka az új brassói főesperes Nikodémus Károly volt, Materny Imre nagyváradi főesperes osztotta ki a két elnöknek az urvacsoráját, mely után letették az előirt egyházi esküt, azután pedig az esperesek Bohus Károly temesvári főesperessel együtt megerősítették, megáldották bibliai szavakkal mindkettőjüket. — Az ünnepélyes istentiszteleten s az üdvözléseknél jelen voltak felekezeti különbség nélkül minden egyház képviselői s jól esett hallanunk az összetartás, együttműködés, az Istenországáért való munkálkodás szebbnél-szebb szavait. — Az erdélyi ref. egyházkerület képviselőjében Péter Károly mondott szíves üdvözlést s fejezte ki örömét a megalakulás fölött. Az unitárius egyházkerületet dr. Boros György képviselte, a kolozsvári ref. teológiát dr. Tavaszy Sándor, az aradi ref. egyházat Csécsi Imre. Adja Isten, hogy a kezdet nehézségein átesve erős vára legyen az új kerület evangélikus hitűnknek s a közös szent célok munkálásában testvéri közösségünknek. *Materny.*

Lelkészerőkezetlet Vadászon. Március hó 14-én tartotta az Arad-ágyai lelkészi kör erőkezetletét Vadászon. Az erőkezetletet megelőzőleg a templomban szép számu közönség előtt istentisztelet tartatott. Előimát mondott Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész, predikált Szűcs József feketegyarmati lelkész Lukács ev. 5 rész 5 első verse alapján, mély hatással. Istentisztelet végeztével a jelen levő lelkészek és hívek az iskola helyiségébe mentek, hol az erőkezetlet a vadászai hívek jelenlétében megtartatott. Szűcs József feketegyarmati lelkész lelkes megnyitó beszéde után Igyártó Sándor bélzerindi és Vass Jenő vadászai lelkészek a konfirmációról tartottak hit-erősítő mélyen szántó felolvasást Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész szabad előadást tartott ezen a címen: Mi a teendők a ref. egyházunkkal szemben? Beszédében buzdította a híveket, hogy elevenítsék fel odahaza a családi körben a házi istentiszteletet, járjanak templomba és éljenek urvacsorával. Lelkészt ne hagyják magára, hanem segítsék, támogassák minden munkájában. Fejlesszék a kálvinista öntudatot, tartsák büszkeségüknek, Isten különös kegyelmének, hogy a kálvinista egyházhoz tartoznak. Botyán Pál erdőhegyi lelkész az egyházfegyelemlről beszélt. Különösen kiemeli, hogy a jelen időben, amikor a világháboru romboló hatása következtében az emberi lelkekben is minden összeomlott és az evangéliumi tiszta ref. szabad szellem valóóságos szabadossággá fajult — mily nagy szükség van

az egyházfegyelem bevezetésére. Örömmel látták az erőkezetletre összejött lelkészek, hogy nagy hatással van a gyülekezetre egy-egy ilyen istentisztelettel egybekötött nyilvános erőkezetlet, éppen azért a jövőben a köri erőkezetleteket presbyteri konferenciával fogják összekötni. *Balogh Mátyás.*

Presbyteri konferencia Belényesen. Rendkívül élénk érdeklődés mellett folyt le f. év március hó 8-án Belényesben a kör lelkészeinek és presbitereinek konferenciája. Megható volt látni azt a több mint 40 presbitert, tulnyomó részben földműveseket, akiket az együvé tartozás meleg érzése gyűjtött egybe hét egyházközösségből. Amíg ilyen melegen érdeklődnek híveink ősi hitők iránt, mint e konferencián megmutatták, addig jóleső reménnyel nézhetünk a tavoli jövőbe. Frappáns megnyilatkozása volt ez a konferencia a kálvinista hitűségnek. Sokónknak könnyű szökött tőle a szemünkbe. Ének, ima után a kör elnöke Bokor Sándor belényesi lelkész üdvözölte a megjelent presbitereket. Lelkes szavakkal esztelte a tenni valókat a mai nehéz időkben. Egyetlen menedékünk a hitünk. Ehez kell törhetetlenül ragaszkodnunk. — Szatmáry István magyarremetei lelkész az egyházfegyelemlről olvasott fel hatásos erőkezetlet. A nyomában megnyilatkozó hangulat azt igazolta, hogy ebben a körben az egyházi fegyelem meg van érve. — Juhász András várasfenesi lelkész a konfirmálásról tartott igen jól átgondolt előadást. — Szakács Dénes köröstárkányi lelkész pedig a stóladijak egyetemes megváltásáról erőkezetelt. — Egyik legérdekesebb pontja volt a konferenciának Antal Béla belényesi gondnok előadása. Ez az egyházi ügyek iránt sok melegséggel érdeklő s rendkívül áldozatra kész értékes ember igazi világi lelképástor gyanánt tiszta belátással látta meg a mai lelki élet főszükségeit. Nevezetesebb indítványai ezek voltak: 1. A reformáció emlékünnepe olyan módon ülessék meg, mint a sátoros ünnepek. Ott főleg a Kálvin alakja domboríttassék ki 2. A Kálvin János és főbb magyar reformátorok életrajza népies formában adassék ki 3. Minden református család vegye meg a bibliát és az énekes könyveit. 4. A bibliát a mai ifjúsággal jobban meg kell ismertetni. 5. A lelkészek keressék fel híveiket a családi körben minél sűrűbben 6. A halottak emlékért tartsák tiszteletben, sirjaikat gondozzák lelkiismeretesen. 7. A lelkészeknek és tanítóknak adjanak tisztességes megélhetést, stb. stb. — Ének, ima zárta be a konferenciát. Azzal a jóleső érzéssel oszlottunk onnan szét, hogy léleken sokat épültünk, mert Istennek lelke volt jelen közöttünk.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők  ajánlják
háboru elői művész i kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Szerkesztői üzenetek . . .

Munkatársainknak, olvasóinknak boldog és üd-
vösséges ünnepeket kívánunk. — **R. Z. P.-a.** Üdvöz-
léseidet és áldáskívánataidat hálásan köszönöm. Igé-
reled bevallását várom. **Sz. Sz. I. L.-s.** Jövő heted
mikor jön el? **R. M. Gy.-a.** Levélben indokolom leg-
közelebb, hogy a konferencián itt kell lennetek.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

1251—1927. szám.

Nagytiszteletű esperes Ur!

Az egyházkerület mult évi számadásának lezárása alkalmából nagy meglepetéssel állapítottam meg, hogy egyházközségeink legnagyobb része, nemcsak évek hosszú soráról hátralekös a kulturadóval, de hasonló jelenség fordul elő az egyházkerületi közigazgatási járulék befizetése körül is. Ennélfogva indítva érzem magam, hogy mindkét nemű tartozás befizetésére nézve a legszigorubb eljárást léptessem életbe, mert egyházközségeinknek is tisztában kell azzal lenni, hogy az egyházkerület adminisztrációja és az ezzel járó különböző kiadások komoly kötelességérzet nélkül nem teljesíthetők. De nem szabad továbbá szem elől téveszteni azt sem, hogy ha középiskolai tanárainkat a megfelelő fizetéssel ellátni nem tudjuk, nemcsak ezek az intézmények omlanak össze, hanem református egyházunk jövődjé vált problémáikussá amiatt, mert az egyházak lelkészeinek, az iskolák tanárainak és tanítóinak utánpótlása teljesen lehetetlen.

Mindezekre tekintettel kénytelen vagyok, ahhoz az eljáráshoz fordulni, hogy az ijesztő mérvben mindegyre magasabban tornyosuló hátralekös megakadályozása végett a kongruákban keressem a kielégítést. Ez az erőszakos eszköz, talán arra fogja indítani a lelkésztársakat, hogy egyházaikban hatékonyabban szorgalmazzák a járulékok kifizetését, Jólérem, hogy ebben talán a hivatali hatalommal való bizonyos visszaélés vádjára alkalmat szolgáltatok, de enélkül sajnálattal látom, a lehetetlenségek teljesítésére kellene vállalkoznom, ami pedig minden józan ész előtt képtelenség.

E sorokkal egyidejűleg minden gyülekezetnek megküldöttem úgy a közigazgatási járulék, mint a kulturadóra vonatkozó kimutatást. Nagytiszteletű Esperes urtól teljes bizalommal kérem, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházközségeket, illetőleg lelkésztársakat saját érdekökben a legkomolyabban buzdítani és figyelmeztetni méltóztassék, hogy úgy a hátralekös rendezésében, mint a f. évi járulékok kifizetésében a legnagyobb eréllyel és kötelességgel buzgókodjanak.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 1.

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 1336—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középfoku és elemi iskolai hatóságoknak.

Mihez tartás végett közlöm, hogy a főhatóságom alá tartozó iskolákban a husvétii szünet az állami iskolai hatóságok ez irányban kiadott rendelkezése szerint április hó 14 én kezdődik és április hó 27 ig tart bezárólag. Ezek szerint f. hó 13 a az utolsó tanítási nap a szünet előtt és április hó 28 án reggel 8 órakor minden iskolában megkezdődik a tanítás azon elemi iskolák kivételével, amelyek a regulamentulban előirt csütörtöki heti szünnapot e tanév elején bevezették. Ezekben az iskolákban a tanítás természetesen április 29 én reggel 8 órakor kezdődik.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 11.

Sulyok István,
püspök.

1360—1927. szám.

A kebelbeli Református Lelkészi Hivatalnak.

A fennálló miniszteri rendelkezés értelmében lelkésztársaimnak megküldöm azt a nyugta-nyomatványt, melyen a perceptorátusok a f. évi I. és II. évnegyedi adó befizetését igazolják. Kérem, hogy legkésőbb a f. évi május hó 1 ig a befizetések megtörténtét igazoltatni, s a perceptorátusok által szabályszerűen kitöltött nyugtát hivatalomhoz a fentebb jelzett időre eljuttatni sziveskedjenek.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927. április 12.

Sulyok István,
püspök.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készültnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

5

Harang és fémöntőde

5

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszében

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat.
Sata-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad; hova az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társzerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

A hűség jutalma.

Jel. II. 10.

A szmirnai gyülekezet angyalának küldött krisztusi üzenet óta a hűségnek szól az Irás legfelségesebb ígérete. A hűség egyik legvonzóbb emberi erény. Alapfogalma meleg ragaszkodást jelent, kitartást valaki, vagy valami mellett jóban, rosszban. Hűséggel lehetünk nemcsak személyekhez, hanem tárgyakhoz, munkákhoz, hivatásokhoz, ideálokhoz stb. Lehetünk hűségesek jóhoz és rosszhoz egyaránt. A nemes baráti hűség mellett cinkos ragaszkodással is találkozunk az életben. A hűség értékét az érzés mélysége mellett annak a tárgya és célja mutatja. Minél magasabb ideált, minél magasabb célból szolgál a hűség, annál többet ér a valutája. Az igazi hűséget természetesen nem a szerencse, hanem a balsors próbálja meg. Mint minden csillag, úgy ez is a sötétségben ragyog legfényesebben. Kitartani nem nehéz egy gazdag barát, egy egészséges házastárs, egy dusan jövedelmező hivatal, vagy egy hálás, gyakori bő aratásokat ígérő hivatás mellett. Amikor koldussá lesz a barát, gyógyíthatatlan betegség ágyába röskad a feleség, csak száraz kenyeret ad a hivatás a hivatásban csak vetünk, vetünk, — egy távolibb jövendőnek, — a magunk számára nem remélhetve aratást, akkor következik el a hűség próbája. Ha a hűség a kietlen, hideg, sötét éjszakát is be tudja áldott sugarával melegíteni és világítani, akkor diadalmasan állotta a próbát.

A hűség feltétlenül szeretetet előfeltételez. Hitvestársak, barátok között azonnal vége van a hűségnek, mihelyst a szeretet megszűnik. Hivatásunkhoz sem maradhatunk hűvek annak a szeretete nélkül. Egy pálya annál nehezebb,

minél több szeretetre kötelez. A lekipásztorkodás nemcsak azért a legnehezebb, mert szinte beláthatatlanul nagy a munkamező, hanem főleg, mert legtöbb szív, legtöbb szeretet kell hozzá. Családtagjainkat, jóbarátainkat, hű munkatársainkat, jóindulatu hiveinket könnyű, sőt gyönyörűség szeretni, de nem könnyű azokat, akik, mint rakoncátlan juhok, sokszor rugással és öklözéssel fizetnek hű pásztoralásunkért És mégis, nekünk ezeket is kell szeretni. Csak így tölthetjük be hűséggel tisztünknek minden igazságát.

Hűséget várni csak annak van joga, aki maga is hűséges. Hűtlen házastárs, barát, sáfár vagy szolga ne panaszkodjék hitvesére, barátjára, megbízójára vagy gazdájára hűtlenség miatt. Természetes folyamata, mikor a jó jót, a rossz rosszat eredményez. Hiveinktől is csak akkor várhatunk hűséget, ragaszkodást, erkölcsi és anyagi téren értékelést, ha szeretjük és hűséggel gondozzuk őket. Minél több hűséget adunk, annál többet várhatunk, viszont minél többet kapunk, annál többel tartozunk.

Több hűséget senki sem várhat tőlünk, mint Jézus. Természetes, hogy Ő, aki feláldozott értünk minden földi jót, vállalt minden gyalázatot és hű volt hozzánk a Golgota keresztjéig, nem elégedhetik meg tőlünk sem viszonzásul valami ideig-óráig való langymeleg hűséggel. Amikor a szmirnabelieken át minden hivatástól a halálig való hűséget kívánja, ez a legtermészetesebb kíváncsi. Csak azt kéri, amit Ő a legteljesebb mértékben önként adott. Ha megkapja, nem tartozik érte hálával, még kevésbé jutalommal. A hálászó nem a hitelező, hanem az adós ajkára illik. Az adósok pedig mi vagyunk, akik ha teljes hűséggel számolunk is, csak egy nagyon hosszú lejáratu, kamatmentes kölcsön tőkét fizetjük vissza. És mégis, — Ő ígér... Van még valami kincse, ami drágább az életnél, amiért meghalt,

hogy visszanyerje számunkra: egy ragyogó korona. A korona az uralkodás jelvénye. Az ékszerek királya s egyben a királyok ékszere. Akinek egy ország koronáját a fejére teszik, az uralkodik azon szuverén hatalommal. Valamikor a Teremtő képzeletében ezzel a fejésséggel született meg az ember. Szépnek találta, hát így teremtette meg. Örökéletűnek szánta, hát feltette fejére az élet koronáját. Azt akarta, hogy büszkén, egyenes fővel hordja, ne hajoljon vele soha a porba, mert a por könnyen tapad és elhalványítja a ragyogást. Milyen szépen ragyogott egy ideig a szeplőtlen ékszer. Hogy gyönyörködhetek tündöklésében a mennyei angyalok!... Milyen kár, hogy Éva lehajolt, hallgatni a kigyó suttogását, milyen kár, hogy koronáját besározta, milyen kár, hogy Ádámot is beszennyezte... Hogy sirhattak miatta a haragos Ur trónja körül a bánatos angyalok... A korona nem tűri a sarat! A sáros korona nem ékesség többé. Aki nem tudja megbecsülni, annak a fejről leveszik, mert nem méltó az uralkodásra. Levette a Teremtő az ember fejről is... Még nem méltó rá, — gondolta, — de méltóvá teszi, mert az élet koronáját neki szánta. Leküldte szent Fiát, nevelje méltóvá, tanítsa tisztaságra, szeretetre, hűségre, aztán visszahívta és birtokába adta az élet koronáját. Tudjuk, hogy Ő hűséget, halálig való hűséget vár érte! Mindenkitől! Legkivált az Ő szolgálótól! Imádkozva dolgozzunk, hogy trónja előtt alázattal meghajlól, tisztos fejünkre rátehesse egykor a hűség koronáját.

Ardai Aladár.

A lelkipásztorokról.

I.

Két lelkipásztor beszélget egymás közt. Beszédjük tárgya igen szomorú. Azon keseregnek, hogy az emberek nagy tömege elfordult már tőlük. Híveik életével kevés érintkezésük maradt meg.

— Csak esküdni jönnek a templomba — mondja az egyik.

— Igen — hagyja rá a másik. Viszont csak akkor látjuk őket, ha a gyermekeiket hozzák megkereszteltetni.

— Aztán többet nem látjuk őket, csak a kóporsóban.

Temérdek sok fájó igazság van e kis párbeszédben. De annak főoka nem a gyülekezetben rejlik. Minden ember így jár, aki a haladás szekerét elengedi maga mellett észrevétlenül. Ahelyett, hogy helyes

irányba terelni igyekeznék azt. Az idők óriásit változtak. Ezzel a ténnyel számot kell vetnünk. És meg kell változnunk mi magunknak is. Akkor nem fogunk egymásnak olyan keservesen panaszkodni.

A lelkipásztorokat a mai társadalom valójában nem ismeri. Jobban mondva félreismeri. A szindarokban rendesen groteszk alakok. Az irodalomban vagy önző, világias, szivtelen egóisták, vagy pedig légiiesen szentek. Egyik sem igaz. A valóság az, hogy olyan emberek, akiket rosszul fizetnek azok, akik azzal álltatták magukat, hogy ők tartják el; — akiket élesen megkritizálnak olyan emberek, akik nem is ismerik őket; — akiktől olyan sokat várnak, mint valami emberfeletti lénytől. Pedig ha minden lelkipásztor eltűnnék a föld színéről, belátható időn belül az emberiség visszasüllyedne az őserdői sorba. Majdnem ide jutott a dolog 1914-ben, amikor a keresztyén vallás homályba borult. Az összes intézmények közt az egyházak tisztogatják, édesítgetik az emberi életet. Ezek mentik azt meg a durva, kétségbeejtően halálos materializmusba való belesüllyedéstől.

Ma a legtöbb lelkipásztor a közöny és bizalmatlanság hűvös légkörében dolgozik. Az utca embere makacsul kint marad az utcán. A fiatal emberek közönyösen bicikliznek el a templomok mellett. A mai fiatal lelkipásztor egy lázas, zavarban levő, elkeseredett világban tolatja magát; az osztályharcok, a megoldhatatlannak látszó szociális problémák világában. Fel kell venni a versenyt a színházzal, a mozikkal, a futballal. Mit csináljon ilyen körülmények közt? Vegye a könnyebb oldaláról a dolgát, alkudjék meg a viszonyokkal, álljon fel valami meddő magaslatra és onnan intézzen üres szónoklatokat a bűnök ellen? Mint a régiek. Ha van benne egy szikrányi lélek, elviselhetetlennek fogja ezt találni. Ha pedig bátran proklamálja a Krisztus evangéliumát nemcsak az egyén lelki viszonylatában, hanem úgy is, mint egyetlen módot a fenyegetett emberi civilizáció megmentésére, — ha dacol az előítéletekkel és bátran pálcát tör az igazság mellett, — egy nagy csomó ember görbe szemmel fog ránézni érte. Már pedig egy gyülekezet sem fog addig jó lelkipásztorra találni, amíg meg nem engedi annak, hogy szabadon hirdelhesse az igazságot. Ugy, ahogy ő meggyőződött arról. A leszájkosarazott lelkipásztor hatástalan, gyarló lelkü.

És a legtöbb helyen kegyetlenül rosszul vannak fizetve. Az egyházak rendesen megkivánják, hogy a lelkipásztoruk legyen jó politikus, kitűnő szervező tehetség, igen tudós ember, jó szónok, pénzügyi szakértő stb. stb. És mindezekért adnak neki évente 36 ezer leít. Több részvétet, sokkal több jóakaratot érdemel meg a mai lelkipásztor. Tekintetbe kell venni, okvetlenül meg kell érteni, hogy rendkívül nehéz helyzettel kell neki megküzdenie. Az egyház kebelén belül nyomott lelki élet van, diadalmas öröm alig va-

Iami. Kivül egy merőben új világ. Tele életbevágó problémákkal, forradalmi hangulattal. Türelmetlen minden iránt, ami csak régi. Koraérett ifjak már azzal a nézetrel lépnek ki az életbe, hogy a mai prédikálás értéktelen, mert nincs semmi nexusa az élettel. Olyan csak, mint a kábítószer. Azt állítják, hogy a dogmák feleslegesek, szükségtelenek. Ezek ellen lemenydörögni nagyon hiábavaló dolog. Többet árt, mint használ. Leszidni a nők érzékies öltözködő módját, a férfiak állhatatlanságát, az egyetemes gyönyörhajhászatot, csak izgága, veszekedő természetet árul el, amit egyszerűen ki fognak nevetni. Célt érni vele nem lehet. Az a lelkipásztor, aki a mélyre képes látni, aki a mai emberi lelket alapjában véve ismeri, nagyon bölcsen tudja, hogy a mai emberiséget fájdalmasan deprimálja az élet mai formája. Látja, tudja, hogy nem helyes az, de nincsen benne elég lelkielő, hogy megváltoztassa. Mert nagyon beteg. A betegnek pedig nem feddés kell, hanem gyógykezelés, orvosság. Még azt is tudja, hogy az egymás ellen való nagyfokú elkeseredés ellen a felebaráti szeretet a legjobb orvosság. De az irtóztató kapzsisággal szemben tehetetlenül áll. S óvárogya vágyik a tartós megelégedés után, de képtelen elérni azt a saját erején. Itt kínálkozik aztán a lelkipásztornak a megbecsülhetetlenül jó alkalom. Mutassa meg, hogy a vallás, az evangélium szabadulást, erőt, életet, örömet jelent. Ez tanítja meg az emberiséget okosan megfékezni, bölcsen kezelni alacsonyabbak ösztöneit. Gazdagabb, tartalmasabb élet biztató perspektíváját tárja fel előtte és képesíti is őt azt diadalmasan leélni.

Bokor Sándor.

Konfirmációi emléklap

- | | |
|--|--------|
| 17 × 21 cmtr. méretben, két színnyomással, csinos kivitelben | Lei 1— |
| 21 × 34 cmtr. méretben, nagyon szép kivitelű három színnel nyomtatva | Lei 3— |
| 24 × 31 cmtr. méretben, dús aranyozással és még két színnel nyomtatva, legkényesebb igényt is kielégítő elsőrendű kivitelben | Lei 4— |

Konfirmációi emlékkönyv

- diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet, nagyon szép konfirmációi Emléklappal, II. kiadás
- Lei 16—

áron beszerezhető:

Béres Károly Könyvkereskedésében

ORADEA—NAGYVÁRAD,

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14. szám

50 példányig való rendelésnél 10%, 50 drbon felüli rendelésnél 20% árengedményt nyújtunk.

Belmisszió

Ifjusági konferencia Nagyváradon.

Páratlan eseménynek, felemelő lelki megnyilatkozásoknak, Isten és az Ő szent ügye melletti tanubizonyosságoknak, Krisztusról való vallástételeknek színhelye volt a református tanítónőképző diszterme április 21—24. napjain. Az erdélyi és királyhágómelléki középiskolai magyar református tanulók, továbbá az iparos-tanoncok bibliaköreinek küldöttei tartották itt konferenciájukat a romániai keresztyén ifjusági mozgalmaknak lelke és hivatott vezére dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár elnöklése és irányítása mellett. Kimondhatjuk, hogy az ország jövődő magyar református nemzedékének nagy vigasztalással és sok reménységgel biztató kiválasztottai adtak itt találkozót egymásnak és az egy hitben s testvéri szeretetben összeforrásból csak áldás fakadhat anyaszentegyházunkra és népünkre.

A konferencia zárt jellegű volt, csak a meghívott bibliakörök képviselői jöhettek el, azok is az elhelyezkedési nehézségek miatt — korlátolt számban. Amennyiben lapunk szűk kerete engedi, hű képét igyekszem adni a konferencia lefolyásának.

Résztvett: 14 város 27 bibliaköre képviselőiben 80 ifju. És pedig: Nagyvárad: [Középisk. és Iparos Tan. Bibliaköréből] 24. Kolozsvár: [Ref. Coll.] 6 Brassó: [Róm. kath. főgimn., Iparos és Ref. ker. isk.] 6 Sepsiszentgyörgy: [Ref. Coll.] 5. Nagyenyed: [Ref. Coll., Tan. képző és Iparos isk.] 8. Székelyudvarhely: [Ref. Coll.] 4. Zilah: [Ref. Coll.] 3. Szatmár: [Ifj. B.-kör] 14. Nagyszalonta: [Áll. Lyc] 2. Marosujvár: [Áll. polg. isk.] 1. Szamosujvár: [Áll. Lyc] 2. Székelykeresztúr: [Unit. főgimn.] 2. Marosvásárhely: [Ref. Coll.] 2. Magyarfodorháza: [Földm. B.-kör] 1. Összesen: 80. Vezetők: dr Imre Lajos, dr Gönczy Lajos, Maksay Albert theol. tanárok, M. Nagy Ottó belmissziói utazó titkár, Debreczeni István szatmári lelkész, Furó Gyula zernesti lelkész, Kiss István székelyudvarhelyi s.-lelkész, Horváth Jenő n.-enyedi s.-lelkész, Borbáth Dániel, Boros F., Kovács S. theologusok. Helyből: Csernák Béla, Kiss Károly, Varga Gedeon, Gulya Géza lelkészek, dr Olasz Béla, dr Szeghalmy Sándor presbyterek.

A komoly lelkimunka napi program szerint öt részben folyt le: a) Bibliáórák: d. e. 1/2 9—10-ig. b) Konferenciák: d. e. 1/2 11—12-ig és d. u. 5—1/2 7-ig. c) Előadások: d. e. 12—1-ig. d) Esteli áhítatok: 8—1/2 9-ig. e) Imaórák este: 1/2 9—1/2 10-ig.

A bibliáórák tárgyai voltak: 1. I. Kor. I. 18—22: „a keresztről való beszéd bolondság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, kik meg-

tartatunk Istennek ereje" stb. azaz: Értelmem Isten szolgálatában. 2. I. Kor. IX. 24—27. "... meg-sanyargatom testemet és szolgává teszem" stb. azaz: Testem Isten szolgálatában. 3. Róm. XIV. 7—9. "... akár éljünk, akár haljunk, az Uréi vagyunk" stb. azaz: Isten feltétlen szolgálata.

A konferenciák tárgyai voltak: 1. A bűn hatalma és lényege életemben 2. Van-e szabadság? 3. Szükséges-e döntenem? 4. A bibliakör mint vezető Krisztushoz. 5. A bibliakör mint baráti közösség. 6. A bibliakör mint életprogramm. 7. Legsúlyosabb kételyeim és kérdéseim.

Az előadások tárgyai voltak: 1. A külmiszió jelentősége. [Dr Imre L.] 2. Világszövetség. [Dr Imre.] 3. Kőrösi Csoma Sándor [Dr Gönczy] 4. Jeremiás próféta és kora. [Maksay A.]

Az esteli áhitatok tárgyai: 1. Luk. IX. 57—62. [Tartotta: Sulyok István.] 2. Luk. IX. 51—56. [Csernák Béla.] 3. Ján. XVII. 3. [Varga Gedeon.] 4. Ján. XV. 13—14. [Dr Imre Lajos.]

Az imaórák tárgyai: az egyénekenkénti hálaadás Isten kegyelméért és aznapi áldásaiért.

A biblia és imaórák 5 csoportban, a konferenciák 2 csoportban: 12—14 és 15—20 évesek. Az előadások és esteli áhitatok egy közös csoportban tartottak mindig.

A bibliaórák és konferenciák lefolyása a következő: éneklés, a kitűzött tárgyat a vezetők felolvasták, kijelölték a vezérgondolatokat s azután megindultak a hozzászólások, a mindig kedvesen tiszta és komoly fejtegetések. Sokat jegyeztem fel ezekből, de csak néhányat közölhetek mutatóul: "... a bűn a sátán hatalmaskodása felettünk. Isten szabad akaratunkra bizta, hogy az Istennek vagy a sátánnak engedelmeskedjünk. Mi diákok tapasztaljuk, hogy a bűn ur mi felettünk: puskázunk, sugunk, tanárainkat kigunyoljuk, hibáikat kikacagjuk, trágár beszédeket szólnak stb. ... melyek ébren tartják bennünk a tisztátalan gondolatokat, de ezeknél egy erősebb hatalom őriz, véd, megtart: a Krisztus hatalma, neki engedelmeskedjünk!

Másik: "... a kicsiny dolgokat alig vesszük észre életünkben ... mint egy narancshéjon elcsuszunk, ifjui életünk is kicsinységeken eshetik el... ki kell irtanunk a kicsiny bűnöket is életünkéből s akkor közelebb jutunk Krisztushoz ... stb. ... a bűn engem, ki Isten nélkül nem élhetek, szembeállít Istennel s lealáz s ettől a Krisztus hatalma szabadít meg az imádság által, azért alázattal, hittel szüntelen imádkozunk s döntenünk kell halogatás nélkül ... azonnal!

Az ifjui lélek kételyeinek feltárására, feleletet váró és óhajtó őszinte kérdéseire, de egyben az ifju szív kételkedés zavarta nyugalmának helyreállítására, az ifjak bibliában jártasságuk bebizo-

nyítására bő anyagot szolgáltatott s élénk érdeklődést keltett ez a konferenciái tárgya: „Legsúlyosabb kételyeim és kérdéseim.”

A vallás és biblia egyes tanításai gondolkodásra készítetik a lelkeket, melyre feleletet vár.

Meg is indult a kérdések sokasága úgy, hogy dr Imre két külön alkalmat is tűzött ki, hogy minden ifju szív megkaphassa a helyes feleletet.

Például: *Jézus kiüzte a tisztátalan lelket s azt kívánta, hogy ezt ne hirdessék s azok mégis elmondták másnak?*

Felelet: Minden lélek, melyet Jézus meggyógyított, indítva érzé magát, hogy ezt elmondja másnak s ezt később Jézus nem ellenezte.

Van-e purgatórium? Ezt a kath. hit tanítja, mely a cselekedet szerinti idvezülést hirdeti ... mi hit által idvezülünk, így nincs szükség purgatóriumra s nem is tanítja ezt a biblia.

Idvezülnek-e azok, kik Jézust megfeszítették, keresztre juttatták s halálos bűn megbocsátható-e?

Felelet: Isten váltságterve örökkévaló, Vannak, akik életükben nem találták meg Krisztust, de Isten ezeket is idvezetheti s Krisztus épen a bűnösökért halt meg.

Reformátusnak kell-e lennem előbb vagy magyarnak?

Felelet: Isten országának közössége előbbi, mint a nemzeti közösség; tehát előbb igazi keresztyénnek kell lennem s csak akkor szolgálhatom igazán nemzetemet.

E kérdéseket előbb az ifjak vitatják. Mindenik előtt kinyitva a biblia s egy-egy kérdésre versenyezve idézik az igéket, ha pedig nem bibliai a kérdés: józan felfogásuk ad választ s így alakult ki a megnyugtató felelet.

A másik konferenciái tárgya a bibliakör kérdéseinek 3 főgondolata körül forgott: 1. A bibliakör mennyiben vezetett engem Krisztushoz? 2. Mennyiben másokat? 3. Mi az oka, ha az én bibliaköröm nem tud vezetni Krisztushoz?

Megindultak itt is az őszinte vallomások. Egyiktől azt kérdezték a bibliakörben: szokott-e imádkozni? Nem! s attól kezdve mindig imádkozik. A másik ifju addig kávéházat, bűnös helyeket keresett, most a bibliakörbe jár. A harmadik a bibliaköri órákon Isten igéjében, mint tükörben meglátta bűnét és elhagyta azt stb.

Az estli áhitatok éneklésből, bibliamagyarázatból s imádkozásból állottak. Ezeket itt a felkért helybeli lelkészek végezték.

Talán legmeghatóbbak s bensőségtejjesebbek az *imaórák*. A vezető imádkozása végeztével egymásután indul meg az ifjak ajakán az igazán szívből felszakadó hála Isten sok jóságáért. Alig fejezi be egyik, kezdi a másik. Ezek az imádsá-

gok, mint a lélek egy-egy darabjai, szállanak Istenhez. A bibliakörök nagy értékét az is bizonyítja, hogy alig serdülő ifjak minden zavar s megállás nélkül lelkük indításából oly tökéletes imádságot mondanak, mely sok felnőtt embernek is érdeme lenne s arra képesíti, hogy egy vallási kérdést 10–15 percig is okos fejtegetésekkel megvilágítsanak s másokat is meggyőzzenek.

Az ifjúsági konferenciának nagy jelenségét pedig abban látom, hogy a válaszuton álló ifju világnézetének, értelmi s érzelmi világának kialakulására s jellembeli tulajdonságainak jó irányban kifejlődésére döntő hatást gyakorol. Ezért segíti jelentékeny anyagi áldozattal mindkét egyházkerület e nemes mozgalmat.

Vasárnap este a záró imaórán áldást kértek e városra, vezetőire s hiveire, a vendéglátókat s minden emberre! Egy aranyos kis 3-ik gimnázista így végezte imádságát: „add Uram, hogy le ne térjünk utaidról s meg ne szomorítsuk a bennünk lakozó szent Lelket!”

Hallgasd meg örök Isten e tiszta szív imádságát!

Délutánonként 2–5 óráig a város nevezetéseit tekintették meg az ifjak: Múzeum, Kálváriahegy, Vár, Királyszobor, Rhédey-kert s többen a Félix- s Püspök-fürdőt.

Szombaton este templomi ünnepély volt: *Dr Gönczy L.* imádkozott, *dr Imre L.*: „Hogyan ujulhat meg Anyaszentegyházunk?” címen tartott gyönyörű értekezést. *Maksay A.* értékes költeményeiből olvasott fel, *Gulya G.* szülő énekével s a *szatmári ifjak* zeneegyüttese szép játékkal emelték a templomi nagy gyülekezet áhítatát.

A konferenciái ünnepélyt a „Zengjen hála ének” c. énekeskönyv éneke fejezte be, melyet kézbe kezét téve énekeltek el az ifjak — „Isten veled, a viszontlátásra!!”

Viszontlátásra!!

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 25.

Varga Gedeon,
vall.-tan. lelkész.

Kérelem és indítvány a lelkészi karhoz.

Mindnyájunk előtt ismeretes az a nehéz helyzet, melyben egyetlen gimnáziumunk, — a szatmári — sanyalódik. Itt mielőbb tenni kell! Nincs időnk a lelkészi körökhöz fordulni. Indítványozom sürgősen, hogy legközelebbi államsegélyünkből mindnyáján ajánljunk fel valamit e nemes célra. Hitünknek, fajunknak, műveltségünknek adjuk azt. *Óry Tamás*, lázári lelkész.

Egyházi Szemle. A nagybányai gyülekezet ilyen című lapja hosszas kényszerű szünetelés után ápr. hónapban ismét megjelent Szaplanczay Bertalan lelkipásztor szerkesztésében. A változatos tartalmu, evangéliumi szellemű lap, melyben vasárnapi iskola rovat is van, havonként jelenik meg.

Akiket hazahivott az Ur.

Domján Lajos.

(1885—1927.)

Szomoru husvétja volt a bánáti ref. egyházmegye szigetfalui gyülekezetének. Lelkipásztorát, Domján Lajost temette, kit alig egy éve örömmel és reménységgel iktatott hivatalába. Az élet delén levő pásztor már akkor magában hordozta a halálos betegség csiráit. De mi is, ő maga is csak muló bajnak gondolta gyengélkedését s épen azért nagy lelkesedéssel beszélt terveiről, melyeket valóra szándékozott váltani új gyülekezetében, melynek tagjai első találkozásra megszerették a szelidlelkű, kedvesszavu pásztorát. A tervek nem váltak valóra, de a hives szeretete nem fogyatkozott meg, hanem elkísérte a távozót a sirig s megnyilatkozik szerettei irányában ma is.

Szatmáron született. Itt öltötte magára érdemes tanítóinak és tanárainak vezetése nyomán, azokat a gyönyörű lelki fegyvereket, melyek olyan értékessé és kedvessé tették egyéniségét. Szatmárról Debrecenbe került, hol az Eröss Lajos hite lángjától fellobogott az ő lelkében is a hit fényes tűzoszlopa. Ez a fényes szövételnek járt vele örömben, bánatban. Mert volt része mindenikből.

Előbb az öröm csatlakozott hozzá barátul. Püspökladányban volt hozzá leghivebb. Kiss Ferenc káplánja volt itt Domján Lajos. Már pedig Kiss Ferenc káplánjainak atyja és barátja volt egy személyben. Talán egyiknek sem inkább, mint Domján Lajosnak. Onnan Hódmezővásárhelyre vezette életutja. Itt ismerte meg Futó Zoltán, a békés-bánáti egyházmegye áldott emlékű eszperese s alkalmasnak találta gyönyörű, a bánáti szétszórtan élő reformátusok egyházakba tömörítésére irányult tervének eszközét.

Igy került Domján Lajos az akkor szervezett módos-csávosi egyház élére. Keyéssel a háboru kitörése előtt volt ez. Lelkes munka értékes eredményeiről hallottunk azután az új egyházból, melyet a háboru megakasztott ugyan, de annak vége helyén találta az ifju pásztor. Életének ezután jövő szaka kétségtelenül a legértékesebb. Mert az új határok folytán elszakított módosi rész nélkül, erőtlenné vált a kicsiny Csávós. Domján Lajosnak és az ő buzgó világi segítőitársainak érdeme, hogy sikerült a kicsiny, de nagyon fontos missziót betöltő egyház jövőjét megalapozni. Ott is voltak a csávosiak és szomoru szívvvel, könnyes szemekkel kísérték egykori pásztorukat az utolsó utra.

Csávosi pásztorokodásának utolsó éveiben családi otthon alapítása és annak boldogsága nyújtott sok és gazdag örömet Domján Lajosnak.

Szigetfalura jövelete után örömben kevés része volt Bánatban annál több. Betegsége csakhamar ágyhoz kötötte, melyből ha időnként felkelt is, ez csak azért történt, hogy gyógykezeltetése szempontjából önfeláldozó felesége kíséretében Budapestre, Temesvárra menjen. Hasztalan volt. Kinos haláltusa után lelkét visszaadta Teremtőjének. Feleségén s két gyermekén kívül testvérei, rokonai, barátai siratják.

A bánati egyházmegyének tanácsbírája és számvevője volt. Temetésén, mely a község és környék nagy részvéte mellett folyt le, a háznál Szabolcska László dr. egyházmegyei főjegyző imádkozott. A templomban Zöld Mihály esperes hirdette az Igét. A sirnál ismét Szabolcska László szólt. Majd az egyház gondnoka és egyik presbitere bucsuztak szívrehatóan a község és egyház nevében a távoztól. Áldott legyen emlékezte! Találkozunk!

Z. M.

Özo. dr. Hegyemegi Kiss Áronné Török Erzsébet, Török Pál püspök leánya, dr. Hegyemegi Kiss Áron, a budai pedagógium volt igazgatójának és a budai egyház egyik első buzgó munkásának özvegye március 29-én 77. évében hosszú és kinos szenvedés után elhunyt.

Özo. dr. Dicsőfi Józsefné Harsányi Gizella Dicsőfi József debreczeni lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző özvegye március 31-én rövid szenvedés után 55 éves korában elhunyt. A hazatért nemeslelkű papnét 4 leánya, veje és unokája gyászolja.

Legyen áldott emlékezetük.

HIREK.

Templomszentelési ünnepély Aradon. Virágvasárnapján szentelte fel az aradi egyház legnagyobbított és restaurált szép templomát Sulyok István püspökünk, kit Szabó Zoltán ny. tábornok, egyházmegyei gondnok fogadott a pályaudvaron. A templomszentelés a délelőtti ünnepélyes istentiszteleten történt, melyen püspökünk fölszentelő imádságot, dr. Szabolcska László egyházi beszédet mondott, Csécsi Imre aradi lelkész pedig a templom történetét ismertette. Az istentisztelet előtt a tisztelgő küldöttségek lelkes ünnepeltetésben részesítették püspökünket, ki minden küldöttségnek külön válaszolt, mindenkit megnyerő és elragadó közvetlenséggel és szellemességgel. Délben bankett volt, melyen részt vett az evangélikus magyar egyházkerület ősz superintendense: Frint Lajos is. Délután templomi ünnepélyt tartottak, melyen Szabolcska Mihály költeményeket olvasott, dr. Gönczy Lajos theol. tanár előadást

tartott, melyben azt fejtegette, hogy egyedül az evangélium az a közös eszményünk, mely bennünket megtarthat. Maksay Albert theol. tanár verseiből olvasott fel. Kovács Sándor theológus szavalt, Gazda Lajos theológus hegedült. Egyik helybeli művész nő orgonaszámokat adott elő, Csécsi Imre pedig záróbeszédében köszönetet mondott ugy a közreműködőknek, mint a közönségnek. A begyűlt adományokat a kolozsvári theológia javára fordították.

Lelkészi belmissziói és presbiteri konferencia Szatmáron. A múlt évi egyházkerületi közgyűlés által elhatározott konferenciákat máj. 21. és 22-én tartja meg az egyházkerületünk Szatmáron. Ez lesz egyházkerületünkben az első ilyen egyetemes, az egész területre kiterjedő konferencia, melynek szellemi rendezését a belmissziói bizottság, helyi rendezését pedig a szatmári gyülekezet, illetve a presbyterium végzi. Máj 21-én d. e. lesz a lelkeszi és belmissziói konferencia, melyet áhitat előz meg. Délután a nők részére lesz konferencia és az egész napot áhitat fejezi be. 22-én, vasárnap délelőtt ünnepélyes istentisztelet a szatmári egyház új harangjainak felavatása alkalmából, délután pedig a presbyterek konferenciája. Szombaton este nagyszabású kulturális ünnepély, vasárnap pedig a templomban templomi ünnepély lesz. A konferenciák előadóik a kolozsvári theologia tanárait, Pilder Mária női utazó titkárt és kerületünk kiváló lelkészeit és világi vezetőit kérte fel a belmissziói bizottság. Hogy az egész egyházkerületből minél többen vehessenek részt, az elszállásolásról és ellátásról egy közös ebéd kivételével a szatmári gyülekezet tagjai gondoskodnak. A részletes programot a a jövő számban közöljük.

Virágvasárnapl oallásos délután Berében. A berei református gyülekezet áldott és ugy hiszem sokakra maradandó hatású vasárnapi iskolai ünnepélyen vett részt a délutáni istentisztelet végeztével. Egy kis 4. elemi osztályos leányka, aki buzgó vasárnapi iskolás és nagy szeretettel olvassa a Szentírást mély hittel, szívhez szólóan imádkozott. Majd szavatok és énekszámok között előadták a vasárnapi iskolás gyermekek Csiky István. A „vasárnapi iskoláért“ című nagyhatású gyermekdarabját. A közönség a gyermekek és ifjak szereplését mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta s hogy mennyire tetszett ez, mutatja az, hogy kifejezésre jutott az ünnepély végeztével az a többeknél őszinte meggyőződésből fakadó vélemény, hogy ilyen irányu szereplések által való lelki ébresztgetésére a berei egyháznak még többször lesz szüksége. A szavatok elhangzása után lelkész Ézsaiás 1., 13–14. alapján tartott záróbeszédében igyekezett feltárni az igazi ünneplés mibenlétét, rámutatva arra, hogy Isten a külső ünneplésben nem gyönyörködik s nem lehetett volna méltóbban befejezni e napot, mint

egy ilyen ünnepélllyel, amely maga is igehirdetés volt; azután áldással zárta be az összejövételt. Végül a vasárnapi iskolások elénekelték a Hozsánna hozsánna, zendüljön az ének 1. és a szereplésben segítő fiatalság a 90. zsoltár 1—2. versét. Ezekután a közönség felemelő lelki hangulatban oszlott szét s a gyermekek vallásos iratokkal való ellátása céljára 300 leit adakozott a perselyekbe. Népiünk ref. keresztyén szellemben való nevelésének lelkem mélyéből meg vagyok győződve róla, — ez is egyik áldásos módja.

Pálfy István.

Egyházmegyei gyűlések. Egymásután közeli időben tartották az egyházmegyéik szokásos tavaszi közgyűléseiket. Az érmelléki egyházmegye ápr. 20-án, a nagyszalontai 21-én, a bihari 28-án

Távozó lelkész. Posta István kóly-nagykányai lelképásztor lemondott állásáról, mert egyik erdélyi gyülekezetet választotta meg lelkészül.

Helyrelgazítás. A nagykarolyi bibliakör vezetője nem Vörös Zoltán, hanem Veres Kálmán s. lelkész.

A szerkesztésért felelős; Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

1411—1927. szám.

Nagytiszteleü Esperes Ur!

A Vallás és Művészetügyi Miniszter Ur 17 416 sz. alatt kelt rendeletére hivatkozással felkérem, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházközségek lelkészeit utasítani méltóztassék, hogy a Minisztertanács 637—1927 sz. határozata folytán a f. évi ápril. hó 24-én megkezdődő népszámlálást a szószekből a következő vasárnap délelőttjén meghirdetni és a híveket figyelmeztetni sziveskedjenek, hogy azok a népszámláló küldöttek által, illetőleg ezeknek segítségével, vagy amennyiben módjokban áll, önmaguktól is a községi előjáráságtól díjtalanul rendelkezésükre bocsátott kérdőívekre és az azokon foglalt kérdésekre a helyes és pontos feleletet írják be, vagy iratassák be.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 19.

Sulyok István,

püspök.

1427—1927. szám.

Nagytiszteleü Esperes Ur!

Kerületünk „Nyugdíj és Gyámintézete” alapszabályaink VI. 3. pontjára való utalással fölkérem Nagytiszteleü Esperes urat, sziveskedjék a Nagypéntek-ünnepi perselypénzeket minden egyháztól azok látogatása alkalmával beszédni és hivatalomhoz egy összegben mielőbb beküldeni.

Amennyiben pedig ez a módozat esetleg akadályba ütköznék, méltóztassék úgy intézkedni, hogy minden egyház közvetlenül küldje be hozzáam és pedig legkésőbb f. évi május hó 15-ig.

Sulyt helyezek reá, hogy a jelzett pénzek kivétel nélkül minden egyházból beérkezzenek a fenti határidőben.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 20.

Sulyok István,

püspök.

1514—1927. szám.

A kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkeszi Hivataloknak.

A mult évi december hó 16-án tartott egyházközségi közgyűlésünk 154 számú határozata értelmében a testvér szatmári egyházközség képviselőjében Nt. Boros Jenő lelkész ur a f. évben tartandó belmissziói és presbyteri konferenciára egyházközségünk minden érdeklődő tagját meghívni sziveskedett. Erre tekintettel, van szerencsém tudomásra hozni, hogy a f. évi május hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor a belmissziói és május hó 22-én délután 3 órakor a presbyteri konferencia Szatmárott meg fog tartatni. Addig is, mig a belmissziói bizottság előadója a tárgysorozat megküldésével mindkét konferenciára vonatkozólag bővebb tájékoztatást nyujtana, teljes bizalommal és hittestvéri szeretettel kérem egy lelkésztársaimat, valamint gyülekezeteinknek presbytereit, hogy ezeken a gyűléseken anyaszentegyházunk építése ügyének munkálása céljából minél számosabban résztvenni méltóztassanak. A konferencia rendezősége minden irányban igyekszik ezeket a gyűléseket előkészíteni s egyben minél részletesebb tájékozódást nyujtani az érdeklődőknek. A jelentkezések a rendező-bizottság tájékozódása végett a felhívásban jelzett határideig pontosan a bizottság tudomására hozandók.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 április 27.

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi 1505—1927. szám.

Nagytiszteleü esperes Ur!

Felvettem a kérdés, hogy a f. tanév végén tartandó elemi iskolai abszolváló vizsgálatok mi módon tartatnak és hogy a M. O. T. 65-ik szakasza és a végrehajtó ut, ugyanezen szakasza alapján betérjésztendő-e a revizorátusokhoz április hó végéig a vizsgálatot tevő tanulók névsora?

A mult évben iskoláink függő helyzetére tekintettel az évszáró vizsgák mindenütt saját iskoláinkban saját tanítóink előtt történtek, sőt miniszteri biztosok kiküldésétől is eltekintetett a tanügyi kormány.

A folyó tanévre a követendő eljárást, a május 16-án összeülő revizori értekezlet fogja megállapítani, de annyit már most is közöltek, hogy a nem teljes hét osztályu elemi iskolákban abszolváló vizsgák nem lesznek.



A revizori értekezlet határozatát hivatalom körrendeletileg fogja az iskola fenntartók tudomására hozni. Addig semmiféle intézkedés nem szükséges. Midőn ezt Nagytiszteletűségednek megköszönés kérésével tudomásul adom, vagyok

Atyafiságos szeretettel:
Oradea—Nagyvárad, 1927 április 27.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A bihardiószegei ref. egyháztanács pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állására.

Javadalom:

1. Természetbeni lakás kerttel.
2. Buza 1440 kg. vagy ennek piaci ára.
3. Csöves tengeri 1440 kg. októberi árban megváltva.
4. Tüzipa természetben beszállítva 12 méter.
5. Föld 15 hold, melyből három hold agrár föld s ezért egyház adó s szavatol s adóját sem fizeti, csupán a 12 hold régi egyházi földért.
6. Kézpénz évi 2810 Lei.
7. Drágasági pótlék ez évben államszegély megérkezéig havi 300 Lei.
8. Temetések után stóla az egyh.-ker. által megállapítva.

Kötelesség:

1. Az V—VI—VII. fűosztályok tantervszerinti vezetése.
2. Összes kántori teendők végzése.
3. Egyházi énekkar vezetése.

A gyülekezet mintegy 4000 lelket számlál. Posta, vasutállomás helyben.

Pályázat határideje 1927. május 29. amikor próbaéneklés tartatik, így a személyes megjelenés kívánatos.

Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz Diosig in Bihor (Bihardiószeg) címzendők. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Presbiterium.

Pályázati hirdetmény.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület bányai egyházmegyéjébe kebeleztet s a resicabányai körlelkészség felügyelete alá tartozó krassófüzesi [fizeş] fiókegyház hitoktató, előkönyörgői állásra pályázat hirdettetik. I. J a v a d a l o m: 1. Lakás; 2 szoba, konyha, kamara, gazdasági melléképülettel és $\frac{1}{2}$ hold kerttel. 2 9 hold szántó, 1 hold kaszáló. A földek adóját az egyház fizeti. 3. évi 30,000 L. azaz harmincezer lei a felettes egyházi hatóságtól havi egyenlő részletekben. 4. 6000 lei egyházi szükségletek és épület fenntartásra. 5. Stóla.

II. Kötelesség: A krassófüzesi fiókegyházban a hivekkel való állandó foglalkozás s azok összetartása [hivek száma 120]. A vasárnapi istentisztelet elvégzése, a konfirmálandók előkészítése, hitoktatás és énektanítás. A románboksáni és oravicai fiókegyházak és a szórványok időközönkénti meglátogatása.

Az állás a választás jogerőre való emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő e hirdetésnek a hivatalos lapban való megje-

lenésétől 3 hét. Pályázhatnak: leviták, tánitók, szükség esetén tanitónő, esetleg nyugdíjas tanító is alkalmazható. Pályázati folyamodványok a resicai ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Resica. Jud. Caraş 1927. április 10.

Keresztes József,
ref. lelkész.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Harangokat,

vas harangszerelőanyagokat ajánl
és vas harangállóanyagokat

Hönig Frigyes harang-öntődéje

BRAD, Strada Bazilii No. 10-21. Alapítatott 1840.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készűnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

N KIRÁLYHÁGÓMELLÉRI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Jer és lásd meg!

János 1., 47.

A keresztyénség ma valóban történetének egyik nagyon nevezetes korszakát éli. El-el tünődöm a napi eseményeken. Most jöttem haza Nagyszalontáról, a keresztyén szövetségek világmozgalma (Christian endeavor world's union) romániai tagozata országos konferenciájáról. Lelkem valósággal megfürdött a hatalmas eszmeáramlatban, mely gazdagon tört elő komoly keresztyén egyéniségek szívéből és ajkairól a szentírás lapjain át. Testvéri szívek nagy, boldog találkozója volt ez az Ur előtt.

Ugyancsak a fentebb említett világszövetség mint olvasom a tudósításokból f. évi aug. 8—14. napjain egy nagy hatalmas európai konferenciát rendez nagyarányú előkészületekkel Magyarországon. Tünődöm a konferenciákon. Lám az egész világ mozog. Igaza volt Galileinek. Az egész világ keresi az egyetlen, nagy összekötő kapcsolatot, a testvérszívek áhítatos összedobbanását...

Tovább olvasok. Lapunkban olvasom a nagyváradai ifjusági konferencia leírását. Ismét egy konferencia. Nagyon gazdag volt. Nem voltam ott, de elhiszem, mert tudom, hogy a leírás csupán homályos sejtéseket nyújthat arról a belső gazdagságról, mellyel megteltek ott az ifjui drága szívek.

És még egy konferencia. A szatmári nagy napok. Ez már egészen a mienk. Egyházkerületünk rendez, tehát: szinte hivatalos. Most még rövid híradás jó róla, de a következő

számban láthatjuk a részletes programot s majd érezhetjük a testvéri találkozás melegségét.

Igen, a konferenciák korát éljük egyházi téren is. S ez így van általánosan minden egyházban és minden országban.

Eszembe jut egy nagyon régi kép. Filep találkozik Natanaellel. Boldog örömmel újságolja neki, hogy megtalálta a Messiást, kiről Mózes és a próféták irtak. Natanael azonban begombolkozik: Názáretből támadhat-e valami jó? De csak azért van ez, hogy Filep feltárja előtte a hitbizonyosság örök útját: „Jer és lásd meg!” S ő megy, találkozik Jézussal s szól ő is ekképen: „Rabbi, te vagy az Isten Fia, az Izrael Királya!”

Mintha ma is itt járna a Filep lelke ebben a mi világunkban! Mintha ezek által a konferenciák által is a Lélek hívogatná a Krisztus meleg szeretetétől elzárkózott világunkat a Jézushoz. „Jer és lásd meg” így szól, hogy Jézus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Lásd meg, hogy Jézus élő valóság ma is, ki vezet, irányítja, átformálja, megtisztítja és ellenállhatatlan erővel ragadja az Eszmény boldog szolgálatára az emberi szíveket.

Olyan sok jó szó meddő marad ma. Érezük, hogy szükségünk van a megújulásra, a hitbeli elmélyülésre, a belmissziói munkákra. Vannak szebbnél szebb határozatok, van egyesek buzgalma is a végrehajtáshoz, itt-ott meg is indult szépen a munka, mindazonáltal általában a szívek nagyon be vannak gombólkozva. E miatt aztán sokszor panaszkodunk, pedig — és ezt kell legjobban megfigyelnünk — pedig mondom — csak természetes dolog az ered-

ménytelenség. Filep tudta jól az utat és módot: Jer és lásd meg! Csak egyedül a Jézussal való személyes találkozás segíthet. Csak Ő előtte nyílnak meg a szívek. Csak Övé a hatalom, az áldás, minden.

Meg vagyok győződve felőle, hogy a szatmári napok egy Istentől nyújtott kiváltképpen való alkalom lesz egyházkerületünk egyeteme számára a Jézussal való személyes találkozásra. A bizonyágtévő Filepek, kik ott szólni fognak előttünk, oda vezetnek közvetlenül az élő Jézushoz, hogy lelkünk villanyos körtéje belekapcsolódjon a nagy hatalmas Jézusi áramba.

Jertek azért szeretett lelkipásztortársaim, hozzátok lelketek pislogó mécsét, melyet annyira oltogat ez a világ, hogy a Jézus megtöltse olajával. Jertek szeretett presbytertársaim, az aratni való sok, de a munkás kevés. Jer, drága lélek bárki vagy! Ne igyekezz most mentségeket felsorakoztatni. Most nem érted tán, miért kell jönnöd... de majd meglátod.

Egy szó kiált: A pusztában készítsétek az Urnak utját, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek. (Ézsaiás 40., 3.)

Hirnök.

Egyházkerületi Takarékpénztár.

Nem mi találtuk ki, nem is új dolog az Egyh. ker. Takarékpénztár gondolatának felvetése, s a megalapítására irányuló törekvés. Egyházi lapjainkban sok szó esett már ez ügyben. A megvalósításra irányuló törekvés állandóan emelkedést mutat, sőt az Erdélyi egyh. ker. igazgatótanácsa ide irányuló intézkedése amint olvassuk az Egyházkerületi Takarékpénztár kérdését megnyugtatóan meg is oldja minél hamarább.

Nálunk a Ref. Híradó 1926. évi dec. 11-iki számában Debreczeni István mutatott reá az egyh. ker. felállítandó pénzügyre mint olyanra, mely egyetlen kínálkozó alakja egyházaink és hiveink gazdasági alapon való tömörítésének iskoláink mellett.

Főtiszteletű és méltóságos püspök urnak lelke nagy szomorúságával mutat reá a veszedelmekre, melyek a kulturadó hátraléka miatt mind elviselhetetlenebbek.

A hátralék megszüntetésének egyetlen lehetőségét a főtiszteletű úr 1251—1927. sz. rendelete a lelkészek államsegélyének levonásában találja

meg. Ha a kulturadó beszolgáltatásával a hátralékot szaporítja a hanyagság, a nemtörődömség, úgy a lelkipásztor ezt az eszközt, hogy vele szemben alkalmaztassék minden képpen megérdemelte. De mit mondjunk olyan esetre, hogyha lelketlenség előtt áll a lelkész, mikor a szent tüztől vezetett szorongatott lelke üres markokat, üres zsebeket lát

Csak azért tértünk e nagyjelentőségű rendelethez, mert valahogy igazolja már maga a kulturadó hátralékos volta is, hogy milyen jó lenne ha a vagyonos egyházak alapítványai, tőkái és főként az egyházkerület kezelése alatt levő milliókat kitevő nyugdíjintézeti stb. járulékok egy Egyházkerületi Takarékpénztárba lennének tömörítve. Lehetne vagyaink hozadéka feleslegeiből iskolai szükségleteket fedezni, ami feleslegekre most számot se tarthatunk, ami pedig mind a miénk lehetne, mind a kálvinista magyar kulturát gyámolítaná.

Ezek a magasztos szempontok vezették a Debreczeni István tollát kétségkívül cikkében. Aztán a lelkész özvegyek és lelkész árvák jövőjének biztosítása érdekében a múlt év végén szintén egy Egyházkerületi Takarékpénztár megvalósításáért emeltük fel szavunkat, ugyancsak a Ref. Híradóban. Hogy mennyire keresnék hiveink, s egyházaink egy ilyen jellegű pénzügyzetnél kölcsönös szükségük kielégítését, hogy mily jótétemény volna hiveinkre, egyházainkra egy ilyen jellegű pénzügyzet és hogy mennyi jót tudna osztalékok kövéralfaltjai helyett lelkész árvák, özvegyek és iskoláinkkal szemben gyakorolni, azoknak már az elgondolása is öröm.

El sem lehet képzelné egy Egyházkerületi Takarékpénztár nélkül, hogy mit csinálnak azok az egyházak, melyeket az agrárreform iskolai, papi, egyházi földekhez juttatott.

Az egészen természetes, hogy míg a kényszerbérlet tart, hát aki használja a jelzett földeket: tanító, lelkész és egyház az viselje minden terhét. De mi történik, ha nem a kényszerbérleti viszony marad, hanem a földek kifizetése, örök áronvaló megváltása áll be? Be áll úgy mint legtöbb helyen a házhelyek kifizetése egyszerre, egy összegben, s helyenként csaknem forgalmi áron?

Minden érdek azt parancsolja, hogy az így nyert földeket egyházaink mint telekkönyvi tulajdonosok meg kell hogy tartsák. Tanító, lelkész, honnan vegyen annyi pénzt, hogy ezt mint hasznos beruházást eszközölhesse és utódlás esetén, előteremthesse, kifizethesse? Az emberi élet véges volta miatt nagyon kockázatos azon reményben eszközölni ilyen befektetést a belhivatalnokoknak, hogy az életében neki megtérül; nemcsak kockázatos egyénileg, de özvegyeink, árváink szomorú helyzetére tekintettel bűnös kísérletezés a családdal szemben.

Természetesen az embereket, tagjait túlélő egyház maga kell, hogy megváltsa a földeket. Ha megértők is a hivek, ha készségesek is; minden elmúlik a pénz híján a szegénységen. Lehet e célra egy hosszú lejáratu, olcsó kölcsönt valamely intézettől kapni egy Egyházkerületi Takarékpénztáron kívül? Csak ez az intézet lehet, amelyik nem a nyerességet számolgatja csupán, hanem magasabb, szentebb érdekeket is szem előtt tart az, amelyikre számíthatunk. De ki tudná a parancsoló szükségességeket elsorolni és minek is újabb, s más más okkal előhozakodni a szükségesség nagy tárházából?

Ezek az elmondott körülmények mind megvannak és ezek magokban is bizonyítják, hogy szükség van egy Egyházkerületi Takarékpénztárra.

De ezen elmondottak mellett, s ezeken túl még nyomósabb okok lehettek azok, melyek az Erdélyi Egyh. ker. Igazgató tanácsát vezették, mikor feltétlenül komoly szakemberek figyelemre méltó észrevételei, s felmerült aggodalmi dacára is felszinen tartja e kérdést és az Egyh. ker. Takarékpénztár eszméje megnyugtató megvalósításán fáradozik, mint azt a Ref. Szemle f. évi ápr. 15. számában Mester Mihálytól, vagyis minden képpen illetékes helyről tudjuk.

A legjobb kezek között van ott a megvalósítás munkája, amint hogy a mi egyházkerületünk vezetői kezei között is a legjobb helyen lesz az bizonyos minél előbb.

A szükségesség itt is az s az olcsó kölcsön nyújtását biztosítókerületünk kezelésében lévő

Konfirmációi emléklap =

- 17 × 21 cmtr. méretben, két színnyomással, csinos kivitelben ... Lei 1—
 21 × 34 cmtr. méretben, nagyon szép kivitelű három színnel nyomtatva ... Lei 3—
 24 × 31 cmtr. méretben, dús aranyozással és még két színnel nyomtatva, legkényesebb igényt is kielégítő elsőrendű kivitelben ... Lei 4—

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet, nagyon szép konfirmációl Emléklappal, II. kiadás ... Lei 16—

áron beszerezhető:

Béres Károly Könyvkereskedésében

ORADEA—NAGYVÁRAD,

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14. szám

50 példányig való rendelésnél 10%, 50 dbon felüli rendelésnél 20% árengedményt nyújtunk.

állandó jellegű betét: a Nyugdíjintézeti tőke itt is megvan.

Nincs és nem is lehet több ellenvetés és aggodalom a megvalósítás körül itt, mint ott.

Sok jót várunk úgy az Erdélyi Egyházkerület Takarékpénztárától, mint a Királyhágómelléki Egyházkerületi Takarékpénztártól, ha külön-külön lennének is. Sok jót ha az érdek azonos volna mellett, a körülmények miatt együtt tennének egyet. Mindenesetre kettő, vagy egy is jobb lenne, mint most, hogy egy Egyházkerületi Takarékpénztár sincsen.

Mándi Szabó Miklós.

A lelkipásztorokról.

II.

Okvetlenül le kell számolnunk azzal a ténnyel, hogy a mai ifjuság elkerüli a templomot. Nem szívesen énekelnek ezt az életet megutáltató dicséreteket és nem nagyon sóvárognak a halál után időnap előtt. Nem kellene nekik az ósdi észjárásu, elavult stílusu hitvallásos könyvek. Nem kerüli el a figyelmüket, hogy amíg az egyház — igen helyesen — elkeseredetten küzd az iszákosság ellen, az aljas lelkület ellen nem tesz egy lépést sem. Amíg kizárja magából a házasságtörőt — igen helyesen ezt is, — addig a pénzsóvár gazdagot örömmel üdvözli. Tétlenül nem nézhetik pedig a lelkipásztorok, hogy az ifjuság az egyháztól elidegenedjék, mert a gyülekezet akkor nagyon elkorosodik. Csupa vénemből áll. Valamiképpen ki kell elégíteni az ifjuság lelki szükségletét. Régen elkopott üres közhelyek azonban nem érnek már semmit. Hig barátosságokkal sem lehet sokra menni velük. Nincs is látványosságokra semmiféle szükség. Krisztus evangéliuma magába véve is elég érdekes és vonzó. Csak prédikálni kell azt tudni. Anatole France, azt mondotta egyszer a saját működéséről: „Egész életemben dinamitot csomagoltam selyem papírokba“. A Krisztus tanítása sokkalta robbantóbb, izgalóbb, mint akármely dinamit. És mégis a legtöbb prédikáció olyan, mint valami nedves rakéta. — Miért? — Hallottam én már sok pompásan megszerkesztett s nagyszerűen kidolgozott beszédet, de nem volt bennük semmi erő, semmi lelkesedés, semmiféle isteni izzás. Azt olvasom néha egy-egy elhunyt szolgatestvéremről, hogy 40—50 éves szolgálata alatt semmi szent öszelüzése (nem díjlevelen való pereskedést értek!) sem volt a hűveivel. Kellemesen hangzik ez nagyon. De hogyha én lettem volna az illető szolgatárs, én csak megkérdeztem volna önmagától, micsoda drága áron kellett megvennem ezeket a c s e n d e s éveket. Az igazi lelkipásztor élete kemény harc. Nem emberek ellen, hanem bűnök ellen. Itt pedig az összeütközés elkerülhetetlen.

A ma mentalitása merőben más, mint a tegnapé. A ma lelkipásztora csak úgy fog ahoz hozzá férközni könnyen, ha békét hagy az intellektualismusként és a

vallást erkölcsi és társadalmi problémák megoldására alkalmazza inkább. Egyre erősebb az óhajlás a hívek részéről e tekintetben. Mert nem azt kérdezik ma az emberek: Igaza van-e a keresztyénségnek? — Tanai annak megállják-e helyüket a tudományos kritika előtt? — Hanem azt: Mit tud tenni érte n? — Képes-e megmenteni az emberiséget az állati sorba való visszacsülyedéstől? — Ki tudja-e elégtíteni az emberi lélek legmélyebben fekvő szükségleteit? — Azért, hogyha a lelkipásztor megmutatja az ifjuságnak, a vallásnak értelmi érvényessége helyett annak ujjíteremtő, meg-erősítő lelki erejét, amire neki az életben olyan égetően nagy szüksége van, szent a meggyőződés, hogy akkor az ifjuság nem tartja magát majd távol a templomtól.

Sok lelkipásztor tulságos sokat foglalkozik az emberi elme kioktatásával. Temérdek sok dogmát prédikál. Az lett ennek a következménye, hogy a Jézus egyéniségét a sok elmélet köve homályba burkolta. — Többet kell tenni ezután az evangéliomnak az emberi élethez való viszonylataival, azzal a nagy ténnyel, hogy a mai kornak összes társadalmi, gazdasági, ethikai nagy problémáit csak a keresztyénség képes megoldani. Nem arról kell nekünk prédikálnunk, hogy a keresztyén vallás dogmái igazak, hanem, arról kell meggyőznünk az embereket, hogy a keresztyénség maga lényegében hasznos, nemcsak, de egyenesen nélkülözhetetlen a mainál jobb életmód megtalálásában. — Szóval nem a lélektelen üres formákat kell hirdelnünk, hanem a lángoló szívét annak. És ekkor az üresen maradt padok, újra meg fognak telni a templomban.

Korántsem azt akarom én ezzel azonban mondani, hogy a lelkipásztornak tanítói tisztségére nincsen semmi szükség. Távol léssen tőlem. Neki pasztornak kell lennie, hogy tudhassa, mi a híveinek lelki szükséglete. És tanítónak, mert csak így lehet munkájának tartós eredménye. Még templomba járó embereknél is meglepő a vallásos dolgokban való nagy járatlanság. Próbálj meg egy társas körben, olvasó együletben, avagy kaszinóban vallásos vitát indítani meg, azt fogod találni, hogy éppen a presbiterek azok, akik a vallás védelmére legkevésbé képesek sikra szállani, mert semmit sem ismernek az apologetikából. — Magoknak a lelkipásztoroknak kell vallásos vitákat provokálni összejöveteleken és következtetéseket vonni le azokból. A bibliát kell tanulmányoztatni a modern tudomány megvilágítása mellett.

Ámde mindezeket nem a szószékben kell elvégezni, hanem azon kívül, a vasárnapi iskolákban, a biblia körökben, a vallásos estélyeken. Minden lelkipásztornak magának kell a hitoktatást teljesítenie még a felekezeti iskolákban is. Nem szabad megengednie, hogy egyetlen gyerek is a gyülekezetében ne az ő kezén, lelkén keresztyül menjen ki az életbe. Fő, ha ismeri a lelkipásztor gyülekezetének minden egyes

tagját, de a gyermekeket okvetlen szükséges jól ismernie, valamennyit egyenként. Ha nem ismeri, munkájának egyik leggyönyörűsegebb oldalától fosztotta meg magát. A Krisztus anyaszentegyházában özönlenni kell a gyermekeknek. Mert a gyermektelen gyülekezet pusztuló gyülekezet. És a gyermek lelke vágyik is Jézushoz. Nem azt mondta Jézus: hozzátok hozzám a kisdedeket. Nem volt arra szükség. Hanem azt, hogy engedjétek hozzám őket. — Jönnek azok maguktól is mindig.

Elegendhetetlennek tartanám az időnként való vallásos konferenciák tartását világi emberek bevonásával, ahol társadalmi, erkölcsi témákat, prédikáció a lapeszámakat vitatnának meg. Mindjárt jobban megértenék ezt a mi szentséges, felségesen szép, de nagyon nehéz keresztyén vallásunkat. *Bokor Sándor.*

Belmisszió

A betegek lelkigondozása.

A hű lelkipásztori munkának egyik ága a beteg egyháztagnak meglátogatása, sőt gondozása. Tulajdonképen majdnem egy az egyháztagnak meglátogatásával. Sajnos, nem igen gyakorolt ága a belmisszió. Igaz, nagy egyházban egészen nem gyakorolható, legfeljebb diakónissák által volna megvalósítható, mert egy-két lelkész, vagy segédlelkész tudomást se szerezhethet minden betegről, s idejük se lehet azok meglátogatására. Ezért ennek helyét nagy egyházakban rendszeren a kórházi betegek — mondhatnák tehát „an gró“ meglátogatása, majd a súlyos, nem ritkán már a haldokló betegekhez az Úrvacsorának utolsó kenetre emlékeztető elvitele helyettesíti. De a nagy egyházi betegeknel is áll, hogy hit által mindezek lehetségesek.

Amiket irok, kis egyházban több év alatt szerzett gyakorlatomból írom.

Szerintem a betegek látogatása és gondozása fontosabb az egyháztagnak meglátogatásánál. Az egyháztagnak meglátogatása nagy egyházban szükséges, kis egyházban, hol a lelkész minden hívőjétsimeri és vele gyakran érintkezik, majdnem tárgytalan, de a betegek látogatása itt is szükséges és itt a nagy egyházi lehetetlenséggel szemben teljesen megvalósítható és gyakorolható.

A betegek meglátogatása és gondozása igazi krisztusi munka. Krisztus mindig ott van, ahol beteg van; Krisztushoz mindig visznek betegeket. Ezzel példát ad nekünk is, hogy ott legyünk, ahol a betegek. Luk. 7—21-ben azt olvassuk, „azon órában sokat gyógyít meg betegségekből, tisztátalan lelkektől és sok vágnak adá meg szeme világát“. Ő testileg is gyógyított, mi ezt nem tehetjük; de gyógyíthatunk mi is lelkileg. Ő tehát az „Ut“ itt is.

Én kis egyházamban, mihelyt tudomást szer-

zek súlyos betegekről, azonnal felkeresem és több ízben a betegség idejében meglátogatom. Mindannyiszor beszélgetek a betegségről, hogy annak terhe alatt meg ne tagadja hitét, zugolódásra ne nyissa száját, nehogy míg teste szenved, kárhözátba essék stb. A környezetet türelemre és szeretetre intem. Mindig imával végezve ugyanezekért. Ezt folytatam míg a beteg fel nem gyógyul. Ezért irtam és hangsúlyozom, hogy itt teljes gondozás szükséges.

Ez eljárással aztán érdekesen meg van oldva a betegek urvacsoráztatásának kérdése is. Nevezetesen, mikor látja a beteg és környezete, hogy a beteg többet kap mint az urvacsorai jegyek elvitele és rövid uton való kiszolgáltatása: igen gyakran nem is kéri az urvacsorát soron kívül. Ennek az eljárásnak volt apostola Soltész, most tábori püspök. Én három felekezeti községben szolgállok, mikor ide jöttem, volt rá eset, hogy este hivat: ez vagy az, nagy beteg, tessék jönni, megáldoztatni! Én azonnal vettem az Urvacsorát, Később észre vettem, hogy a beteg csak néz, mikor engem lát. Tehát nem is ő kívánta az „áldozatot[?]” nem is a református család, hanem valamelyik más vallásu szomszéd találta ki. Tehát én annak kívánságára vittem áldozatot.

Ekkor fordultam a helyes utra. Mióta nem „áldozatot” viszek, hanem gondozok, azóta nem is kéri. Vagy ha kéri, megmagyarázom, hogy nem kenyér és bor kell [amelyet most én se veszek!] hanem megtérés: egész szépen belenyugosznak. Természetes azonban, hogyha a betegség ideje alatt UrvacSORA osztás van, úgy én hozom fel és én viszem el neki, előre biztatván vele és előkészítve rá, vagy ha közelesen lesz UrvacSORA osztás, felhívom, hogy jöjjön el. Épen most bőjtörkor vittem ilyen betegnek a gondozás ideje alatt: Husvétkor eljött maga is, hozván magával egy évek óta nem urvacSORÁZÓ rokonát is.

Az most is megtörténik, hogy azzal hívnak, hogy tessék jönni „áldoztatni”. Én azonnal meggyek jegyek nélkül, végig csinálom az előbbi eljárást megnyugvásra.

Van a betegek gondozásának, egy olyan oldala is, ami páratlan a mi pályánkon. Mi találkozzunk hivatásunk részéről „lélekocsuval” bíróság előtt lefolytatott „botfa-e? vagy testfa-e?” fizetési perekkel, csak hálával nem. Hát én tapasztalatból mondhatom, hogy ez a beteg gondozási eljárás, melyet én ajánlok, azt is meghozza, amire mi nem is gondolunk: a hálát. A felgyógyult beteg és környezete a legnagyobb hálával emlegetik a gondozást. Egy évvel ezelőtt egy nő hiven említette előttem, hogy én az anyjához eljártam halála előtt, ami ezelőtt cirka 15 évvel történt. Imádkoztam gyermek beteg mellett; évek múlva jön hoz-

zám egy serdülő fiu, azt kérdi, nem tetszik ismerni? Én nem emlékeztem, erre a serdülő azt mondotta: akinek az ágyánál tetszett imádkozni. Pár évvel ezelőtt tértem vissza a terményfizetéshez. Első évben nehezen ment. Egy nehézkes fizető hivem azt hitte, hogy nem kell minden évben. Később ezt operált állapotában meglátogattam a városon s azóta a legtürelemesebb fizető. — Van tehát hála is a lelkipásztor számára [bár ez mellékes] csak keressük és megtaláljuk azt [Máté 7. 7.] — Ma sokat beszélünk a belmissió egyes ágairól; keressük az utakat. Ajánlom a fenti eljárást gyakorlatba venni.

Óry Tamás
lázári lelkész

Külföld.

Free church Council.

Az angol „Szabad egyházak” tanácsülése.

Az evangélium szerint reformált egyházak, vagyis az ugynevezett „Szabad” egyházak folyó évi március 7-től kezdődőleg tartották 32. évi kongresszusukat Birminghamben. Ötven tagból áll ez a tanács (council), amely ezt vezetni szokta. Husz ezek közül lelkész, harminc világi egyén. Van benne négy kongregacionista, hat primitív methodista, három baptista, hat wesleyanus és egy kálvinista lelkész. A harminc világi tanácsos is így van összeválogatva representative, köztük tizenhat női tag is van.

Az egész gyűlés, mint azt a „British Weekly” írja, igen lelkes intensivitással folyt le. Nagy jelentősége pedig abban van e tanácsülésnek, hogy összhangba hozza a különféle Szabad egyházak hit- és erkölcsbeli felfogását.

Ennek a kongresszusnak főtárgya „a keresztyénség és a világi élet” volt. Ezt világították meg a szónokok és előadók sokféle oldalról. Az idei elnök megnyitó beszédében ezeket mondotta: A szabad egyházak felfogásában lévő különbségek nem okok a szeparációra. Mindnyájan egy Urat, egy hitet, egy keresztyénséget, egy Istent hiszünk. Hiába imádkozunk mi: „Jöjjön el a te országod” mondá — amíg embe-reink nincsenek a parlamentben, akik elszántan küzdenek az Isten országáért ott is. Komoly méltósággal feddette meg a rémlátókat, akik uton-utfélen azt jajgatják, hogy az egyház fellegbe borult, a papság működése sikertelen. Majd áttért a vasárnap elvilágiasítására, erre a nagy forrongást keltő dologra, amely az összes egyházi köröket egyesült komoly harcra ösztönözte a vasárnap szentségének megmentése érdekében.

Utána dr Carnegie *Simpton* volt. „Ha semmi egyebet nem tárgyalt volna a kongresszus, csak ezt az előadást hallgatta volna meg — írja róla Fr. C. (Spurr), birminghami ref. lelkész, aki után én ez ismertelést írom — akkor is érdemes lett volna ezen

megjelenni." Előadásának tárgya az volt, hogy a keresztyénség evangéliumi (protestáns) felfogása sokkalta szélesebb, mint a római „katholikus”-oké. A keresztyén élet felfogásában a protestánsok általánosabbak, mint a katolikusok. Nem való, hogy a protestánsok szűk egyéni téren mozognak. Ezt a tételt egész tömeg bizonyítékkal erősíti. Azzal fejezi be értekezését, hogy nem a katolikusok az igazi „katholikusok.” „Mi nem szekta vagyunk — mondja önérzétesen. A történelem bizonyítja ezt. Ha valaha alkalma volt a vallásnak megmenteni az emberiséget, úgy a reformáció előtti katolicizmusnak módjában lett volna megtenni azt. Hisz az egész nyugati civilizációt a tenyerében tartotta. És mégis Európa az elégedetlenkedés tüzeiben izzott és végleg el volt keseredve az igazságtalanságtól. Kálvin genfi tartózkodása többet használt a világnak, mint a pápák ezer Avignoni uralkodása.” Csodálatos hatású védőirat volt ez a protestáns egyházak létjogosultsága mellett. Millió és millió példányban fog ez nemsokára közkézen forogni.

Érdekes véletlen volt, hogy éppen e beszéd alatt érkezett meg egyik illusztris vendége a kongresszushoz, a birminghami anglikán püspök, Hamilton Bayness. Az egész kongresszus felállással üdvözölte. A püspök is őszinte, meleg szavakkal köszöntötte a kongresszus tagjait. Érintette a *Prayer book* revízióját is beszédében. Azt mondta róla, hogy az nem olyan katolizáló szándéku lépés, mint a szabad egyházak hiszik. Még az urvacsoara mögött sem lappang semmiféle transzsubstanciációs felfogás.

Este dr. W. Russell Matthy prédikált. „Az élő Isten iránt való érzék elvesztéséről” beszélt. Ez a mai kor legfájdalmasabb vesztesége. Apáink jól érezték magukat az egyszerű templomban is, szívesen végig hallgatták a hosszú beszédeket is, mert érezték az élő Isten közellétét ott. Ezt az érzést vissza kell szerezni templomainkba újra. Másnap reggel Leyton Richards lelkész prédikált. Elbeszélte a szónok Afrikána rablóvezér történetét, ki a Fokföldet tartá rémületben sokáig. 1812-ben a kormány díjat tűzött ki a fejére. De hiába. Későbbben Moffat Róbert, a nagy afrikai hittérítő meghallván a kormány tervét, kiment az Afrikána tartózkodási helyére és ott lakott három hónapig. Megismerkedett vele és megtérítette. Aztán elment vele a kormányhoz és aláíratott vele egy békeokmányt. Kijelenti, hogy nekünk is, mint Moffat tette, még a legtévelygőbb, a legbűnösebb lelket is Isten drága gyermekének kell tekinteni és kitarással, szeretettel mindent el kell követni azok megmentése végett.

Ezen a napon több fontos témáról értekezett a kongresszus. Az első ezek közül ez volt: „Az egyház felfogása a családi életéről.” E. C. Urwin lelkész ismertette ezt. Három okát sorolja fel a családi élet felbomlásának: a magzatelhajtást, a könnyű elválást és a borzalmas lakásviszonyokat.

A másik fontos téma volt: „Az egyház, mint az

ifjúság tanító mestere.” Erről A. I. G. Seaton lelkész értekezett. A vasárnapi iskolák hanyatlásáról értekezett. Ennek egyik oka a szülők vallásos dolgokban mutató közönyössége, ami a háboru hagyatéka; aztán a gyermekek születési számának csökkenése; a vasárnapi szórakozások megszorodása. Ezért esett a vasárnapi iskolások szám tiz év alatt 10 %-ot. De azért nincs semmi ok a megriadásra. A vasárnapi iskolák befejezték kötelességeiket; át kell dolgozni őket, hatásosabb formát kell találni a számukra a mainál.

A harmadik fontos téma volt: „A falvak problémája.” Ezt S. W. Hughes lelkész ismertette.

A záró-beszédet A. E. Garvic theol. igazgató tartotta. Tárnya: „A világ egyesülése Krisztusban” volt.

Majd megválasztották a jövő évi elnököt és ezzel a négynapos kongresszus véget ért. Bokor Sándor.

Egyházi élet.

Az érmelléki egyházmegye közgyűlése

Az érmelléki egyházmegye szakítva a régi szokással, most április 20-án nem a központi fekvésű Székelyhidon, hanem az egyházmegye legnépesebb egyházközségében Diószegen tartotta közgyűlését és tette ezt azon célból, hogy ne pusztán akta-elintező szervként szerepeljen, hanem ünnepélyesebb szint öltve, tegye emlékezetessé hiveink előtt ülészeit, ezáltal a hitélet fokozására jótékony hatást gyakoroljon és nevelje az egyházak között a testvéri összelartozás nagyobb erő és eredmény kifejtésére képesítő eszméjét. Hogy milyen hatást tett a diószegi közgyűlés a hivekre, az csak később tűnik ki, de hogy az érdeklődést sikerült a legmagasabb fokra csigázni, mutatták a diószegi szép s hatalmas nagytemplom szorongásig megtelt padosrai. Az ünnepi gyűlés közének után a diószegi dalárda énekével kezdődött, mely után esperesünk magasröptü imádságát Szabó Zoltán tanácsbíróknak Ján. XXI. 15—16—17. versei alapján kitünően kidolgozott s előadott alkalmi beszéde követte. Közben egy helybeli urhölgy dr. Lengyel Vilmosné gyönyörködtette a gyülekezetet művészi énekével. Majd ismét a dalárda énekelt s közének rekesztette be az ünnepélyes gyűlés istentiszteleti részét. Gondnokunk míg egyfelől örömmel nyitotta meg a gyűlést tartalmas beszédével, mely a most legaktuálisabb téma, az egyházak államsegélye körül forgott, — másfelől szomorú kötelességet kellett teljesítenie, midőn szeretett Esperesünk hitvese elhunytával ért gyászában a közgyűlés igaz részvételét nyilvánította. A megboldogult áldott emlékét megőrizzük és megörökítjük, mint mintaképét a fenkölt gondolkozás, nemes jószívűség és az igazi papnékat díszítő erényeknek. — Ugyancsak jegyzőkönyvünk külön lapján állítunk emléket Ablonczy Józsefnek, a piskolai gyülekezet veterán pásztorának, aki 1926 dec. 21-én csendesen elszenderült.

Tárgysorozatunk jelentős részét tette ki az egyházkerületi határozatok mintegy 20 számból álló tárgyalása, melynek során konkrét javaslatot tettünk a stóla rendezésére és pedig nem ötletszerűen kívánjuk megállapítani a díjakat, hanem buza-valutáris alapon, az u. n. békebeli stóladíjaknak megfelelően: egy q buza ára volt 20 kor., ma 800 lei, tehát 1 kor. 40 leinek felel meg, mihez képest keresztelés 1 kor. helyett 40 lei, beszédes temetés $8 \times 40 = 320$ lei stb. Különb. kapcsolatban szóba jött a stóla-megváltás kérdése is, melynek megoldását a kerülettől kérjük s várjuk. Elfogadtuk az egyházkerületi nyugdíj és gyámintézet alapszabályait — látatlanba, ellenben örömmel vettük tudomásul, hogy egyházmegyei gyámintézetünk közel félmillió lei tőkével rendelkezik s így mód van hozzá, hogy az ellátmányosok 15000 lei gyámdíjban részesüljenek. E gyámoldát a lelkészek áldozatkézsége, ugyszólván a semmiből nevelte ily nagyra rövid 2 esztendő alatt s ezidén is 3000 lei fejenkénti hozzájárulásra kötelezte magát, mely összeggel 10.000 leire emelkedik a lelkészek személyenkénti hozzájárulása! — A belmissio-bizottság javaslatainak elfogadásával jelentős lépést tettünk a vasárnapi iskolák beállítására. — Megnyugvással fogadta a közgyűlés a számvevőnek jelentését, hogy az anyagi ügyek vezetése is rendszerben van az egész vonalon. Egyébként a többrendbeli s szép összegekről szóló alapító levelek, rendkívül adó-kivetések, nagyobb mérvű építkezések mind amellet bizonyítanak, hogy e pénzügyi szempontból súlyos helyzetben is nem csökken a hivek teherbíró képessége, ha megvan a buzdító lélek! hiába minden ellenvetés, kétségtelen az, hogy a mi egyházunk energia forrása kiapadhatatlan és kimeríthetetlen, csak meg kell keresni s találni a forrás nyílját! Közgyűlés elvi döntést tett abban a kérdésben, hogy a községi adót ki köteles fizetni akkor, amikor az érvényes díjlevélben az áll, hogy a lelkész használatában levő földek adóját az egyház fizeti? Bár az eddig fentálló törvény (1886. XXII. t. c. 138. §.) szerint a lelkészi javadalmak után (akár a lelkész, akár az egyház fizette az állami adót) községi adó nem volt kivethető és csak az újabb életbe léptetett taxatörvény nem ismer semmi tekintetben mentességet, tehát itt az u. n. közköltő kérdésénél tulajdonképen oly adó teherről van szó, mit eddig az egyház sem fizetett, mégis a közgyűlés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a díjlevél ezen kitételével: „a lelkészi földek adóját az egyház fizeti“ az egyház azt akarja kifejezni, hogy magára vállalja a lelkészi földekkel kapcsolatos mindennemű közteher viselését, minek folytán kimondja, hogy az egyház köteles a lelkészi földek után kirótt községi taxákat is viselni. Többrendbeli adókulcsok, tanítói fizetésrendezések megerősítése, az időszaki bíróság megalakítása s a canonica visitacio beosztása után az egybegyűlték hálaénekével záródott a gyűlés.

Kalmár István.

Akiket hazahivott az Ur.

Dr Darányi Ignác ny. m. kir. földmívelésügyi miniszter a dunamelléki egyh. kerület főgondnoka ápr. 27-én, 78 éves korában váratlanul elhunyt. Huszonöt éven át volt kerületi főgondnok, de egyetemes egyházi életünknek is egyik erős oszlopa, végtisztességtétele 30-án volt Budapesten, temetése máj. 1-én, Tasson.

Özo. dr Szilassy Aladárné szül. Vizsolyi Mária, a budapesti Lorántffy Zs. Egyesület elnöknője ápr. 21-én 73 éves korában hazatért az ő Urához. Nevéhez nemcsak a budapesti belmissziói nagy alkotások fűződnek, mint maga az egyesület, a Lorántffy kórház, a diakonissza ügy és képzés stb., hanem még hitével és alkotásai hatásával az egész egyházra kihatót áldásos élete.

Gyenge József, lapunk társszerkesztőjének édesatyja ápr. 28-án elköltözött a földi hazából a mennyei otthonba.

Az Ur kegyelme adjon vigasztalást a vesztés hiveknek, a hazatérteknek pedig az üdvösség koronáját.

HIREK.

A szatmari egyh. ker. belmissziói és presbyteri konferencia sorrendje a következő: Erkezés május 20-án 21-én reggel 8 órakor bevezető áhítat, melyen Széll György esperes imádkozik, Gy. Kovács József ombódi lelkész bibliamagyarázatot tart. 9 órakor lelkészi konferencia. A konferenciát megnyitja Sulyok István püspök ur. A konferencián résztvevőket a szatmari egyház nevében üdvözli dr Vajay Károly főgondnok. Fél 10 órától 1 óráig négy előadás a következő sorrendben: 1. Az igehirdetés reformja. Dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár 2. A lelkipásztor és a hivek viszonya. Csernák Béla egyh. ker. főjegyző. 3. A lelkipásztor belmissziói feladatai. Szaplanczay Bertalan nagybányai lelkipásztor. 4. A lelkipásztor és az ifjúság. Debreczeni István szatmari lelkipásztor. Az előadásokat hozzászólások követik. — Délután 3 órakor a nők konferenciája. Megnyitja Úray Jenőné a szatmari Lorántffy Zsuzsanna Egyesület elnöknője. Utána három előadás a következő sorrendben: 1. A református keresztyén nő a családban. Pilder Mária az erdélyi egyház ker. női belmissziói utazó titkára. 2. A református keresztyén nő a gyülekezetben. Dr Tavaszy Sándor kolozsvári theol. tanár. 3. A református keresztyén nő hit hűsége. Papp József gencsi lelkész. Az előadásokat hozzászólások követik. 6 órakor áhítat, melyen Havas Gyula esperes imádkozik, Arday Aladár gyantai lelkipásztor bibliát magyaráz. 22-én vasárnap d. e. 10 órakor a szatmari egyh. új harangjainak felavatása, melyen avató imádságot mond Főtisztelendő Sulyok István püspök ur, predikál Kassay Béla esperes. Délben fél 1 órakor közebed. — Délután 3 órakor presbyteri konferencia. Megnyitja Domahidy Elemér egyh. ker. főgondnok. A konferenciát a szatmari egyház nevében üdvözli Boros Jenő lelkészelnök. Utána 4 előadás a következő sorrendben: 1. A presbyter az őskeresztyén egyházban. Dr Bodnár Gábor jákóhodosi lelkipásztor. 2. A presbyter egyéni

és családi hitélete. Dr Balogh Ernő kórházi ig. főorvos, a borosjenői egyház főgondnoka 3. A presbyter az istentiszteleten és a gyülekezeiben. Tereh Géza keresk. isk. tanár, szatmári presbyter. 4. A presbyter, mint a lelképásztor munkatársa. Dr Thury Kálmán ügyvéd, a nagyváradi egyház főgondnoka. Az előadásokat hozzászólások követik. — Ugyanebben az időben ifjúsági konferenciát a fiúk és leányok részére, melyen dr Imre Lajos, Pilder Mária és M. Nagy Ottó tartanak előadásokat, melyen Bede László ker. tanácsbíró imádkozik, az igét pedig dr Gönczy Lajos kolozsvári theol. tanár hirdeti 6 órakor befejező vallásos ünnepély a templomban. Szombat este fél 9 órakor a harangavatás alkalmából a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület kulturális estélye a színházban. A konferencián résztvevők elszállásolásáról és ellátásáról — a közebéd kivételével — a szatmári egyház tagjai gondoskodnak. A jelentkezőket a szatmári lelkészi hivatal címére az érkezési idővel együtt sziveskedjenek bejelenteni. A lelkésztársak palástot is hozzanak magukkal. A konferencia részvételi díja személyenként 60 lei.

Szavazatlantás. Püspök ur elnöklete alatt a napokban bontotta fel a bizottság a beérkezett szavazatokat. A presbiteriumok szavazatának túlnyomó többségével megválasztottak egyházközségi lelkészi tanácsbíróknak Szabolcska Mihály, a szatmári leányiskola képviselőjéül Debreczeni István.

A nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület a napokban küldi szét a kiadandó *Református Árvaházi Képes Naptár* előjegyzési ívét, melyre előre is felhívjuk lelkésztársaink szives figyelmét.

A kisházai leányegyház dűledező temploma és tornya renoválására az „esdő szózat” megjelenése óta a következő 5 adomány érkezett: nagyváradi külvárosi szeretetháztól 300 Lei, a lugosi egyháztól 1000 Lei, a gyantai egyháztól 1268 Lei, nagybányai egyháztól 100 Lei, Antal Béla és Mócz Pétertől [200+100 Lei] Belényes 300 Lei, összesen: 2968 Lei. Vagy a vészkiáltás nem volt elég erős, vagy a magyar kálvinista lelkék vannak egymástól nagyon-nagyon messze. Tudom sok a terhünk, napról-napra, szegényebbek vagyunk, de életmentő injekciókra talán mégis több juthatna. Milyen jóvátehetetlen kár lenne, ha közönyünk miatt a népek tengerében elmerülne újra egy kis magyar kálvinista sziget! Az adományokat hálás köszönettel nyugtázza: **Arda Aladár** felügyelő lelkész.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JÁNOS.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sípok helyébe elsőrendű kivitelben készülnök

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöletnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

7

Nagybetűs énekeskönyv — ára 98 Lei Béres Karolynál, Oradea-Nagyváradon

A tahiótfalvai (Pest m.) református Sylvester-nyomdában legújabbban megjelent s a **nagybányai reform. lelkészi hivatalban** kapható theologiai és szépirodalmi munkák jegyzéke:

Hastings I.: Mintakép (vasárnapi iskolai tanítások) (köve).

Hastings II.: Isten napjai.

Czeglédy: Sylvester bibliai kézikönyv I—IV.

Viktor J.: Szentek szentjében. 26 beszéd az urvasora szerzetelési igéi felett.

Dods: János ev. magyarázata. I.

H. Kiss G.: Lélek és élet (egyh. beszédek).

Révész Imre: Mennyei nász dal (esketési beszédek).

Incze G.: Jó az Isten.

Forgács: Utmutatás a gyülekezeti fegyelmelés bevezetéséhez.

Bartóky J.: Forgács.

Goldsmidt: A wekeföldi lelkész (Czeglédy Sándor fordítása) I—II.


Most jelent meg!

Ravasz: A halál árnyékában.

A könyvek árához számítandó 10% portó. Kaphatók „Koszoru” füzetek 245. számig. Egy szám 7 Lei.

Megkeresések és rendelések a református lelkészi hivatalhoz Baia-Mare—Nagybánya [Szatmármegye] küldendők.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők  ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszében szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Bizonyágtétel a világosságról.

Ján. 1. r. 6—8 v.

(Részlet a szatmári konferencián tartott biblia magyarázatból.)

A legnagyobb per, amelyben mindenki, aki él, tanubizonyágtételre van felhiva, a világosság és sötétség ősi pere. A vita tárgya: kié az ember, kié vagyok, a Krisztusé-e, vagy a sátné, — hova tartozom, az éghez-e, vagy a földhöz — ezt a nagy kérdést teszi fel hozzám, hozzád mindnyájunkhoz a nagy vallató: az élet! És mindennap felelünk és döntünk a sorsunk felett a vallomásunkkal az életünkkel. Testvérem, gondoltál-e te valaha erre, hogy az életed egy nagy néma vallomás, egy döntő bizonyágtétel a Krisztus, vagy a sátán mellett. Ha nem gondoltál volna — jusson ez ezután minden reggel az eszedbe és imádkozva indulj a napnak, hogy mentsd a sorsodat és szerezz dicsőséget Megváltódnak és minden este vess számot magaddal, — ma kié voltál, — kinek adtál igazat és ha talán a sötétség elejtett, a sátán magához rántott, kétszeresen könyörögj erőért, hogy felállhass és átmehezz a Kr. bizonyágtévedőinek megváltott táborába.

És mi lelkipásztor testvéreim, akiknek küldetésünk kizárólag a világosságról való bizonyágtétel, akik koronatanuk vagyunk ebben a nagy perben, gondolunk-e arra, hogy ami vallomásunktól, tanuskodásunktól nemcsak a magunk, hanem a körülöttünk állók vallomása és sorsa is függ, gondolunk-e arra, hogy a Krisztus általunk tömegeket veszíthet és nyerhet, gondolunk-e elégszer arra az óriási felelősségre, hogy nekünk nemcsak a magunk lelkéért kell számot adnunk, hanem mindazokért, akiknek gondját az Ur reánk bizta. Oh gondoljunk erre minél többet és imádkozva dol-

gozunk, hogy minél eredményesebben tölthessük be küldetésünket.

Krisztusról bizonyágot tenni s másokat is bizonyágtévedővé nevelni, ez a küldetésünk. Ugy tenni bizonyágot, mint keresztelő, hogy „*mindenki higgyen általunk*“. De lehetett-e bizonyága a világosságnak, ha az életem sötét. A sok csalárd lidércfény közepette odafordíthatok-e valakit az igazi fényforráshoz, ha magam nem vagyok állandóan felé fordulva s ha nem tudom felmutatni az igazi világosság áldott hatásait az életemen. Tehetek-e bizonyágtévedővé mást, ha a magam bizonyágtétele habozó, gyáva és erőtlen. A Krisztushoz nem elég küldeni az embereket. Az élet útja nagyon szövevényes, sok a mocsár, sok az ingovány, s felettük hivatató csalárd lidércfények lobognak. Hiába mutatjuk az utat, az ingoványok közt hamar eltéved és hinárba jut a járatlan vándor. Vezetni kell a lelkeket! Elöttük kell menni. Példát kell mutatni, — világítani kell előttük, akkor hisznek nekünk és jönnek utánunk, mint egykor a nagy keresztelő után tömegesen mentek a pusztába.

Igen, hisznek nekünk! Sőt velünk is megtörténhetik, ami megtörtént keresztelővel, többnek hisznek, feljebb értékelnek az értékünknel. Világosságnak, őrálló fényforrásnak néznek. Pedig mi nem vagyunk világosság, még a nagy keresztelő sem volt, — mi csak visszaadjuk, visszaverjük a fényt, mint a tükör a valóságot, mint a drágakő a ragyogást.

Magunkba véve, Napunktól a Krisztustól elfordulva sötétek, üres, olaj nélküli lámpások vagyunk. Talán van tudásunk, de nincs fényünk, van ércünk, de nincs igazságunk, vannak napjaink, de nincs életünk. Mindnyájunk számára *Krisztus az ut, az igazság — az élet*. Szomorú életünk sötét horizontján, mint egyedüli megváltó fény egyre magasabbra emelkedik a sugárzó betlehemi Nap. Ez a Nap a

világ igazi világossága. Örök fény, — a gonoszság sem bírja kioltani! Igaz fény, a sötétségben mindig fényesen ragyog, — a Golgoták felett mindig magasabbra emelkedik.

Forduljunk Testvéreim felé, hogy teljék meg fényével az életünk, hogy lehessünk mellette mindnyájan élő boldog, áldott bizonyoságok!

Ardai Aladár.

A mai ifjuság.

Minden lépten, nyomon halljuk az elkeseredett panaszkodást egyházi vezető embereink szájából, hogy a mai ifjuság könnyelmű, vallástalan, tekintélyt megvető, elvilágiasodott. És keserű resignációval beszélnek az egyház jövőjéről. Ezzel aztán a dolgot elintézettnek is tekintik egy mély sóhajtással. Azokat az okokat megkeresni, azokat eltávolítani s az ifjuságot rideg elitelés helyett jó irányba terelni kevesen próbálják meg.

Én is készségesen elismerem, hogy a mai ifjuság teljes szabadságot követel magának, szét tépni igyekszik minden kötetléket, dacol mindenféle erkölcsi tekintéllyel és csupán egy elvet akar elismerni maga felett: minden szabad, ami jól esik. Ez az örök emberi tragikum, ami a Faustnak is alap gondolata Rakoncátlanul minden vágyat kielégíteni. A vallás jóakaratu figyelmeztetéseit lábbal tapodni. A következményekkel semmit sem törődni.

És amikor én mindezeket elgondolgom, nem tudok rájuk meg sem haragudni. Véghetetlenül nagy szánalom vesz erőt a lelkemen. Beledobódtak ebbe a mai fenekestől felforgatott retentő világba, ahol minden vadul forog, izzik, sístereg. Vallási, erkölcsi, családi, gazdasági, politikai eszmék, elvek, gondolatok. Egy olyan világba, aminek ilyenkor szilárdnak hitt vezető elvei alapjukban megrendültek. Egy olyan világba, amiből hiányzik a színes illúziók tündérszép világa, ami még minket ifju korunkban olyan nagyon boldoggá birt tenni. Ma minden ember csak a nyers anyagnak, meg a portestnek él.

A mai ifjuság lelke szánandóan beteg. Olyan, mint azé az evangyéliomi ifjúé, amelyiket fájó zokogással vitt a kétségbeesett apa az Úr Jézus Krisztushoz. A néma lélek szállta meg ezt az ifjut. A miénket pedig a bizalmatlanság lelke. A hitők megrendült mindenben. Fenkölt, magasztos eszmékért lelkesedni nem képesek.

És ennek a nagyfokú bizalmatlanságnak az okát így magyarázta meg a mult évben egy diákkongresszuson az egyik felszólaló:

— Öregjeink behajszolták évtizedes önző, hiu célokért való futkározással a világot egy hajmeresztő világfelfordulásba. És tehetetlenek voltak

meggátolni a világháboru kitörését. Mikor aztán fellángolt az, akkor a fiatalabb generációt voltak kénytelenek segítségül hívni, hogy a kátyuból segítse ki őket. Mikor pedig a háboru dühe elviharzott, a béke kihirdettetett, megint tehetetleneknek bizonyultak. A világot ma is tépi, szakgatja a mindenféle elkeseredés. Ezt a rongy örökséget hagyták ránk öregjeink. Diskreditálták a sok szép eszmét. Kiábrándítottak bennünket belőlük.

Mennyi véghetetlenül fájdalmas igazság van ebben a keserű vádban! Csoda-é hát, ha a mai ifjuság lelke szánandóan beteg. Csoda-é, ha úgy teszen, mint a Madách Ádámja, aki csalódik az egyeduralomban, mint Faraó, csalódik a demokrációban, mint Themistokles és többé lelkesedni semmiért sem bír; csak beletemetni sóvárgó lelkét, ezt az isteni szikrát a durva kéjekbe. Soha olyan beteg nem volt az emberiség, mint a Caligulák idejében. Meg ma.

Itt a rideg elitelés azonban keveset segít. Ide végtelen jó akarat, ide őszinte, becsületes szeretet szükséges. Ez az egyedül biztos gyógyyszer. Vissza kell szerezni a bizalmát az ifjuságnak. Értse meg az, hogy az idősebb nemzedék nem akarja félrevezetni, megcsalni őket, hanem boldogítani szeretné őszintén, becsületesen. Kimondhatatlanul értékes, becses drága nekünk az ők friss, színes, bizakodó életfelfogásuk. Mi azoknál fogva megtéveszteni nem szándékszunk őket, mint a háboru előtt és alatt tették velük. Ellenkezőleg, meggyógyítani akarjuk a beteg lelküket azzal az orvossággal, ami egyesegyedül biztos, mert kétezzer év óta millióknál hatott: a Megváltó Krisztus örök evangyéliomával, akinek az emberi életbe való mély belátása ma is brilliánsan tiszta. Ebből a tiszta látásból fakadt fel lelkében Isten országának boldog eszménye, életünknek ez az örök nagy végcélja.

Akár csak az evangyéliomi zokogó apát halanám, amikor azt mondja egyik másik aggódó lelkü mai édesapa:

— Uram, kimondhatatlanul félttem a lezülléstől a gyermekemet. Belehalnék, ha a rossz utra térne. Csak a vallásban van minden reménységem.

És amikor elpanaszolja az az evangyéliomi fájdalmasszívű apa, hogy a tanítványok sem tudtak a fián segíteni, Jézus azzal felel!

— Minden lehetséges a hívőnek.

Aki maga sem hisz, hogy volna az képes másokat hívővé tenni. Aki maga sem szereti Jézust, miképen tudná az. Őt másokkal is megkedveltetni. Fájdalmas aggódással féltitek a gyermekeitek az erkölcsi zülléstől, de nem törődtek velek, vajjon elmondják-é kicsiny korukban minden este, minden reggel pontosan az imádságokat; vajjon az Isten házában töltik-é el a vasárnap-

jaikat, avagy a moziban. Egy pillanat alatt átvillan ez mind a bús apa lelkén. Megérti a dolgot. És sóvárogva kéri a Messiást:

— Légy segítségül az én hitetlenségemnek!

A szülők imádságos, templomszerető hite, a lelkipásztor mély meggyőződésen alapuló szeretettől hevített lelkes fáradozása fogja meggyógyítani a mai oly becses, oly értékes, oly kedves ifjuság nagy beteg lelkét. E tekintetben minden elmulasztott lépés ezerszeresen esik a latba. Halálos vétek Isten, nemzet, ember ellen.

Az eredmény a lelkes munka után teljesen bizonyos. Mert az Ur is segítségünkre jön. Bölcs végzéseit szerint eljönnek ifjainkra lassankint az élet nagy szigorúságai. Ezeknek nyomán a nagy tapasztalat, hogy mi magunknak nem vagyunk elegek. Korlátolt teremtések vagyunk, féktelenül csapongani büntetlenül nem lehetséges. Van feletünk egy mérhetlen nagy hatalom, amellyel szemben mi absolute tehetetlenek vagyunk. És ez a tapasztalat megaláz bennünket, mint Faustot. A szükség érzetét támasztja fel lelkünkben. Magunktól rájövünk, hogy a merő magunkért élés nem elégíti ki lelkünk vágyait. Az elhagyatottság hűvös szele fuvall át a lelkünkön. Nincs semmi tartalékunk, amire bátran rátámaszkodhatnánk. A félelem végig borzong a lelkünkön. Nincs semmi tartalékunk, amire bátran rátámaszkodhatnánk. A félelem végig borzong a lelkünkön. Imádkozni fogunk. Az imádság enyhületet hoz, megerősödést, boldog lelki békességet.

A Messiás meggyógyít minket is, miként az evangéliumi ifjut

Bokor Sándor.

Konfirmációi emléklap =

- 17 × 21 cmtr. méretben, két színnyomással, csinos kivitelben Lei 1—
 21 × 34 cmtr. méretben, nagyon szép kivitelű három színnel nyomtatva Lei 3—
 24 × 31 cmtr. méretben, dús aranyozással és még két színnel nyomtatva, legkényesebb igényt is kielégítő elsőrendű kivitelben Lei 4—

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet, nagyon szép konfirmációl Emléklappal, II. kiadás Lei 16—

áron beszerezhető:

Béres Károly Könyvkereskedésében

ORADEA—MAGYVÁRAD,

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14. szám

50 példányig való rendelésnél 10%, 50 dbon felüli rendelésnél 20% árengedményt nyújtunk.

Belmisszió

Az első heróletti konferencia.

Régi tervek váltak valóra Isten segítségével május 21-én és 22-én, midőn Szatmáron egyházkerületünk első konferenciáját megtarthattuk. Lelkészi és presbyteri konferenciákra oszlott, de tulajdonképen belmissziói konferencia volt az egész, melyből a nők és az ifjuság számára is jelentős rész jutott. A konferencián jelen volt és azt vezette Sulyok István püspökünk, dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár, Pilder Mária és M. Nagy Ottó erdélyi ifjusági belmissziói titkárok. Jelen volt 66 lelkész az egyházmegyékből és a presbyteri konferencián több mint 200 presbyter,

A püspök ur és a távolabbi vidékekről jött vendégek érkezése és ünnepélyes fogadtatása 20 án este történt, mikor a presbyterium nevében Boros Jenő lelkész, a Lorántffy Zs. Egyesület nevében pedig Uray Jenőné elnöknő üdvözölte az érkezőket, utóbbi szép csokrot nyújtván át az Egyesület nevében püspökünknek.

A konferencia 21 én reggel 8 órakor kezdődött az öreg láncos-templomban, melyet ez alkalomra, valamint a másnapi harangavatási ünnepségre izlésesen feldiszitettek a Lorántffy Zs. Egyesület tagjai. A tulajdonképeni konferenciát áhitat vezette be, melyen a gyülekezet éneke után Széll György esperes mondott alkalmi vonatkozásokkal átszótt, szép imádságot. Majd a Református Iparos Dalegylet énekelt precizen, Gy. Kovács József ombodi lelkész, e. m. i tanácsbíró pedig 2. Tim. I. r. 7—8. v. alapján lelkes alkalmi bibliamagyarazatot tartott. Az áhitat végeztével a lelkészi kar Széll György esperes vezetése mellett, a leányiskola tornacsarnokában tisztelgett a püspök előtt, aki biztosította a lelkészi kart hathatós támogatásáról és kérte azoknak lelkiismeretes munkálkodását az anyaszentegyház érdekében.

Fél 10 órakor kezdődött a lelkészi konferencia a templomban, amelyen több, mint 60 lelkész és nagyszámu érdeklődő közönség volt jelen. A konferenciát Sulyok István püspök nyitotta meg frappáns beszéddel, melynek elhangzása után dr Vajay Károly főgondnok üdvözölte a szatmári egyház nevében a konferencián résztvevőket. Ezután négy előadás következett. Dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár az igehirdetés reformjáról tartott mélyenjáró és alapos okfejtésen nyugvó előadást, míg Csernák Béla e-ker. főjegyző a lelkipásztor és hivek viszonyáról értekezett. Szaplonczay Bertalan nagybányai lelkipásztor a lelkipásztor belmissziói feladatairól beszélt, Debreczeni István pedig a lelkipásztornak az ifjuság körében végzendő munkásságát ismertette. Az előadásoka

hozzászólások követték, amelyek mind hozzájárultak a szóban levő kérdések megvilágításához.

Délután 3 órakor a nők részére volt konferencia ugyancsak a templomban. Itt az elnöki tisztet Uray Jenőné, a Lorántffy-Egyesület elnöknője töltötte be és ő mondott az alkalomhoz illő megnyitó beszédet. Az első előadást Pilder Mária, az erdélyi egyh.-ker. női belmissziói utazó titkára tartotta erről a témáról: A református keresztyén nő a családban. Olyan alapos, lelkeket foglyul ejtő, közvetlen előadás volt ez, hogy a hallgatóság nem volt képes tetszésnyilvánítását visszafojtani. Minden tekintetben méltó folytatása és kiegészítője volt ennek a dr Imre Lajos előadása, aki a református keresztyén nő gyülekezeti kötelességeiről beszélt szintén ügyesen és logikusan. A harmadik előadó Papp József gencsi lelkész, egyházmegyei főjegyző volt, aki a református keresztyén nő hithűségéről beszélt izzó lelkességgel, rámutatva azokra az alkalmakra, amelyek a nők hithűségét próbára teszik. A saját egyházunkhoz való önérzetes ragaszkodást és a más vallásuakkal szemben a köieles tiszteletet hangsúlyozta Papp József igen helyesen és tapintatosan.

Este 6 órakor ismét áhitatra jöttek össze a konferencia résztvevői és a gyülekezet tagjai, amelyen Havas Gyula esperes mondott bensőségteljes imádságot, a kaszinói dalárda énekelt, az ígehirdetést pedig Arday Aladár gyantai lelkész, egyházmegyei főjegyző végezte. A János ev. I r. 6—8. versei alapján tartott bibliamagyarázata klasszikus példája volt az evangéliumi tartalmu bibliamagyarázatnak, amely a rutinizott előadással párosulva, megérdemelt hatást váltott ki a gyülekezetből.

21-én délelőtt a két középiskolai ifjúság részére külön-külön Pilder Mária és M. Nagy Ottó tartottak konferenciákat.

22-én, vasárnap délelőtt a szatmári egyház új harangjainak felavatása ment végbe, melyről jövő számunkban számolunk be.

Délután 4 órakor presbyteri konferenciára gyűltek össze a lelkészek, a vidéki és helybeli presbyterek és nagyszámu érdeklődő közönség. A konferenciát, mivel Domahidy Elemér e.-ker. főgondnok akadályozva volt a megjelenésben, dr Böszörményi Emil egyházkerületi tanácsbíró nyitotta meg az alkalomhoz illő beszéddel, mely után Boros Jenő lelkész üdvözölte a szatmári egyház nevében a konferencián megjelenteket. Majd dr Bodnár Gábor jákóhodosi lelképásztor arról beszélt, hogy miben állott a presbyteri tiszt viselése az őskeresztyén egyházban, míg Tereh Géza szatmári presbyter elmélyedő és helyes meglátásokban bővülködő előadásában arra mu-

tatott rá, hogy minő kötelességek teljesítése vár a mai kor presbytereire. Végül Csernák Béla nagyváradi lelkész olvasta fel a dr Thúry Kálmán nagyváradi főgondnok értekezését, amely arról szólt, hogy miként lehet a presbyter a lelkipásztornak munkatársa. Sajnálattal nélkülöztük dr Balogh Ernő előadását, ki hirtelen közbejött akadályoztatása miatt nem jöhetett el, sem előadását nem küldhette el.

A presbyteri konferenciával egyidőben ifjúsági bibliaköri konferenciák voltak, melyeken a szatmári bibliakörök tagjain kívül résztvettek a nagykarolyi, halmi- és színérváraljai bibliakörök kiküldöttei is. Ezeket a konferenciákat dr Imre Lajos, Pilder Mária és M. Nagy Ottó vezették.

Egyházkerületünknek ez első többirányu belmissziói konferenciája sok tekintetben áldásos volt a jelenvoltakra és egész kerületünkre, közelebbről pedig a szatmári gyülekezetekre. Föl-emelkedett, áhitatos érzések töltötték el a szívünket, világosabb lett előttünk hivatásunk és erőt nyertünk annak betöltésére, mert éreztük, hogy az áldott órákon velünk volt és eltöltött lelkével az Ur és közelében lehettünk Jézusunknak, kinek követésében és másoknak Hozzá vezetésében biztosabbak lettek lépéseink és határozottabb lett ajkunkon az ő igéje.

Illesse mindezekért köszönet a konferencia vezetőit és előadóit, közöttük elsősorban erdélyi testvéreinket, továbbá a szatmári gyülekezet tagjait, kik a vendégeket keresztyén testvéri szeretettel fogadták és látták vendégül, mindenekfelett illesse hála a munkánkban megsegítő Istent, kinek nevére szálljon mindebből egyedül dicsőség

HIREK.

Keresztyén szövetségesek konferenciája.

Az erdélyi magyar keresztyén szövetségesek április 23—25-ig nagyon áldásos konferenciát tartottak Nagyszalontán. Az egyes előadások címei ezek voltak: Tanítványok az őszövetségben; tanítványok az újsövetségben; hogyan lettem Jézus tanítványa?; tanítványa tevé a vasárnapi iskolában, a serdülők között; az egyházban, a C. E. szövetségben; akadályok Jézus követésében, felelősségérzetünk a külmiszióval szemben stb. A Szent Lélek csodálatosan munkált úgy az előadók, mint a hallgatóság szívében. A konferencia hatásainak megrögzítésére nagyon jótékony és áldásos hatásu volt a konferencia előző estjén tartott imaóra, amely hatásokat a reggeli és estéli áhitatok, az azokon elhangzott s a lelkeket égig emelő tusakodó imádságok a közbeszóit és szív-bemarkoló Halleluja énekekkel még csak erősítették és fokozták. Felejthetetlen benyomást tett a konferencia tagjaira Achenbach Pálnak a Licht im Osten című wergnigerodei missziói társulat oroszországi misszionáriusának az oroszok töme-

ges lelki ébredésének az ismertetése, melyet dr. K. Tompa Artur tolmácsolt magyarra azzal az előadással együtt, melyet vasárnap délután istentisztelet után az iparos-otthonban tartott Jézus követéséről. Achenbach Pált, ki a jugoszláviai keresztyén szövetségesek közt tartott konferenciáról visszatérve Budapestet is utjába ejtette, utjában dr. Csia Sándor orvos, a Bethánia főitkára kísérte, aki nagyközönség előtt tartott lelkesítő beszédet, kimerítően ismertetve az európai keresztyén szövetségek 1927 aug. 8–14 ig tartandó budapesti impozánsnak ígérkező 3 nyelvű [magyar, német, angol] konferenciájának a programját s buzdította a résztvevőket ez egyhamar vissza nem térő páratlan alkalom megragadására. A konferencia alkalmából kifolyólag tartott mintatanítás a vasárnapi iskolásgyermek számára, az EMESZ [Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetsége] 1 évi munkájáról tartott beszámoló, amely hiven fel-tüntette az EMESZ egyházérsítő munkáját, a vidéki keresztyén szövetségek vezetőinek ehhez kapcsolódó beszámolója, a nagyszalontai gyülekezet szélesebb rétegeit ölelte fel a vasárnap délelőttjén és délutánján a konferencia lelkész-tagjai által tartott templomi igehirdetés által, amelyeknek az eredményei — hisszük — meg-lászanak majd úgy a nagyszalontai, mint a kör-nyékbeli gyülekezetek s — ezek által közvetve — az egész erdélyi evangéliumi keresztyénség lelki arculatán. A termékeny, munkára serkentő és gondolatébresztő hozzászólásokkal tarkított elő-adásokat 25-én este a nagyszalontai testvérek által rendezett szeretetvendégség zárta be amelyen szóló, duett és karénekszámokon kívül a konferenciái férfi és nőtagjai megragadó bizony-ságot tettek arról, hogy mit nyertek ezen a kon-ferencián. Hisszük, hogy ezek nem hiába hang-zottak el Istenország ügyével szemben feléb-resztették a lelkekben a felelősségérzetet s szembe-tűnő módon igazolták ennek a keresztyén jelen-téssel bíró mondásnak mélyenjáró igazságát, amely irányt szab az emberi lélek ég felé vágyó-dásának és szárnyalásának: Sursum corda — te a szivekkel! Bere. *Páffy István*, lelkipásztor.

Választások. A fugyivásárhelyi egyházköz-ség a Konrád Géza halálával megüresedett lel-készi állásra a pályázat mellőzésével Fodor József posalaki lelkészt hívta meg. A bihari egyházmegye gyülekezeti egyházmegyei tanító-képviselőül Zsigó Károly paptamási tanítót, egyházmegyei világi tanácsbírói tisztségre pedig Szabó Károly nagyváradai asztalosmestert, a magyar közélet egyik legkiválóbb vezető tagját választották meg.

Templomi ünnepély Belényesen. Igen sike-rült, hatásos templomi ünnepélyt rendezett a be-lényesi egyház husvét első vasárnapján délután. Jelen volt azon az egész város magyarsága valláskülönbség nélkül; sőt még románok is szá-mosan jelentek meg. A műsor a következő volt: 1. Közének 2. Ima 3. Mozart „Ave verum corpus”, előadta a vegyes énekkar zenekísérettel. 4. „Írás a bibliába”, szavalta Bogdán Elek elemi iskolai növendék. 5. Alkalmi beszéd, tartotta Bo-

kor Sándor lelkész. 6. „Husvét ünnepén”, szavalta Madarász Irénke leánygimnáziumi VIII. o. tanuló. 7. Haydin: „Largo”, előadta a hegedű quartett. 8. Felolvasás, tartotta Bokor Sándor lelkész. 9. „Édesanyánk”, szavalta Bokor Sándor lelkész. 10. Bach: „Air de la pentecôte”, előadta a hegedű quartett. 11. „Az Úr ítéli”, sza-valta Varga Éva leánygimnáziumi VII. o. tanuló. 12. Közének. A hálás közönség szép persely-pénzzel fejezte ki háláját a nyujtott lelki épüléért.

Harangavatás Patóházán. Gyöngyvirágos május első napján, az Úrnak sokszorosan megál-dott gyönyörű napján avatta fel a múlt évben ki-javított orgonáját. Az ünnep a keresztyéni test-véri összetartás szép, főlemelő ünnepe volt, mert nemcsak a helyi egyház ünnepe, hanem örvendő szívvel vett részt abban az egész környék refor-mátussága lelkészeivel, birtokos uraival együtt. Az ünnepség kezdete a délelőtti istentisztelet volt, melyen a gyülekezet éneke után Papolczy Zoltán e m tanácsbíró mondott megragadó költői imá-dságot. A helyi férfikar precíz éneke után Deb-reczeni István tartott Jel. 3 r. 8. 10. 11 v. alapján ünnepi egyházi beszédet. Majd Tóth Kálmán or-gonista kántor szép orgonaszóljaja helyettesítette a beteg Málnásy Ferdinánd helyi kántort s ugyan-csak ő vezette az énekkart is. Barkász Imre helybeli lelkipásztor a harang és orgonajavítás történetét olvasta fel, valamint a múlt évben vihar által megrongált toronytető kijavítására Ameri-kában adakozók tanuságos névsorát. A vegyeskar kellemes énekével és gyülekezeti énekkel végző-dött az istentisztelet. Ugyanakkor, mivel zsufolásig megtelt templomba a híveknek csak egy része fért be, a lelkészlak udvarán szintén hatalmas gyülekezet előtt Bara József józsefházai lelkész hirdette az ígét a 127. zs. 4. 10. v. alapján. Az istentisztelet végével a templom mellett felállított harangoknál Szabó Endre színérváraljai lelki-pásztor szellemes beszéddel hívta fel a híveket az adakozással járó harangozásra, melyben úgy a beszerzés alkalmával, mint a keresztapai cím elvállalásánál özv. Tóth Mórné, Madarassy László tanácsbíró és Tóth László földbirtokos jártak elől tekintélyes adományokkal. Hangulatos közebéd után délután ismét teljesen megtelt templomban hirdette az ígét Szabó Endre Zsid. 1. r. 1. v. alapján, midőn a férfi kar ismét dicséretreméltóan énekelt. A kántori teendőket Bagossy Endre aranyosmeggyesi és Z. Demeter János józsefházai kántorok végezték nagy szakavatottsággal. Dél-után a helyi műkedvelők adták elő a Falu rosszát, mely tekintélyes összeget hozott a harang költsé-geinek fedezésére és a toronyalap növelésére. Este ugyane célra táncmulásig volt.

Bizalmas kérés lelkésztársaimhoz. Már 1926. el-jen betöltve 40 éves papi szolgálatomat, ennek emlékére, inkább utóbbi beszédeimből egy emlékkötet közreadását terveztem azon gon-dolattal, hogy kedvező fogadtatás esetén folytatni fogom dolgozataim kiadását. Szándékom azonban anyagi nehézségek kátyujába reked. Mégis még egy végső kísérlettel, hozzátok fordulok lelkész-testvéreim azzal a furcsa kéréssel; tegyétek lehe-tővé ti, hogy én e szerény emléket nyújthassam nektek. Lehetségessé válnék ez, ha legalább 400

biztos előjegyzést kapnék. Az, hogy költséges aláírási ivateket nyomassak és küldjek szét; nem áll módomban. Oly módon kérem tehát támogatásokat, hogy egyénenkint, vagy gyűlések, összejövetelek alkalmával csoportosan tennék előjegyzést megjelenhető könyvem kötelező átvételére. A kötet tartalma lenne „Morzsák az élet kenyereiből” cím alatt négy részben: I. „Elhivatás jutalmazás” mintegy 16 jó alkalmi beszéd. II. „A tiz szózat” 12 beszédben. III. „Miatyánk” 9 beszédben. IV. „Hegyibeszéd” 13 beszédben. A beszédek bizonyos összefüggésben, de mégis ugyanak szerkesztve, hogy nemcsak ciklusosan, de külön-külön is felhasználhatók. A kötet terjedelme 14–16 ivre van felszámítva és ára az ivatek számahoz képest 160–200 lei lenne. Kérek hát, ha az ígéhirdetés mostani nagy feladatában valami segítséget reméltek ebben: jöjjetek segítségül, hogy e szerény emléket nyújthassam. Az előjegyzéseket mielőbb de legalább is pünkösdre kérem, hogy viszont én is tájékozhatlak a lehetőségekről, vagy sikertelenségről. Szeretettel a Jézus Krisztusban testvéretek öreg szolgatársatok, Orăștie—Szászváros, 1927 május hó. Bodor János.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

Tanügyi 2003—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középfoku és elemi iskolai hatóságnak.

Körrendelet a tanév bezárására.

I. Középiskolák.

A közoktatásügyi miniszter urnak folyó évi május hó 26-án 69.295 sz. alatt kiadott rendelete értelmében a középiskolák és polg. leányiskolák I–IV. osztályaiban az utolsó tanítási nap június hó 10. A magasabb osztályok már szünetelnek. Az évváró ünnepélyt az érvényben levő Regulamentul [közöttéve a „Monitorul Oficial” 1925. évi április 11-iki 82. számában] június 29-re tűzi ki. A vizsgálatokra vonatkozólag az inspectorátustól rendelet megy. Az iskolai anyakönyvek pontos lezárását megszabó törvényes rendelkezéseket az igazgatók a legnagyobb gonddal hajtsák végre.

II. Elemi iskolák.

Az elemi iskoláink tanévváró vizsgálatai a M. O. T. végrehajtási utasításának 92 §-a szerint történnek, saját egyházi hatóságaink előtt, a mult tanév végéhez hasonló módon, — tehát miniszteri kiküldöttök nélkül. E vizsgálatok lefolytatására alább közlöm a revizorátus által kiadott utasításokat:

Abszolváló vizsgálatok csak a hét osztályú iskolákban lesznek. E vizsgálatok a revizorátus rendelete szerinti időpontokban tartatnak. A tanulókat saját tanítóik kérik. A még meg nem

tartott absolváló vizsgálatok rendje Biharmegyében a következő:

június 8 án: Székelyhid;

június 9 én: Maritta, Paptamási;

június 10-én: Érbogyoszló [Albisra megy];

június 11-én: Szalonta Ilye [ide jön Tamásda és Mezőbaj];

június 14 én Belényes [ide jön Tárkány, Fenes. B. ujlak].

A biharmegyei revizorátus 2541—1927. sz. rendelete kapcsán kiadott tanévváró utasítások szözszerinti magyar fordítását alkalmazkodás végett az alábbiakban közlöm:

„Szem előtt tartva az elemi iskolai törvény 58. és e törvény végrehajtási utasításának 98. és 100. szakaszait a tanév bezárására vonatkozólag a következőket közlöm:

1. A tanítás június hó 15-én befejeződik.

2. Június 16. és 17-én a tantermek a vizsgálatokra tekintettel kitakarítandók. A vizsgálatokra a tanulók szüleit meg kell hívni s ezért az osztálytermeknek ünnepélyes szint kell öltetniük.

3. Az évváró vizsgálatok június hó 18 án kezdődnek. Naponkint 1—1 osztály vagy egy-egy tanító által vezetett tagozat vizsgázik 4 órai időtartam alatt a szabályszerű közbeeső órák közti szünetekkel.

Ezen rendelkezés tehát úgy hajtatik végre, hogy egytanítós iskola vizsgálatá: egy, kéttanítós iskoláé: kettő, háromtanítósé: három stb. stb. napon tartatik.

Minden osztály vagy tagozat vizsgálatán az iskola minden tanítója kötelező módon jelen lesz. A vizsgáztatás csak szóbeli és a kérdéseket az illető osztály [vagy tagozat] tanítója teszi fel, de a tantesület többi tagjainak is joguk van kérdezni.

Minden osztályban ki kell tenni közszemlére az illető osztály tanulóinak írásbeli dolgozatait, rajzait és kézimunkáit. E vizsgálatoknál nem a beemlézett ismeretanyag mennyiségén van a súly, hanem sokkal inkább azon, hogy milyen fokban hasonították át magukévé az ismereteket a tanulók és mennyiben növelte ez a tanulók gondolkodó és ítélőképességét?

A vizsgálatok inkább ünnepi jellegűek és a céljuk az, hogy a szülőknak az iskola iránti érdeklődését és szeretetét megerősítsék.

4. Az iskolai év június 29 én — a lehetőséghez mért ünnepies módon — zárul be, amikor is az iskolaszék rendelkezésére álló anyagi eszközöknek megfelelően, a kiváló tanulóknak jutalom adatik, még pedig csak könyv és semmi esetre sem pénz.

5. Figyelembe véve a Regulament 107 szakaszának azon rendelkezését, amely szerint az iskolai év július hó 10 én tekinthető véglegesen bezártnak, a június 29 től július 10-ig terjedő időben az igazgatók, a többi tanító által segítve elkészítik a tanulók osztályozását és lezárják a registereket [anyakönyveket, naplókat és a többi hivatalos nyomtatványt] a megbízott és helyettes tanítók pedig segítenek az iskolaszéki ügyvitel lezárásában. [Ez utóbbi megkülönböztetés és munkabeosztás az állami tanítókra vonatkozik. Előadó.]

Az inspectoratus 4049—1926. sz. rendeletének megfelelően, egyetlen-egy tanító júliusi fize-

tése sem adható ki, csak abban az esetben, ha az öt kötelező iskolai ügyiratokat rendben hagyta

A tanulók osztályozása és a haladási és mulasztási napló, valamint az anyakönyv lezárása a következő elvek szerint történik:

A) Hogy a tanuló előléphessen; minden csoport évi középjegyének (media anuala pe grupe) *legalább ötösnak* kell lennie; a csoporthoz tartozó egyetlen-egy tantárgyból *sem szabad négyesnél alacsonyabb* évi középjegyének (media anuala pe obiecte) lennie; magaviseleti évi középjegyének *legalább hatosnak* és az iskolalátogatási jegyének *legalább négyesnek* kell lennie.

B) A tantárgyak csoportosítását minden napló és anyakönyv feltünteti. (l. ott)

C) A középjegyek (mediák) kiszámítása így történik:

Minden tantárgy évharmadi tanjegyei összeadva és hárommal elosztva adják a tantárgyak évi középjegyét (media anuala pe obiecte). Ugyan-így számítandó a magaviselet évi középjegye. Az iskolalátogatás jegye a mulasztásoknak megfelelően (egész évre egyszeres jeggyel) számítandó. Ha a tanuló egy egész évharmadot mulaszt, úgy csak két évharmad jegyeit kell összeadni és az így nyert összeg kettővel osztatik el. A tantárgyak évi középjegyeinek összege, az illető csoportban levő tantárgyak számával osztandó p o. a román nyelv, vagy a magyar nyelv csoportjánál öttel, a hányados lesz az illető csoport évi középszáma (media anuală pe grupe)

A csoport középszámok összege elosztva a csoportok számával (még pedig az I–IV osztályokban hattal, az V–VII. osztályokban héttel) adja a tanulók évi általános közép osztályzatát (media generală)

Az évi általános középosztályzat és a csoport középjegyek kettő tizedesig számítandók.

Ezen revizori rendelet kiegészítésére közlöm, hogy a tanulmányi előmenetel osztályozására az ismert 10 tanjegyet használjuk.

A magaviseleti 10 jegy értéke ez: 1, 2, 3 = rossz, 4, 5 = középserű, 6, 7 = jó, 8, 9 = nagyon jó, 10 = példás. Az iskolalátogatás szempontjából 10-est kap az, *kinék egyetlen igazolatlan mulasztása sincs*, 9 est 1–10 igazolatlan után, 8-ast 11–20, 7-est 21–30, 6 ost 31–40, 5 öst 41–50, 4 est 51–80 és 3 ast 80-nál több igazolatlan mulasztás esetén.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 4

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2004—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középiskola tekintetes igazgatóságának.

Az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztendő jelentésem teljessége megkívánja, hogy a középiskoláinkban történt állami tanügyi hatósági látogatásokról szóló jegyzőkönyvek adatai rendelkezésemre álljanak. Felhívom a középiskolák igazgatóságait, hogy a *jelen tanév folyamán az állami hatóságok által középiskoláinkban felvett*

jegyzőkönyvek román és hiteles magyar szövegeit hivatalomhoz legkésőbb folyó hó 15-ig terjesszék fel. Az a középiskola, amelyik ezen kötelezettségének már eddig is eleget tett, egyszerűen csak annyit jelent, hogy „a jegyzőkönyvek már felterjesztettek.”

Oradea - Nagyvárad, 1927 június 4.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2005—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai tanítónak.

A közoktatásügyi miniszter ur az állami elemi iskolai tanítói kar részére folyó évi július 10 től augusztus 30 ig kötelező román kurzust rendez Cămpulungban. Ezen a kurzuson — hivatalom hiteles értesülése szerint — a mi tanítóink is részt vehetnek *önkéntes jelentkezés alapján*. A résztvevők lakásért és ellátásért naponként és fejenként 20 leit fizetnek. Az utiköltség-kedvezményt esetleg a revizorátus kieszközli. Kívánatos lenne, ha tanítóink minél nagyobb számban jelentkezének. A kurzuson résztvenni szándékozók *azonnal jelentkezzenek* a biharmegyei revizorátusnál, mert a jelentkezési határidő már lejárt ugyan — *de kivételesen folyó hó 14-ig még figyelembe veszik a kérelmeket*.

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 7.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2006—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli tiszteletes lelkészi hivatalnak.

Kerületünk ezidőszerint egyetlen nyilvánosági joggal rendelkező szatmári felsőkereskedelmi leányiskolája az elnéptelenedés szélén áll. Szükségesnek tartom, hogy ezen a gyakorlati élet szükségére előkészítő és államérvényes képesítést adó, kitűnő iskolánk református leánygyermekaink figyelmébe nyomatékosan ajánltassék. Felkérem a lelkésztestvérségeket, hogy egyházközségeink IV. polg. osztályt végzett leánytanulóit a legmegfelelőbb módon figyelmeztessék erre az iskolára, amelynek közelében jó internátus is van, ahol évi 12.000 lei ért teljes ellátás kapható.

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 7.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

1792—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nagytiszteletű esperesi és lelkészi hivataloknak.

A bukaresti ref. esperesi hivatal a püspöki joghatóságom alatt álló egyházi tisztviselők arc-képes vasuti igazolványai ügyében arról értesít, hogy a nagytömegben beérkezett kérvények elintézését az illetékes ügyosztály csak segéd-

munkaerők és külön munkaórák beállításával képes lebonyolítani. Nyilvánvaló tehát, hogy ilyen körülmények közt az új igazolványok minél gyorsabb kiállítását, kisürgetését s azok kellő időben való kézhezvételét valamelyes anyagi áldozat nélkül nem remélhetjük.

Az esperes úr levele szerint a már befizetett igazolványdíjakon kívül minden egyházmegye részéről 200 lei és minden — akár I., akár II. osztályu, akár pedig gyermekigazolvány után darabonként 3 lei pótdíj fizetendő. E pótdíjak beérkezése előtt az igazolványokat nem adják ki.

Mint hogy mélyen átérzem, mennyire fontos érdeke lelkész társaimnak, hogy az új igazolványokhoz minél hamarabb hozzájussanak, bizonyára szívesen és megnyugvással fogadják abbéli intézkedésemet, hogy e pótdíjak egyenként való beszedését most mellőzve, időnyerés végett, azokat az egyházker. pénztárból előlegezve Bukarestbe nyomban elküldöttem s hogy azok megfelelő összegei az érdekeltek legközelebbi államsegély-illetményeiből fognak levonni.

Önként értetődik, hogy a vasutigazolványoknak most folyó általános megújításával az 1927. év május elseje előtt kiállított minden arcképes igazolvány, még ha folyó évben lett is kiállítva, érvénytelenné válik.

Egyben tájékozódás végett közlöm, hogy a a folyó évi február és március havi államsegélyek kimutatását — mint a bukaresti esperes úr írja — az illetékes ügyosztály május 2-án feldolgozta és csupán a nagy mértékben összetorlódott munka késlelteti a miniszteri számvevőségnél a további intézkedéseket.

Szíveskedjenek tehát szeretett Lelkész társaim e közlésemet megnyugtató tudomásul venni, abban a meggyőződésben, hogy államsegélyeik — önhibánkon kívül megkésített — ügye állandó gondom és sürgetéseim tárgyát képezi.

Oradea—Nagyvárad, 1927 május 20.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

1845—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és
Lelkeszi hivatalnak.

Abból az alkalmából, hogy a bánáti esperes úr egyháza ingó és ingatlan vagyonának az új illetékegyenértéki törvényre való hivatkozással az illetékes adóhivataltól felszólítást kapott, szükségesnek tartom lelkész társaimmal megismertetni legalább is főbb vonásaiban úgy az illetékegyenértékről, mint a bélyeg- és okmány-jogügyleti illetékekről szóló új törvény ama fontosabb rendelkezését, melyek az egyházi hivatalok és intézmények vezetőit az egyházi adminisztráció szempontjából érdekelhetik.

Az általános tudnivalókat a következőkben közlöm:

I. Az illetékegyenértéki adóra vonatkozólag.

1. Holtkezi vagyonok után fizetendő illetékegyenértéki adó:

16. art. szerint köz- és magánérdekű jogi

személyek alá vannak vetve egy bizonyos évi illetékegyenértéknek a következő megkülönböztetések szerint:

a) bármiféle ingó vagyon után kivéve a kereseti társaságokat a tiszta érték után 0.10 %
b) természetükénél fogva ingatlan vagyonokért, a terhek levonása nélkül 0.30 %

2. Föl vannak mentve az illetékegyenérték fizetésének kötelezettsége alól az államilag segélyezett felekezetek parochiális ingatlanai, amelyeknek nincs semmi jövedelme, s amelyek eddig is fölmentést élveztek.

3. Az illeték egyenérték minden évi január 1-től kezdődőleg negyedévenként előre fizetendő. A fizetés elmulasztása esetén 9% kamat is fizetendő.

4. A jogi személyek és intézmények, amelyek alá vannak vetve ennek az illetékegyenértéknek, kötelesek minden év január 1-e előtt 3 hónappal írásbeli deklarációt adni be az illetékes Pénzügyigazgatósághoz, melyben részletesen felsorolandók a birt. javak a következő évre esedékes illetékegyenértéki adó szempontjából.

Az ingó javakat terhelő adósságok igazoló jegyzéke is bemutatandó.

II. A bélyeg és okmányjogügyleti illetékekre vonatkozólag.

A Bélyegdíjak alá eső okiratok:

1. Hatósághoz intézendő kérvények bélyege 8 lei [4 art. 1 p.]

2. Anyakönyvi kivonatok bélyege 5 lei [4 art. 6. p.]

3. Kérvények mellékletei tekintet nélkül a lapszámra 1 lei bélyeggel látandók el kivéve, ha a melléklet külön bélyegdíjak bélyegadókat alá esnek [pl. okmány 4 art. 7. p.]

4. Nyugták s elismervényekre fizetésről s átvételről telekkönyvi terhek törlési engedélyére [art. 4. 20. p.] az érték szerint:

100—10.000. Lei-ig 2 Lei.

10000—50.000. Lei-ig 5 Lei.

Ezen felül minden 100.000 lei után 1 lei.

5. Honosítási kérvényre 500 Lei [4 art. 6 p.]

6. Névváltoztatási kérvényre 500 Lei [4 art. 7. p.]

7. Utlevelekért [4. art. 39. p.]

3 óra 200 Lei.

6 " 300 "

12 " 500 "

Kivándorlási utlevelek 500 "

A külföldre tanulmányok végett, vagy hivatalos megbizással utazók utlevelei csak a díjak egynegyedével rovatnak meg.

8. Vadászati fegyver viseleti engedély 100 Lei.

9. Primari engedélyekre [4. art. 43 p.] 100 Lei.

10. Kocsitartási engedély [4 art. 45 p.] 100 Lei.

A fentebb 10 pontban felsorolt okiratokban a bélyegilleték bélyegben rovandó le.

B. Arányos illeték fizetésére kötelezett okiratok és jogcselekmények. [14. art.]

1. Kölcsönkötvények után az érték szerint [8. §]

a) ha 1. évre szólnak 0.50 %

b) több időre, vagy határidőre 1 %
 2. Követelések vagy jogok engedményezése vagy visszaváltása után az érték szerint 0.50 % [10 §]

3. Áruszámlákra rendes kereskedelmi vagy ipari áruk iránt 0.10 % [13 §]

4. Tűzbiztosítási szerződések után 4 % [18 §]

5. Bérleti, haszonbérleti szerződések azok meghosszabítása után 1 %

Ha a szerződés 30 évnél hosszabb időre szól, akkor 5 % [4. art. 19. §]

A felek kötelesek a bérleti, albérleti, haszonbérleti, vagy alhaszonbérleti szerződés példányokat azok megkötésétől számított legfeljebb 30 nap alatt az illetékes pénzügyszerveknek láttatása végett bemutatni. Elegendő, ha ilyen láttatozás végett bemutatott szerződések csak az egyik fél aláírásával vannak is ellátva.

A b) 1—5 pontok alatt felsorolt okiratok után az illeték beszédhető láttatozás, bélyegzett iva, vagy bélyegjegyek útján.

C) Okiratok, melyeknél az illeték csak láttatozás útján szedetik be.

1. Bármilyen dologi jog bekebelezésére vonatkozó engedélyek után érték szerint 0.70 %.

2. Árlejtés, vagy írásbeli, vagy szóbeli megrendelés alapján vállalt munkák és teljesítményekre vonatkozó szerződések után 1 %.

3. Ingók adásvétele után 0.20 %, ingatlanok után 0.60 %.

D) Hirdetmények megadóztatása. [13 art.]

Bármilyen természetű, akár kézzel írt, akár nyomtatott s reklám vagy nyilvánosság céljából közszemlére kitétt hirdetmények azok négyzetdeciméterenként számított nagyság [terjedelme] szerint fokozatos bélyegdíj alá esnek.

Bélyegmentesek többek között:

1. Házak eladására vagy lakások kiadására vonatkozó hirdetmények, melyek magára a házra vannak kitéve [4 §. c]

2. Azok a hirdetmények, melyeknek kizárólagos tárgya jótékony célra rendezett ünnepek ceremóniái [4 §. h]

3. Az állam által elismert egyházak hirdetményei a vallási szertartásokra és szolgálatokra vonatkozólag [4 §. i]

4. A nevelési vagy politikai és kulturális célból rendezett előadások [konferenciák] és nyilvános gyűlésekre vonatkozó hirdetmények. [4 §. j]

5. A sajtó hirdetményei a sajtótermék terjesztése érdekében. [4 §. k]

Ezekben közöltem több vonásaikban a fentebbi törvények ama fontosabb rendelkezéseit, melyekkel az egyházi hivatalok vezetői ugy hivatalos, mint magánügyekben is többször találkozhatnak. Magától értetődik, hogy e kivonat közlés nem nyújt teljes képet az idézett törvényekről s azért helyesen cselekednének az érdekelt egyházközségek, vagy egyházi intézmények, ha a kérdéses törvényeket hiteles szövegökben, vagy legalább is magyar fordításban beszereznek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 május 30.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,

püspök.

1848—1927. szám.

Nagytisztelütü Esperes Ur!

További eljárás és intézkedés végett közlöm, hogy az egyházkerület elnöksége a f. évi június hó 30 a folytatólagosan esetleg július hó 1 napjára is a közgyűlést meghirdette. A közgyűlés helye: Nagyváradon a tanítónőképző intézet díszterme, kezdete pedig mindegyik napon d. e. 9 órakor. A közgyűlés első napjának délutánján 1/2 órakor szintén a képzőintézet teremben bírósági ülések lesznek.

A közgyűlés tárgyai: különböző miniszteri leiratok, erdélyi egyházkerület igazgatótanácsának átiratai, bizottsági előterjesztések, múlt évi egyházkerületi pénztári számadás az egyházmegyéktől felterjesztett ügyek stb. . .

Midőn Nagytisztelütü Esperes urat úgy a közgyűlésre mint bírósági ülésekre az elnökség nevében meghívom és becses megjelenését kérem, egyidejűleg szíves figyelmébe ajánlom, hogy a fölterjesztésre váró ügyiratok bírósági ügyek legkésőbb június hó 10 ig hivatalomba beküldessenek, mert az elkészen beérkező ügyiratokat tárgyalás elé nem bocsáthatnám, azért, minthogy az előadó uraknak az ügyek alapos feldolgozására időt kell biztosítani az egyházmegyei képviselők nevét és lakását is kérem egyszerű mind hivatalommal közölni, hogy a meghívó és tárgysorozat hozzájuk kellő időben megérkezzenek.

Oradea—Nagyvárad, 1927. május 24.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Pályázat

a ciavoși—csávosi ref. egyház kántortanítói állására.

Javadalom: Bérelt lakás, melynek karbantartása az egyház kötelessége 15 kat. hold 1343 □ öl szántóföld haszonélvezete, melynek haszonértéke 15500 Lei. Az egyházkerülettől 19,690 Lei törvényes kiegészítés, mely az egyházmegyei közgyűlés útján kérelmezett. Stóla 50 Lei.

Kötelesség: A vegyes, osztatlan, egytanítós mindennapi és ismétlő iskola tanterv szerinti vezetése, a törvényes rendeletek teljesítése, kántori és egyházi jegyzői teendők. Lelkészképzés akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Vasárnapi iskolai és egyháztársadalmi munkában lelkesül együttműködés. Ifj. ének és népkönyvtár-egylet vezetése.

Pályázhatnak férfi- és nőtanítók tanítói oklevéllel, a román nyelven tanítandó tantárgyak tanítói képességét és a katonai szolgálat alóli szabadságoltatást igazoló okmányokkal a ref. lelkesíti hivatalhoz [Oficiul parochial reformat] Ciavoș—Csávos, Jud. Torontál-megye. Pályázati határidő a pályázatnak e lapban való megjelenésétől számítva három hét. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Presbiterium.

Pályázat.

A bihari egyházmegyébe kebelezett Santăul-Mic Kisszántói ref. egyházközség orgonista kántor-tanítói állomására. Javadalom: 1. 7 1/2 kat. hold régi fordulós föld. 2. Term. járandóságok és szolgálmányokért évi 6000 Lei, havi előleges részletekben. 3. Kántori javadalom címen 6 kat. hold agrár föld. 4. Tandij 6000 Lei. 5. Stóla. 6. Igen szép lakás mellékhelyiségekkel, 458 □ öl kerttel. 7. Kilátásba helyezett államsegély. Az összes földek mindennemű adóját, az agrár föld bérletét egyház viseli. A javadalom évente 38,000 Leire becsülhető minimálisan. Kötelesség: Az I—VII osztályu vegyes iskola növendékeinek az állami tanterv szerinti oktatása, kántori szolgálat harmoniummal, énekkar szervezése, vezetése, kánonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén pedig szószéki szolgálat, egyház jegyzői teendők. Pályázhatnak férfi és nőtanítók f. évi június 30 ig. Választás f. évi július 3 án, amikor próbaéneklésre az érdekeltek utikötség visszatérítési igény nélkül megjelenhetnek. Az állás f. évi szeptember 1-én elfoglalandó.

Santăul-Mic (Kisszántó) u. p. és u. v. á. Biharpüspöki, 1927. május 24.

Babicsák József,
ref. lelkész, isk. sz. elnök.

Pályázat

a niuvedi ref. orgonista kántortanítói állásra.

I. Tanítói javadalom:

1. A község közelében 8 1/4 hold jóminőségű szántóföld 1100 □ ölével, melynek adóját az egyház fizeti.

2. Egy és fél öl tüzifa.

3. Közmunka a) 1 1/2 hold tavaszmag alá jövő föld munkáltatása; b) 1 hold őszmag alá jövő föld ugarolása, keverése, vetése; c) 4 szeri örletés.

4. Minden iskolaköteles gyermektől 1 véka buza fizettetik, vagy minden év szeptemberi piaci ára. Tengeri 9 liter vagy 20 lei és 1 csirke vagy 20 lei.

5. Egy hold legelő-illetőség.

II. Kántori javadalom:

6. Minden ágytól pártól 1/2 véka buza és 1/2 véka zab fizettetik. Özvegyek felét fizetik.

7. Temetési stóla az egyh. felsőbb hatóság rendelete szerint.

8. Szabad lakás kerttel.

Kötelesség szervezeti szabályzat szerint Pályázati kérvények-kellően felszerelve folyó évi június 21-ig a niuvedi lelkészi hivatalhoz küldendők. Pályázók utiköltségeit az egyház nem téríti meg. Az állás azonnal elfoglalandó.

Jegyzet. A 2., 3., 6. pontokat az egyházközség 13 1/2 agrárfölddel váltja meg, mely után fizetendő összes járandóságot tanító fizeti. Az agrárföldért az egyház felelőséget nem vállal.

Nagybelüs énekeskönyv — ára 98 Lei
Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon

Béres Károly könyvnyomdája, Oradea

Vizsgai jutalomkönyvnek

igen ajánlható a **CSATHONÉ TÓTH MÁRIA**
igazgató-tanítónő által összegyűjtött

Mesék és elbeszélések

Tanulságos és erkölcsnemesítő

Dús tartalommal, szépen illusztrált címlappal.
Ára 16 Lei. Franco utánvét mellett.

Kapható: **BERES KÁROLY**

egyházkerületi bizományosnál Oradea—Nagyvárad,
Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. szám alatt
a Ref. Tanítónőképző-intézet épületében.


Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsörendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

BÉRGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők  ajánlják

haboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Tinca—Tenke

M. st. Oficului Parochial Reformát
Nagy Református Lelkészi Hivatalnak

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó. 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hova az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Vizsgálat.

Gal. 6. r. 4. v.

Minden ember az ő maga cselekedeteit vizsgálja meg.

Az ember legtöbbször a más cselekedeteit vizsgálja. Igaz, hogy az apostol szerint „a lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is” csak az a baj, hogy nem az isteni, hanem az emberi élet mélységeit vizsgálja. Pedig az Istennek a mélysége is magasság, az embernek a magassága is mélység. És ha még a lélek vizsgálná, de amivel az ember a mások életét fürkészi, az minden csak nem lélek, hanem legtöbbször féltékenység, harag, rosszakarat, kárörvendő, szeretetlenség és mindenekfölött gőg és irigység.

Ez a vizsgálat a legtöbb emberre lelkiismeretének elaltatója, hamis megnyugtatója, mert a végeredmény mindig ez: lám-lám mennyivel hitványabbak mások énnálam, tehát mennyivel különb vagyok másoknál én! Így leszünk másokat lenéző, még az Isten előtt is fitymálva dicsekvő öntelt farizeusok.

Ez a vizsgálat a legtöbb embernek kellemes szórakozás, vagy egyenesen pompás, izletes cseméje gazdagon terített asztalok dus fogásai közben. Egyetlenegy mentség volna rá, ha az igazság megállapítása volna az eredménye. De hogy lehetne, mikor a célja sem az, hanem nyíltan, vagy önmagunk előtt is titkolva — a magunk mentegése más bűnei által, vagy a magunk bűneinek a másokéval való leplezgetése az emberek és — magunk előtt. A vizsgálat után következik az ítélet. Micsoda gyönyörűség tölti el szívünket, mikor

meghozzuk az ítéletet, mely alól senki számára sincs felmentés. Mindenkit halálra ítélünk és halálra juttatunk, tűzhalálra: a nyelvünkre. Mert „az embernek nyelve tűz”.

A magunk cselekedeteit vizsgáljuk meg!

A mások cselekedeteit nagy szigorúsággal és még nagyobb rosszindulattal szoktuk vizsgálni. Pedig fordítva kellene lenni: magunk iránt szigorúaknak és felebarátaink iránt szeretettel elnézőknek. A más cselekedeteinek vizsgálata felfuvalkodottságra vezet, a magunké alázatra tanít.

Vizsgáljuk meg, hogy cselekedeteinkben benne van-e a szívünk és milyen szívünk van bennük, vagy egyáltalán van-e bennük szív, vagy csak az ész által vezetettve vittük véghez azokat? Van-e bennük hit egyáltalán hitünkéről tesznek-e bizonyosságot azok, vagy csak olyanok, melyeket bármely hitetlen ember megtehetett volna. Bennük van-e és velünk volt-e Krisztus, mikor cselekedtünk? Az ő szívében az ő lelkével, az ő igéje szerint cselekedtünk-e, vagy ellenére? Meglátszik-e rajtuk, hogy nem feleltük el úgy tekinteni, mintha velem cselekedtettek volna.

Régen a törvény tükrében nézték, vizsgálták meg lelkük, életük arcát az emberek! Sőt még ma is szívesen teszik ezt, mert ez a tükör nagyon irgalmas. Hiszen ez azt mondja: ne lopj, ne ölj stb. s ha ezekben nézem életemet, nem találok rajta foltot. De nekünk Krisztus életének tükrében kell megvizsgálunk cselekedeteinket, magunkat.

Most a gyermekeket vizsgáljuk s amíg ezt tesszük sokszor a nagyok mértékével mérjük őket. De megmérjük-e mérni a nagyokat, magunkat a kicsinyek mértékével? És megmérjük-e mérni a Krisztus mértékével?

Debreczeni István.

A vallás és tudomány egy emberöltő óta.

Valami 50 évvel visszatekintve, a Huxley és Tyndall harcias korszakában találjuk magunkat. Abban az időben az Isten országa sok erőszakos támadásnak volt kitéve. Vezető nagy embereit kegyellenül megostromolták. Ugy, hogy sokan attól féltek már, hogy az egész vallás összeomlik. A támadók vak elfogultsága határtalan volt.

De minden Istentől jó ezen a világon. A fejlődésnek ez is csak egy szükséges lépése volt. Megtisztították a talajt sok értéktelen dudvától, ami a vallás keretén belől az idők haladtával felburjánzott. Arra kényszerítette az egyház embereit, hogy vizsgálják át újra az alapelveket, vajjon kibírják-e azok az új idők kívánalmait, megállják-e helyüket szilárdan a megváltozott életviszonyok közt is? És ami jónak bizonyul, azt megtartsák, a többit pedig elvessek. — Tagadhatatlan, hogy az egyház mezeje tele volt növe sok középkori balhiedelemmel, amik a lélek szabad szárnyalását megakadályozták. Határozottan sok konkoly volt a tiszta buza között.

Természetesen az ilyen átvizsgálásnak és átgomlálásnak mindig megszokott lenni az a veszedelme, hogy a konkollyal együtt a tiszta buzából is dobhatik félre. Ámde az igazságnak legyőzhetetlen életereje van. Makacsul visszatér újra meg újra.

Ötven esztendővel ezelőtt az *anyagiás bölcsélet* (materialis filozofia) volt az uralkodó. A biológia óriási előhaladást tett, a fiziológia teljes erővel érvényesült, minden más beleavatkozást mereven kizárt. Az emberi test semmi más nem volt előttük, mint egy finom szerkezetű gépezet, amely a fizika és a kémia örök törvényei szerint működik.

Hogy az *értelem* valami külön létű lényeg, azt egyenesen üres babonának tartották. A *lélekben*, mint a testtől külön, önállóan is létezhető valóságban való hitet olyan neveléses valaminek nézték, hogy azt csak az emberevő vad népekhez méllóknak tartották, de nem tudományosan képzett emberekhez. Ami meg a *lelki világot* illette, azt egyenesen vaskos tévedésnek minősítették. Az ember nem éli túl az agyveleje halálát. Ez volt a nagy axióma. Ezzel véget ért minden további okoskodás — szerintük. A halál örök véget jelentett. A kézzel megfogható anyag, főleg annak alkotó elemei, a parányi kis atómkok és azok anyaga a protoplasma mindent megmagyarázott nekik. A mikroszkopok csak azt mutatják, érzékszerveink tehát csak azt veszik észre. Egyéb nem létezik. Az állatok s köztük az ember is, csak automaták, amiket az ösztönök ereje mozgat. Az öntudat csak üres illúzió.

Ez volt egy emberöltővel ezelőtt, az én gyermekkoromban a gondolkodás légköre. Nyomai annak megmaradtak egész mostanig idős emberek közt.

Azonban csak egy kissé kell széttekinteni ma s meghallgatni a tudomány vezető férfait és azonnal észre vesszük az általános nagy, szinte forradalmi változást ezen a téren is. A legtöbb esetben a tudomány állításait a vallás elfogadta. A köztük fennállott elkeseredett ellenségeskedés megszűnt. Visszatérhetetlenül megszűnt.

Az evolutio ma már az általánosan elismert fejlődési formula az életben. Általa jöttek létre a dolgok. Nemcsak az élők világában van pedig az meg, hanem még a történelemben is, sőt az égi testek világában is. A csillagok is éppen olyan fejlődésnek, változásnak, elmulásnak vas törvényei alatt állanak, mint a parányi kis atómkok. Az atómkok is széthullanak. Nemsokára a szerkezetüket is megismerjük. Nem örökre változhatatlan fix valamik, mint 1873-ban még Maxwell állította, hanem olyanok, mint valami miniatűr kis naprendszer. Azok is fejlődnek; születnek, megérnek, elpusztulnak. Ugyanazon fejlődési fázisokon haladnak keresztül, akárcsak az égi testek.

Az *élet* lényege ma még ismeretlen, De komoly tudós ma már nem tartja azt egyáltalában az organizált anyag csupa fizikai tulajdonságának. Organizált anyagra van igenis szüksége, hogy megnyilvánulhasson. De abszolút mivoltában mégis tökéletesen más az, mint az elektrónok és prótonok merő elhelyezkedése. Azoknak a prótonoknak és elektrónoknak, amikből az anyagi világ atómjai fel vannak építve.

A fizika és kémia törvényei igazak; de többé nem abszolút uralkodók. Pótlékra szorultak. Magasabbrendű erőkre. A mekánizmus többé nem legfelsőbb hatalom. Maga az evolutió nem véletlen alkalmi folyamat kifejleszteni azt a túlélésre alkalmas értéket, ami véletlenül a környezethez talál. A tudomány vezetői egymásután győződnek meg arról, hogy felséges tervek, öntudatosan formált vázlatok, magasztosan nagy célok uralkodnak a világmindenségen. Ugy, hogyha ez az anyagi világ egy mindenható varázsütésre eltűnnék és szellemszemekkel látni tudnánk, egy szédítően nagy, csodás *világvázlat* lenne láthatóva előttünk. Hiszen a legcsodásabb automata gépezetet is *elme* tervezte ki.

Az elme nem zárható ki többé a világegyetemből. Az uralkodik a nyers anyagon. És az evolutió egész története azt igazolja, hogy tele van az tervvel, szándékkal, célzatossággal.

Még az utolsó szó nincsen kimondva itt. Sok a titokzatos elem benne. A lélek maga is még titokban tartózkodik. Tapogatózunk. Soha sem állítjuk azért, hogy az igazságunk végérvényes, csalhatatlan, tökéletes. Ebben a világban semmi sem lehetetlen.

...

Ötven évvel ezelőtt azonban másképpen gondolkoztak az emberek. A harc agnosticizmus nem vallotta be alázatosan a tudatlanságát, hanem abszolút elismerést követelt magának. Ugy képzelte, ki van

mondva az utolsó szó, tovább kutatni teljesen felesleges. Sajnálatos tulzásba esett. Azt gondolta, hogy ha valaki többet tud, mint a közönséges disznópásztor, akkor az már fel van jogosítva arra, hogy a vallást lábbal tiporja. De fenhéjázó elítélése a vallásos hitnek csak azért, mert a tudomány ugynevezett tényeinek ellentmondani látszik, szerencsére kiment a divatból. Elévült. Pusztuló félben van.

A vallás és a tudomány igazságai többé nem ellenségei egymásnak. Amaz a jelenségek szellemi oldalát, emez a fizikai tanulmányozza. Mindkettőre nélkülözhetetlen szükség van a világegyetem tökéletes megismerése szempontjából. Mert abban a szellemi és a fizikai elem elválaszthatatlanul egybe van szőve. Szántszándékkal mondom „fizikai” „anyagi” helyett, mert ez utóbbi az *életre* is kiterjed az anyagon kívül. Ez a misztikus, csodás valami pedig — nézetem szerint — a vallás és tudomány, a szellemi és anyagi világ tökéletes kibékülését rejtegeti magában. Minden jel arra mutat, hogy az összes lelki, szellemi jelenségnek megvannak a maguk fizikai kíséző társuk, velükjárójok. Ezért aztán, aki csak az egyik fajtával foglalkozik, hajlandó megvetni a másikat. Holott mindkettőnek igaza van. A teljes tudáshoz mindenkire szükségünk van.

Szerencsésen rájöttek már az emberek arra, hogy a theologusok és a tudósok csak más-más szempontból nézik a világot. Nem ellentétben, hanem együttműködésben vannak egymással. Két oldalról vetnek fényt a dolgokra. A hit revelációja, meg az okoskodás munkája egymást kölcsönösen támogatják. Így fogjuk a világ tökéletes szépségét lassanként megismerni teljes fenségében és így fogjuk megérteni, hogy ez a nagy világ nem más, mint a nagy Alkotó élő öltözete.

Bokor Sándor.

Adomány a szőlőmári főgimnázium javára.

A következő sorokat és adományt kaptuk: „Mikor iskoláink sorsáról, azok halálos vergődéséről hallunk híradásokat, mint a lévita a beteg mellett a legtöbb esetben mi is részvét nélkül megyünk el; pedig mondja valami a bensőnkben: a felelősség elsősorban a fietek. Imé itt van most is, egyetlen főgimnáziumunk haldoklik! Hogy meghaljon, vagy éljen, elsősorban tőlünk függ! Tudom nagyon jól, talán senki jobban, azokat a nehéz anyagi viszonyokat, amelyek mindnyájunkra nehezdednek. De azt is tudom, hogyha ezt az egyetlen iskolánkat meghalni engedjük, hülsen sáfárok leszünk, mert nemcsak hogy elástuk, hanem egyenesen eltékozoltuk, azt a nagy talentumot, amelynek gondozását iskolánk képében reánk bízta az Ur! Kedves Pistám! részint a magam; részint egy pár ismerősöm szívesen adott adományát 1625 Leit a főgimn. részére fogadd oly szívesen, mint amilyen szívesen azt adjuk. Amikor ezt teszem, szükségesnek tartom kijelenteni, hogyha a jó Isten segít, nem sok idő múlva ismét jövünk.” — Az adakozó nevét kéréséhez hiven nem publikáljuk, de magát a tényt és e lelkes sorokat szükségesnek láttuk közreadni. — Az adományt rendeltetési helyére lttuk.

Iskola.

Az idő halad!

Még február hó folyamán megjelent e lapban dr. B. G. „Szervezzünk internátusokat!” c. cikke, mely a jövő generáció magyar kálvinista szellemű nevelésének meglepően praktikus megoldási módját tárja fel.

Az ötlet annyira ideális, a kivitel pedig olyan egyszerű, hogy valóban csodálkozni lehet a megvalósításnak már eddigi elmaradásán is. Kétségtelen, hogy a cikk írója nem szorult az én érveimre, annál kevésbé igényeli csekélységem „támogatását” maga az eszme; mégis, mint egyike azoknak, kik a nagybeteg református közoktatás ágyánál elszorult szívvel és aggódó lélekkel virrasztanak, bátorodom a tényleges és a lehető helyzet szembeállításával az idea felszínen tartásához néhány porszemmel hozzájárulni.

A ref. középfoku iskolák fenntartásának célja egy olyan intelligens középosztály képzése volna, amelyik népünk nemzeti jellegének megtartásában nyelvünk, ősi erkölcsünk, tradícióink megőrzésében és ápolásában, hitünk erősítésében ne csak képes legyen, hanem akarjon is vezetőszerpet vinni. Ezt a régi, a célhoz mért, saját tantervű iskolák el is érthették. Most azonban külön tanterv nincs, hanem az állami kötelező minden vonalon.

Jóllehet ez is biztosítja a tudást, de semmi esetre sem szolgáltatja azt a szellemet, amelynek érdekében az áldozatok hozatnak. Már pedig a magyar ref. ifjúság nevelésével szemben felállított kívánalmak elejtése, sőt még redukálása is képtelenség. Azért tehát, amit az iskola nem adhat, meg kell szerezni — még pedig mulhatatlanul, — más uton-módon. A fentemlített cikk megmutatja az egyenes utat. A szükségesség pedig az alábbiakból világosan kitűnik.

Nagyváradon van egy polg. leányiskolánk. Ez azonban a nyilvánossági jog hiányában nem bírja magához vonzani a ref. gyermekeknek tekintélyes hányadát. Ezek részint a róm. kath., részint az állami iskolákban vélik feltalálni a nyugalmasabb haladást. Fiuk számára pedig — akik mégis csak a gerincét fogják képezni a jövő ref. társadalmának, — felekezeti iskola nincs is. Egységes kálvinista, új generációnevelés tehát itt nem létezik. Akik erre vágnak, nagy költséggel és még nagyobb aggodalmak árán a távoli Kolozsvárt, vagy Enyeden iskoláztatják gyermekeiket.

Igy fest a tényleges állapot. Lássuk az elérhető helyzetet.

Nagyváradon áll egy leányokat befogadó református nevelőintézet, melynek növendékei képességük, céljaik és tetszésük szerint látogatják a város különböző jellegű és foku iskoláit s gyűjtik az ismereteket, gyarapítják tudásukat.

A nevelőintézet pedig adja azt a szellemet, amely reánk nézve úgy nemzeti, mint vallási szempontból életkérdést jelent. Itt megszerzik azokat az aranyász-

lakat, melyek az egy fajhoz és felekezethez tartozókat szorosán összefűzik. Megismerik nemzetük és vallásuk kimagasló példányképeit. Megtanulják sokat hányatott fajuk tanulságos történetét, nem tantárgyalakban, osztályjegyre utazva felületesen, hanem vonzó előadások keretében szeretettel, mélyen és igazán. Elvitázhatatlan jog ez. Mert ha az iskolán kívül — talán még annak falai közt is, — jogom van tanulni pl. a portugál históriát, akkor saját nemzetem küzdelmes multját és kiváló nagyjait is jogom van megismerni. Vérébe szívja itt az ifjuság azt a köteletségérzetet, amely őt később a ref. magyarság jövőjének egyik pillérévé teszi.

Az iskolai órák után nem a napi munkában kimerült idegzetű professzorok „inspiciálják“ holtra a növendékeket, hanem arratermett nevelők, kipróbált pedagógusok fogadják őket familiáris szeretettel s gondoskodnak testi és szellemi felfrissítésükről. Nem sablonos tömegfegyelmezővel — ami az egyéniség orgyilkosa, — hanem mint szerető szülék vagy bizalmas barátok tervszerű, gondos és mindenekfelett az az egyénhez mért irányítással vezetik őket a sportban, zenében, képzőművészetekben, nyelvekben; velük érezve kalauzolják szórakozásaikban, játékaikban, olvasmányaikban s öntenek ideális tartalmat az ifjuság kedélyvilágába.

Megfelelő tagu „családdal“ a nevelő ambícióval, friss kedéllyel correpetálhat s így a növendékre nem lesz a tanulás robot. A rendszeretben és pontosságban való személyes példaadás — mint a leghatásosabb nevelőeszköz, — nevelők és növendékek közti közvetlen és fesztelen érintkezésben bizonyára értékesebb gyümölcsöket terem, mint azon kínai falak mellett, melyek a tanuló és felügyelő tanárja közt meredez, védvén a tekintélyt, de ugyanakkor kockára dobván vitális érdekeket.

A nevelőintézetbeli példás, magyar kálvinista szellem kellő garancia a leendő tanítók és tanítónők működési irányára még akkor is, ha képesítésüket más jellegű vagy nyelvű iskolákban szerzik is meg.

Kétségtelen, hogy az lenne az ideális állapot, ha mint internátussal ellátott, minden foku ref. iskoláink volnának, de ez még álomnak is merész, azért be kell érniünk a célt — legalább ezidőszerint eléggé biztosító nevelőintézet létesítésével, már csak azért is, mert mindent mérlegelve, ez kifizetőbbnek is látszik a csak szigorú megszorítások közt működhető, csupán bizonyítványt adó, de nem szellemet is nyújtó iskoláknál.

A kiviteli mód ajánlása — jogfeladást jelentvén, — kínosan kényes feladat. De mivel a jog érvényesülésének kivárása életbevágó érdekeket hátráltat és mivel ezt a kérdést akár előbb, akár utóbb csak a praktikusság elve fogja eldönteni; talán szabad megkockáztatni a kérdést, hogy — ha jobb megoldás semmikép nem kínálkozik — nem volna-e célszerű a szünetelő tanítónőképző helyiségeit ilyen célra felhasználni? Hiszen a létesülő intézet nemcsak a szorosán vett

benlakosokra, hanem a város minden ref. vallású tanulójára építő hatást gyakorolhatna a működési kör célszerű elrendezése mellett. És mindenesetre megérdemli a mérlegelést annak meggondolása is, hogy egy generáció kellő nevelésének elmulasztására elfogadható mentség ugyan a kényszerhelyzet, de ezzel a veszteség nincsen pótolva.

Császár Gyula.

HIREK.

A szatmári egyház harangavató ünnepe.

A kerületi belmissziói konferencia keretében tartotta a szatmári egyház két új harangjának felavatását lélekemelő, mély hatású ünnepséggel, mely három részből állott.

22-én, vasárnap reggel verőfényes, szép időben gyülekeztek össze a palástos lelkészek, tanárok, tanítók, presbyterek a főgimnázium udvarán és onnan az új harangok hangjai mellett vonultak be a templomba, ahol részökre fenntartott helyek voltak. A tágas, nagy templom szorongásig megtelt a harangavatói ünnepre összegyűlt hívők ezreivel, akiknek ajkáról szinte meg-rázó erővel csendült fel az ének, szárnyalván abban egy gyülekezet hálája és öröme a mindenható Istenhez. Majd a Sulyok István püspök költői szépségű, ihletett lélekből fakadt imádsága nyomán mondott köszönetet a gyülekezet az Isten megsegítő kegyelméért és könyörgött azért továbbra is. Ezután Schubert: A Teremtőhöz c. hatalmas darabjának az összesített dalárdák által való előadása, a Csecskedy Károly vezetése mellett, ragadta magával a közönséget, amely olyan tökéletes teljesítmény volt, hogy az teljes elismerést érdemel. — A dalárdák éneke alatt a Kassay Béla esperes impozáns alakja jelent meg a szószéken, aki János ev. X. r. 27—28. versei alapján tartotta meg ünnepi beszédét. A beszédnek egy mesteri felépítése, mint előadása a lehető legmagasabbra fokozta az ünnepi áhítatot, úgy, hogy igazán emelkedett érzésekkel oszlott szét a templomból a hatalmas gyülekezet az új harangok hangjai mellett.

Délelőtt fél 12 órakor tovább folytatódott az ünnepség a Lorántffy-Egyesület matinéján. A szorongásig megtelt színházban először is Kürthy Károly halmi-i lelkipásztor olvasta fel hatalmas alkalmi prologját, mely után a Lorántffy-Egyesület vegyeskara énekelt el a Parasztheccsületből egy részletet zenekari kíséret mellett. Mind a két kar Hoffmann Ferenc dirigálta a tőle megszokott otthonossággal, míg a darabban előforduló szülő éneket Lénárd Magda énekelte elbájolóan. Erdődyne — Kerekes Erzsébet három modern költeményt szavalt hivatásos művészeket is felülmúló kidolgozással és rutinnal. Méltán jegyezte meg egyik hallgatója elragadtatással, hogy ilyen szavalót még nem hallott. Dr Csengery Istvánné lehelletszerű, finom zongorajá-

tékát szintén lélekzetet visszafojtva hallgatta a közönség és neki sok tapssal adózott. A matinét „A jövőendő harangja” c. színjáték zárta be, melyet Debreczeni István lelkész irt ez alkalomra. A darabnak megható tartalma, stílári szépsége és a szereplők ügyes játéka nem egyszer könnyet csaltak a nézőközönség szemébe. A matinét népes bankett követte a Társaskörben, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Este fél 7 órakor nívós vallásos ünnepélyel zárult a két napot teljesen betöltő nagyszabású ünnepség. Itt a gyülekezet éneke után Oláh Sándor krassói lelkész, egyházmegyei jegyző mondott magasszárnyalású imádságot. Majd a mi kiváló énekesnők: Lénárd Margit énekelt egy áriát Haydin: „Teremtés” c. operájából, hangjának szépségével, könnyed kezelésével és technikájával elragadva a közönséget. Méltó kiegészítője volt az éneknek a Csecskedy Károly szépen simuló orgonakiséréte. Ezután dr. Gönczy Lajos kolozsvári theol. tanár tartott V. Mózes VI. r. 4–5. v. alapján megrázó erejű beszédet, melynek hallgatása közben ellenállhatatlan erővel ébredt fel a szivekben a vágy és elhatározás az Istennek tetsző igaz keresztény élet követésére. A beszéd elhangzása után Boros Jenő lelkész egy ifju párt esketelt meg és kérte arra az Isten áldását. Hoffmann Ferenc hegedűjátéka ez alkalommal is sok dicséretet és elismerést szerzett a kitünő muzsikusknak. Gönczy Sándor nagykarolyi lelkész egy alkalmi költeményt szavalt el nagy hatással. Végül pedig a Lorántffy-Egyesület vegyeskara L. O. Emerson: „Istennek népe” c. darabját adta elő olyan tökéletes precizitással, hogy az igazán dicséretére vált úgy az énekhar tagjainak, mint karmesteröknek, Csecskedy Károlynak, aki az ünnepélyen való többszöri szereplésével bebizonyította rátermettségét.

Bár a programból is kitünik, de külön is kiemeljük, hogy sem bál, sem táncmulatság nem volt, amely leronisa a lelkiépítés eredményes munkáját. Az anyagi haszon azonban így sem maradt el, mert a templomi perselypénz több mint 28,000 leí volt, a színházi matinéból pedig, melyet áldozócsütörtökön megkellert ismételni, szintén tekintélyes összeg folyt be az egyház céljaira.

A Református Árvaházi Népes Naptár megrendelő-ívét (a statisztikai adatokkal) 182 gyülekezetünk közül eddig csak 100 küldte vissza. Kérem lelkész-társaimat, hogy az iveket korán visszajuttatni szíveskedjenek, hogy a nyomdában a szükséges előkészületeket (papirosbeszerzés stb.) megtehessek. Árvaházunk ügyét szíves jószágukba ajánlva vagyok, Nagyvárad, 1927 június 15. Csernák Béla, ref. lelkész.

Lelkészmeghívás. A Sipos János halálával megüresedett belényesujlaki lelkészi állásra a gyülekezet Nagy Zoltán gyoroki lelképástort hívta meg, ki állását június 1-én már el is foglalta. — Isten áldása legyen az új pásztoron és gyülekezetén.

Az egyházkerületi közgyűlés június 30-án, esselig július 1-én lesz.

35 év a református nevelés szolgálatában
Bensőséges, meleg ünnepséget rendeztek május 15-én este a szatmári református felsőleány- és kereskedelmi iskola igazgatójének: Demjenné Molnár Ilonának 35 éves tanári és 30 éves igazgatói jubileuma alkalmából. A szeretet, hála és elismerés gyűjtölte össze volt és jelenlegi növendékeit és tisztelőit, hogy kifejezést adjanak hálájuknak s nagyrabecsülésüket nyilvánítsák 30 évi önzetlen, odaadó munkásságáért, mellyel az intézetet vezette, nagy ambícióval, belátással és hozzáértéssel fejlesztette: s elismeréssel adóznak a 35 évi fáradságos tanári működésért, mellyel református nőnevelésünk ügyét előbbre vitte. Ezek az érzések gyűjtöttek össze a tornacsarnokot zsufolásig megtöltő közönséget, mely egész estén át meleg ovációban részesítelte az ünnepeltet. Tabajdi Sárika ünnepi köszöntőjéből a jelenlegi növendékek gyermeki szeretete és ragaszkodása szólott az igazgatónőhöz. A jubiláns érdemeit az intézet igazgatótanácsa nevében annak elnöke dr. Vajay Károly nyug. polgármester méltatta, majd Boros Jenő lelkész a fenntartótestület és a szatmári református egyház üdvözlését tolmácsolta. A ref. főgimnázium igazgatójának átirata 35 év munkásságának volt méltó elismerése. Bakesyné Korbuly Irén az igazgatónő vezélése alatt álló iskolák tanári kara nevében közvetlen, meleg szavakkal köszöntötte az ünnepeltet; míg Erdődyné Kerekes Erzsike üdvözléséből a volt növendékek hálája nyilvánult meg. Az üdvözlésekre a jubiláns megható szavakkal mondott köszönetet. Majd nívós műsor következett, melyen az intézet volt növendékei közül Feketéné Hermann Ella, Lénárd Margit, Biló Mária, Szatmári Loló szerepeltek. A jelenlegi növendékek egy 2 felvonásos ünnepi játék előadásával szerepeltek, mely a virágdiszbe öltözött színpaddal, a szereplők ügyes játékaival Pilhoffer Ida tanárnő nagy hozzáértésével és fáradhatatlan buzgóságát dicsérte. A növendékek igazgatónőjükkel egy művészi dombormű-plakettel lepték meg, melyen Bárdi István iparművész a jubiláns 35 év előtti s mostani portréját élethűen örökítette meg. Sok-sok virággal és ajándékkal halmozták meg el az ünnepeltet. A műsori gazdag szereplőcsoporthoz és vidám tánckövetek, mely a reggeli órákig együtt tartotta a közönséget. A lezajlott jubileum az őszinte szeretet ünnepe volt, melynek megnyilvánulásából a jubiláns új erőt meríthet fáradságos munkája tovább folytatásához.

A nagykarolyi református egyházmegye május 9-én d. e. 10 órai kezdettel Nagykarolyban rendez tavaszi közgyűlését tartotta. Megelőzőleg isentisztelet volt, melyen az egyházi beszédet János ev. XI. rész 11–21. versei alapján Pálffy István berei lelképástort tartotta a közgyűlés alkotó tagjainak s néhány helybeli és vidéki érdeklődőnek a részvételével. Isentisztelet után a református elemi iskola tágas tanácstermébe vonultunk át, hol dr. Nagy Sándor erdődi ügyvéd, egyházmegyei gondnok magvas, mélyen szánító, töle megszokott széles kitekintésű és karakterisztikus elnöki megnyitójában gyönyörködhetünk. A hozzászólások kiemelték azt, hogy mily büszkén hatott az elhangzott elnöki megnyitó s többben helyeselték, hogy lelkészeink és presbitereink minél nagyobb számban vegyenek részt a május 21–22-én Szatmáron a harangszenteléssel kapcsolatosan rendezendő lelkesítő, presbitéri és belmissziói konferenciákon. Fáj

dalmas teherként nehezedett a lelkekre az a gyötrő tudat, hogy a drága vasúti menetdíjak miatt nincs mindenik lelkész abban a helyzetben, hogy részt vehessen ezen. Az elnök és mások célravezetőnek látták, hogy mindenik egyházközség maga küldené ki az egyház pénztára terhére lelkészét. Ismét elhangzott olyan értelmű indítvány is, hogy az erdélyi egyházkerület példájára államsegélyt kérjünk, hogy minél többet vehessenek részt, ha az idő rövidsége miatt nem is a mostani, legalább az ezután következő konferenciákon. E sorok írójának azonban az a meggyőződése, hogy az állam a támogatás fejében káros ingerenciát gyakorolna a konferencia egész lefolyására, ami által megfosztva lenne az valódi ref. keresztyén — minden politikai színezettől abszolút mentes — jellegétől. Sokkal célravezetőbbnek látszik az a megoldási mód ehelyett, hogy ker. közgyűlési határozat kötelezze el az egyházközségeket arra, hogy költségvetésükbe vegyék fel a Nagyváradon a kerületi közgyűlés napját megelőző napon tartandó lelkési és presbiteri, tanári és tanítói évi nagy konferenciák s a vidékenként rendezendő konferenciák teljes uti és részvételi költségeit. Az egyes egyházközségek pénztára ugyanis könnyebben elbírná ezt a terhet, mint az egyesek pénztárcája. A fájdalmas küzködésről beszámoló esperesi, tanügyi és más jelentések mély csendben, figyelemmel történt meghallgatása, az egyes kérdésekhez hozzáfűzött emelkedett szellemű hozzászólások s a határozatok ritka megértéssel s úgy szólva majdnem egyhangulag történt meghozása: mind azt bizonyítják, hogy nem hiábavaló munkát végeztünk az Urban, amiért Őt illesse dicséret, hála és örök magasztalás!

Pálffy István.

Vallásos Ünnepély Berében. Pünköszt II. napján a délutáni istentisztelet után kicsinyek és nagyok újra örömmel gyűltek össze a református iskolában, hogy újra tanui legyenek egy felejthetetlen, szép megnyilatkozásnak. Nem közönséges, üres kulturális megmozdulás volt, — bár falun jól tudjuk, erre égető szükség van, — hanem félig evangélizáló, félig pedagógiai jellegű. Ez utóbbi is, át volt szöve keresztyén vonásokkal. Az iskolásgyermek éneke után egy leányka buzgó imádsága nyitotta meg az összejövetelt. Ezután másik leányka szavalta el megragadóan Ti gyermekek Jézus szeretet című verset, majd egy I. elemi iskolás leányka rendkívül bájosan adott elő egy szelid humorral átszőtt és mégis komoly keresztyén tartalmu kis versikét, amely méltán figurázza ki a mai szertelenségekbe eső divat félszeg kinövéseit. Ezután következett az ifjak szereplése. Két ifju a Lelkipásztorban megjelent: A diófa című rövid, de mélyeséges keresztyén tartalmu párbeszédet adta elő oly átérzéssel, aminőt ritkán tapasztal az ember. Ennek hatása rendkívül nagy volt s hiszem, hogy az óhajtott gyülekezeti lelki felébredésnél még nagyon áldásos gyümölcsöket fog teremni. Majd a lelkész tartott a Jelenések könyve V. része 12. és 13. verse alapján rövid evangélizáló jellegű beszédet vázolván, hogy a Bárány dicsőségét szolgálni most is feladata kell, hogy legyen minden egyes léleknek. Ezért gyűjtetett össze a közönség most is mint virágvasárnap s miként az akkori perselypénz a gyermekek vallásos iratokkal való ellátására szolgált, a mostani is egy ehhez hasonló szent célt szolgál, t. i. azt, hogy az Isten kegyelméből majdan megalakuló bibliakör pénztári alapját megvegyük ezzel az összeggel. Hiszen ez is tisztességtel és

hálaadás a Báránynak! Majd ismertette a Szatmáron a Lórántffy Zsuzsánna-Egylet által sikeresen előadott „Lórántffy Zsuzsánna otthona“ című s Fangh Erzsébet református leánygimnáziumi tanárnő által korszerűen és történelmi hűséggel megírt jelenetet, amely bepillantást enged az I. Rákóczy György fejedelmi udvarának bibliás keresztyén légkörébe. A mintegy félóra hosszat tartó jelenetet, az annak intencióit jól megértő fiatalok teljes sikerrel adta elő. A közönség hálásan méltányolta a szereplők fáradozását s az előkészítők munkáját, amennyiben a vázolt célra, tehetsége szerint, buzgón és jókedvűen adakozott.

Pálffy István.

Harangszentelés. A máramrosszigeti református egyház június hó 25. és 26. napjain készül ujonnan öntetett harangjait rendeltetésének átaladni megfelelő ünnepségek keretében. A máramrosszigeti egyház a romániai magyar református egyháznak északkeleten fekvő határegyházközsége, amely nem is olyan nagyon régen igen fontos kulturmissiót töltött be középiskolájával és jogakadémiájával. Ma azonban már kulturális intézetei közül egyik sem működik: középiskolájának működését a kormány ezelőtt 5 évvel megszüntette, a jogakadémia Hódmezővásárhelyre repatriált, amely ezelőtt két évvel a kecskeméti ref. jogakadémiába olvadt. A máramrosszigeti ref. egyház, mely nem annyira híveinek nagy száma, mint inkább magas intelligenciájánál fogva igen jelentős pozíciót foglalt el, a híveknek nagytömegű repatriálása következtében szintén nagyon sokat veszített: nincs talán Romániában egyellen egy község sem, amely olyan érzékeny vérvetszést szenvedett volna, mint ez. De a megfogyatkozott számú egyházközségben megmaradt az egyházhoz való hűséges ragaszkodás és áldozatkészség s ezt hirdeti nemsokára az a két új harang, amelynek a felavatására serényen folyik a készülődés. A két új harang közül a kisebbiket az egyházközség gondnoka Balázs Imre öntette meg 57.000 lei költséggel, feleségének emlékezetére; a nagy harangot melynek sulya 12 és fél mázsa, az az egyházközség tagjai közadakozásból készítették 220.000 ezer lei költséggel. Nagyon szép áldozat ez ha megdondoljuk, hogy az egyházközség tagjainak száma, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint 1600 lélek. A harang ünnepségen részt vesz Sulyok István püspök, Széll György esperes, Csernák Béla egyházkerületi főjegyző, Kürthy Károly halmi-i, Kováts Károly köszeg-remetei, Szép Kálmán turtarebesi, lelkész mint fungens lelkészek s az egyházmegyei és egyházkerületi világi notabilitások közül többben megjelennek a püspök ur kíséretében.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

Szerkesztői üzenetek ...

K. Z. P...a. Az ígért referáda vajjon mikor jön el? — **P. I. B...e.** Kissé röviditenem kellett. Elmaradásodat őszintén sajnáltam. A szindarab meg fog jelenni. — **B. S. B...s.** Bejelentett jövedeled miért maradt el? — **H. Z., B. M.** Ellátásod meglepett. Nem is tudom megérteni. — **K. G. B.-V...a.** Megkaptad-e? Nem későn?

Nagybetűs énekeskönyv — ára 98 Lei
Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

1761—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

A „Reformátusok Lapja“-nak f. évi 8-ik számában 1845—1927. sz. alatt közlöttek kiegészítéséül közreadom a Kultuszminisztériumnak 21,358—1927. sz. sz. alatt hozzám intézett következő levelét: „Püspök Ur! Van szerencsém tudomására adni, hogy az új bélyegtörvény értelmében az okmányok láttamozására 10 lei értékű okmánybélyeget kell fölterjeszteniök az eddigi 2 lei helyett, de a magánfelek kérvényei 8 lei-es bélyeggel láttatnak el. Miniszter helyett: Paclisan.“

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 14.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2008—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

A Vallás és Művészetügyi Minisztérium 21,358—1927. sz. intézvénye alapján felhívom Nt. Esperes és Lelkész urakat, hogy az új bélyegtörvény értelmében a katonai bizonyítványoknak a Minisztérium által látamoztatásához az eddigi 2 Lei-es bélyeg helyett 10 Lei-es okmánybélyeget kell mellékelniök. Ezért kérem Nt. Esperes és Lelkész urakat, hogy amennyiben katonai bizonyítványaikat miniszteri látamozás végett terjesztik fel hivatalomhoz, minden egyes bizonyítvány mellé csatoljanak 1 drb. 10 Lei-es, 1 drb. 2 Lei-es okmány- és 1 drb. 50 banis segély (összesen 12 Lei okmány- és 50 banis segély-) bélyeget; a bélyegek nem ragasztandók fel a bizonyítványra, csak mellékelendők.

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 14.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

2042—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

Értesitem lelkésztársaimat, hogy a Monitorul Oficial 79. számában megjelent és a jötekonyságu gyűjtéseket szabályozó „Regulament“ 8 szakasza szerint a püspökök hatáskörébe tartozik a hívei közötti gyűjtés engedélyezése és pedig a Regulament 11. szakaszának a) pontja szerint a hívek közötti bármilyen formában, a templomokban, vagy az ezektől függő intézmények belsejében: templomok, egyházi intézmények és szegények segélyezése céljából. Ugyancsak a 11. szakasz b) pontja szerint a püspökök hatáskörébe tartozik a gyűjtések engedélyezése templomok részére gyűjtőívek vagy gyűjtőkönyvek útján (condica de mila sau pantahuza) azonban csak a püspökség területén s ha a gyűjtés túlhaladja a püspökség területét, az engedély a Népjóléti Minisztériumtól kérendő.

A püspökségek kötelesek nyilvántartást vezetni a kiadott engedélyekről és azok pénzbeli eredményéről s havonként közleni a „Ministerul Muncii și Ocro-

lirelor Sociale. Direcțiunea asistenței Sociale“ Bucu reși szervvel.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927. június 14.

Sulyok István,
püspök.

2045—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

Bukaresti megbízottunk arról értesített, hogy az új vasuti arcképes igazolványok minden érdekelt részére, egyházmegyénként csoportosítva, az illető esperes urakhoz elküldettek. Amennyiben netalán mégis akadnának, kik eddig nem kapták kézhez, azok megnyugtására ugyancsak a bukaresti ügynök urtól vett értesülés szerint közlöm, hogy a régi igazolványok érvényességét a C. F. R. a f. év július hó 31-ik napjáig meghosszabbította.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927. június 14.

Sulyok István,
püspök.

2115—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

A Romániai Magyar Dalosszövetség, mely az impérium változás óta immár 6 éve fejti ki áldásos tevékenységét a magyar faji dalkultúra ápolása és fejlesztése terén, e hó 7-én hozzám intézett levelében arról értesít, hogy a kántorok és dalárda-karmesterek továbbképzése végett a f. év július havában négyhetes tanfolyamot rendez.

A tanfolyam előadó tanárai református részről: dr. Tavaszi Sándor theologiai igazgató (Kolozsvár), Veres Gábor képezdei zenetanár (Nagyenyed), és Tárca Bertalan kollégiumi zenetanár (Kolozsvár).

Az előadó tanárok díjtalanul vállalták ugyan a tanítást, de közülök a vidékiek utiköltségéről és ellátásáról a rendezőségnek gondoskodnia kell. A hallgatók 1—2 kivételével felekezeti tanítók, illetve kántorok, kiknek ellátása és utiköltsége nagy összeget igényel s kik súlyos anyagi helyzetekre való tekintettel, nincsenek abban a helyzetben, hogy a tanfolyamot a saját költségükön hallgassák végig. Viszont a Romániai Magyar Dalosszövetségnek is hiányzanak az anyagi erőforrásai a tanfolyam költségeinek fedezésére s éppen azért fordult többek közt hozzám is, kérve, az egyházkerület erkölcsi és anyagi támogatását. Legnagyobb sajnálatomra ez utóbbit a kerület adott viszonyai közt nem tudtam kilátásba helyezni. Minthogy azonban mélyen átérzem a szükségét annak, hogy kántoraink a tanítóképzőintézetből magokkal hozott s fájdalom sokszor fogyatékos, általános zenei, főleg egyház zenei ismereteiket fölújtsák, az énekarok szervezésére és vezetésére vonatkozó elméleti s gyakorlati tudással is kibővítsék, az említett kántor és karmester továbbképző tanfolyamot a legmelegebben ajánlom a magam részéről is valamennyi lelkésztársam szíves figyelmébe és kérem őket és általuk a vezetésök alatt levő egyházközségeket és egyházi intézményeket, hogy a fölük kitelhető erkölcsi támogatással és anyagi áldozatokkal is iparkodjanak lehetővé és minél eredményesebbé tenni a tervezett tanfolyamot.

Mind ezt annyival is inkább remélem és elvárom, mert egyházi törvényeink az énekkoltásra kiváló súlyt helyeznek és felsőbb egyházi hatósági rendeletek is megkívánják kántorainktól, hogy a gyülekezetekben énekkarokat alakítsanak és azokat vezessék. Érdeke tehát minden gyülekezetnek, hogy énekevezére részére a karének szervezése és vezetés kellő ismereteinek elsajátítására módot és alkalmat nyújtson.

Az eselleges szíves adományok Nagy Jenő főpénztáros ur címére (Cluj, Ref. Kollégium) küldendők. Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927. június 14.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A pettyéni ref. presbitérium pályázatot hirdet orgonista-kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Késpénz az egyház pénztárából 1760 Lei. 2. Államsegély folyósításáig ugyancsak az egyház pénztárából 2700 Lei. 3. 9 kat. hold föld — adóját az egyház fizeti. 4. 10 q. búza. 5. 10 q. szemestengeri. 6. 1 öl tűzifa beszállítva. 7. Stóla. 8. Államsegély.

Kötelesség: I—VII. osztályu mindennapi, ismétlő iskola s lelkész irányítása mellett vasárnapi iskola vezetése. Kántori teendők, egyházi jegyzőség, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén s kánoni alkalmakkor, énekkar újraszervezése s vezetése.

Pályázhatnak román honosságú, államérvényes oklevéllel, kántori képesítéssel bíró, orgonázni tudó férfitanítók. Pályázat határideje a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. A pályázatok a ref. lelkészi hivatalhoz Petin—Pettyén (jud. Sätmar) küldendők.

Presbitérium.

ÉRTESETÉS.

A magyar református tanítószeg elzidőszerint teljesen nélkülözi a legújabb miniszteri tantervet figyelembe vevő, a teljes szemléltető anyagot felölelő, bőséges gyakorlati példákat tartalmazó

számítan könyveket.

Tisztelettel hozom szíves tudomására, hogy a legkiválóbb szakférfiak szerkesztésében, az 1925. évi legújabb min. tanterv szerint összeállított, magyar tannyelvű és a felekezeti elemi iskolák I., II., III., IV., V., VI., és VII. osztályai számára írt

SZÁMTAN ÉS MÉRTAN KÖNYVEKET

a közoktatásügyi miniszter 966—1927. sz. alatt f. évi május hó 18-an engedélyezte, a Consiliul permanent külön is megdicsérte és ezek I. évi augusztus havában tankönyvtárban beszerezhetőek lesznek.

A könyv szerzői: Kandray Géza, jelenleg a dévai áll. Tanítóképző-intézet számítan-tanára, ugyanezen intézet volt pedagógiai tanára, aki 10 éven át vezette a tanítójelöltek gyakorlati kiképzését és Titz Ferenc dévai állami elemi iskolai tanító, szintén elsőrendű gyakorlati ember.

A számlankönyvek osztályonként külön könyvben, csinos kivitelben, ásan illusztrált példakkal és olcsó áron jelennek meg.

Bizalommal kérem, m. t. Cimet, hogy n. b. rendelését okvetlenül részemre fenntartani sziveskedjék és biztosítom, hogy ezen könyvekkel a legteljesebb mértékben meg lesz elégedve, s mindazon kedvezményekel módomban lesz megadni, melyet a kiadó cég nyújt felelnek.

Amidőn még szíves figyelmébe ajánlom Egyházkerületi Valószínű Kézikönyv és iskolai nyomtatvány kiadványaimat, biztosítom a már ismert legelőzékenyebb és legpontosabb kiszolgálásomról, vagyok, nb. támogatását kérve kiváló tisztelettel

Béres Károly
könyvkiadó-vállalata.

Vizsgai jutalomkönyvnek

igen ajánlható a **CSATHÓNÉ TÓTH MÁRIA** igazgató-tanítónő által összegyűjtött

Mesék és elbeszélések

Tanulságos és erkölcsnemesítő

Dús tartalommal, szépen illusztrált címlappal.

Ára 16 Lei. Franco utánvét mellett.

Kapható: **BERES KÁROLY**

egyházkerületi bizományosnál Oradea—Nagyvárad, Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. szám alatt a Ref. Tanítónőképző-intézet épületében.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják

háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Harang és fémöntőde

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat. Satu-Mare—Sztmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHAGÓ MELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hírdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társzerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Aratás angyala

Jel. 14, 15. Mt. 9, 37.

szózatot zendit és megserényedik a sarló, a kasza, hogy a földnek kenyérontó gyapját rendre teritse. Sok munka, verejték s aggódó imádság im áldott keresztékké magasztosul s édes bizalom hálás szeme simogatja boldogan a magasságos eget, honnan szállt a harmat, az eső buja termékenység, nehéz szorongásokra kegyelmes meghallgatás. Az é et keble kicsattanó vigággal zsolozsmázik: Lesz kenyérünk! Van kenyérünk!

Angyal-harsona indítja meg az aratást, angyal-kezek végzik a munkát, az örök szent robotot. Mert ahol a gaztohajtó földön aranykalászok ringanak s tele marokkal nyújtják az élet magvát, ott mindenütt angyalok jártak, ott ők teritenek asztalt, áldások asztalát... Óh a lelkek gabonatermelésénél és termésbetakarításánál is, hol szintén az irthatatlan gazzal kell vesződni, ez az indítás és ez a munka látja el az élestárat és biztosítja azok tartalmát fogyhatatlansággal!... Boldog az ember, ki az ég rendeléséből angyal lehet, Isten munkatársa, meddőségből-gyomból életet-kihozó!

Mennyi ilyen angyal kellene a világnak, kivált a mai világnak! Nem csupan zsoldos kaszások, kiket testi éhség, vagy hombárszeretet hajt kénytelen napszámra; hanem olyan *hivatásos* aratók, akik magáért az életért, annak minden irányu meggazdagításáért, önzetlen megszépítéséért hevülnek-lángolnak akik az aratás áldását elsősorban a lélek szempontjából értékelik. Sőt akik egyenest a lelki mezőkre szállanak ki rendelt aratókul. A jézusi ige folyton hallatja szent panaszát: *Az aratni-
való sok, de a munkás kevés!*

Széttekintek a határon. Ebben az évben

igazán sok aratni-*való* ígérkezik; hacsak az Ur kegyelmes lesz hozzánk s bűneinkért nem veri meg a földet épp a reménybeváltás forr-pontján. Az általában mohó, kapzsi embernek, ha életösztone eddig kitartásra saikantyúzza, bizonyára lesz gondja, hogy a termést rendje-módja szerint beraktározza. Más kérdés azonban, hogy az így nyert javakat lelki célok szogálatába állítja-e, hogy a testi aratást lelki aratássá képes-e magasztosítani? Odaáll-e dandárostul, kellő számban és hevülettel a lelki mezők aratására, ahol a munkás kevés? Vajjon az isteni ember ezen a ponton nem tagadja-e meg őseredetű angyal-természetét, illetve a sátán izgatására nem némitja-e el magában az angyali serkentést: *Indítsd a sarlódat és arass!*

Holott aratási angyal-indításra és angyal-buzgalomra ilyen értelemben, ilyen szolgálat érdekében van igazán szükség! Nem akarok messze kalandozni és felesleges hangsúlyozni, ami különben is általánosan tudott dolog, hogy a mai átokviselő világban szellemi, erkölcsi, politikai, sőt gazdasági tekintetben is a lelki aratások eredménytelenségének, nagy, sok hiányának tudható be az általános leszegényedés: jó aratások mellett is hamar kiürült magtárok, tele kamrák mellett is az a fel-felsíró lelki fogyatékoság és erőtelenség, mely erő-feszítő akarással sem bír a hön óhajtott boldogság televényébe kapaszkodni. Széles e világon népek-nemzetek torzsalkodásában, társadalmi osztályok tülekedésében, ámitó frázisaik dacára is egymást-falásában, az egyre fokozódó feszültségekben, ebben az izzó aratási állapotban az egek temploma valamennyi angyalanak harsonát kellene zugni, hogy munkásokat indítsanak a megértés, béke és szeretet evangéliomának kiárasztására, arra az esdve-esdett szent aratásra, amely a szíveket, ezeket az egymáshoz simulásra megérett kalá-

szokat és magvakat egy csürbe tudná betakarítani. Dehát a *munkás kevéssé*, kivált az önzetlen, égi célra törekvő munkás, aki a különböző összevesztésekből nem önmagát hizlalja.

Messze kalandozás helyett maradjunk csak magunknál, akiknek a szakadatlan anyagi indítás sem elég, hogy benső emberünket kiérleljük földi és mennyei boldog aratásra. Oh az aratás komoly, áldott lecke: vetésének kiki hogy veszi jutalmát s a belénk-oltott isteni erő kiművelve, viszontagságokkal dacolva is mint hozza meg óhajtott gyümölcsét és az aratás képe komor fönséggel festi elibénk a kivágattatás eljövendő napját, amikor sorsunkról örökre dönt az Ur földön kipróbált értékünk szerint... És maradjunk a mi szűkebb világunkban, főként a mi elárvult egyházi életünk vizsgálásánál, ahol a lelki mezők kivirágztatása manapság, ebben a végsőkig nehezült, nyomoruságos időben különösen gazdag aratást és mindezek felett lelkes aratókat igényel! Mig *hivatásos* munkások kötik az áldástontó kéréket áldozatos kézzel, addig nem lazulhat meg, nem hullhat széjel egyházunk és lényünk ezer vihartól szaggatott alkotmánya, addig sinylődő iskoláink és intézményeink bizton megtalálják a megmaradás igaz fundusát a lelki aratások szent áldozataiban!

Ma mindnyájunknak hallván kell hallanunk az anyagi indítást! Ma sok, nagyon sok munkás kell az aratás mezejére! Ma mindnyájunknak szent kötelemű, *hivatásos* munkásoknak, hiveséges aratóknak kell lennünk!

Sárközi Lajos.

Egyházkerületi közgyűlés.

Június 30-án folyt le kerületünk közgyűlése alkotó tagjainak élénk és állandó érdeklődése közben.

A XC. zsolttár 1. v.-nek eléneklése után *Sulyok* István püspökünk kérte szívből fakadt és fölemelő imádságban az Ur segedelmét tanácskozásunkra. *Domahidy* Elemér főgondnok mély meglátásu megnyitó beszédében kegyelettel emlékezett meg az egyetemes református egyház nagy halottairól: György Endréről és Darányi Ignácról. Kifejezésre juttatta a nagy csalódást, mely a megszavazott iskolai állámsegély elmaradásával ért és így most már elérkezünk a lenni, vagy nem lenni nagy életbevágó kérdéséhez. Reámutatott a középiskolák helyzetére és levonta az egyetlen következtetést: magunknak kell vállalni mindent.

A jelen voltak számbavétele után tudomásul vettük, hogy a közgyűlés megtartását a katonai és polgári hatóság engedélyezte.

Az új bánáti esperest: Zöld Mihályt örömmel üdvözölte a közgyűlés tagjai sorában s hasonló ér-

zéssel erősítette meg Szabolcska Mihály tanácsbírói választását, ki azonban nem jelenhetett meg a közgyűlésen.

A kultuszminiszteri leiratokból értesültünk, hogy az egyházi gyűlések szabadon tarthatók, kivéve az ostromállapot alatt levő helyeket, hol ezeket a hatóságoknak előre be kell jelenteni. A külföldi stipendiumok rendezése végett felkérte püspök ur a külföldi illetékes tényezőkkel való tárgyalásra. Kölcsönös megállapodás szerint a lelkészek Erdélyből kerületünkbe és viszont csak püspöki engedéllyel jöhetnek.

Meglepetéssel és elkeseredve értesült közgyűlésünk, hogy a tiszántúli egyh. kerület a Baldácsi alaptól nem hajlandó kiadni a kerületünket illető részt, mely legnagyobb részben nyomorgó lelkészi özvegyeink és árváink segélyezését szolgálja. E rideg elutasítás után kénytelen a bírói eljárást megindítani, mivel a többi jogosultak ma is élvezik az őket illető hányadot.

A presbiteri világszövetség szeptemberben Budapesten tartandó gyűlésére az elnökséget kiküldi, valamint a költségükön önként vállalkozókat és örömmel várja a világszövetség bennünket meglátogatni szándékozó küldöttségét, melynek programját püspökünk az erdélyi püspökkel együtt állapítja meg és a küldöttség költségeit fedezi.

Részvétellel örökitette meg az említett nagy halottakon kívül Konrád Géza titkár és Fábian István tanító-képviselő emlékét.

Az elkövetkező zsinat előkészítő bizottságát felhívta az I., II. és V. tc. átdolgozásához javaslatok készítésére, a rendes és póttagok megválasztásának lefolytatására a nagyváradai közgyűlési tagokat megbízta.

Hosszu, alapos vitát váltott ki a püspöki hivatal tisztviselőinek beállítása, javadalmaik megállapítása és ezzel kapcsolatban a költségvetés elfogadása. Végül is akceptálta az előadói javaslatot, mely szerint szerveztette a titkári, tanügyi előadói, pénztárnoki, számvetői irodatiszti, gépirói és szolgálai állás. Megválasztotta a közgyűlés titkárul dr Szemethy Gézát, tanügyi előadó tanácsosul Nagy Vilmost, pénztárnokul Kovács Józsefet és számvetőül Vargha Lászlót, kiknek javadalma részint állámsegélyből, részint a közíg. járulékból nyer fedezetet, melyet lélekszám szerint 1:50 leiben állapított meg.

Megalakította a kerület pénzügyi bizottságát Püspök, főjegyző, ügyész, pénztárnok, számvető és Domokos László tanácsbíró tagokból. Kimondta, hogy a járulékok minden év október végéig behajtandók. Az azon túl fennmaradó járulékok a kongruából levonhatók, mely ellen felmentést csak esperesi igazolással lehet nyerni.

A konventi bíróságot helyettesítő bíróság tagjai: püspök, főgondnok, Széll György, dr Nagy Sándor rendes, Szabolcska Mihály, Végh József, dr Várady Miklós és Telegdi László póttagok újból megválasz-

táltak. Nagy körültekintéssel rendezte a legációk ügyét, valamint a stóllák szabályozását. E szerint: anyakönyvi kiadvány díja 40 lei, kereszteleés templomban 40 lei, magánháznál 150 lei. Esketés kanonikus napokon 100, más napokon 200, magánháznál 300 lei. Temetés imádsággal 150, háznál 200, beszéddel templomban (kísérés nélkül) 200, háznál 400 lei. Énekvezéri stóla: énekszós temetés 100, imádságos háznál 100, templomban imás vagy beszédes 150, beszédes háznál 200 lei.

A ker. gyűlés jegyzőkönyveinek kinyomatására az egyházak minden lelkész után 100 leit fizetnek. A hivatalos lapot heti lappá óhajtja tenni a kerület. A tanácsbírói tisztségek számát 2 lelkészi és 2 világi taggal szaporítja és a szavazást szeptember 30-ig elrendelte.

A kulturadó tárgyában úgy határozott a közgyűlés, hogy ennek számadását lezárja s a hátralékok befizetésére nézve az érdekeltekkel személyes tárgyalást rendelt el. A kulturtaxát pedig minden egyházra 2 lei-ben állapítja meg tisztán a középiskolák részére.

A tárgysorozat egyik leglényegesebb pontja a szalmári főgimnázium ügye volt, melynek nyilvánossági jogáért beadott kérést elutasította a miniszterium, sőt utasította, hogy a működési engedélyért is folyamodjék. A közgyűlés kimondta, hogy fenntartását elvállalja s a legmesszebbmenő anyagi támogatást igéri és hiszi, hogy megtudja adni. Egyben az egész egyházkerületben propagandát indít meg az iskola érdekében.

Már a gyűlésen megkezdődött az agitáció és nagyon sokan léptek be jelentős összegekkel 6 évre a fenntartók sorába.

Másfelől felkéri az egyházkerület összes iekintélyes tagjait, hogy személyes kapcsolataik révén mindent, tegyenek meg arra nézve, hogy az intézet működési engedélyét és majd a nyilvánossági jogot is megszerezze.

A nagyváradai leánynevelő-intézet épületének tulajdonjogáról a fenntartók lemondottak a nagyváradai egyház javára, amelyik a terheket magára vállalta és kötelezte magát, hogy bármikor hajlandó egyetemes kulturális célra a kerületnek tulajdonjogilag is átadni. A tanítónő-képző megnyitását alapos indokolással ismét kérni fogja kerületünk.

A belmissziói bizottság javaslatai során elhatározta a közgyűlés az egyházkerületi iratterjesztés megszervezését, örömmel vette tudomásul a szalmári, valamint a nagyváradai és révi ifj. konferenciák sikerét és kimondta, hogy a kerületi belmissziói konferenciák alkalmas helyen ismét megrendezi. A missziói segélyezéseket is megkezdte, amennyiben a bánáti egyházmegegyében Nagyszentmiklósnak évi 2400 leit nevezett meg.

Egyezséget kötött Klein Oszkár harangöntővel. A váradlesi egyház segélyezésére püspök urat felhatal-

mazta. Végül néhány vagyoni, díjlevél és alapító levél ügyet intézett el a közgyűlés.

Vajha határozataival mindenütt megtalálta volna a legcélravezetőbb utakat és intézkedéseit áldással vinné véghez Isten.

Iskola.

A magyar ifjak középiskolája.

Az impériumváltozás következményei szomorúan igazolják, mennyire végzetessé vált magyar középosztályunkra az a konzervatív felfogás, hogy fiai csaknem kizárólag lateiner pályán igyekeztek mint állami, megyei és városi tisztviselők érvényesülni, míg a kereskedelmi és ipari, általában gazdasági pályákat elhanyagolták. Az impériumváltozást követő nagy társadalmi átalakulásakor annyi meg annyi jobb sorsra érdemes magyar uri család tragikus összeomlásának oka ebben a téves felfogásban keresendő.

Népkisebbségi helyzetünkben rá kell végre eszmélnünk, hogy az egykor annyira kedvelt közhivatalnoki pálya a mi fiainknak megérdemlett fokozatos előlépést s így nyugodt jövőt, anyagi függetlenséget nem biztosít; hogy egyedül az ipari és kereskedelmi pálya az, amely szilárdabb alapon nyugvó, állandóbb jellegű megélhetést és kereseti lehetőségeket kínál. Épen azért ifjaink figyelmét a tanév végeztével már most és saját érdekükben is az ipari, kereskedelmi, általában a gazdasági pályák felé kell irányítanunk, amelyekben nemcsak teljes öntudattal, de kétségen kívül nagyobb függetlenséggel és több anyagi erővel szolgálhatják fajunk és egyházunk érdekeit is.

Gazdaságilag kell népünket megerősíteni. Fajunk jövője ugyanis elsősorban gazdasági erején fordul meg, mert gazdasági erejével együtt szellemi ereje is parallel emelkedni fog.

Lelkészeink, tanítóink, tanáraink utánpótlásának biztosítása mellett főként gyakorlati életpályákra előkészítő iskolákra van hát szükségünk.

Első helyen áll ebben a tekintetben a kereskedelmi iskola. Hogy ennek az iskolatípusnak milyen nagy gyakorlati jelentősége van, elég rámutatnom arra, hogy a pénzintézetek, gyárak, különböző ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselői a gyakornoktól a vezérigazgatóig csaknem kivétel nélkül keresk. iskolát végzett ifjakból lesznek. A bankokban, gyárakban, különböző ipartelegekben nagy gazdasági erők tömörülnek, amelyeknek tekintélyes része azonban eddigelé legtöbbször tőlünk távol eső, idegen érdekszférák szolgálatában áll. Épen azért égetően szükséges, hogy a kereskedelmi iskola révén megadjuk ifjainknak a lehetőséget arra, hogy előbb mint

tisztviselők, majd némelyek mint vállalkozók, kereskedelmi, ipari és gyárvállalatok tulajdonosai is, ezekkel a hatalmas gazdasági erőforrásokkal szoros kapcsolatba lépjenek s azok duzzadó energiáját, legalább részben, fajunk egyházunk és kulturintézményeink fenntartásának és meg erősítésének szolgálatába állítsák.

Ennek a célnak elérése azonban helyes és céltudatos nevelést kíván amelyet csak magunk, a magunk iskolájában adhatunk fiainknak.

A helyzet ma az, hogy *egész Romániában egyetlenegy ilyen iskolánk van, a brassói ref. felső kereskedelmi fiúiskola*, amely elismert nevű s az önfeláldozásig buzgó és tevékeny tanárok vezetése mellett, nyilvánossági joggal már 8 tanéven át működött. Az iskolának osztályonként átlag 50 tanulója van, 75 % -ban vidékiek, köztük a mi kerületünkben 10, Csehszlovákiából 3 ifju. Ezek a számok minden szónál meggyőzőbben bizonyítják *ez egyetlen ref. felsőkereskedelmi fiúiskola további fenntartásának szükséges voltát*, kivált ha megemlítem, hogy magában Brassóban az állami felsőkereskedelmi iskola mellett a szászoknak is külön felsőkereskedelmi iskolájuk van.

A brassói ref. egyház, amely ezt az iskolát 8 évvel ezelőtt bámulatatos jövőbelátással s eléggé nem méltányolható gyakorlati érzékkel megteremtette és szinte hihetetlen áldozatkészséggel mind máig fenntartotta, most egy évek óta fájdalmasan érzett hiányt akar pótolni, amikor felsőkereskedelmi iskolája mellé az erdélyi egyházkerület anyagi támogatásával *fiúinternátust akar létesíteni*, amely szándékának megvalósításában jogosan számít az egész romániai magyarságra, de az erdélyi kerület mellett főként a királyhágómelléki ref. magyarságra s elsősorban a papság buzgó és hathatós támogatására; hiszen vidéki növendékeinek nagy részét éppen a lelkészek, tanárok és tanítók fiai teszik.

Brassó köztudomás szerint nagy ipari és kereskedelmi gócpont; három vallásnak, fajnak s így három nyelvű műveltségnek állandó érintkezési pontja, minélfogva kiválóan alkalmas a román és német nyelv teljes elsajátítására, amely nyelvek perfekt tudása nélkül ma már ipari és kereskedelmi pályán érvényesülni nem lehet.

Személyesen és közvetlenül szerzett legjobb tapasztalataim alapján melegen ajánlom ezt a magyar fajunk gazdasági és kulturális érdekében nagy jövőre hivatott iskolát fiaikat taníttató tanár, tanító és lelkészársaim nagybecsű figyelmébe, valamint egyházkerületünk elnökségének és buzgó világi papjainak áldozatkész szeretébe.

Cetariu—Hegyközcsatár 1927 június 19.

Szűcs László,
ref. lelkész.

Akiket hazahivott az Ur.

Fábián István

1874—1927.

Ismét kidőlt egy erős tölgy a református magyar tanítóság erdejéből. Szép sudárba szökken kiemelkedett a többiek közül, erős lombsátorra nőtt, melynek árnyat adó lombjai alatt de sokan találtak nyugalom, nyugalmat. Az élet viharában acélerősen állott, tudott dacolni a fergeteg erejével, téli viharral, nem félt az ég villámától... s ime a láthatatlan, parányi csiréje a gyilkos kórnak rövid egy év alatt megörölte meghajolni soha nem tudó törzsét, hogy ne hozzon lombot, ne hozzon termést, — ne ragyogtassa tovább magas röptü lelkének sugarait.

1874. dec. 6-án született Kistráton (Ung m.). Elemi iskoláit szülőhelyén, a képzőt pedig Sárospatakon és Ungváron végezte, mely után az abarai (Zemplén m.) egyház választotta meg kántortanítójának.

Mint kezdő ifju kiváló szorgalommal munkálkodott az Ur szőlőjében. Hivatása magaslatán álló tanító, nevelő volt nemcsak az iskolában, de künn az életben is. Magát állandóan képezte. Már mint ifju tanító megírja „Zemplén vármegye történetét“ és számtalan elemi iskolai tankönyv szerkesztője. Nyolc évi áldásos munkássága után az Erdősi Sylvester János szűkebb hazájába és szülőföldjére, Szinerváraljára került, hol egyfolytában 27 évet tölt a magyar kultúra szolgálatában.

Lelkének magas szárnyalása, általános tudása, imponáló megjelenése és biztos fellépése a szatmármegyei tanítók figyelmét vonja magára, kik az ált. tanító egyesület főjegyzőjévé választják el. Egyik alapvető munkása és éltető lelke a „Tanítók háza“ testületének, melynek az imperium változásáig igazgatói tagja volt. A nagybányai ref. egyházmegye gyülekezetei páratlan egyetértéssel tanítóképviselővé, a tiszántúli egyh. ker. pedig egyházkerületi képviselővé választja s mint ilyen, a tanítóságot érdeklő ügyeknek lelkes szóvivője és erélyes harcosa.

Mindenütt ott volt, ahol tenni, ahol küzdeni kellett. Fizetésének tekintélyes részét az országban tartott gyűlések utazási költségei emésztették fel,

Az 1914-ben kitört világháború őt is sorompóba állította s ki azt tanította, hogy a hazáért életet is kell áldozni; ott a becsület mezején is kitartott emberül. Tiszti rangot nyert és több kitüntetést kapott.

Az itt átélt szenvedések, megpróbáltatások, daliás termetét, ha nem is görnyesztették meg, de minden esetre ráütötték az első bélyeget, mely eljegyezte az elmulásnak. Kedves eszményét, hogy Váralján általa megindított és szerkesztett lapját, a „Szinerváralja“-t, melyet 12 éven át kiváló szeretettel és mindenre kiterjedő alaposággal ugyszólván egyedül irt, tovább

Nagytiszteletű Ref. Lelkészi Hivatalnak

Szöveg

Tisztelettel hozzuk szives tudomására, hogy lapunk előfizetési díját a „**Takarékosság**“ **Segély- és Takarékos Szövetkezet Oradea—Nagyvárad, Str. Dim. Cantemir 2,** nagyvárad-i pénzügyintézetre engedményeztük és kérjük, hogy annak

1927. első félévi . . . 150 Lei,
1927. második félévi . . . 150 Lei
összesen 300 Lei

előfizetési díját **közvetlenül fentnevezett pénzügyintézet címére méltóztatásuk megküldeni.**

Tekintve, hogy Egyházkerületünk ezen hivatalos Lapja Nagytiszteletű Uramnak is nélkülözhetetlen már csak az abban közölt Főhatósági rendeletek miatt is, **tisztelettel kérjük az előfizetési díjak mielőbbi szives megküldését,** mert a Lapot készítő nyomdavállalat a nyomtatási költségeket tovább hi-telezni nem tudja.

Az előfizetési díjon kívül minden más, a Kiadóhivatalt érdeklő küldemény, hirdetések díja, továbbra is Béres Károly nyomdatulajdonos címére küldendők.

Teljes tisztelettel

a „**Reformátusok Lapja**“
Kiadóhivatala.

... hivatását s menntva az elhunyt érdemeit. A dalárda, melyet ő alapított s mely 25 éves jubileumát azelőtt 2 évvel ülte meg, gyászdalokat zengett. Az uton a szokásos éneklések közét a helyi zenekar gyászindulóit töltötték ki. A sirnál Szabó Endre helyi lelkész mondott igaz szeretetből folyó búcsú beszédet, elsorolván az elhunyt kiváló tevékenységét, mely után Kiss Ferenc szatmárhegyi s. lelkész magas szárnyalású imája következett. Ugy a templomban, mint a sirnál a megjelent nagyszámú résztvevők szeméből nem apadt ki a könny, szívből siratván azt, ki életében fényt, derűt osztott szét, ki életét feláldozta a szeretet nagy oltárán. Egy általános zokogásba fult az egész sokaság, midőn utoljára felhangzott a zenekar hurjain: „Elmegyek, elmegyek én messzire“.

Akkor már domborult a sirhant, hogy lágyan betakarja a nemesen küzdőnek hamvait.

Igaz ember volt!

Erős testben erős lélek, kiváló jellem, meghajolni nem tudó lélek, óriási munkabírás, vasakarat voltak tulajdonai. Tetteiben következetes, soha nem ingadozó kálvinista jellem. Igaz magyar, kinek már fájt az élet... és most már pihen, hogy reményét onnan lássa megvalósulni... a messze távolból.

Legyen áldott emléke! *Monoky Sándor.*

Tisztelettel kérjük ugy a hátralékos, mint a most kezdődő félév előfizetési díjainak szives megküldését.
A Kiadóhivatal.

... előt Sulyok István püspök tartott biblia-magyarozatot, kinek hatalmas pásztori beszéde ellenállhatatlan erővel ragadta meg a hallgatók szívét.

Istentisztelet után az egyházkerület elnöksége a tetsz halott ősi lyceum fölbecsülhetetlen értékű könyvtárát és szertárát tekintette meg.

Este 9 órakor kezdődött a lyceum tornacsarnokában a harangünnepély, melynek főpontja Sulyok István püspök ur szabad előadása volt. A szorongásig megtelt csarnok közönsége mintegy felerészben más vallásuakból állott, akik áhitattal hallgatták a fenséges eszméket fejtegető előadást. Kürthy Károly és Kováts Károly, valamint Kováts Károlyné verseket adtak elő. Ilosvay Margit, az egyház énekvezére műdarabokat énekelt, ifjú leányok és gyermekek virágkoszoruja egy harangképet mutatott be, Nádor Baba zongorázott, Kávásy Ákos egyházközségi főgondnok záróbeszédet tartott. Az ünnepély éjfélt után ért véget.

Vasárnap reggel 9 órakor a harangavató istentiszteleten Széll György esperes és Csernák Béla egyházkerületi főjegyző végezték a szolgálatot, míg a püspök ur megáldotta a gyülekezetet. Itt említjük meg, hogy a harang egyikét Balázs Sándor egyházi algondnok készítette a maga költségén.

Az istentiszteletek alkalmával kitünő énekvezérnek bizonyult az egyház nő-énekvezére,

fejlessze és általa egy egész vidék kulturális színvonalát emelje: a változott viszonyok miatt megvalósítani nem tudta. Sokat akaró és a közért még fokozottabban munkálni kívánó lelkére ez volt a második csapás.

Az anyagi és erkölcsi tekintetben háttérbe szorított ref. tanítóság érdekeinek megvédése céljából még csillogtatta ragyogó tollát, de szava kiáltó szó lett a puztában.

A tanítóság jövőjéért való aggodás és lelke szárnyainak megcsorbitása állandó aggodással, keserűséggel töltötték el s vigaszt csak otthon és iskolájában talált. De Istenben bízó lelke, erős hite és reményessége mellett is napról-napra hervadt a sir felé.

Június 20-án — a halállal való hosszasan vívódás után — lelkét visszaadta Teremtőjének.

Temetése 21-én d. u. 5 órakor ment végbe olyan részvét mellett, melyhez foghatót emlékezet óta keveset látott ezen mezőváros lakossága. Az elhunyt Szabó Endre helybeli lelkésznek a család körében tartott bensőséges imádsága után a templomba vitték át, hol a felravatalozott koporsót a koszorúk és virágok mérhetetlen sokasága borította. A temetési szertartást Papolczy Zoltán apai lelkész e. m. tanácsbíró mélyszántású alkalmi imája vezette be, mely után Debreceni István szatmári lelkész, a „Reformátusok Lapja” szerkesztője tartott gyászbeszédet, gyönyörűen méltatva a tanítóság isteni hivatását s méltatva az elhunyt érdemeit. A dalárda, melyet ő alapított s mely 25 éves jubileumát azelőtt 2 évvel ülte meg, gyászdalokat zengett. Az uton a szokásos éneklések között a helyi zenekar gyászindulóit töltötték ki. A sirnál Szabó Endre helyi lelkész mondott igaz szeretetből folyó búcsú beszédet, elsorolván az elhunyt kiváló tevékenységét, mely után Kiss Ferenc szatmárhegyi s. lelkész magas szárnyalású imája következett. Ugy a templomban, mint a sirnál a megjelent nagyszámú résztvevők szeméből nem apadt ki a könny, szívből siratván azt, ki életében fényt, derűt osztott szét, ki életét feláldozta a szeretet nagy oltárán. Egy általános zokogásba fullt az egész sokaság, midőn utoljára felhangzott a zenekar hurjain: „Elmegyek, elmegyek én messzire”.

Akkor már domborult a sírhant, hogy lágyan betakarja a nemesen küzdőnek hamvait.

Igaz ember volt!

Erős testben erős lélek, kiváló jellem, meghajolni nem tudó lélek, óriási munkabírás, vasakarát voltak tulajdonai. Tetteiben következetes, soha nem ingadozó kálvinista jellem. Igaz magyar, kinek már fájt az élet... és most már pihen, hogy reményét onnan lássa megvalósulni... a messze távolból.

Legyen áldott emléke! *Monoky Sándor.*

Tisztelettel kérjük úgy a hátralékos, mint a most kezdődő félév előfizetési díjainak szíves megküldését. A Kiadóhivatal.

HIREK.

A máramarosszigeti harangszentelés

és az ezzel kapcsolatos kulturális ünnepek folyó hó 25. és 26-ik napján folytak le. Sulyok István püspök és Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok urak június 25-én délután érkeztek Szigetre Széll György nagybányai e. m. esperes, Csernák Béla egyházkerületi főjegyző társaságában. A lelkészek közül megjelentek Nagy Endre hosszumezői, Takács Lajos nagybocskói, id. Kürthy Károly dabolczi, Szép Kálmán turterebesi, ifj. Kürthy Károly halmi, Kováts Károly kőszegremetei lelkészek. A pályaudvaron hatalmas tömeg fogadta az egyházkerület elnökségét, élén Bede László lelkésszel, aki az elnökséget meleg szavakkal köszöntötte. Ugyanakkor érkezett Szigetre az ujonnan kinevezett Mihályi Péter is, akit a vármegye közönsége fogadott lelkesedéssel s aki fogadtatása után a református egyház vendégeinek üdvözlésére sietett. A kettős fogadtatásra megjelent közönség kocsitábora együtt vonult be a városba, lévén a református templom és vármegye amagy is tőzsomszédosok.

Rövid pihenő után megszólalt a templomba hívó harang. Az esteli istentiszteletre összesereglettek előtt Sulyok István püspök tartott bibliamagyarázatot, kinek hatalmas pásztori beszéde ellenállhatatlan erővel ragadta meg a hallgatók szívét.

Istentisztelet után az egyházkerület elnöksége a tetszhalott ősi lyceum fölbecsülhetetlen értékű könyvtárát és szertárát tekintette meg.

Este 9 órakor kezdődött a lyceum tornacsarnokában a harangünnepély, melynek főpontja Sulyok István püspök ur szabad előadása volt. A szorongásig megtelt csarnok közönsége mintegy felerészben más vallásuakból állott, akik áhitattal hallgatták a fenséges eszméket fejtegető előadást. Kürthy Károly és Kováts Károly, valamint Kováts Károlyné verseket adtak elő. Ilosvay Margit, az egyház énekvezére műdarabokat énekelt, ifjú leányok és gyermekek virágkoszorúja egy harangképet mutatott be, Nádor Baba zongorázott, Kávásy Ákos egyházközségi főgondnok záróbeszédet tartott. Az ünnepély éjjel után ért véget.

Vasárnap reggel 9 órakor a harangavató istentiszteleten Széll György esperes és Csernák Béla egyházkerületi főjegyző végezték a szolgálatot, míg a püspök ur megáldotta a gyülekezetet. Itt említhetjük meg, hogy a harang egyikét Balázs Sándor egyházi algondnok készítette a maga költségén.

Az istentiszteletek alkalmával kitünő énekvezérnek bizonyult az egyház nő-énekvezére,

szolgálatával bizonyoságot tevé arról, hogy e feladatot nők is nagyszerűen elvégezhetik. A Csucska Elek g. kath. lelkész vezetése alatt működő ref. egyházi énekkar egyike legjobb egyházi énekkarjainknak.

Az egyház disztermében délelőtt 11 órakor kezdődött a küldöttségeknek Püspök ur előtt tisztelgése. Megjelentek a vármegye prefektusa, a város primárja, az evangélikus, róm. hath., gör. kath., gör. keleti egyházak, az izraelita hitközség küldöttei, a máramarosi Magyar Párt, a ref. egyház presbyteriuma, a ref. nőegylet, akiknek tisztelgésére Püspök ur megkapó válaszokkal felelt. A fogadtatás után pedig az egyházközség főgondnokának, a nyolcvan évet túlhaladott, mégis ifjú Kávásy Ákosnak társaságában végezte Püspök ur a látogatásokat.

A tornacsarnokban volt a 200 terítékes közbéd, amelyet a máramarosszigeti nők készítettek, kik fáradhatatlan szolgálattal segítik egyházukat.

Az egyházkerület elnöksége és kísérete a délutáni gyorsvonattal, tekintettel a közelgető közgyűlésre, kénytelen volt hazautazni s a befejező vallásos estén nem jelenhetett meg, amelyet Kürthy Károly halmi-i, Szép Kálmán turterebes-i és Bede László helybeli lelkészek végeztek.

Máramarossziget a felekezeti és nemzeti béke ideális helye, hol ref. egyházunkat s annak nagytudománvu, önzetlenszívű lelkipásztorát, Bede Lászlót legnagyobb tisztelet és megbecsülés veszi körül. Legyen az Úr kegyelme egyházkerületünk e sokszázados gyülekezetén, viharokban edzett végvárán!

A vámfalui egyház pünköst másodnapján avatta fel meleg, szép ünnepség keretében a hívek adományából öntetett új harangját. Bár az idő nem volt kedvező, mégis szorongásig megtelt a vámfalui reformátusok valódi műziséssel épített, kedves temploma az ünnepi alkalomra összesereglett hívekkel. A gyülekezet és a vámfalui ref. férfikar éneke után Gy. Kovács József ombodi lelkész mondott az alkalomhoz illő, szép avató imádságot, mely után egy vegyes ének quartett következett orgonakisérettel. Az ünnepi egyházi beszédet Boros Jenő szatmári lelkész tartotta az Apostolok cselekedeteiről írott könyv XIX. részének 1–2 versei alapján. Majd a Monoky Sándor vámfalui kántor gyönyörű solóéneke kötötte le a hallgatóság figyelmét. Kolos Vince helyi lelkész a hadi célokra elrekvirált harang történetét és az új harang beszerzésének mozzanatait ismertette, megáldván végül a gyülekezetet. A férfikar által precízen előadott Luther éneke után a 291. dicséret buzgó eléneklésével zárta be az építő hatású harangavatási istentisztelet a gyülekezet. — Délben az iskola tágas termében izletes közbéd volt a vendégek tiszteletére, amely a vámfalui nők ügyességét dicsérte. Délután ismét istentiszteletre jött össze az ünneplő gyülekezet, amelyen

Kovács Károly kőszegremetei lelkész mondott költői lélekből fakadt, magasröptű imádságot, az ígét pedig Oláh Sándor krassói lelkész hirdette. Aggeus próféta könyve II. részének 3. 5–7. versei alapján. A férfikar Monoky Sándor karnagy vezetése mellett a délutáni istentiszteleten is két szép énekszám előadásával szerepelt. Az egész napos gyülekezet tagjainak fegyelmezettsége és buzgósága azt mutatták, hogy a vámfalui gyülekezetben mindenek ékesen és jó renddel folynak, ami első sorban a szerényen, de hűséges odaadással munkálkodó Kolos Vince lelkésznek és minden tekintetben méltó segítőjének, Monoky Sándor kántornak az érdeme.

Az egyházkerületi Iratterjesztési június 30-iki közgyűlésünk megszervezvé, kiadványai sorába bevonta a *Református Árvaházi Képes Naptárt* is, amely tavaly is az egyházkerület támogatásával jelent meg. Felhívjuk tehát azokat a lelkészi hivatalokat, amelyek még mai napig sem küldték be naptárrendelésüket (mintegy 60-an), hogy rendelésüket forduló postával beküldjék, hogy a kinyomatandó példányszám megállapítható legyen. — *Az Iratterjesztési bizottság.*

Biharmegyei lelkész cserélni óhajt bihari, vagy szatmármegyei lelkésztárssal. Leveleket „Csere” címmel a kiadóhivatal továbbít.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

2278—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.

Mindazokat a lelkésztársaimat, kik maguk mellé segédlelkész kirendelését óhajtják, fölkérem, hogy erre vonatkozó kérésüket a lehető legsürgősebben terjesszék be hivatalomhoz.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 1.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2279—1927. szám.

A kebelbeli nt. Esperesi és Lelkeszi Hivataloknak.

Tapasztalat szerint még mindig fordulnak elő, ha ritkán is, olyan esetek, mikor utóházasság által kell törvényesíteni olyan szülöttest, akiknek születési esete az 1895 szeptember 30-án lezárt egyházi anyakönyvekbe van bejegyezve. Azt is tapasztalom, hogy az e tárgyban kiadott felettes egyházhatósági rendelkezések vagy elmosódtak az emlékezetből, vagy főképpen az újabb lelkészi generáció már nem is ismeri. Ennélfogva szükségét látom annak, — amennyiben a román kultusz-minisztérium idevonatkozólag újabb rendelkezést

idáig nem adott ki — hogy a régi gyakorlat és eljárás a legnagyobb pontossággal megtartassék

A szóbanforgó utóházasság által való törvényesítésknél a kultuszminisztériumhoz román nyelven készített és kellően felbélyegzett kérvény [ami ugyan régebben anyakönyvi kiigazítási ügyben bélyegtelen volt, de az esetleges meglelevezés elkerülendő] a püspöki hivatal utján leendő fölterjesztés végett a következő mellékletekkel szerelendő fel:

a) a törvényesítendő születési anyakönyvi kivonata;

b) a szülők házasságkötési bizonyítványa;

c) városokban a polgármester, falvakban a járási főszolgabíróság által felvett jegyzőkönyv arról, hogy a szülők annakidején házasságra léphettek volna és e tekintetben semmi törvényszerű akadály nem állhatott elő. Ez a jegyzőkönyv a szülők és a ténykörülményeket esetleg igazolható tanúk meghallgatása és eskütétele alapján állítassék ki.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 1.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2280—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi Hivatalnak.

Minthogy a 160—1926 sz. egyházkerületi határozat a statisztikai adatok egyházmegyéknénti összesítését az illetékes esperesi hivataloknak hatáskörébe utalta, az alábbiakban közlöm, hogy mely rovatok összesítésére vonatkozik az esperesi hivatalok munkálkodása:

1. az egyházközségek megnevezése,

2. lélekszám,

3. a tankötelesek statisztikája minden rovatában,

4. az iskolai költségvetés statisztikája minden rovatban,

5. a tanítók statisztikájából csak az, hogy hány férfi, hány nő, hány okleveles, hány nem okleveles, hány rendes, hány segéd, vagy helyettes tanító és hány lévita-vizsgás van az egyház megyében,

6. az épületre vonatkozólag, hány jó, hány megfelelő, hány rossz iskolaépület van és az, hogy az állami iskolaépület hány községben képezi az egyház tulajdonát,

7. az iskolai felszerelésre, hány helyen teljes, hány helyen hiányos, hány helyen nincs.

8. könyvtárra vonatkozólag csak annyi, hogy hány iskolában van ifjusági könyvtár, a többi rovatok összesítésére nem terjed ki az esperesi hivatalok munkája

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 1.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2281—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középiskola nagyságos igazgatóságának.

Felhivom a kebelbeli középiskolai Igazgatóságokat, hogy az iskolák 1918—19, 1919—20, 1920—21, 1921—22, 1922—23, 1923—24, 1924—25, 1925—26, s amint megjelenik, az 1926—27. évi

értesítőket, vagy ezek hiányában az illető iskolai évekre vonatkozó igazgatói jelentéseket hivatalomhoz legkésőbb folyó évi augusztus hó 20-ig terjesszék fel.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 1.

Teljes tisztelettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A biharfélegyházai (Roşiori Jud. Bihor vasuti állomás Gyapoly—Deapoi 1. Klm.) ref. egyház megüresedett kántortanítói állására pályázatot hirdet

Javadalom: 1. Természetbeni lakás kerttel. 2. 8 méter tűzifa beszállítva. 3. Egyháztól 5 kat. hold, államtól 11 kat. hold föld melyért az egvház nem szavatol, ugy az egyházi mint az állami földdek után az adókat egyház fizeti, (mintegy 4400 Lei). Faiskola cimen államtól 2 1/2 kat. hold föld, melynek adóját és bérletét tanító fizeti. Összes föld 18 1/2 kat. hold. 4. Késpénz 4360 Lei. 5. Hivektől 10 m. m. buza. 6. 2 1/2 legelőjog. 7. Stóla, egyházkerületi megállapítás szerint. 8. Esetleges államsegély.

Kötelesség: I—VII. fiuosztályok tantervszerint tanítása, kántori teendők végzése, egyházi énekkar és jegyzőkönyv vezetése, lelkész akadályoztatása esetén s kanonikus órákon templomi szolgálat.

Pályázatok, — államérvényes oklevéllel, állampolgársági, katonai, román nyelvű vizsgát letett, szolgálati bizonyítvány es keresztlevéllel felszerelve, — a ref. lelkészi hivatalhoz július 31-ig beküldendő választás napjáig. Személyes megjelenés ajánlatos, Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Biharfélegyháza—Roşiori Jud. Bihor.

1—2

Presbyterium.

Pályázat

a posalakai ref. egyház kántortanítói állására.

Fizetés: 1. Természetbeni modern lakás. 2. 16 1/2 véka buza. 3. 16 1/2 véka szemes tengeteri. 4. 2302 Lei, fa, széna és személyi pénz. 5. 1150 Lei munka váltság. 6. 2 1/2 méter tűzifa beszállítva. 7. Hat hold jöminőségű szántóföld, adóját egyház fizeti. 8. Minden iskolás gyermektől 1/2 véka buza, 1/2 véka szemes tengeteri, 1 csirke és 30 Lei pénz. Gyermeknek száma 50—60. 9. Stóla. 10. Kiutalás esetén államsegély.

Kötelesség: az I—VII. osztályu osztatlan iskola tanítása, kántori teendők végzése, lelkész helyettesítése, egyházi jegyzőség, vasárnapu iskola vezetése.

Pályázhatnak román honosságú nosztrifikáló vizsgát tett, kántori képességgel bíró férfi tanítók. Pályázni szándékozók szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvényüket Posalaca ref. lelkészi hivatalhoz, utolsó posta Tileagd, küldjék be. Személyes megjelenés szükséges. Pályázat határideje a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Állás legkésőbb szeptember 1-én elfoglalandó.

Presbitérium.

Pályázat

a kisnyégerfalvai lévita tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetbeni jó lakás, mely áll: két szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből, melynek jó karban tartásáról az egyházközség gondoskodik 2. Kert 3. 16 köbméter tűzifa házhoz szállítva 4. 35 [harmincöt] méter mázsa gabona, fele buza fele szemestengeri 5. Egyház pénztárából évi 300 [három száz] lei készpénz. 6. Egyházkerületileg megállapított stóla.

Kötelességek: 1. Az egytanerős iskolában az iskolai törvények szerinti tanítás. 2. Ismétlő tankötelesek oktatása. 3. Belmissziói munkák végzése. 4. Vasárnapi iskola végzése. 5. Egyházi énekhar végzése. 6. Vasár- és ünnepnapokon templomi istentisztelet végzése, úgy délelőtt mint délután predikációval. 7. Ugy a felnőtt, mint a gyermek halottak eltemetése. 8. Iskolai és lelkeszi administracio végzése.

Megjegyzés: Lévitai képesítésű tanítók hiányában pályázhatnak törvényes képesítésű tanítók is, de ez esetben az egyház csak 30 [harminc] mázsa terményt ad. Az állás augusztus 15 re fel tétlenül elfoglalandó. Pályázati kérvények ezen hirdetmény megjelenése után 2 hét alatt a köröstárkányi ref. lelkészi hivatalhoz [Tárcaia u. p. Beiuș] küldendők.

Pályázat

a lázári kántortanítóságra.

Fizetés: 24 kat. hold föld egy tagban, 5 mázsa buza, 5 mázsa tengeri, 3 öl fa beszállítva, 2000 Lei készpénz

A földből 10 hold agrárföld, ennek adóját tanító fizeti.

Kötelesség: díjlevél szerint. Énekhar vezetése is.

Pályázatok július hó 24-ig Öry Tamás lelkészhez küldendők. Próbaéneklés, orgonázás és választás július 31-én lesz.

Presbyterium.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899.

Telefon: 4-54.

Befizetett üzletrésztőke **Lei 7.100.000**

Lelkész urak részére előnyösen teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó és jelzálogkölcönöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Pályázat.

az apateu [dobrácsapáti] református lévita tanítói állásra, melynek javadalma a következő: 1. Lakás, megfelelő mellékhelyiségekkel és kerttel. 2. 4 kat. hold szántóföld, melynek adóját egyház fizeti. 3. 12000 Lei készpénz havi előleges részletekben. 4. 12 mázsa tisztabuza. 5. 12 m³ hasábfá beszállítva 6. Kerületi, esetleg államségély, melyért azonban egyház felelősséget nem vállal. 7. Stóla. Kötelesség: 1. A református vegyes elemi iskola vezetése. 2. Vasárnapi és hétköznapi istentisztelet végzése.

Pályázhatnak megfelelő képesítéssel bíró református vallású tanítók. Pályázati kérvények okmányokkal felszerelve 1927 július 20 ig adandók be a szamoskoródi református lelkészi hivatalhoz.

A Presbyterium.

Harang és fémöntőde

10

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszében

szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat Satu-Mare—Szalmár, Arany János-utca 22 szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvétessel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

10

BERGER és SPINDLER

nagyszébeni harangöntők ajánlják háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hová az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Safu-Mare—Szalmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai. Az elrejtett kincs.

Máté 13, 44.

Hasonló a mennyeknek országa. Ez az ország az Isten országa. Olyan ország, melyet mint a földi országokat a király, az uralkodó törvények, — a mindeneken uralkodó Isten törvényei kormányoznak. Ez ennek az országnak a titka, hogy az Isten parancsai uralkodnak benne. Azok a békére intő, szeretetre buzdító szavak, melyek csak kérések az Ő szívében, szent Fia, a Jézus ajakán, de amelyeknek törvényekké kell lenniök a mi szívünkben. Azok a szavak, melyek olyan szelidek a bűnbánóhoz, olyan életadók a szenvedőkhöz és olyan ostorozók a megátalkodottakhoz.

Köztársaság ez, mert egyenlő benne mindenki és mégis királyság, mert alapítója ur, király a szíveken. Nem is ország ez, mint a melynek határait vérrel írják és rá határhalmokul sírdombokat emelnek gyűlölködő emberek, hanem egy nagy határtalan világ. Egy boldog világ, mely ott volt annak a néhány különböző gondolkodásu és életmódu embernek a szívében és amely által olyan egyek és olyan hatalmasok lettek minden akadály, küzdelem, szenvedés és hatalom ellen.

Ennek békéjét egy helyen kötötték meg örökre: a Golgotán és szerződését nem lemészárolt száz-
ezrek vérevel irták, hanem Isten a maga vére-
vel pecsételte meg. Ennek a királya nem el-
nyomottá akarja tenni tagjait, hanem boldog-
ságra megváltani őket.

Ez az ország *kincs*, nagyértékű drága kincs. De nemcsak az uralkodóra: Istenre,

hanem az alattvalókra, tagjaira nézve. És abban is különbözik más országoktól, hogy nem a királyé, hanem az alattvalóké; azért talán így is mondhatnánk, hogy modern forradalmi ország. Csakhogy míg a földi országokban az alattvalóknak csak egy parányi, vagy semmilyen rész sem jut, itt mindenki az egész országot birhatja. Azért ez királyság és megszentelt, áldott kommunizmus egyben. Páratlan drága kincs, mert boldog ország ez. Benne nincs háboru, nyugalom és békesség van. Az örök béke álma nem ábránd többé, hanem valóság. Mert benne nincs gyűlölet, csak szeretet; nincs bosszuállás, csak megbocsátás; nincs elnyomás, csak felemelés; nincs hatalom, csak alázatos engedelmesség.

Ez a *szántóföldben* elrejtett kincs. A szántóföld a világ. Maga az Ur Jézus mondja. A kincs a szántóföldben: az Isten országa itt a világban van.

Az ember eladja mindenét és megveszi a földet. A legtöbb ember nem úgy tette, hogy meghagyná mindenét, de eladná a kincset és megvenné rajta a földet. Ő minden vagyonán a földet veszi meg, de nem magáért a földért, hanem a kincserért. A világot az Isten országáért, mert ez az élet igazi célja.

A világ nagy szántóföldjén mindnyájan csak feles vagy pénzért szántó munkások vagyunk mindaddig, míg a benne levő kincs: az Isten országa nem a mienk. Csak ha ezt megszereztük, akkor lesz igazi birtokunk a világ is: csak ha Isten országának polgárai vagyunk, akkor van célja, értelme az életünknek.

Ezért mindent oda kell adni érte. Oda kell adnod az életedet. Nem kívánja az Ur, hogy megválj tőle, mert akkor nemcsak a tied, de talán az övé sem lesz, hanem add oda neki, az ő országáért és akkor lesz egészen a tied.

Ez a kincs mi előttünk nem *elrejtett* im-
már, de nekünk is meg kell szereznünk. Az

életben sok mindennel úgy vagyunk, hogy ad-
dig értékes előttünk, míg meg nem szereztük,
míg futunk utána, — ez akkor válik igazi ér-
tékké, mikor a mienk.

A szántóföldedben elrejtett kincs: a termő
erő, az élet most láthatóvá lett learatott buza-
keresztjeidben. Oh, ha a világ szántóföldjébe
rejtett kincs: az Isten országa is láthatóvá
lenne tebenned, a te életedben, még a te ke-
resztjeidben is.

Debreczeni István.

Szózat

valamennyi lelkésztestvéremhez és gyüle-
kezeteink minden tagjához!

A szatmári református Főgimnázium anyagi
erejének elégtelensége miatt a lét és nemlét kér-
dése elé sodródott. Ha gyors anyagi segítséget
nem kap, örökre bezárulnak a több százados
alma máter kapui, tanárai elszélednek és egyszer
és mindenkorra lehetetlenné válik református ifju-
ságunknak magyar középiskolában való fölneve-
lése. A szatmári Főgimnázium kínos vergődése
nem helyi baj csupán, mert a szatmári Főgim-
názium az egyetlen fiú középiskola lévén egész
egyházkerületünkben, működésének megszűnése
kerületünk összességére nehezedő súlyos csapás,
mert megszűnik a lehetősége is annak, hogy
kisebbségi életünk jövőjébe szellemi munkáit,
leendő vezetőit, a magyar kálvinista hagyományok
levegőjében edzhessek meg az eljövendő súlyos
küzdelmekre. Hittestvéreink közönyössége taszi-
totta ezt az ősi iskolánkat a megsemmisülés ör-
vényének szélére, s ha most sem lendülnek segít-
sége a megkövültnek látszó tagok, nem állhatunk
meg orcapírulás és lelkiismeret furdalás nélkül a
történelem ítélőszéke előtt. Főhatósági őrhelyemről
elmondva e súlyos figyelmetető szózatot, a se-
gélyezés azonnali megkezdésének munkájába be-
vonom kerületünk összes lelkészeit s felhívom
Őket, hogy tegyenek meg mindent, miszerint gyü-
lekezetük minél több tagja belépjen a szatmári
református Főgimnázium fentartótestületének tag-
jai közé 6 évi díjfizetési kötelezettséggel és az
erre vonatkozó „kötelező nyilatkozatot” [mely a
lelkészi hivataloknak más uton küldetett meg]
minél többen írják alá. Az aratás idején ne csak
pénzbeli, hanem adakozásra alkalmas időpontban
a cséplésnél terményadományokat is gyűjtse-
nek. Közöljék a lelkésztestvérek a gyűjtés ered-
ményét haladék nélkül vagy a szatmári Keres-
kedelmi Bank R. T.-al, vagy a Főgimnázium
Igazgatótanácsával, hogy a terménybéli adomá-
nyok értékesítése még a tanév megkezdése előtt
megtörténhessék, de jelentést kérek és várok én
is az egyes gyülekezetekben ez ügyben történtek-
ről. Azokban a nagyobb gyülekezetekben, ahol a
szatmári Főgimnázium iránti érdeklődést könnyebb
felszínen tartani, az áldozatkétség állandó bizto-
sítására és tevékenységben tartására alakittas-
anak pártfogó egyesületek. Jelentést vár hivata-
lom arról is, hogy mely gyülekezetekben szüksé-
ges feltétlenül kiküldöttek megjelenése, jól fonto-

lóra véve azt, hogy a kiküldöttek költségei nem
terhelnek-e aránytalanul a várható adományokat.
Az egyházközségek alkalmi ünnepeiknek egy
bizonyos hányadrésze szenteltessék, a szatmári
Főgimnázium céljaira s ezen adományok szám-
szerű kimutatását jelentsék be hivatalomnak a lel-
készi hivatalok.

E felhívásomat hirdessék ki a lelkészek a
szószékről és vegyék tárgyalás alá a presbi-
teriumok is.

A szatmári református Főgimnázium súlyos
helyzetét midőn a lelkészi hivatalok és minden
jóérezsű református hittestvérem tevékeny áldozat
kétségébe kérve ajánlom, vagyok

Atyafiságos tisztelettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 13.

Sulyok István,

püspök.

Külföld.

Németország vallása.

A háboru előtti Európa mentalitására döntő be-
folyással volt a német túlzottan rationalis, materialis
felfogás. Főleg a *nitscheismus*. A hitvilág, a keresz-
tyénség homályba borult és ennek természetes követ-
kezményeként a világháboru kitöréseit egyenesen ennek
a szellemnek tulajdonítják. Nem is egészen alaptalanul.

Annival érdekesebb megismerni tehát a mai
Németország vallásos felfogását. A nehéz iskolában,
amin átalaselt, vajjon minő tapasztalatra tett szert ez
minden tekintetben rokonszenves nemzet, amelyik tele
van fiatalos életerővel.

A mai németiség legkiválóbb szellemi vezetője:
dr. Deissmann Adolf berlini professzor érdekes fejte-
getést közölt idevonalkozólag a „Zion's Herald” c.
lapban. A többek közt azt mondja:

— Az egyház és az állam közösségét a forra-
dalom elszakította. E két nagy intézmény teljes füg-
gellenségben él egymás mellett. A lelkipásztornak a
szószékben a legnagyobb szabadsága van. És amíg a
háboru előtt alig elvéve akadt egy szociálista lelki-
pásztor Németországban, ma temérdek sok van. És én
ezt igen üdvös dolognak tartom — mondja Deissmann
— mert igen sok egyházunk szociálista egyház. Egyik
egyház sem exponense egyik politikai pártnak, vagy
társadalmi osztálynak. Ne is beszéljen soha a
lelkipásztor politikai dolgokról, amikor előtte a hall-
gatóságban különféle politikai pártemberek ülnek.
Én az én tanítványaimnak örökösen ezt hirdetem:
Csak az evangéliumot hirdessétek! A Krisztus izenetét
proklamálni magában véve is óriási feladat. Csodá-
latosképen a szociálismus és az egyházak közti régi
ellenszenv teljesen elenyészett. Egyre erősebb az ér-
deklődés az egyház iránt — mondja Deissmann. A
templomokat egyre buzgóbban látogatják. A lelki világ
egyre jobban vonza az embereket. A materialis-

mus, a filozofia elerőltenedett. A vallás berkét keresi mindenki. A Krisztus személye iránt egyre mélyebb a fisztelet a lelkekben. Még a hitetlenek, az atheisták sem nevelik ki többé Jézust. Sőt megkülönböztetett elismeréssel beszélnek róla.

Igaz ugyan, hogy a *mechanikus inspirációt* a bibliát illetőleg nem fogadják el az emberek ma sem. Nem hiszik ugyanis, hogy a szentírók merev automaták voltak a Szentlélekkel szemben, hanem az attól megragadott egyéniségük nyoma is ott van irataikban.

Ami meg a vallás és a tudomány harcát illeti, erre nézve utalt Deissmann arra, hogy csak a múlt évben jelent meg dr Titius berlini egyetemi tanárnak egy műve: „*Natur und Gott*” címmel, aminek alapelvét a leghíresebb német tudósok is elfogadták, hogy t. i. végeredményben a vallás és tudomány közt remek szép harmónia van. Csak nem kell nagyon hangsúlyozni a dogmákat. Az egység a fő Isten és ember között.

Bokor Sándor.

A Presbiteri világszövetség keleti osztagjának budapesti konferenciája.

A Presbiteri világszövetség keleti szekciója folyó év szeptember hó 5—12-én tartja Budapesten a konferenciáját, miként arról a szövetség lapjának, a „Quarterly Register”-nek f. é. május havi száma értesít, ugyanott le van közölve a program is.

Az angol vezetők indulnak aug. 31-én Londonból, Ostendén Kölnön, Wiesbaden, Frankfurton, Würzburgon át Bécsbe utaznak. Itt találkoznak a többi kiküldöttekkel. Idáig megyen elénk a magas fogadó bizottság. Innen hajóval indulnak szept. 3-án Budapestre.

Szept. 4-én, vasárnap istentisztelet, urvacsorával.

Szept. 5—9-ig reggel és este konferencia. Napközben délután fogadtatások, rövid kirándulások, a város nevezetességeinek megtekintése.

A konferencia tárgyai lesznek:

1. A szövetség megszervezése az európai kontinensen.
 2. Viszonyunk a római katolikus egyházhoz.
 3. Viszonyunk a görög keleti egyházhoz.
 4. A protestánsok egyesítése a kontinensen.
 5. Az egyház szellemi függetlensége. Az egyház és állam viszonya.
 6. A református egyház istentiszteleti módja.
 7. Magatartásunk a „hit és élet” s más hasonló tárgyú konferenciákkal szemben.
 8. A kisebbségi egyházak nehézségei.
 9. Bel- és külmissziók.
 10. Sajtó ügyek.
- Szept. 10-én kirándulás Debrecenbe.
Szept. 11-én istentisztelet ott.
Szept. 12-én, visszatérés Budapestre. A konferencia berekesztése.
Szept. 13-án, kirándulás a Balatonra.

Külön bizottságok mennek ki Romániába, Jugoszláviába és Csehszlovákiába a konferencia berekesztése után.

A szövetség minden egyháza felkérletik, hogy kiküldötteit a főtitkárságnál (Edinburgh, 44 Queen Street) június 30-ig jelentse be.

Bokor Sándor.

Irodalom.

Előfizetési felhívás.

„Református Egyházi Közélet” címen f. év aug. 1-től kezdve egy 8 oldalas ujságot kívánok kiadni havonként kétszer, a régi „Egyházi Figyelő” formájában.

Mondanivalóját előítélet vagy kicsinyes szempontok nem fogják befolyásolni. Célom az, hogy az egyetemes ref. egyház minden élet megnyilvánulásáról közzölt hírszolgálat mellett, a küszöbön levő egyházi törvényalkotás és reform előkészítése idején egy olyan lap álljon egyházi és világi embereink szolgálatára, amely kizárólag Anyaszentegyházunk belső és külső ügyeinek jól felfogott érdekei szem előtt tartásától függ csupán.

Az évi előfizetési díj 360 lei, mely összeg fele része július 15-ig alólírothoz beküldendő.

Miercurea Nirajului—Nyárádszereda, 1927. jun. 10.

Jud. Mureş.

Dr Árkossy Jenő
ref. lelkész.

Dr Gönczy Lajos: Isten hatalmas keze alatt.

Egyházi beszédek. 150 Lei.

Aki Dr Gönczy Lajost templomi katedrán hallotta már azoknak ezekről a beszédekről felesleges volna az ő nevén kívül egyebet mondani. Az első néhány mondat hallatára megtudjuk alapítani kedves közvetlen lebilincselő előadásának határozott elmaradhatatlan hatását. Ezt a hatást nemcsak az előadásával, hanem beszédeinek tárgyával, felfogásával, kidolgozásával és nyelvvel éri el.

Ez a kötet ezt a Gönczy Lajost mutatja be annak is, aki még soha sem látta. Ravasz László iskolájának egyik tagja ő, kit büszkén vall tanítómesterének, de az ő hatása alatt is megőrizte egyéniségét, vagy így is mondhatjuk: az ő hatása dacára is egyéniség maradt.

A beszédek tárgyainál fogva a kötet igen változatos. De változatos, ha a beszédek súlyát nézzük is. A súly alatt nem az értéket kell érteni, hanem témáinak súlyosságát. A legelvontabbtól a legegyszerűbbig, a legelméletibbtől a leggyakorlatibbig, a legdogmatikusabbtól a legmoralisabbig igen sok féle beszédet találunk benne. Van benne

filozófiai mélységek szélén járó és van olyan is, amelyiket joggal nevezhetnénk kellemes evangéliumi konferánsznak. [S. O. S. című].

Stylusában egyszerű, de sohasem közhelyeket ismételő, képeit hasonlatait az életből és pedig legtöbbször az egyéni életből veszi és ez a titka annak, hogy az ígét be tudja vinni az egyéni életbe.

Általában megállapíthatjuk, hogy a beszédek igen értékesek. szerzőjük értékeli.

„Tudom kinek hittem“. Egyházi beszédek. Irta Vásárhelyi János. 322 lei. Ismertetni fogjuk.

HIREK.

Ifjusági konferenciák. Az erdélyi és kerületünkbeli bibliakörök kiküldöttei ismét kerületünk területén a festői szépségű Réven tartják IV. nyári konferenciájukat, kint táborozva a szabad ég alatt. A konferencia 15-én kezdődött és 8 napig fog tartani. Naponta reggel bibliaórák vannak az Uri imádság alapján, délelőtt és délután konferenciák. Azonkívül minden délelőtt előadások este pedig — tábortűz mellett — áhitatok. A konferencia három részből áll: külön lesz a kisebbeknek, külön a nagyobbaknak és külön a három utolsó napon a főiskolai hallgatónak.

Adomány a szatmári ref. főgimnázium javára. A kis berei gyülekezet tagjai — lelkészük: Pálffy István lelkes buzgólkodására 341 leit gyűjtöttek, illetve adakoztak — lapunk szerkesztésére utján — nehéz helyzetben levő iskolánk javára. Ugy tudjuk, ez irányban további mozgalom indult meg. Illesse köszönet az adakozókat és vezetőjüket s legyen Isten áldása további jószándékukon.

Amerikai vendége volt romániai református egyházunknak és közelebről egyházkerületünknek, illetve nagyobb egyházközsegeinknek. Rev. Graham Hunter presbyterianus kollégánk, Los Angeles [California] egyik külső városrészenek, Julleitonnak lekipásztora látogatta meg, mint egy felekezeti bizottság tagja, egyházainkat és behatóan igyekezett tájékozódni gyülekezeti életünk, iskoláink sorsa és egyházunk viszonyai felől. Ő az első, ki az amerikai kiküldöttek közül legtöbb gyülekezetet keresett fel és legnagyobb alaposággal törekedett tiszta képet szerezni felőlünk. Kísérje az Úr áldása utját és fáradozását.

A nagybányai lelkészi kör 5-én tartotta szokásos értekezletét Szinérváralján, melyre meghívta a váraljai egyház állandó jóltevőjét, a min-

den református egyházi ügy iránt melegen érdeklődő, melegsivü és buzgó vallásos lelkü Ujfalussy Miklós remetemezei földbirtokost is. Közbejött betegsége miatt nem jelenhetett ugyan meg az értekezleten, de emelkedett hangú levélben mentette ki magát és kérte Isten áldását az értekezletre, azt írva a többek között, hogy azok a legboldogabb percei, melyeket lelkészek társaságában tölthet. Az értekezlet Szabó Endre váraljai lelkészt bizta meg, hogy az üdvözlétért mondjon köszönetet és fejezze ki őszinte nagy sajnálatát a lelkes főúr távolléte fölött. Az értekezlet istentisztelettel kezdődött, melyen Nagy Lajos felsőbányai lelkész, — a kör elnöke — imádkozott. Az értekezleten az elnök ismertette a megalakult nyugdíjintézetet, mint közóhajt fejezte ki, hogy törekedni kell olyan mérvű megerősítésére, hogy a 40 évet betöltött lelkészek nyugdíjazhatók legyenek. A belmisszió egyes ágait beható eszmecsere keretében beszélték meg, kimondván, hogy teljes lélekkel törekednek azok megvalósítására. Az egyházmegyei lelkészegyesület elé terjesztik azt a határozatukat, hogy a szomszédos presbyteriumok közösen értekezletet tartsanak. Szabó József aranyosmedgyesi lelkésznek a körök célszerűbb beosztására nézve tett indítványát az egyh. m. lelkészegyesületi gyűlésen végrehajtás céljából felelevenítik. Állást foglaltak az ellen, hogy egyes lelkészek a kerületi gyűlés által megállapított stólat a presbyteriumban alku tárgyává tehessék. Indítványt terjesztettek a lelkészegyesületi gyűlés elé, hogy a kör, vagy egyesületi gyűlésekről elmaradó tagok, amennyiben elmaradásukat kellőképpen nem indokolják, 500 leit fizeszenek. Több kisebb jelentőségű tárgy megbeszélése után Szabó Endre váraljai lekipásztornak és buzgó lelkü hitvesének voltak szívesen látott vendégei.

A szatmári bibliakörök vallásos ünnepélye. Kedves emlékü és áldásokban gazdag napja volt az elmúlt vasárnap a szatmári Ifj. és Lorántfy Zs. bibliakör tagjainak. A színérváraljai bibliakör egy lelkes csoportja látogatta meg e köröket vezetőikkel a lelkészpárral, hogy testvéri kapcsolatot létesítsenek a két gyülekezet ifjusága között. Dél előtt az istentiszteleten vettek részt, délután 3 órától 4 ig rövid konferenciát tartottak erről a tárgyról: Mit jelent bibliaköri tagnak lenni? Utána ünnepélyesebb keretű bibliaóra volt, melyen történt meg az Ifj. bibliakör új tagjainak fogadalmatétele és a régi tagok fogadalmújtása, midőn az első évben belépett tagok 10 éves találkozóira is elkötelezték kölcsönösen magukat. A vendégek uzsonnával megvendégélése után 6 órakor kezdődött a templomi vallásos ünnepély, melyen közének után Debreczeni István imádkozott. Majd Lénárd Margit Lorántffy bibliaköri tag énekelt el egy műdalt és egy vallásos éneket nagy művészettel Csecskedy Károly orgonakiséréte mellett.

Ezt követte Oláh Irénke váraljai bibliaköri tag szavallata, ki Zöld M. A görbedi levita c. költeményét adta elő melodramaszerűen Szabó Endréné váraljai lelkészné orgonakiséretével. Az igét Szabó Endre váraljai lekipásztor hirdette Zsid. 13. r. 11—16. v. alapján kedves egyéni és szatmári reflexiókkal bevezetett beszédében az áldozatról. Utána Szabó Endréné pompás technikával előadott orgonaszáma következett s ugyancsak ő kísérte orgonán Szilvási Veronka váraljai tag szép és erőteljes énekét, midőn a 293. dicséretet énekelte el felemelő hatással. Rozsnyai Lajos ifj. bibliaköri tag Podmaniczky Pál: Az új zsoltár c. versét szavallta el méltó hatással, melyhez Sikos Ica, Székely Margit és Berkeszi Pál énekeltek kíséretet. A bibliakör zenekara Hozsánna énekeket játszott, még tovább fokozva az addigi áhitatot, mely után Kerekes Joli Lorántffy Zs. bibliaköri tag szavallta el mély átérzéssel Dénes József: Jöjjetek én hozzám c. költeményét. Végül gyülekezeti ének zárta be a gazdag műsorú valóságos ünnepélyt. — Este a Lorántffy Zs. bibliaköri tagok által rendezett szeretetvacsorára gyűltek össze a három kör tagjai vezetőikkel és a lekipásztorokkal s hozzájuk illő kedves hangulatban éjfél tájig voltak együtt, mikor a vendégeket a tagoknál elszállásolták és másnap kora reggel hitben erősödve és szeretetben gazdagodva tértek haza.

Az egyházkerületi iratterjesztést június 30-iki közgyűlésünk megszervezvé, kiadványai sorába bevonta a *Református Árvaházi Képes Naptárt* is, amely tavaly is az egyházkerület támogatásával jelent meg. Felhívjuk tehát azokat a lelkészi hivatalokat, amelyek még mai napig sem küldték be naptárrendelésüket (mintegy 60-an), hogy rendelésüket forduló postával beküldjék, hogy a kinyomatandó példányszám megállapítható legyen. — *Az iratterjesztési bizottság.*

Pályázati hirdetés.

A nagyváradai Protestáns Jótékony Egyesület pályázatot hirdet az általa fenntartott fiú-árvaházban megüresedett helyekre. Pályázhatnak 7-ik életévüket betöltött református vagy ág. ev. vallású apátlan-anyaként, vagy félárva. Pályázati kérvényhez mellékelendők: születési bizonyítvány, keresztlevél, iskolai bizonyítvány, orvosi bizonyítvány (hogy a folyamodó egészséges), az illetékes lelkész ajánlólevele (mely a pályázó életviszonyait, családi és anyagi körülményeit igazolja). Pályázhatnak vidékiek is.

Az így felszerelt kérvények Csernák Béla ref. lelkész hivatalába (Oradea—Nagyvárad, Eminescupark 32. sz.) küldendők be 1927 augusztus 20-ig. Nagyvárad, 1927 július 15.

Az Elnökség.

Szerkesztői üzenetek ...

P. I. B.-e. A küldemény megjött. Köszönet érte. A felhívásról még beszélnünk kell — ha másként nem, levélben. — **Sz. Sz. I. L.-s.** Azt hiszem, megkaptad a többi csomagot is azóta, melyben a kísérőlevél mindent megmagyarázott.

A szerkesztésért felelős; Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

2432—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.

Egyházkerületünk kormányzásának napról-napra növekedő és egyre szétágazóbb ügyforgalmára való tekintettel, a püspöki hivattal való érintkezés helyes formája és az ügyvitel megkönnyítése érdekében, jónak látom egyházkerületünk valamennyi egyházi, iskolai hatóságainak és tisztviselőinek figyelmét fölhívni az alábbi — szigorúan kötelező — rendelkezésekre.

1. A folyó évi 241—1927. sz. körlevél [„Református Híradó” 1927 január 15-én megjelent számában] rendelkezései ezután is teljes érvényükben maradnak, kivéve annak 6-ik pontját, amelyben ezentúl iskolai ügyekben a tanügyi előadó urnál való érdeklődés nincs meghatározott napokra korlátozva.

2. Még mindig sokan akadnak, akik a 241—1927. sz. körlevél a) pontjában adott utasításnak nem tesznek eleget s a helyneveket csupán egy nyelven nevezik meg.

3. A hivatolt körlevél b) pontja kapcsán újból figyelmeztetem az érdekelteket, hogy félívnél kisebb, tehát negyed-, vagy éppen nyolcadiv terjedelmű papírra ne írják beadványaikat, mert ezentúl az ilyen formában beérkező iratok, mint levéltári kezelésre alkalmatlanok, olybá vétetnek, mintha be sem érkeztek volna s *elintéztést nem nyernek.*

4. Minden ideküldött hivatalos levél hivatalos számmal látandó el.

5. A fölterjesztésekben, ha azok valamely innen kibocsátott fölhívás, kérdés, vagy rendelkezés elintéztése, vagy válasza gyanánt küldetnek be a püspöki hivatalhoz, vagy már egy folyamatban levő ügynek újabb mozzanatát képezik, mindig és feltétlenül hivatkozni kell a püspöki hivatal levelének vagy rendelkezésének hivatalos számára és keltére, illetőleg a régi ügyeknél a püspöki hivatal arra vonatkozó *legutóbbi* levelének hivatalos számára, hogy ezek az iratok, mint az ügy anteaktái, a püspöki levéltárból könnyebben kiemelhetők s az ujonnan érkezett levélhez csatolhatók legyenek.

6. *Soha sem szabad egy beadványban két, vagy éppen több, egymással semmiképen össze nem függő ügyet fölterjeszteni.*

Tapasztalat szerint ez a pont az, mely körül a legtöbb szabálytalanság fordul elő. Az ilyen fölterjesztések elintéztése igen nehézkes, különösen akkor, ha az összefoglalt ügyek különböző előadókhöz, illetve ügycsoportokhoz tartoznak, szabályszerű irattári kezelése pedig egyáltalában lehetetlen. A dolgon nem segít az sem, ha az ilyen szabálytalan beadványokat annyi hivatalos számmal ellátva küldik be, ahány ügy bele van foglalva.

7. Hivatalos pénzek beküldésénél a zavarok elkerülése végett a postautalvány szelvényén *minden esetben följegyzendő* a küldött összeg rendeltetése.

8. Püspöki és lelkészi hivatalommal járó sok elfoglaltságomra tekintettel, engedjék meg szeretett Lelkészársaim annak a kérésemnek az előterjesztését, hogy, amennyiben engem látogatásokkal — bármilyen ügyben — megtisztelni szándékoznak, ezt, kivételesen sürgős esetektől eltekintve, mindig lehetőleg délelőtt 11 és 12 óra között tegyék.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 15.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2355—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészti Hivatalnak.

Minthogy a lelkészek és énekvezérek díjlevelébe — egyházi törvényeink értelmében — a szertartásos szolgálatok díjai (u. n. palást- vagy stóladíjak) is föl vannak véve s minthogy a háboru előtti valutáris viszonyokhoz mérten e díjak mai értékében is nagy eltolódások történtek az egyházi tisztviselők sulyok kárára, — érthető, ha ez az ügy úgy a lelkészi értekezleteken, mint az egyházmegyei közgyűléseken állandó megbeszélés és tanácskozás tárgyát képezte.

Igy foglalkozott e kérdéssel egyházkerületünk f. évi június hó 30 án tartott közgyűlése is, mely az egyházmegyei közgyűlések erre vonatkozó határozatainak egybevetésével s a mai viszonyok gondos mérlegelésével megkísérelte a minimális palást — illetve szolgálati díjak olyan mérvű megállapítását, mely, ha teljesen nem is szünteti meg, de legalább is mérsékli — a lehetőség szerint — azt a nagy aránytalanságot, mely e díjak régebbi és mai értéke között oly feltűnően és sulyosan érezhető volt. Az egyházi törvények I. tc. 114. §-ának a) pontjában lefektetett jogánál fogva tehát, egyházkerületi közgyűlésünk, a f. évi június 30-án, 29. sz. határozatával a lelkészi és énekvezéri szolgálatok díjait a következőkben állapította meg:

A) Lelkészti szolgálatok díja.

- | | |
|---|---------|
| 1. Anyakönyvi kivonatokért | 40 lei |
| 2. Családi értesítő: minden egyes adatáért az egységár fizetendő. | |
| 3. Keresztelésért: a) templomban vagy a lelkészi hivatalban | 40 lei |
| b) magánháznál | 150 lei |
| 4. Esketésért: a) templomban, kanonikus napokon | 100 lei |
| b) templomban más napokon | 200 lei |
| c) magánháznál | 300 lei |
| 5. Imádságos temetésért: a) templomban | 150 lei |
| b) háznál | 200 lei |
| 6. Beszéddel végzett temetésért: | |
| a) templomban | 200 lei |
| b) háznál | 400 lei |

B) Énekvezéri szolgálatok díja.

- | | |
|--|---------|
| 1. Énekszós temetésért | 100 lei |
| 2. Imás temetésért: háznál | 100 lei |
| 3. Imás temetésért: templomban vagy beszédes temetésért háznál | 150 lei |
| 4. Beszédes temetésért: templomban | 200 lei |

A helyi szokás szerint változó különleges szolgálatok (pld. kísérés stb.) díjait maguk a presbitériumok állapítják meg.

A fentiekről t. lelkészársaimat értesítve megjegyzem, hogy e minimális illetmények díjszabása — az említett közgyűlési határozat szerint — azonnal életbe lép, mihelyt arról az esperesi és lelkészi hivatalok tudomást szereznek s egyben elrendelem, hogy az a presbitériumok útján az egyházközségekben is közhírré tétessék.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 13

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2419—1927. sz.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkészti Hivatalnak.

Egyházkerületünk mult évi december havi közgyűlésétől nyert megbízatásomra támaszkodva, addig is, míg egy, az egyházkerület tulajdonát képező lap megindításának kérdése megoldást nyerhet, a „Reformátusok Lapja“-nak f. évi febr. 16-án megjelent számában „Hiveinkhez“ intézett felszólításomban, ezt a lapot jelöltem meg a Királyhágómelléki Egyházkerület hivatalos közlönyé gyanánt s ugyanakkor fölhitam az egyházközségeket, hogy a lapot rendeljék meg.

E fölhívásomat kötelező szándékkal s abban a meggyőződésben tettem meg, hogy azt magukra nézve az egyházközségek is kötelezőnek tekintik. Joggal elvárhattam tehát, hogy a püspöki joghatóságom alatt álló egyházi hivatalok a lapot kivétel nélkül nemcsak megrendelik, de annak a pontos időre való előállíthatása és akadálytalan szétküldése végett, az előfizetési díjakat is rendszeresen be fogják küldeni. Ezt annál is inkább reméltem, mert fölhívásomban azt is kijelentettem, hogy a püspöki körleveleket és rendeleteket ezután nem fogom más uton közzétenni, csakis a „Reformátusok Lapja“-ban.

Ennek dacára az egész egyházkerülethől — beleszámítva a 3 nagyváradai paróchiát is — mindössze csupán 18 egyházközség küldte be előfizetését a lapra. A többi jórészt vagy meg sem rendelte, vagy pedig egyszerűen elfogadja — ingyen.

Nem tagadhatom, hogy az utóbbi csoportokba tartozó egyházközségek vezetőinek ez a minősíthetetlen eljárása, mely felettes egyházi hatóságuk rendelkezéseivel szemben való tisztelet — és kötelességérzetökre is szomorú világot vet és lapelőállító egyházker. bizományos hittestvérünket is sulyosan megkárosítja, engem fölöttébb kínosan érint.

Nyomatékosan föl hívom tehát egyházkerületünk érdekelt lelkészi hivatalait, hogy úgy az elmaradt első félévi, mint a most már esedékes második félévi előfizetési díjakat is haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatalnak, annyival is inkább, mert egyházkerületünk f. évi június hó 30 án tartott közgyűlésének 31—1927. sz. határozata alapján, azokat az illető lelkész urak legközelebbi államségélyéből minden további sürgetés nélkül le fogom vonatni.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 14.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2417—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

Több egyházközség az elemi népiskolai statisztikai gyűjtő-ívet hivatalomhoz terjesztette fel, holott a statisztikai iveken olvasható utasítás is és az e tárgyban kiadott 1215—1927. sz. körrendeletem is világosan megmondja, hogy a statisztikai gyűjtőlapokból 1 példány az iskola levéltárában marad, 2 példány pedig az illetékes esperesi hivatalokhoz küldendő, ahonnan az adatok egyházmegyei összesítés után az összesítő kimutatással együtt fognak az esperesi hivatalok 1—1 példányt hivatalomhoz beküldeni. A statisztikai lapok az esperesi hivatalokhoz augusztus 1-ig, az egyházmegyei összesítések pedig a beküldött lapok 2-od példányaival együtt folyó évi szeptember hó 15-ig terjesztendőek fel hivatalomhoz.

E rendelkezésemtől eltérő egyházak az esetleges zavarokért saját maguk viselik a felelősséget. Oradea—Nagyvárad, 1927 július 14.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: 2314—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. lelkészi Hivatalnak.

A nagyenyedi református Tanító- és Tanítónőképző-intézet 1927—28. évi tájékoztatóját az alábbiakban közlöm:

A) Fölvétel. Az erdélyi református egyházkerület nagyenyedi tanító- és tanítónőképző-intézete — a törvényes rendelkezéseknek megfelelően — mint héatosztályú intézet működik, amelynek alsó tagozatát az I—III. osztály, a felső tagozatát a IV—VII. osztály alkotja. — Az intézetbe fölvehetőek felekezeti különbség nélkül azok a növendékek, akik magyar nemzetiségűek, illetve magyar anyanyelvűek.

I. Az első osztályba fölvetetnek azok, akik legalább az elemi iskola négy osztályát sikerrel elvégezték, életkoruk szeptember 1-én 12—15 év között van és tanítói pályára alkalmasak.

A fölvetelt a szülő vagy gyám kérelmezi. A folyamodványhoz csatolandó: a) Születési anyakönyvi kivonat [állami anyakönyvi hivatalból]; b) a keresztelési bizonyítvány [reformátusok részéről; a ref. lelkészi hivataltól]; c) Újraoltási igazolvány; Elemi iskolai bizonyítvány [amelyet az illetékes tanfelügyelő (revizor) láttamoz]; e) Román állampolgársági bizonyítvány [községi jegyző, főszolgabíró vagy polgármester állítja ki]; f) Igazolvány arról, hogy testileg ép és egészséges, látása és hallása jó; beszélő szerve hibátlan.

II. Az intézet többi osztályába [II—VII. osztály] fölvetetnek azok a növendékek, akik megfelelő életkorral és az előírt tanulmányokkal — megfelelő osztály elvégzésével — rendelkeznek. Az életkor a II. osztályosoknál 13—16; III. o.-nál 14—17; IV. o.-nál 15—18; V. o.-nál 16—19; VI. o.-nál 17—20; VII. o.-nál 18—21. életév. — A folyamodók az elvégzett középiskolai osztályok mindenikéről iskolai bizonyítványt [a IV-ik osztályosok abszolváló bizonyítványt] tar-

toznak betérjeszteni. Ezek csak úgy érvényesek, ha az illetékes főigazgató [inspektor] láttamozza. — Az első osztályosokra nézve előírt okmányok csatolása is szükséges.

B) Különbözeti vizsgálat. A II—VII. osztályosok különbözeti vizsgálatot tesznek és pedig a II—IV. osztályosok az ének zenéből [hegedű]; az V. osztályba lépők: ének-zenéből [hegedű] testtanból; — a VII. osztályba lépők: vallástanból [protestáns egyháztörténelem], ének-zene [hegedű], egyházi ének és orgona játszás; testtan, lélektan; kézimunka [fiúk szlőjd, női kézimunka], pedagógia [nevelés-tanítástan]; módszertan; iskolai szervezetten; tanítók kötelességei, gazdaságtanból. A vizsgálat előtt egy hónapon át a tanítási órák látogatására vannak a VII. o.-ba lépni szándékozók kötelezve — Azok a növendékek, akik a középiskola VII vagy VIII. osztályát sikerrel végezték, képesítő-vizsgálatra állhatnak, ha egy éven át tanítói gyakorlatot végeztek és az előbbi pontban jelzett tárgyakon kívül a neveléstörténelemből és könyvviteltanból is sikeresen vizsgáznak.

C) Jelentkezés és beiratkozás. a) A folyamodványokat kellően fölszerelve 1927. július 15-ig kell az igazgatósághoz betérjeszteni. — Azok, akik a fölvétel föltételeinek megfelelnek és 1000 Leit előre befizetnek, az igazgatóság a jelentkezés rendjén beírja. — Szeptember 15-én tul csak a tankerületi főigazgatóság előzetes engedélyével lehet beiratkozni.

b) Azok a növendékek, akik eddig is intézetünk tagjai voltak, tartoznak a fölvételt az új iskolai évre is kérelmezni és csatolniok kell a szülők részéről láttamozott iskolai Ertesítőt, amelyet az iskolai év végén kaptak. Határidő július 15.

c) Akik javító-vizsgálatra vannak utasítva, azok külön folyamodványban kérelmezik a javító-vizsgálatra való bocsátást. A javító-vizsgálat díja: 150 Lei. — Határidő: július 15.

D) Fizetendő díjak: A tanító- és tanítónőképzőben a következő díjak vannak megállapítva egész évre: Iskolai díj: Tandíj 1000 Lei; fenn-tartó-díj 2500 Lei, összesen: 3500 Lei. — Internátusi díj: 2800 Lei; Konviktusi díj: 6600 Lei. fölszerelési díj: 100 Lei. — Vegyesek címen [könyvtár; ipari anyag; fürdésért stb.] 300 Lei. A tanítónőképző bennlakó növendékei mosásért fizetnek 500 Leit egész évre 2 részletben és 3 kgr. szappan.

A díjak három egyenlő részben fizetendőek: I. részlet szeptember 15 ig; II. részlet január 15-ig; III. részlet: április 15-ig. — Indokolt esetben — külön kérésre — a díjak havi részletekben is fizethetők. A részletek pontos fizetését teljesíteni kell, különben az igazgatóság a tanulót kénytelen az intézetből hazaküldeni. — A konviktusi élelmezés a szabályszerű szünidőkre nem terjed ki.

E) Segélyek, kedvezmények. Jó előmenetelű tanulók segélyben részesülnek; sőt a szegénysorsu kiváló tanulók ingyenes helyt is nyerhetnek. Segélyre csak azok számíthatnak, akik az erdélyi ref. egyházkerület kötelékéhez tartoznak. Más vallásuak és királyhágómelléki egyházkerülethez tartozó reformátusok az illetékes püspöki hivatalhoz folyamodjanak segélyért, vagy gondoskodjanak arról, hogy más uton kapjanak anyagi támogatást.

Az intézetünk részéről nyújtandó kedvezményekért, segélyekért külön kéreásban kell folyamodni s igazolandó a szülők vagyoni és családi állapota. — Határidő: július 15.

F) Az iskolai év kezdete és vizsgálatok ideje. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása 1927. szeptember 15-én reggel 8 órakor lesz; a tanítás a megnyitás után azonnal megkezdődik.

Javitó-vizsgálat ideje: szeptember 10—11.

Különbözeti vizsgálat ideje szeptember 10—12.

Beiratkozás helybeliekre nézve: szeptember 8—9., vidékiekre nézve: szeptember 13—14.

Megjegyzés: Mindenik folyamodványra oda irandó a felzetre a szülők [gyám] pontos címe; teljes név, foglalkozás; község [utca, házszám], utolsó posta, vármegye [ez utóbbiak román nyelven is]. Válaszadás céljából egy nagyobb méretű levélboríték [pontosan címezve és felbélyegezve] föltétlenül csatolandó. Aki ezt nem teljesíti, választ nem igényelhet — A tájékoztatóban foglaltakhoz a növendékek szigoruan alkalmazkodjanak.

Figyelmeztetem azokat a növendékeket, akik iskolai díjakkal vannak hátralékban, gondoskodjanak arról, hogy a hátralékos összegeket a fölvételre való jelentkezés rendjén július 15-ig egyenlítsék ki, mert csak ezzel a föltétellel vehetők fel és irhatók be. Aiud—Nagyenyed, 1927. június 20. Fejes Aron s. k., igazgató.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 13.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István

püspök.

Tanügyi: 2415—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéki Elnökségnek és a tek. tanítói karnak.

Egyházkerületünk főhatósága alá tartozó elemi népiskoláinkban addig is, míg erre vonatkozólag egyéb kormányhatósági kötelező érvényű rendelkezés nem történik, a következő 1927—28. tanévre is ugyanazok a tankönyvek maradnak használatban, amelyek az elmúlt iskolai évben használatban voltak. E tankönyvek részletes jegyzékét feltalálhatni az „Egyházi és Iskolai Szemle” 1926. évi szeptember 4-ik számának 6-ik és 7-ik oldalán az 1832—1833/1926. sz. körrendeletében. Gondom lesz arra is, hogy a használandó miniszterileg engedélyezett tankönyvek jegyzéke a „Reformátusok Lapja”-nak f. évi szeptember hó 1-én megjelenő számában név és címszerint felsorolva is megjelensék. — Épen ezért a tankönyvek beszerzésével várni kell ezen rendeletem közléséig.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 13.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi 2416—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi és középfokú iskolai hatóságnak.

A Közoktatásügyi Miniszter Úr az erdélyi református egyházkerületnek a M. O. T. végrehajtási utasításának 44-ik szakasza alapján engedte, hogy az összes iskoláiról csak egy összesített költségvetést adjon be. Minthogy a Miniszter Úrnak ezen engedménye, a törvény rendelkezésére támaszkodván, reánk is vonatkozik, az iskolai költségvetések felterjesztésére vonatkozó 605—1927. sz. körrendeletemet így módosítom: Az iskolák költségvetését az iskolák az állami iskolai hatóságokhoz nem adják be, csupán 2 példányban terjesztik az esperesi hivatalokhoz. Az esperesi hivatalok a költségvetések főrovatait, vagyis a rendes és rendkívüli kiadások és bevételek főösszegeit egyházmegyékként összesítik és az összesítést az iskolák költségvetésének 1—1 példányával hivatalomhoz augusztus 31-ig beküldik. Az egyházközségek a 2—2 költségvetést augusztus 10-ig küldik az esperesi hivatalokhoz. Ezenkívül minden iskola készítsen 1 példány románnyelvű költségvetést az iskolalátogatók esetleges betekintésére. A középiskolák augusztus 20-ig terjesszék fel hivatalomhoz költségvetéseiket.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 14

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi 2418—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középipiskolai tanár és elemi iskolai tanító figyelmébe.

A biharmegyei revizorátus az ügy sürgőssége miatt szóbelileg értesítette hivatalomat, hogy a Közoktatásügyi Miniszter Úr 61.047—1927. sz. rendeletével szervezett nyári román tanfolyamok kedvezménye a felekezeti iskolák tanítóira nem vonatkozik. Midőn ezt minden érdekeltnek ez uton hozom tudomására, egyszersmind fölhivom az egyházkerület főhatósága alá tartozó tanár és tanító urakat, hogy az augusztus hó végén tartandó román nyelvi vizsgálatokon a saját és iskoláink érdekében jelenjenek meg. E vizsgálatok pontos határnapjára vonatkozólag még nincs hivatalos értesítés, éppen ezért a kebelbeli tantestület figyelmébe ajánlom, hogy az inspectorátusnak a napilapokban e tárgyban megjelenő hirdetését kísérelje figyelemmel és ahhoz alkalmazkodjék. Amennyiben hivatalom e tárgyban augusztus hó 14-ig hivatalos értesítést nyer, azt e lap augusztus hó 15-ik számában esetleg közölni fogja. Amennyiben e lap augusztus 15-i számában rendelkezés nem jelennék meg, az semmiben nem érinti a tantestület vizsgaletételi kötelezettségét.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 14.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,

püspök.

**Nagybetűs énekeskönyv — ára 98 Lel
Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon**

2402—1927 sz.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.

Lelkésztársaim bizonyára jól ismerik s kelőleg értékelik is a kiválóságát „Az Ut” című folyóiratnak [szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Calea Victoriei No. 38.], mely a modern élet igényeinek és mentalitásának teljes megértésével szolgálja a gyülekezeti igehirdetés és a gyakorlati lelképásztorkodás nagy érdekeit.

Am ugyanakkor, mikor a gyülekezetek vezetőinek: a lelkészeknek mutatja az Isten titkaiban való sáfárkodás helyes útját, — odairányítván tekinteteket Arra, ki „az ut, igazság és az élet”, — nem feledkezik meg a Krisztus nyájának kicsinyeiről sem. Nekik is akar nyújtani egy-egy darabkát az élet kenyereből. Ezért szerkeszt részökre „Az Én Kicsinyeim” címen egy kis gyermeklapot, mely „Az Ut” állandó mellékleteként jelenik meg. E kis lap vallásos tárgyú elbeszéléseiben, versecskéiben, tiszta nyomású szép képeiben a Krisztus evangéliumának igazságai tükrözők és vetítik áldott fényüket a fogékony gyermeki lelkekre, formálva őket, — kálvinista keresztyén anyaszentegyházunk puritán szellemében, — olyanná, amilyennek szeretnők látni a jövő nemzedéket.

A folyóiratka egyéb vonatkozású közleményei is egytől-egyig tanulságos, érdekfeszítő s a gyermeki fantázia szivárványos derűjében csillogó kedves apróságok.

Fölkérem t. lelkésztársaimat, hogy a kis lapocskát, melynek ára számonként 2 le. gyülekezeteikben, főleg a vasárnapi iskolásoknak, ajánlani és terjeszteni sziveskedjenek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 13.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A biharfélegyházai [Roşiori Jud. Bihor vasuti állomás Gyapoly—Deapoi 1. Klm.] ref. egyház megüresedett kántortanítói állására pályázatot hirdet.

Javadalom: 1. Természetbeni lakás kerttel. 2. 8 méter tűzifa beszállítva. 3. Egyháztól 5 kat. hold, államtól 11 kat. hold föld melyért az egyház nem szavatol, ugy az egyházi mint, az állami földek után az adókat egyház fizeti, [mintegy 4400 Lei]. Faiskola címen államtól 2 1/2 kat. hold föld, melynek adóját és bérletét tanító fizeti. Összes föld 18 1/2 kat. hold. 4. Késpénz 4360 Lei. 5. Hivektől 10 m. m. buza. 6. 2 1/2 legelőjog. 7. Stóla, egyházkerületi megállapítás szerint. 8. Esetleges államszegély.

Kötelesség: I—VII. fiuosztályok tantervszerint tanítása, kántori teendők végzése, egyházi énekkar és jegyzőkönyv vezetése, lelkész akadályoztatása esetén s kanonikus órákon templomi szolgálat.

Pályázatok, — államérvényes oklevéllel, állampolgársági, katonai, román nyelvű vizsgát letett, szolgálati bizonyítvány és keresztlevéllal fel-

szerezve, — a ref. lelkészi hivatalhoz július 31-ig beküldendő választás napjáig. Személyes megjelenés ajánlatos. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Biharfélegyháza—Roşiori Jud. Bihor.

2—2

Presbyterium.

Pályázat.

a berea berei ref. orgonista kántortanítói állásra

Javadalom: 1. 4 kat. hold 1096 □-öl régi és 1 kat. hold 600 □-öl állami kényszer szántóföld, mely utóbbi állandóságáért az egyházközség semmiméni szavatosságot nem vállal. 2. 40 hl. rozs természetben. 3. Minden iskolás után [kb. 30—35] 1 véka csős tengeri, 1 csirke és 10 lei beiratási díj. 4. Énekkar vezetéséért fele temetői fűtermés. 5. Az egyházmegyei közgyűlés által újólag fel-emelt stóla. 6. Esetleges államszegély, vagy kerületi segély. 7. Egészséges tágas lakás 1. osztályu konyhakerttel, kerttel és melléképületekkel. [Az összes földek minden adóját, az agrárföld bérletét egyház viseli.]

Kötelesség szervezeti szabályzat szerint. Ezenkívül: segédkezés a vasárnapi iskolai és ifjusági munkában.

Pályázhatnak orgonázni tudó férfi- és nőtanítók augusztus 5-éig. Az augusztus 14-iki választásra személyes megjelenés, utiköltség visszatérítés nélkül, kívánatos. Az állás folyó évi szeptember 1-én elfoglalandó.

Berea—Bere, judeţul Sălaj—Szilágy megye, p. Sănişlău—Szaniszló, 1927. július 5-én.

Pálffy István

ref. lelkész, isk. sz. elnök.

Pályázat

A berendi ref. leányegyház pályázatot hirdet: előkönyörgő kántortanítói állásra. Javadalom 1. Lakás; 2 szoba, konyha, kamara, istálló, fászin, szép házikert, 250 □-öl kenderföld, 6 marhára legeltetési jog, temető használat. 2. 15,000 □-öl lankaföld [adóját a tanító fizeti], 8 q buza, 8 q tengeri, 10 m³ tűzifa. 3. 150 Lei készpénz [egy évre]. 4. Stóladíj. Kötelesség: I—VII. osztályu vegyes iskola növendékeinek állami tanterv szerinti való tanítása, vasárnapi és hétköznapi istentiszteletek végzése, az egyházi énekkar szakszerű vezetése, a lelkész helyettesítése az anyaegyházban és más hivatalos elfoglaltsága esetén; vasárnapi iskola vezetése, vallásos esték rendezése, s a hivekkel való belmissziói foglalkozás; egyház jegyzői teendők. — Pályázhatnak férfitanítók. A pályázatok tanítói oklevéllel, a román nyelven tanítandó tárgyak tanítására való képességet és a katonai szolgálat alól való szabadsgólgást és az esetleges eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelve a szatmárudvari ref. lelkészi hivatalhoz [Oficiul Parochial Reformát Odorău—Udvari, Jud. Sătmar] küldendő. Pályázati határidő július 30. Próbaszolgálat és választás július 31. Az állást 1927 szeptember 1-én kell elfoglalni.

A Presbyterium.

Pályázat

a seíni-i szinérváraljai ref. orgonista kántor-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Négy szoba, konyhából álló szép lakás szükséges melléképületekkel, két hold kerttel, jövedelme 5000 lei.

2. Négyszáz lei régi díjlevél szerinti fizetés, melyet az egyház az államsegély kiutalásáig is 24,000 leire egészít ki havi előleges részletekben fizetve.

3. 17 hold föld 1200 □-ölével haszonbéri értéke 12,000 lei.

4. Stólaris jövedelem: 1000 lei.

5. Az egyház erdejében „Üzemterv“ szerint kimért 0,385 kat. hold évi vágásba eső famennyiségnek, melyből az egyház 10 darabot kivész, $\frac{1}{3}$ -ad része átadva az erdőn vágatás és lehodás a hivatalnok terhe, átlag értéke 5000 lei.

6. Esetleges államsegély és agrárföld a törvényes kiegészítésig, melyért az egyház felelősséget nem vállal.

A földek adóját egyház fizeti. A javadalom összes értéke 47,000 lei.

Kötelességek: Az I—VII. osztályu osztatlan iskola vezetése az állami és egyházi törvények szerint; kántori teendők ellátása, „Énekkar“ vezetése, az egyházépítő munkában való segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén és kánónikus napokon törvényes helyettesítése.

Pályázhatnak az egyházi és állami törvényeinknek megfelelő képesítéssel bíró férfi tanítók. Pályázati határidő augusztus 5. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Megjegyzés: az özvegynek kegyeleti féltéve van. Próbaéneklés, orgonázás, választás: augusztus 7, megválasztottnak utiköltségét megtérítjük.

Presbitérium.

„TAKARÉKOSSÁG“

Segély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben.

Telefon: 4-54.

Befizetett üzletrésztőke **Lei 7.100,000**

Lelkész urak részére előnyösen teljesít áttulalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó és jelzálogkölcsönöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

2

Pályázat

az ágyai református elemi népiskola I. számú orgonista-kántortanítói állására.

Javadalom: 1. Kézpénzben az egyháztól 1250, a polgári községtől 1000 Lei évenként. 2. 9 kat hold szántóföld haszonélvezete. 3. 4 drb. legelőilletőség. 4. 1830 liter buza. 5. 1830 liter tengeri vagy árpa. 6. 24 úrméter tűzifa. 7. Lakás és kert.

Kötelesség: A hozzáutalt mindennapi és felnőtt iskolás gyermekek tanítása, kántori tennivalók felváltva, énekkar, igazgatói iroda, egyházi adó-főkönyv vezetése, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén és kánónikus órákon, közreműködés vasárnapi iskolában, vallásos estélyen. Orgonázni tudó tanítónők is pályázhatnak. Az állást 1927. évi október hó 1 napján kell elfoglalni. Kellőleg okmányolt kérvények folyó évi augusztus hó 10. napjáig alulírott címre küldendők. Református Lelkészi Hivatal Adea [Ágya], u. p. Chişineu-Criş, Jud Arad.

Harang és fémöntőde

11

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat. Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

11

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.